

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการแผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล
กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

โดย นางสาวกัลยาภัทร์ อภิโชติเตชาสกุล และคณะ

เมษายน 2560

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการแผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล
กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

1. นางสาวกัลยาภัสร์	อภิโชติเตชาสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
2. นายณัฐฐาพงศ์	อภิโชติเตชาสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. นายกิตติภาพ	สุทธิสว่าง	ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน
4. นางสาววรรณิศา	จันทร์หอม	ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน
5. นายหัชชัย	จันทร์ศรี	เจ้าหน้าที่โครงการ
6. นางสาวกมลทิพย์	ไชยคช	เจ้าหน้าที่โครงการ

ชุดโครงการ “การวิจัยและพัฒนาเชิงพื้นที่ภาคใต้ตอนกลาง”
สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

คำนำ

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้สนับสนุนทุนการศึกษาวิจัย โดยมีอาจารย์กัลยาภัทร์ อภิโชติเดชาสกุล เป็นหัวหน้าคณะผู้วิจัยนั้น คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน ใช้วิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณ ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์การประเมินคุณค่าทรัพยากรทางอาหาร จำนวน 392 ชุด ส่วนวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่ม (focus group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความมั่นคงทางอาหาร แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

คณะผู้วิจัย ขอขอบคุณแกนนำชุมชนทั้ง 4 ฐานทรัพยากรที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงทางอาหาร ขอขอบคุณศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในการเอื้อเฟื้อสถานที่ในการศึกษา ขอขอบคุณคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการด้านเอกสาร คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กัลยาภัทร์ อภิโชติเดชาสกุล

หัวหน้าคณะผู้วิจัย

เมษายน 2560

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษา “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร จัดทำแผนที่คุณค่าทรัพยากร ตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชน ด้วยการศึกษาแบบผสมผสาน ทั้งเชิงปริมาณ จากแบบเก็บข้อมูลปริมาณ การใช้ประโยชน์ และพื้นที่ทรัพยากร จำนวน 392 ชุด จากฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ป่า นา เล การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่มย่อย ระดมความคิดเห็น สัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หลักตามฐานทรัพยากร และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์รอง สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังต่อไปนี้

1) ความมั่นคงทางอาหารของอำเภोजะนะ พบว่า ทรัพยากรมีความหลากหลาย โดยทรัพยากรฐานเล มีทรัพยากรจำนวน 6 ประเภท 144 ชนิด ทรัพยากรฐานป่า มีทรัพยากรจำนวน 6 ประเภท 52 ชนิด ทรัพยากรฐานควน มีทรัพยากรจำนวน 5 ประเภท 45 ชนิด ทรัพยากรฐานนา มีพันธุ์ข้าว 31 ชนิด ซึ่งทรัพยากรฐานเล มีมูลค่าทรัพยากรสุทธิ 19,746,241.75 บาทต่อเดือน รองลงมา คือ ทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) มีมูลค่าทรัพยากรสุทธิ 11,416,176.53 บาทต่อเดือน ทรัพยากรฐานป่า มีมูลค่าทรัพยากรสุทธิ 242,399.05 บาทต่อเดือน และทรัพยากรฐานนา มีมูลค่าทรัพยากรสุทธิ -269,615.43 บาทต่อปี

2) แผนที่คุณค่าทรัพยากร พบว่า พื้นที่ของตำบลคลองเปียง นาหว้า น้ำขาว ท่าหม่อไทร และสะพานไม้แก่น มีฐานทรัพยากรมากที่สุด คือ ฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ฐานทรัพยากรนา ฐานทรัพยากรป่า จากการศึกษาคคุณค่าโภชนาการของทรัพยากร พบว่า ปริมาณคุณค่าทรัพยากรของฐานควนมีมากที่สุด คิดเป็นให้โปรตีน 14,577,840 กรัมต่อเดือน ให้คาร์โบไฮเดรต 203,476,040 กรัมต่อเดือน ให้วิตามิน 203,256,040 กรัมต่อเดือน และให้พลังงาน 872,111.53 กิโลแคลอรีต่อเดือน ตามลำดับ

3) ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน พบว่า ทรัพยากรที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค โดยขาดปริมาณพลังงาน จำนวน 19,263,287,095 กิโลแคลอรีต่อเดือน รองลงมา คือ ขาดปริมาณคาร์โบไฮเดรต จำนวน 2,677,012,901 กรัมต่อเดือน ขาดปริมาณโปรตีน จำนวน 458,350,401 กรัมต่อเดือน และขาดวิตามิน จำนวน 136,558,178 กรัมต่อเดือน นอกจากนี้ ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารยังมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีก 7 ประการ ได้แก่ กระบวนการจัดสรรพื้นที่ กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรม การพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ การสร้างความสมดุลระหว่างคน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กับการพัฒนาความสามารถในการส่งทอดฐานทรัพยากรแก่คนรุ่นต่อไป ความปลอดภัยของอาหาร และกระบวนการดูแลรักษาฟื้นฟูแหล่งผลิตอาหารทั้ง 4 ฐานทรัพยากร

4) แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา พบว่า ฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐานมีกลุ่มคน ซึ่งมีแกนนำที่สามารถขับเคลื่อนแนวคิดความมั่นคงทางอาหารต่อได้อย่างชัดเจน เพียงแต่ขาดกระบวนการหลอมรวมให้กระบวนการขับเคลื่อนเป็นรูปธรรม ทั้ง 4 ฐานทรัพยากรมีความพยายามในการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรของตน ซึ่งยังไม่สามารถเชื่อมโยงทั้ง 4 ฐานเข้าด้วยกันได้

ข้อเสนอแนะ ควรมีการเผยแพร่ผลการศึกษา โดยเฉพาะตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะที่สะท้อนให้เห็นถึงปริมาณทรัพยากรที่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของคนจะนะ ตลอดจนการศึกษาแนวทาง หรือกระบวนการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารในเชิงลึกทั้ง 4 ฐานทรัพยากร เพื่อสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนเชื่อมโยงฐานทรัพยากรทั้ง 4 ในระดับองค์กรต่อไป

Executive Summary

The study of “The Map of Valuable Natural Resource and the Stability Indicators of Food, Mixed-Crop Orchards, Forest, Rice Plantations and Sea in Chana District, Songkhla”. The aims of the study are 1) to study the situation-trends of food stability 2) to make a map of Valuable Natural Resource and 3) to drive the food stability by the community. It was studied by mixed methods. The quantitative data was collected by 392 copies of data collection forms to the utilization and the resource area. The data was based on the mixed-crop orchards, forest, rice plantations and sea. The qualitative data was collected by the focus group discussion, brainstorming and the in-depth interview. The data was told by the principle consumers and minor consumers who avail of the natural resource. The results are as follows:

1) The food stability in Chana District found that there are several kinds of resources. The sea resource has 6 categories, divided into 144 kinds. The forest resource has 6 categories, divided into 52 kinds. The mixed-crop orchard resource has 5 categories, divided into 45 kinds. The rice resource has 31 kinds of rice. The study shown that the sea resource has value of 19,746,241.75 baht per month, the mixed-crop orchards 11,416,176.53 baht per month, the forest 242,399.05 baht per month and the rice plantations -269,615.43 baht per month

2) The Map of Valuable **Natural** Resource found that the area in Klongpia Nawa, Namkhao, Tamorsai and Sapanmaikan sub-districts has the most of mixed-crop orchard resource, rice plantation resource and forest resource. The study of nutritional value of resource, the mixed-crop orchards has the most nutritional value. It gives protein 14,577,840 grams per month, carbohydrate 203,476,040 grams per month, vitamin 203,256,040 grams per month and the energy 872,111.53 kilocalories per month.

3) The food stability indicators in communities found that there is not enough resource for the consumption requirement. There is lack of energy 19,263,287,095 kilocalories per month, carbohydrate 2,677,012,901 grams per month, protein 458,350,401 grams per month and the vitamin 136,558,178 grams per month. Moreover, the food stability indicators shown there are 7 factors which are related to resource. There are the subdividing land process, the learning to developing innovation process, the water resource management, the balancing among people, natural resource environment to the development, the ability to forward the natural resource to next generation, the food

security and the rehabilitation-reservation of 4 resources for main food production source process.

4) The ways to drive the food stability in Chana District, Songkhla found that there is the group of leaders who could drive the food stability. But they have no the process of affiliation to drive it together. And they still attempt to drive their resource by their own, but they have not yet cohered by the 4 resources.

The suggestions of the study shown as following, the results should be publicized: because the stability Indicators of Food in Chana District, Songkhla indicates the resource deficiency for the consumption requirement of the villagers. And it should be studied in-depth how to drive the food stability for 4 main resources in order to synthesize the link of all 4 resources for the holistic working.

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทที่ 1 บทนำ.....	1
หลักการและเหตุผล	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของโครงการ	4
ขอบเขตในการศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของความมั่นคงทางอาหาร.....	7
สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย	10
นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย	16
จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามในสถานการณ์แวดล้อมด้านอาหารของไทย	20
การศึกษาเชื่อมโยงการสร้างแผนที่ชุมชน แผนที่เชิงวัฒนธรรม นำไปสู่แผนที่ทรัพยากร.....	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	42
วิธีการศึกษา.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	44
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การนำเสนอผลการศึกษา.....	46
บทที่ 4 ผลการวิจัย	47
ข้อมูลพื้นฐานอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	47
ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	59
ความมั่นคงทางอาหารฐานควน	59
ความมั่นคงทางอาหารฐานป่า.....	95
ความมั่นคงทางอาหารฐานนา.....	119
ความมั่นคงทางอาหารฐานเล.....	143

แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	167
แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	178
แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา.....	193
บทที่ 5 การวิเคราะห์ผลการวิจัย	198
การวิเคราะห์บริบทของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	198
การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	200
การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	245
การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	256
การวิเคราะห์แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา.....	261
การสรุปกระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน	263
การสรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	271
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย.....	273
บริบทของชุมชนที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร	273
ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา.....	273
แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา.....	277
กระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน.....	279
สรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา.....	282
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	284
บรรณานุกรม	285
ภาคผนวก.....	286
ภาคผนวก ก. แบบเก็บข้อมูล	286
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงข้อมูลพิกัดพื้นที่	299
ภาคผนวก ค. รายชื่อผู้ให้ข้อมูล	307
ภาคผนวก ง. ภาพประกอบการศึกษา.....	315

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหาร.....	9
ภาพที่ 2.2 แสดงปริมาณมูลค่าการส่งออกข้าวรวม พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2555	11
ภาพที่ 2.3 จำนวนผู้ถือครองทำการเกษตร จำแนกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง	13
ภาพที่ 2.5 ตัวอย่างงานออกแบบประเภท Data Visualization	29
ภาพที่ 2.6 ผู้ออกแบบแผนที่รถไฟใต้ดินกรุงลอนดอน (London Underground Map) แฮร์รี แบ็ค.....	30
ภาพที่ 2.7 แผนที่รถไฟใต้ดินกรุงลอนดอน (London Underground Map) ปี ค.ศ.1993.....	31
ภาพที่ 2.8 การใช้ประโยชน์โดอะแกรมแผนที่จากเว็บไซต์ Openchiangma	32
ภาพที่ 2.9 ภาพแผนที่ย่านไนท์บาร์ซาร์	33
ภาพที่ 2.10 แผนภาพแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตลาดฟลอริดา (Florida Market).....	34
ภาพที่ 2.11 แผนภาพแสดงพื้นที่ย่านธุรกิจในปัจจุบันของตลาดฟลอริดา (Florida Market)	34
ภาพที่ 2.12 ภาพประชาสัมพันธ์โครงการ “Urban solitude.”	35
ภาพที่ 2.13 ภาพวาดตัวอย่างในการทำกิจกรรมของโครงการ “Urban solitude.”	36
ภาพที่ 2.14 แผนผังการจัดหาข้อมูลเพื่อสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรม.....	39
ภาพที่ 4.1 แผนที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	49
ภาพที่ 4.2 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานควน	186
ภาพที่ 4.3 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานป่า.....	187
ภาพที่ 4.4 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานนา.....	188
ภาพที่ 4.5 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานเล.....	189
ภาพที่ 5.1 ภาพประกอบคุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานควนประเภทวิตามิน	212
ภาพที่ 5.2 ภาพประกอบปริมาณคุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานป่าประเภทโปรตีน.....	225
ภาพที่ 5.3 ภาพประกอบปริมาณคุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานป่าประเภทวิตามิน	227
ภาพที่ 5.4 ภาพประกอบปริมาณคุณค่าทางอาหารประเภทโปรตีนจากอาหารฐานเล	244
ภาพที่ 5.5 แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	262
ภาพที่ 6.1 แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	278

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และผลที่คาดว่าจะได้รับ	42
ตารางที่ 3.2	คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	43
ตารางที่ 3.3	คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	45
ตารางที่ 3.4	คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล	45
ตารางที่ 4.1	ประชากร.....	54
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร	63
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทผลไม้	64
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทสมุนไพร	70
ตารางที่ 4.6	ปฏิทินทรัพยากรควน (สวนสมรม) ประเภทผลไม้ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	76
ตารางที่ 4.7	ปฏิทินทรัพยากรควน (สวนสมรม) ประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า อำเภอจะนะ	79
ตารางที่ 4.8	แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง	81
ตารางที่ 4.9	แสดงอัตราค่าแรงงานในแต่ละตำบล	83
ตารางที่ 4.10	แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทผลไม้ แยกเป็นรายตำบล	84
ตารางที่ 4.11	แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทสมุนไพร/ผัก แยกเป็นรายตำบล...	90
ตารางที่ 4.12	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	95
ตารางที่ 4.13	แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร	99
ตารางที่ 4.14	จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทผัก .	100
ตารางที่ 4.15	ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า ประเภทเห็ด/ผักพื้นบ้าน/ ของป่า อำเภอจะนะ	107
ตารางที่ 4.16	แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง	111
ตารางที่ 4.17	อัตราค่าจ้างแรงงาน.....	111
ตารางที่ 4.18	แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทประเภทของป่า แยกเป็นรายตำบล...	112
ตารางที่ 4.19	แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	119
ตารางที่ 4.20	แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร..	123
ตารางที่ 4.21	แสดงชนิดของทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ในรอบเดือน.....	125
ตารางที่ 4.22	ปฏิทินทรัพยากรฐานนา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา	133
ตารางที่ 4.23	แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง	136

ตารางที่ 4.24 แสดงอัตราค่าจ้างแรงงานแบบค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน และแบบค่าจ้างแรงงานต่อไร่	138
ตารางที่ 4.25 แสดงจำนวนแรงงานในแต่ละตำบล	139
ตารางที่ 4.26 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	143
ตารางที่ 4.27 แสดงระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร	146
ตารางที่ 4.28 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน	147
ตารางที่ 4.29 ปฏิทินทรัพยากรฐานเล	152
ตารางที่ 4.30 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง	162
ตารางที่ 4.31 แสดงอัตราค่าจ้างแรงงาน	162
ตารางที่ 4.32 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการออกทะเล แยกเป็นรายตำบล.....	163
ตารางที่ 5.1 กรอบการวิเคราะห์บริบทของอำเภอจะนะที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร	198
ตารางที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานควน	201
ตารางที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานควน	203
ตารางที่ 5.4 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานควน.....	205
ตารางที่ 5.5 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานควน	208
ตารางที่ 5.6 แสดงคุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานควน.....	210
ตารางที่ 5.7 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทวิตามินและพลังงานของอาหารฐานควน	212
ตารางที่ 5.8 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานป่า.....	213
ตารางที่ 5.9 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานป่า	215
ตารางที่ 5.10 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานป่า.....	218
ตารางที่ 5.11 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานป่า	220
ตารางที่ 5.12 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานป่า.....	223
ตารางที่ 5.13 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานป่า	225
ตารางที่ 5.14 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทวิตามินและพลังงานของอาหารฐานป่า.....	226
ตารางที่ 5.15 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานนา.....	227
ตารางที่ 5.16 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนของทรัพยากรฐานนา	230
ตารางที่ 5.17 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานนา	232
ตารางที่ 5.18 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานนา.....	234
ตารางที่ 5.19 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานนา	235
ตารางที่ 5.20 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานเล.....	235
ตารางที่ 5.21 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานเล	237
ตารางที่ 5.22 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานเล	239
ตารางที่ 5.23 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานเล	240

ตารางที่ 5.24	คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานเล.....	242
ตารางที่ 5.25	คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานเล	244
ตารางที่ 5.26	แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานควน	245
ตารางที่ 5.27	แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า.....	247
ตารางที่ 5.28	แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานนา.....	250
ตารางที่ 5.29	แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานเล.....	251
ตารางที่ 5.30	สารอาหารที่คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปควรบริโภค เน้นเฉพาะโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และวิตามิน.....	266
ตารางที่ 5.31	ปริมาณสารอาหารฐานควนอำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน	267
ตารางที่ 5.32	เปรียบเทียบสารอาหารฐานควนที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มีอยู่	267
ตารางที่ 5.33	ปริมาณสารอาหารฐานป่าที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน.....	268
ตารางที่ 5.34	เปรียบเทียบสารอาหารฐานป่าที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มี	268
ตารางที่ 5.35	ปริมาณสารอาหารฐานนาที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อปี.....	269
ตารางที่ 5.36	เปรียบเทียบสารอาหารฐานนาที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มี	269
ตารางที่ 5.37	ปริมาณสารอาหารฐานเลที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน.....	270
ตารางที่ 5.38	เปรียบเทียบสารอาหารฐานเลที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มี	270
ตารางที่ 6.1	ประเภท จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานเล.....	273
ตารางที่ 6.2	ประเภท จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานป่า.....	275
ตารางที่ 6.3	จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานนา.....	276
ตารางที่ 6.4	มูลค่าสุทธิต่อเดือนของฐานทรัพยากร ควน ป่า นา เล	276
ตารางที่ 6.5	ปฏิทินทรัพยากร ควน ป่า นา เล.....	277
ตารางที่ 6.6	กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน.....	279

บทที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Basic human Needs) ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากอย่างหนึ่งของมนุษย์ ตามทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow) ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เป็นสัจพจน์ที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดมีอยู่ 5 ขั้นตอน เริ่มจากต่ำสุดไปสูงสุด โดยที่มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่ำสุดจนเป็นที่พอใจก่อน จึงจะนับไปสู่ความต้องการขั้นสูงตามลำดับ ซึ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ขั้นแรกสุด(ต่ำสุด) คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย (Basic Physiological Need) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เพื่อการอยู่รอด เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม เป็นต้น

เพราะฉะนั้น “อาหาร” ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะหากขาดอาหารหรือได้รับไม่เพียงพอแล้วนั้น จะส่งผลทำให้ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพในทุกๆด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและอุดมสมบูรณ์ สามารถผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรภายในประเทศและส่งออกได้เกินครึ่งหนึ่งของผลผลิตทั้งหมด จนสามารถประกาศตัวเป็นครัวของโลกได้ แต่อย่างไรก็ตามด้วยสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สภาพภูมิอากาศที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้ามาได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายในหลายๆด้าน ที่ทำให้ความต้องการของมนุษย์มีมากขึ้น จนส่งผลไปถึงสถานการณ์ด้านฐานทรัพยากรธรรมชาติที่เป็น 1 ในปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร (นนทกานต์ จันทอ้อน, 2557, น.7) หากฐานทรัพยากรธรรมชาติมีแนวโน้มเสื่อมโทรมและรุนแรงย่อมส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคการเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

ความมั่นคงทางอาหาร จึงกลายเป็นปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่หลายประเทศกำลังเผชิญ และสร้างมาตรการรับมือกับความท้าทายเพื่อความอยู่รอดของประชากรในประเทศ และประชากรโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนา (นนทกานต์ จันทอ้อน, 2557, น.1) ซึ่งตามความหมายแล้วความมั่นคงทางอาหารของ FAO หมายถึง สภาวะที่คนทุกคนและทุกขณะเวลามีความสามารถทั้งทางกายภาพและทางเศรษฐกิจที่สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจด้านอาหารเพื่อให้เกิดชีวิตที่มีพลังและมีสุขภาพ โดยจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ 1) การมีอาหารเพียงพอ 2) การเข้าถึงอาหาร 3) การใช้ประโยชน์จากอาหาร 4) การมีเสถียรภาพด้านอาหาร

ซึ่งสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของจังหวัดสงขลานั้น อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง โครงสร้างการเจริญเติบโตภาคเกษตรกรรมและแหล่งผลิตอาหารมีแนวโน้มลดลง จำนวนแรงงานภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง (ภก.สมชาย ละอองพันธุ์, 2555, บทคัดย่อ) นอกจากนี้ในการประชุมการจัดการความมั่นคงทางอาหารจังหวัดสงขลาเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2557 ณ ห้อง CEO ศาลากลางจังหวัดสงขลา ได้มีการยกย่องยุทธศาสตร์ระบบบูรณาการอาหารจังหวัดสงขลาขึ้น และจากสรุปรายงานการประชุมทางจังหวัดสงขลาเห็นสมควรให้มีการจัดทำ “ยุทธศาสตร์ระบบอาหารจังหวัดสงขลา” ขึ้น โดยสาระสำคัญในเอกสารประกอบการประชุมของเอกสาร

ตั้งต้นการยกย่องยุทธศาสตร์ระบบบูรณาการอาหารจังหวัดสงขลา ได้มีการกล่าวถึงสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารที่สำคัญของจังหวัดสงขลา 4 ประเด็น คือ

- 1) พื้นที่ผลิตอาหารในจังหวัดสงขลาลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุจากการเปลี่ยนวิธีการผลิตแบบเชิงเดี่ยว การถูกภาวะคุกคามจากโครงการต่างๆ ทำให้ประชาชนไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้
- 2) อาหารแต่ละประเภทมีการปนเปื้อนสารเคมี สิ่งแปลกปลอมมากขึ้น ส่งผลต่อมาตรฐาน คุณภาพ และความปลอดภัยของผู้บริโภค
- 3) เกิดปัญหาภาวะโรคอ้วน โรคเรื้อรัง และสภาวะการเจริญเติบโตโดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก ไอคิวต่ำ สาเหตุจากการได้รับโภชนาการที่ไม่เหมาะสม
- 4) วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ทางด้านอาหารพื้นบ้านและสมุนไพร ถูกทดแทนโดยระบบตะวันตก อนาคต อาจสูญหาย

นอกจากนี้ยังมีการพูดถึงตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารที่น่าสนใจหลายตัวชี้วัด(เอกสารประกอบการประชุมการจัดการความมั่นคงทางอาหารจังหวัดสงขลา,วันที่ 8 เมษายน 2557,น.1-2) ซึ่งในตัวชี้วัดตัวแรกได้มีการพูดถึงเกี่ยวกับว่า จะต้องมีการจัดทำแผนผังแม่บท (โซนนิ่ง) พื้นที่อาหารทางทะเล พื้นที่ โหนด-นา-เล พื้นที่สวนป่าผสมผสาน พื้นที่เกษตรอินทรีย์ และกำหนดพื้นที่อนุรักษ์เป็นพื้นที่ที่มีการส่งเสริม อนุรักษ์ และขยายพันธุ์พืช ผัก ผลไม้ สัตว์บก สัตว์น้ำ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ให้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ.คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ.2535 ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งพื้นที่ของอำเภอจะนะ โดยเฉพาะในพื้นที่ชายฝั่งทะเลจะนะ-เทพา ได้ถูกจัดสรรให้เป็นพื้นที่ความมั่นคงทางอาหารทะเลของคนสงขลาและอาเซียน ส่งเสริมให้มีการผลักดันให้มีการดำเนินการตามปฏิญญาการปกป้องพื้นที่ผลิตอาหารทะเลจะนะ เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหารของภูมิภาคอาเซียน ประกอบกับการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ประกาศให้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ป่าพรุ ป่าชายเลน เช่น คลองนาทับ คลองสะกอม คลองโหมะ ลุ่มน้ำภูมิ คลองสะทิงหม้อ คลองแดน เป็นเขตคุ้มครองสัตว์น้ำ

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า จากการยกย่องยุทธศาสตร์ระบบบูรณาการอาหารจังหวัดสงขลา ดังกล่าว พื้นที่ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่แหล่งความมั่นคงทางอาหาร อันเนื่องมาจากความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายและมีความเฉพาะตามระบบภูมินิเวศของพื้นที่ โดยเริ่มตั้งแต่ 1.ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศที่เป็นที่ราบสูงหรือภูเขาจะมีทรัพยากรประเภทไม้ยืนต้น ในสวนสมรมของคนได้ 2.ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศป่าทั้งป่าบกและป่าชายฝั่ง ที่ชุมชนได้เข้าไปใช้ประโยชน์เป็นแหล่งอาหารและทำมาหากิน 3.ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศที่ลุ่มหรือพื้นที่นา ในอำเภอจะนะจะมีพื้นที่ราบลุ่มอยู่ในช่วงตอนกลางของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณของบ้านป่าชิงที่จะเป็นบริเวณราบลุ่มมีการทำนาปลูกข้าว เพื่อไว้บริโภคและค้าขาย 4.ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศทะเล ที่เป็นพื้นที่ปากอ่าวและรวมไปถึงพื้นที่ทะเล ที่เป็นเสมือนแหล่งอาหารและแหล่งทำมาหากิน แหล่งรายได้ที่สำคัญของคนจะนะ อีกทั้งจะนะยังมีคลองที่สำคัญอีก 2 คลอง คือ คลองนาทับและคลองสะกอม ที่

เป็นแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ที่ถือได้ว่า เป็นสายน้ำที่เชื่อมโยงของ 4 ระบบภูมิโนเวศจะนะตั้งแต่ภูเขาไปจนถึงทะเล อันเป็นสิ่งที่แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ของจะนะที่มีมาอย่างยาวนานได้อย่างชัดเจน

ซึ่งในขณะเดียวกันนั้น ด้วยนโยบายภาครัฐที่กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ศึกษาแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อรองรับแผนงานพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย และมีการว่าจ้างบริษัท เซาอีส์เอเชีย เทคโนโลยี จำกัด (Seatec) เป็นผู้ดำเนินการศึกษาตั้งแต่ กันยายน 2538 – มกราคม 2540 กล่าวว่า สถานภาพของแผนแม่บทพัฒนาพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น เป็นการวางแผนระยะ 10 ปี เป็นแผนชี้นำ/แผนนโยบาย เพื่อใช้เป็นกรอบให้กับหน่วยงานต่างๆ นำไปจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป โดยสาระสำคัญของแผน ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการขยายฐานเศรษฐกิจของอนุภาคที่ประกอบด้วย 5 แผนงาน ซึ่ง 1 ใน 5 แผนงานดังกล่าว นั้น เป็นแผนงานเกี่ยวกับงานสะพานเศรษฐกิจ(Land-Bridge) ภาคใต้ตอนล่าง ที่ถูกยกขึ้นมารองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเลียมในอนาคตของภาคใต้ เชื่อมโยงการขนส่งด้านพลังงานระหว่างชายฝั่งทะเลอ่าวไทย (อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา) และชายฝั่งทะเลอันดามัน (อำเภอละงู จังหวัดสตูล) โดยในตัวแผนงานสะพานเศรษฐกิจประกอบด้วยโครงการย่อยๆคือ โครงการรถไฟรางคู่ ระบบท่อขนส่งพลังงาน และท่าเรือน้ำลึก รวมถึงการพัฒนาพื้นที่คลั่งน้ำมัน นิคมอุตสาหกรรมทั้งสองฝั่งทะเล ซึ่งการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในชายฝั่งทะเลอ่าวไทยนั้น ได้มีการกำหนดพื้นที่โดยกระทรวงการคมนาคมให้บริเวณพื้นที่ของหมู่ที่ 11 บ้านสวนกง/คลองทิง และหมู่ที่ 7 บ้านนาเสมียน ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ก่อสร้างโครงการท่าเรือน้ำลึกสงขลาแห่งที่ 2

จะเห็นได้ว่า “กระบวนการพัฒนาภาคประชาชน” และ “แนวทางการพัฒนาภาครัฐ” ไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งขบวนการภาคประชาชนในพื้นที่ได้รวมตัวกันในนามเครือข่ายภาคีอนุรักษ์จะนะ เพื่อศึกษาข้อมูลด้านความมั่นคงทางอาหารและความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยได้มีการจัดมหกรรมวิชาการและการรวมพื้นที่สร้างสรรค์ในชื่องาน “ อะโบาย๊ะหะ!! เลจะนะหะรอยจ้าน ปีที่ 2 ” ในวันที่ 9 -10 สิงหาคม 2557 ณ ชายหาดบ้านสวนกง ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นการแสดงพลังความร่วมมือของภาคประชาชน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่

อย่างไรก็ตามแม้ว่าภาคประชาชนจะมีการการขับเคลื่อนประเด็นเรื่องความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่จะนะอย่างต่อเนื่องแล้วนั้น แต่ยังไม่ได้มีการจัดรวบรวมฐานข้อมูลตามแหล่งทรัพยากรรวมถึงการไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มและรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะไว้อย่างเป็นระบบ คนจะนะยังไม่ทราบถึงสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในอำเภอมานัก โดยทีมวิจัยได้ออกแบบเครื่องมือเพื่อการศึกษาในครั้งนี้คือ “แผนที่คุณค่าทรัพยากร” จะเป็นเครื่องมือที่รวบรวมข้อมูลพื้นฐานทรัพยากรทั้ง 4 ระบบภูมิโนเวศข้างต้น และเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมคิดและวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่ให้คนจะนะได้ทราบถึงสถานการณ์ ณ ปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร มีภัยคุกคามและปัจจัยเอื้อใดบ้างที่มาส่งเสริมให้สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารในอำเภอจะนะบ้าง

จะเห็นได้ว่า แผนที่คุณค่าทรัพยากรนั้น เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ต่อการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ อีกทั้งยังเป็นฐานในการขยายการรับรู้ให้ประชาชนได้รับ ทราบถึงทรัพยากรที่สำคัญของตนเอง อันเป็นฐานสำคัญของการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงทาง อาหาร นับเป็นเครื่องมือที่สามารถเชื่อมโยงทักษะการคิดเชิงระบบให้แก่คนจะนะ ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดแนว ทิศทางการพัฒนาในอนาคตให้สอดคล้องกับทุนที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของ สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนตลอดจนการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ที่เน้นการบริโภคจนเกิดความ จำเป็น

แผนที่คุณค่าทรัพยากร ควน ป่า นา เล และตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ นับเป็น เครื่องมือหนึ่งที่ทำให้คนจะนะสามารถเรียนรู้ตนเอง วิเคราะห์ตนเอง มองเห็นทุนที่มีอยู่ ตลอดจนสามารถ เตรียมตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรู้เท่าทัน โดยอาศัยข้อมูลเป็นฐานคิดวิเคราะห์ ซึ่งส่งผลต่อแนว ทิศทางการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาในพื้นที่ได้เป็นอย่างไร ดังนั้นการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเล็งเห็นความสำคัญ ของแนวทางการขับเคลื่อน การจัดรวบรวมข้อมูลฐานทรัพยากร พร้อมทั้งศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้ม และรูปแบบกระบวนการเรียนรู้สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการ สร้างความมั่นคงทางอาหารให้กับคนจะนะ อีกทั้งยังนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคืนกลับไปยังชุมชนเพื่อกระตุ้น และให้คนจะนะทราบถึงทุนชุมชนที่มีอยู่ เพื่อจัดการกับสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางอาหารในพื้นที่ต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็น อย่่างไรบ้าง

2.2 แนวทางการขับเคลื่อนระบบคุณค่าความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล โดยชุมชนของอำเภอ จะนะ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร

2.3 ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน เท่าไหร่

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

3.1 เพื่อศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

3.2 เพื่อจัดทำเครื่องมือแผนที่คุณค่าทรัพยากร และพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารในระดับ ชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

3.3 เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

4.ขอบเขตในการศึกษา

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) โดยศึกษาประเด็นเกี่ยวกับ

1. ศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ในประเด็นเรื่องความหมายความมั่นคงทางอาหาร/ภัยคุกคามในพื้นที่/ปัจจัยเอื้อ โดยจะมุ่งศึกษาในกลุ่มตัวแทนประชากรในระดับตำบลที่อยู่ในแต่ละฐานทรัพยากร เพื่อที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ภาพรวมของแนวโน้มความมั่นคงทางอาหารในอนาคตของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

2. ศึกษาฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใน 4 ฐานทรัพยากร (ควน,ป่า,นา,เล) ตามแหล่งทรัพยากรที่มีในแต่ละตำบล ผ่านการจัดทำเครื่องมือแผนที่คุณค่าทรัพยากร (อยู่ที่ไหน/ปริมาณเท่าไร)

3. ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา หลังจากมีกระบวนการคืนข้อมูลให้ชุมชน

4.2 ขอบเขตด้านกระบวนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) ซึ่งจะแบ่งกระบวนการวิจัยออกเป็น 2 กระบวนการ คือ

1.กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิจัยที่ใช้วิธีการศึกษาจาก การเก็บรวบรวมฐานข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง / การสนทนากลุ่มย่อย / การระดมความคิดเห็น / การสัมภาษณ์เชิงลึก รวมถึงการทำแผนที่คุณค่าทรัพยากร และการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน

2.กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามในการสำรวจข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เห็นถึงจำนวนทรัพยากร 4 ฐาน (ควน,ป่า,นา,เล) รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงของทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน (ควน,ป่า,นา,เล)

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาคือ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะมีการดำเนินงานทั้งหมด 1 ปี

5.นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ทรัพยากร หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศต่าง ๆ ในของอำเภอจะนะ ที่ใช้เป็นแหล่งผลิตอาหาร ได้แก่

- 1) ควน หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศเป็นที่ราบสูงหรือภูเขา จะมีทรัพยากรประเภทไม้ยืนต้นในสวนสมรม
- 2) ป่า หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศป่าบกและป่าชายฝั่ง ที่ชุมชนได้เข้าไปใช้ประโยชน์เป็นแหล่งผลิตอาหารและทำมาหากิน
- 3) นา หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศที่ลุ่มหรือพื้นที่นา จะเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีการทำนาปลูกข้าว เพื่อไว้บริโภคและค้าขาย
- 4) เล หมายถึง ทรัพยากรธรรมชาติในระบบภูมินิเวศทะเล บริเวณคลองนาทับ คลองสะกอม รวมไปถึงบริเวณปากคลองนาทับ และพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย 3 ตำบล คือ ตำบลนาทับ ตำบลลิ้นช้าง และตำบลสะกอม

แผนที่คุณค่าทรัพยากร หมายถึง แผนที่แสดงที่ตั้งของทรัพยากรในฐาน 4 ฐาน คือ ฐานควน/ ป่า/ นา/ เล ที่มีบอกแหล่งทรัพยากรในแต่ละฐาน

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร หมายถึง (1) ความพอเพียงของปริมาณสารอาหารที่มีอยู่กับการต้องการบริโภคของประชากร (2) ระดับความสามารถของกระบวนการบริหารจัดการ (ดูแลรักษา พื้นฟู ใช้ประโยชน์) ทรัพยากร เพื่อเสริมสร้างความสมดุล (คน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการพัฒนา) ความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความสามารถในการส่งทอดฐานทรัพยากรให้แก่คนรุ่นต่อไปโดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้เป็นฐานในการขับเคลื่อน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1) ประชาชนสามารถใช้แผนที่คุณค่าทรัพยากร เป็นฐานในการสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ ต่อแนวทางการจัดการทรัพยากร การพัฒนา เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกับภูมินิเวศของตนเอง

6.2) ประชาชนสามารถใช้กระบวนการสร้างแผนที่คุณค่าทรัพยากร เป็นฐานในการรับฟัง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อสร้างข้อตกลงร่วม รวมถึงการประกาศเจตนารมณ์ในการดูแลรักษา ใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ประเภท

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลานั้น ผู้ศึกษาได้ทำการทบทวน แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความเข้าใจในสาระที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการกำหนดเป็นกรอบในการศึกษา ตลอดจนสามารถนำมาสร้างเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร
2. แนวคิดสัญวิทยา (Semiology)

แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหาร

การศึกษาแนวคิดเรื่องความมั่นคงทางอาหารนั้น เป็นการปูพื้นฐานในการศึกษาครั้งนี้ เพื่ออธิบายถึงความหมาย สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหาร นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหาร จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามในสถานการณ์ด้านอาหารของประเทศไทย โดยผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวม เรียบเรียง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.ความหมายของความมั่นคงทางอาหาร

1.1 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations - FAO)

แนวคิดความมั่นคงทางอาหารมิใช่เพิ่งเกิดขึ้น หากแต่มีการพัฒนาแนวคิดมาตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1970 โดยมีการให้คำนิยาม คำจำกัดความไว้มากมาย ความหมายของ “ความมั่นคงทางอาหาร” ถูกพัฒนาให้มีมิติที่ซับซ้อนขึ้นตามความเข้าใจของคนในเรื่องบทบาทของอาหาร หรือแม้แต่ความแตกต่างในแต่ละประเทศและภูมิภาค ทั้งนี้ ความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) เป็นเรื่องหรือหัวข้ออภิปรายในเวทีประชุมนานาชาติค่อนข้างบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์อาหารครั้งล่าสุด เมื่อปลายปี พ.ศ. 2550 ต่อเนื่องจนถึงต้นปี พ.ศ. 2551 และแม้ว่าวิกฤตการณ์อาหารได้ผ่านพ้นไปแล้ว และราคาอาหารจะลดลงมาบ้างแล้วก็ตาม แต่ในปัจจุบันราคาสินค้าอาหารและธัญพืชยังคงสูงอยู่ โดยสูงกว่าก่อนเกิดวิกฤต ซึ่งการเกิดภาวะวิกฤตการณ์อาหารครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรก แนวคิดที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางอาหารที่เป็นที่ยอมรับของนานาชาติและประเทศผู้บริจาคทั้งหลาย คือ “จัดอาหารให้เพียงพอและเหมาะสมสำหรับทุกคน” (Secure dequate

and suitable supply of food for everyone) ซึ่งประเทศผู้บริจาคจะส่งอาหารส่วนเกินของตนเองไปให้ประเทศที่ขาดแคลน (Food Surplus Disposal) ต่อมาแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไปเป็น “อาหารเพื่อการพัฒนา” (Food for development) เพราะการบริจาคอาหารส่วนเกินตามแนวคิดเดิมนั้นอาจเป็นอุปสรรคขัดขวางไม่ให้ประเทศที่ขาดแคลน เกิดการพัฒนาเพื่อทำการผลิตให้เพียงพอในประเทศของตนเอง (Self – sufficiency) และต่อมาได้มีการจัดตั้งโครงการอาหารโลก (World Food Program : WFP) ขึ้นในปี พ.ศ. 2506 เพื่อทำหน้าที่ดูแลและช่วยเหลือประเทศที่ขาดแคลนอาหารอย่างเป็นระบบ

ในปี พ.ศ.2539 WFP ได้กำหนดนิยามซึ่งครอบคลุมทุกระดับ คือ ตั้งแต่ระดับบุคคล ครัวเรือน ประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก และทุกมิติ คือ การเข้าถึง ทั้งปริมาณคุณภาพของอาหารและรสนิยมของผู้บริโภค และได้มีการปรับปรุงใหม่อีกครั้ง โดย FAO โดยการเพิ่มการเข้าถึงอาหารทางสังคม(social) เข้าไปด้วย และปรับคำนิยามให้กระชับสำหรับภาคปฏิบัติ

ความมั่นคงทางอาหาร ตามความหมายของ FAO จึงหมายถึง สถานการณ์ที่ทุกคนในทุกเวลาสามารถเข้าถึงอาหารได้ทั้งด้านกายภาพ สังคม เศรษฐกิจ อย่างเพียงพอ ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และตรงกับรสนิยมของตนเอง เพื่อการมีสุขภาพที่ดี

จะเห็นว่า คำนิยามของความมั่นคงทางอาหาร นั้น จะพัฒนามาจากความเพียงพอก่อน ต่อมาก็เพิ่มการเข้าถึงทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม และได้เพิ่มเรื่องคุณค่าทางโภชนาการและรสนิยมเข้าไปด้วย โดยจะต้องเกิดขึ้นตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ไปจนถึงระดับประเทศ

ดังนั้น ความหมายของความมั่นคงทางอาหารของ FAO จึงหมายถึง “สภาวะที่คนทุกคนและทุกขณะเวลามีความสามารถทั้งทางกายภาพและทางเศรษฐกิจที่สามารถเข้าถึงอาหารที่เพียงพอ ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการ เพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจด้านอาหารเพื่อให้เกิดชีวิตที่มีพลังและมีสุขภาพ” ซึ่งตามแนวคิดของ FAO นั้น ความมั่นคงทางอาหารจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ

1. การมีอาหารเพียงพอ (Food Availability) หมายถึง การมีอาหารในปริมาณที่เพียงพอและมีคุณภาพที่เหมาะสม ทั้งจากการผลิตภายในประเทศ และ/หรือการนำเข้า (รวมถึงความช่วยเหลือด้านอาหาร)

2. การเข้าถึงอาหาร (Food Access) หมายถึง การเข้าถึงทรัพยากรที่เหมาะสม (สิทธิ)¹ เพื่อการหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม

3. การใช้ประโยชน์จากอาหาร (Food Utilization) หมายถึง การใช้ประโยชน์จากอาหารในการบริโภค โดยมีปริมาณอาหารที่เพียงพอ มีน้ำสะอาดในการบริโภค-อุปโภค มีสุขอนามัยและการดูแลสุขภาพที่ดี ทำให้ความเป็นอยู่ทางกายภาพได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ เพื่อให้อยู่ในสถานภาพที่ได้รับคุณค่าทางโภชนาการที่ดี และบรรลุนิยามความต้องการทางกายภาพ

¹ สิทธิ ที่นี้มีความหมายว่า กลุ่มของอาหารซึ่งบุคคลใดสามารถครอบครองโดยกฎหมายทางการเมือง การจัดการทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนที่อาศัยอยู่ ทั้งนี้ปัจจัยด้านการตลาดและราคาอาหาร รวมถึงอำนาจการซื้อของปัจเจกชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับโอกาสในการจ้างงานและการดำรงชีวิตจะเป็นปัจจัยผลักดันให้เกิดการเข้าถึงอาหาร

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ปา นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4. การมีเสถียรภาพด้านอาหาร (Food Stability) หมายถึง ประชาชนหรือครัวเรือนหรือบุคคลต้องเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอตลอดเวลา ไม่มีความเสี่ยงในการเข้าถึงอาหารเมื่อเกิดความขาดแคลนขึ้นมาอย่างกะทันหัน (เช่น วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและภูมิภาค) หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นวัฏจักร (เช่น ความไม่มั่นคงทางอาหารตามฤดูกาล) เสถียรภาพด้านอาหารเกี่ยวข้องกับมิติความมั่นคงอาหารทั้งในเรื่องของการมีและการเข้าถึงอาหาร (อภิชาติ พงษ์ศรีหุลชัย และคณะ, 2554 : 23)

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหาร

ที่มา : (อ้างถึงใน นนทกานต์ จันทร์อ่อน, 2557, น. 4)

1.2 พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551

สำหรับประเทศไทย ได้มีการให้ความหมายของความมั่นคงทางอาหารไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ดังนี้

“ความมั่นคงทางอาหาร หมายถึง การเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภคของประชาชนในประเทศ อาหารมีความปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสมตามความต้องการตามวัยเพื่อการมีสุขภาพที่ดี รวมทั้งการมีระบบการผลิตที่เกื้อหนุน รักษาความสมดุลของระบบนิเวศวิทยาและความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ ทั้งในภาวะปกติหรือเกิดภัยพิบัติ สาธารณภัยหรือการก่อการร้ายอันเกี่ยวเนื่องจากอาหาร”

จะเห็นได้ว่า ความหมายของความมั่นคงทางอาหารตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551 นี้ สอดคล้องกับความหมายของ FAO และได้เพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงระบบการผลิตที่สมดุลและความคงอยู่ของทรัพยากรอาหารด้วย

หากพิจารณาความหมายของความมั่นคงทางอาหารทั้ง 2 คำนิยามแล้ว จะเห็นว่า จะมีความหมายแตกต่างกับ **การพึ่งพาตนเอง (Self – sufficiency)** ซึ่งหมายถึงการผลิตด้วยตนเองเท่านั้น หากเป็นระดับครัวเรือน จะหมายถึงการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือนได้เพียงพอ ไม่ต้องซื้อจากภายนอก แต่หากเป็นระดับประเทศก็หมายถึงการผลิตในประเทศได้เพียงพอไม่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้น ความมั่นคงทางอาหารจึงไม่ใช่ประเด็นปัญหามากนักสำหรับผู้ที่มีฐานะดี หรือประเทศที่ร่ำรวย ซึ่งสามารถซื้อหาได้ทั่วโลก ยกเว้นกรณีเกิดภัยพิบัติที่ทั่วโลกขาดแคลนด้วย หรือเส้นทางคมนาคมถูกตัดขาด รวมทั้งอาหารอาจมีราคาแพงเกินไป จนไม่มีเงินเพียงพอที่จะซื้อ สำหรับผู้ที่ร่ำรวยจึงมักกักตุนหรือสำรองอาหารไว้ส่วนหนึ่งเพื่อความมั่นใจ ในบางประเทศก็อาจมีการไปลงทุน เพื่อทำการปลูกพืช หรือเลี้ยงสัตว์ในต่างประเทศ เพื่อนำผลผลิตส่งกลับมาใช้บริโภคในประเทศ ถ้าจำเป็น หรือส่งออกไปประเทศที่สาม ดังนั้น แม้ประเทศจะมีความมั่นคงทางอาหาร แต่ต้องพึ่งผู้อื่น โดยการนำเข้า ก็อาจไม่ดีเท่ากับการพึ่งตนเอง โดยการผลิตให้เพียงพอก่อน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การพึ่งพาตนเอง จะมีความหมายที่มั่นคงกว่าความมั่นคงทางอาหารที่ต้องพึ่งคนอื่นในการผลิต

จากนิยามที่กล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า ความมั่นคงทางอาหาร จึงหมายถึง การที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างพอเพียง

2. สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีมูลค่าการส่งออกอาหารและสินค้าเกษตรสูงเป็นลำดับที่ 8 ของโลก และส่งออกข้าว กุ้ง และไก่ เป็นลำดับ 1 ของโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

ในด้านประชากร ประเทศไทยมีจำนวนประชากร 64,456,695 คน มีอัตราการเติบโตของประชากร (Population Growth) อยู่ที่ร้อยละ 0.77 (ปี พ.ศ. 2553) และมีการคาดการณ์ว่าอัตราการเติบโตของประชากรไทยมีแนวโน้มว่าจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.3 ในปี พ.ศ. 2564 ส่วนในด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2554 แม้ว่าภาพรวมทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) หรือรายได้ประชาชาติต่อหัว คำนวณโดยอำนาจซื้อของประชากร (GNI per capita PPP) จะเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบันนั้น (Economic Growth) ชะลอตัวลง จากร้อยละ 3.8 ในปี พ.ศ. 2553 เหลือเพียงร้อยละ 2.6 ใน พ.ศ. 2554 (สิรินทิพย์ นรินทรศิลป์, 2555 : 8) ประเทศไทยมีพื้นที่ทางการเกษตร (Agricultural land) ทั้งหมดประมาณ 208,448 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40.62 ของพื้นที่ทั้งประเทศ และเป็นพื้นที่เพาะปลูก (Arable land) จำนวน 152,000 ตารางกิโลเมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 29 ของพื้นที่ทั้งประเทศ โดยสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอาหารหลักของประเทศไทย ได้แก่ ข้าว ผัก และผลไม้ต่างๆ เนื้อหมู เนื้อไก่ สินค้าอาหารส่งออกของไทย ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง เนื้อไก่ปรุงสุก สับปะรด และกุ้งแช่แข็ง สินค้าอาหารนำเข้า ได้แก่ ปลาแช่แข็ง ถั่วเหลือง โคเนื้อ นมและผลิตภัณฑ์ต่างๆ

ข้าวถือเป็นอาหารหลักที่สำคัญของไทยและเป็นสินค้าอาหารที่ไทยส่งออกมากที่สุดด้วย โดยประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 110,955 ตารางกิโลเมตร ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด โดยผลิตข้าวได้ 20.64 ล้านตัน ขณะที่ความต้องการบริโภคภายในประเทศ 11.76 ล้านตัน และมีการส่งออก 9 ล้านตัน ในปี พ.ศ. 2553 และในปี พ.ศ. 2555 มีปริมาณการส่งออกประมาณ 6.5 ล้านตัน ซึ่งมีปริมาณลดลง

ภาพที่ 2.2 แสดงปริมาณมูลค่าการส่งออกข้าวรวม พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2555

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

จากข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น ประเทศไทยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางด้านอาหาร (Food Self-sufficiency) และความน่าจะมีเพียงพอทางด้านอาหาร (Food Availability) โดยเฉพาะข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของไทย เนื่องจาก มีภูมิประเทศที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญ และสามารถผลิตอาหารและส่งออกอาหารได้ในหลายๆ ประเภท โดยเฉพาะข้าวที่ไทยสามารถผลิตได้อย่างเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศถึงร้อยละ 75 และเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่ของโลก

อย่างไรก็ตาม การที่จะสรุปว่าประเทศไทยมีความมั่นคงทางด้านอาหาร (Food Security) อาจจะเป็นการสรุปที่เร็วเกินไป เนื่องจากข้อมูลของ FAO ยังพบว่า ประชาชนคนไทยส่วนหนึ่งยังจัดอยู่ในกลุ่มผู้อดอยาก (Hunger) หรืออยู่ในภาวะทุพโภชนาการ (Undernourished people) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อการผลิตพืชอาหาร เช่น ฐานทรัพยากรธรรมชาติมีแนวโน้มเสื่อมโทรมรุนแรงส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคเกษตรและความมั่นคงอาหาร ระบบการผลิตภาคเกษตรยังต้องพึ่งพิงปัจจัยการผลิตจากต่างประเทศ ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ขณะที่พื้นที่การเกษตรมีจำกัดและถูกใช้ไปเพื่อกิจการอื่น รวมทั้งกรณีการรุกคืบเข้าครอบครองที่ดินในการทำเกษตรกรรมของชาวต่างชาติที่ซื้อกฎหมายของไทยไม่ได้ให้สิทธิในการครอบครองไว้

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ปา นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

แต่ได้อาศัยช่องว่างของกฎหมายโดยการสมรสกับคนไทย ส่งผลให้คนไทยสูญเสียสิทธิการครอบครองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน และแรงงานภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง ส่วนการเชื่อมโยงผลผลิตการเกษตร กับภาคอุตสาหกรรมการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่ายังอยู่ในวงจำกัดและล่าช้า เนื่องจากการพัฒนาเป็นแบบแยกส่วนขาดการรวมกลุ่มอย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังมีปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อความมั่นคงอาหารเช่นกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยมีแนวโน้มว่าอาจมีความเสี่ยงในการเข้าถึงอาหารในอนาคตได้

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ได้แก่

2.1 สถานการณ์ด้านฐานทรัพยากร

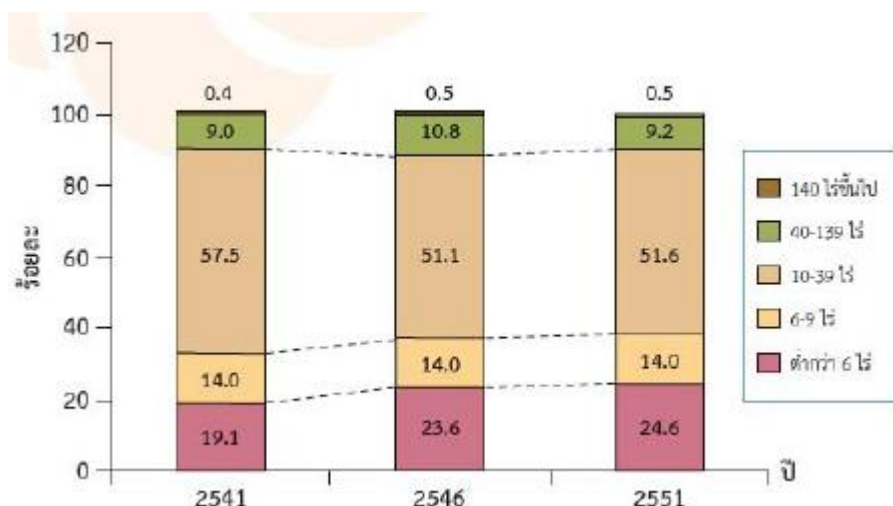
1) การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ทำการเกษตรและการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยการเปลี่ยนจากพื้นที่เพาะปลูกไปเป็นการใช้เพื่ออุตสาหกรรม เศรษฐกิจ ซึ่งในภาพรวมพบว่ามีการใช้เนื้อที่ทางการเกษตรในการปลูกพืชที่ไม่ใช่อาหารมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และมีการขยายตัวของชุมชนเมือง รวมทั้งด้านอุตสาหกรรมรุกร้าพื้นที่ทางการเกษตร ส่งผลให้เนื้อที่ปลูกพืชอาหารน้อยลงไปทุกที

2) การถือครองที่ดินมีความกระจุกตัวมาก ข้อมูลจากสำนักงานที่ดินทั่วประเทศ 399 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ (ประมาณ 21 ล้านคน และนิติบุคคลประมาณ 1 ล้านราย)ถือครองที่ดินขนาดเล็กไม่เกิน 4 ไร่ต่อราย โดยมีโฉนด ขณะที่ผู้ถือครองที่ดินขนาดใหญ่มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยของประชากรทั้งหมด โดยบุคคลธรรมดา 4,613 ราย และนิติบุคคล จำนวน 2,205 ราย ดังนั้นการบังคับใช้ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่เข้มงวดจึงเป็นกลไกหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินอันเป็นทรัพยากรสำคัญสำหรับการสร้างโอกาสทางอาชีพสำหรับคนจน

3) การถือครองที่ดินภาคการเกษตร ในปี พ.ศ. 2551 มีผู้ถือครองเนื้อที่ทำการเกษตรทั้งหมด 5.8 ล้านราย และในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาจากปี พ.ศ. 2546 มีแนวโน้มผู้ถือครองเนื้อที่ทำการเกษตรในเนื้อที่ขนาดเล็ก ต่ำกว่า 6 ไร่ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.6 ซึ่งทำให้เกษตรกรมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการเกษตร (รูปที่ 3)

4) สัดส่วนผลผลิตพืชอาหารและพืชพลังงาน จากวิกฤตพลังงานและผลกระทบจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา ทำให้ประเทศไทยหันมาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน โดยภาครัฐได้มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพและชีวมวล เช่น เอทานอล ไบโอดีเซล เป็นต้น ซึ่งเป็นผลผลิตจากพืชอาหารที่สำคัญ คือ มันสำปะหลัง อ้อย และปาล์มน้ำมัน

ภาพที่ 2.3 จำนวนผู้ถือครองทำการเกษตร จำแนกตามขนาดเนื้อที่ถือครอง

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5) ความเสื่อมโทรมของฐานทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งจากปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินที่มีการใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม ปัญหาดินเค็ม ดินเปรี้ยว การลดลงของพื้นที่ป่าไม้ ปัญหาการชะล้างพังทลายหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์จากการทำลายป่าไม้ ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี การใช้สารเคมีเพิ่มมากขึ้นเพื่อเพิ่มผลผลิต ส่งผลให้เกิดปัญหาการตกค้างของสารเคมีในดินมากขึ้นตามไปด้วยนอกจากนี้ ปัญหาของทรัพยากรน้ำทั้งการขาดแคลนและการประสบปัญหาอุทกภัย

2.2 สถานการณ์ด้านปัจจัยการผลิต

1) พันธุ์กรรมของพืชและสัตว์ในการผลิตอาหาร ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าอาหารที่จำหน่ายในท้องตลาดมีความหลากหลายน้อยลงมาก เช่น พืชผักสำคัญของตลาดในประเทศไทยมีเพียง 8 ชนิด อาทิ ผักบุ้ง คะน้า กะหล่ำปลี ซึ่งแสดงถึงการละเลยพืชพื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตและโภชนาการเช่นเดียวกับข้าวซึ่งเป็นอาหารหลักของคนไทย โดยกว่าร้อยละ 90 ใช้พันธุ์ข้าวประมาณ 10 สายพันธุ์ ในขณะที่มีสายพันธุ์พื้นบ้านที่มีสารอาหารบางอย่างสูง และเหมาะสมต่อการปลูกในท้องถิ่น ควรได้รับการอนุรักษ์และการเผยแพร่ ซึ่งการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการใช้ประโยชน์สายพันธุ์พืชและสัตว์โดยคำนึงถึงความหลากหลาย มีคุณค่าทางโภชนาการและเหมาะสมกับท้องถิ่น จะนำไปสู่การอนุรักษ์เศรษฐกิจของชุมชนและสุขภาพของประชาชน

2) การพึ่งพาปุ๋ยและสารเคมีการเกษตร มีการใช้ปุ๋ยมากขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากปริมาณ 321,700 ตัน ในปี พ.ศ. 2525 เป็น 4,117,752 ตัน ในปี พ.ศ. 2552 คิดเป็นมูลค่า 46,176 ล้านบาท โดยเกือบทั้งหมดนำเข้าจากต่างประเทศ เช่นเดียวกับสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ที่การนำเข้าในปีพ.ศ. 2552 มีปริมาณมากถึง 126,577 ตัน คิดเป็นมูลค่า 16,168 ล้านบาท ซึ่งต้นทุนดังกล่าวมีมูลค่าสูงมากกว่า 1 ใน 3 ของต้นทุนการปลูก

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

พืชทั้งหมดของเกษตรกร นอกจากนี้ การใช้สารกำจัดศัตรูพืชที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหาการได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกายของเกษตรกรผู้ใช้ มีสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตรก่อให้เกิดปัญหาต่อสุขภาพของผู้บริโภค และมีผลต่อความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและการส่งออกสินค้าอาหารของประเทศไทย

2.3 สถานการณ์ด้านแรงงานภาคเกษตร

1) **ภาวะหนี้สิน** จากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี 2552 ภาคเกษตรต้องรองรับแรงงานจำนวนมากโดยเฉพาะแรงงานการศึกษาต่ำ โดยที่มูลค่าการผลิตในภาคเกษตรต่ำ ดังนั้น คนจนส่วนใหญ่จึงอยู่ในภาคเกษตรมากถึงประมาณ 2.8 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 68.5 ของคนจนที่ประกอบอาชีพทั้งหมด (4.1 ล้านคน) ทั้งนี้ โดยมีเกษตรกรยากจนประมาณ 6.6 แสนคนที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินและต้องไปรับจ้างผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ทำให้เกษตรกรเป็นหนี้สิน ซึ่งตามข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งมีหนี้สินเพื่อการเกษตร (ร้อยละ 59.9) โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนืออื่น รุนแรงกว่าในภาคอื่น

2) **โครงสร้างแรงงานภาคเกษตร** แม้ว่าแรงงานทั้งหมดจะเพิ่มขึ้น แต่แรงงานในภาคเกษตรกลับถดถอยลง และอายุเฉลี่ยสูงขึ้น โดยเฉพาะแรงงานในการผลิตข้าว การเคลื่อนย้ายแรงงานออกจากภาคการเกษตรดังกล่าว มีผลทำให้ขนาดของครัวเรือนในภาคการเกษตรลดลง ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของการศึกษา ทำให้บุตรหลานของเกษตรกร ได้มีโอกาสศึกษาต่อสูงขึ้น แล้วเคลื่อนย้ายไปทำงานต่างถิ่น และรวมถึงกลุ่มคนหนุ่มสาวที่เคลื่อนย้ายไปหางานทำนอกภาคการเกษตรและไม่ได้หวนกลับมาประกอบอาชีพการเกษตรอีกเลย ดังนั้น จึงมีการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรแทนแรงงานคนเพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตที่เป็นเงินสดเพิ่มมากขึ้น และทำให้ผลตอบแทนสุทธิที่เป็นเงินสดของเกษตรกรลดลง ส่งผลต่อความยากจนของเกษตรกรขนาดเล็ก หากการหารายได้นอกภาคเกษตรมีจำกัด ประเด็นดังกล่าวน่าจะส่งผลกระทบไปสู่การสูญเสียที่ดินของเกษตรกร รวมถึงการทิ้งไร่นาอพยพย้ายถิ่นไปสู่การเป็นกรรมกรในเมืองตามมา

2.4 การวางแผนการผลิตและตลาด

ปัญหาสำคัญของสินค้าเกษตร คือปริมาณและราคาสินค้าเกษตรมีความผันผวนสูงเนื่องจากขาดการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการทางการตลาด ขณะเดียวกันผลผลิตของเกษตรกรรายย่อยไม่มีคุณภาพและผลิตผลต่อไร่ต่ำ ทำให้ไม่สามารถแข่งขันในเชิงการตลาดได้ อีกทั้งระบบการกระจายสินค้า (Logistic) ของประเทศไทยยังขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพของสินค้าและต้นทุนการดำเนินการ ขณะเดียวกันก็มีการรुकืบของสินค้านำเข้าจากการเปิดเขตการค้าเสรีโดยเฉพาะเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA (ASEAN Free Trade Area : AFTA) ซึ่งจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมียุทธศาสตร์ด้านการตลาดสินค้าเกษตร

2.5 การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลกและผลกระทบต่อการผลิตอาหาร

หลักฐานเชิงวิทยาศาสตร์จากคณะกรรมการการศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโลกระหว่างประเทศ (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) ได้รับการยอมรับว่าโลกร้อนขึ้นจริง และมีการคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2643 อุณหภูมิโลกจะสูงขึ้น 1.4 – 5.8 องศาเซลเซียส และจะทำให้น้ำทะเลสูงขึ้นประมาณ 0.9 เมตร เพราะการละลายของน้ำแข็งขั้วโลก ทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมบางแห่ง และฝนแล้งในบางประเทศ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเติบโตของพืชและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งจากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย พบว่า อุณหภูมิของประเทศไทยโดยรวมอาจสูงขึ้น 0.6 – 2 องศาเซลเซียส มีจำนวนวันที่อากาศร้อนเกิน 35 องศาเซลเซียสเพิ่มขึ้น และจำนวนวันที่อากาศเย็นลดลง และฤดูฝนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก อาจยาวขึ้น 1 – 3 สัปดาห์ และปริมาณน้ำฝนมีแนวโน้มลดลง แต่มีความผันแปรเชิงพื้นที่ค่อนข้างสูง ปริมาณน้ำฝนในช่วงฤดูฝนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่จะลดลงในฤดูแล้งของปีถัดมา ที่อาจทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำรุนแรงในภาคอุตสาหกรรมเกษตร และการอุปโภคบริโภค

2.6 ผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าและความตกลงระหว่างประเทศ

ความตกลงระหว่างประเทศเป็นพันธกรณีที่ประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามเช่น ความตกลงภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก ซึ่งเป็นกฎกติกาการค้าระหว่างประเทศที่มีจุดประสงค์เพื่อเปิดเสรีระหว่างกันในด้านต่างๆ มิให้มีการกีดกันการค้าระหว่างประเทศด้วยมาตรการต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่การขยายการค้าระหว่างกัน องค์การการค้าโลกมีความตกลงหลายฉบับ เช่น ความตกลงด้านการค้าและการลงทุน ความตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช ความตกลงว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ในระยะหลัง ประเทศต่าง ๆ มีการทำข้อตกลงเปิดเสรีในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาคกันเป็นจำนวนมาก เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน เป็นต้น

2.7 นโยบายเกี่ยวกับด้านความมั่นคงอาหารของประเทศ

จากการที่ความมั่นคงด้านอาหารกำลังเป็นประเด็นสำคัญของโลก ได้มีการรับรองร่างแถลงการณ์กรุงเทพว่าด้วยด้านความมั่นคงอาหารในภูมิภาคอาเซียน ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 14 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อนำไปสู่ความมั่นคงด้านอาหาร การตลาดและการค้า ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนของภูมิภาคอาเซียนที่แต่ละประเทศต้องนำไปดำเนินการ นอกจากนี้ยังได้มีการดำเนินการผลักดันโครงการ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์อาหารไทยและเพื่อเป็นนโยบายที่สอดคล้องรับมือกับปัญหาด้านความมั่นคงทางอาหารโลก โดยเป้าหมายหลักของโครงการ คือ การผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์อาหารที่มีคุณภาพสูงในราคาที่สามารถแข่งขันได้ และได้มาตรฐานความปลอดภัยระดับสากล ขณะนี้ประเทศไทยโดยสภาพนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรจุประเด็นพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ให้มีการพัฒนาภาคเกษตรให้คงอยู่กับ

สังคมไทยและสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ให้คนไทยทุกคน เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนการดำเนินงานต่อไป และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านความมั่นคงด้านอาหาร ได้กำหนดนโยบายความมั่นคงด้านอาหาร เพื่อดำเนินการเศรษฐกิจโลก ในปีพ.ศ. 2552 โดยครอบคลุมประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาพลังงานและการคุ้มครองพื้นที่ การเกษตรการกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจที่เหมาะสม เพื่อความมั่นคงทางด้านการผลิตการบริโภคทั้งในระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการตราพระราชบัญญัติ คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551 อย่างไรก็ตามการทำให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องมีนโยบายจากรัฐบาลที่ชัดเจน และควรมีการบูรณาการกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาในพืชและสิ่งมีชีวิต กฎหมายป่าชุมชนร่างกฎหมายการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ร่างกฎหมายว่าด้วยพืชดัดแปลงพันธุกรรม ร่างกฎหมายเพื่อคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม นโยบายการปฏิรูปที่ดิน นโยบายว่าด้วยการเจรจาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และนโยบายเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

2.8 การเข้าถึงอาหารของประชากร พิจารณาจาก 2 แนวทาง ได้แก่

1) *สภาวะเศรษฐกิจ* ซึ่งจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน (Socioeconomic survey) ทั่วประเทศ โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติได้แสดงถึงความสามารถในการเข้าถึงอาหารด้วยการซื้อหา โดยใช้ค่า “เส้นความยากจนด้านอาหารระดับครัวเรือน” ซึ่งพบว่า ครัวเรือนทั้งในเขตชนบทและเขตเมืองมีความสามารถซื้ออาหารลดน้อยลง จึงอาจนำไปสู่ปัญหาความขาดแคลนอาหารในระดับบุคคลได้

2) *ภาวะขาดแคลนอาหารและโภชนาการ* ภาวะการขาดแคลนอาหารและโภชนาการของประชากรบางพื้นที่ในประเทศ อาจสะท้อนถึงสถานการณ์การเข้าถึงอาหารของประชาชนในพื้นที่ได้ เช่น การขาดโปรตีนและพลังงาน จากการกระจายเนื้อสัตว์ที่ยังไม่ทั่วถึงสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส การขาดไอโอดีนจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของสมองและระบบประสาท โดยเฉพาะในเด็กจะทำให้สติปัญญาเด็กลดลง

3. นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย

3.1 นโยบายรัฐบาล

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ จึงได้มีการกำหนดนโยบายตลอดจนยุทธศาสตร์และแผนงานในการบริหารจัดการด้านอาหารของประเทศ ทั้งนี้ **รัฐบาลสมัยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี** ที่ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา⁷ นั้น ให้เป็นนโยบายที่อยู่ภายใต้กรอบนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตรในข้อ 4.2.1.6 ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “สร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยส่งเสริมการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริขยายกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการอาหารกลางวันและธนาคารโคกระบือ ตามแนวพระราชดำริ และสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน

วนเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเพื่อลดการใช้สารเคมีและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร” ซึ่งเป็นนโยบายที่เน้นความมั่นคงการเข้าถึงอาหารของเกษตรกรรายย่อยเป็นหลักต่อมา **รัฐบาลสมัยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี** ก็ได้กำหนดนโยบายของรัฐบาลด้านความมั่นคงทางอาหารของประเทศ8 ซึ่งอยู่ในส่วนของนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจภาคเกษตร (ข้อ 3.3.1(ค)) ความว่า “ส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาพันธุ์ดำเนินการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม สร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรและสร้างความมั่นคงทางอาหารเพื่อเผชิญกับวิกฤตอาหารโลก สร้างความสมดุลระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงาน ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์และเกษตรทางเลือก ปรับโครงสร้างและจัดหาที่ทำกินให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้ และดำเนินการฟื้นฟูคุณภาพดินให้คงความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน ตลอดจนการคุ้มครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ซึ่งจะเห็นได้ว่าได้กล่าวถึงความมั่นคงทางอาหารที่เชื่อมโยงกับวิกฤตอาหารโลกและความสมดุลระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงานไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งการคุ้มครองที่ดินเพื่อการเกษตรด้วย

3.2 ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2559)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านอาหารไว้ คือ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน ทั้งนี้ แนวทางที่สำคัญภายใต้ยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
- 2) การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร
- 3) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต
- 4) การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร
- 5) การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน
- 6) การสร้างความมั่นคงด้านพลังงานชีวภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศและความเข้มแข็งภาคเกษตร
- 7) การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

3.3 กรอบยุทธศาสตร์ด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย (พ.ศ. 2555 - พ.ศ. 2559)

จัดทำโดยคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติเป็นองค์กรหลักในการดำเนินการหรือจัดการด้านอาหารในทุกมิติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถประสานงานและบูรณาการงบประมาณและทรัพยากรในการบริหารจัดการด้านอาหารทั้งภาวะปกติและภาวะฉุกเฉิน โดยให้มีอำนาจ

หน้าที่ในการเสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพอาหาร ความปลอดภัยด้านอาหาร ความมั่นคงด้านอาหาร และอาหารศึกษา รวมทั้งจัดทำแผนเผชิญเหตุ และระบบเตือนภัยด้านอาหารต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อันจะทำให้การบริหารจัดการด้านอาหารในภาพรวมของประเทศให้มีความเป็นเอกภาพต่อไป

เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทย และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยผนวกเข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 และให้หน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานรวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการอาหารแห่งชาติต่อไป ซึ่งกรอบยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยฉบับนี้ มีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงทางอาหาร (พ.ศ. 2554- พ.ศ. 2559) ประกอบด้วย 10กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เร่งรัดปฏิรูปการถือครองที่ดินและการคุ้มครองพื้นที่การเกษตร 2) จัดการทรัพยากรน้ำ และดินเพื่อการเกษตรและป่าชุมชน 3) สร้างความสมดุลระหว่างพืชอาหารกับพืชพลังงาน 4) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอาหาร 5) สร้างแรงจูงใจในการทำการเกษตร และเพิ่มจำนวนเกษตรกรรุ่นใหม่ 6) ส่งเสริมการเข้าถึงอาหารในระดับชุมชนและครัวเรือน 7) ปรับปรุงและพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านสินค้าเกษตรและอาหาร 8) สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในการรักษาความมั่นคงด้านอาหาร 9) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อาหาร และ 10) จัดระบบเพื่อรองรับความมั่นคงด้านอาหารในภาวะวิกฤต

2) ยุทธศาสตร์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) สร้างมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวและส่งเสริมการบังคับใช้ 2) พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้น (Primary Product) ให้มีคุณภาพ และความปลอดภัยตามมาตรฐานและคุณค่าทางโภชนาการเพิ่มขึ้น 3) เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตในระดับชุมชน (Community based) เพื่อป้องกันการสูญเสียและเพิ่มมูลค่าเบื้องต้นให้กับผลผลิต 4) เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการผลิตในระดับอุตสาหกรรม (Industrial based) ทุกระดับ 5) ส่งเสริมการค้าและการตลาดผลิตภัณฑ์มาตรฐานทั้งที่มาจากการผลิตในระดับชุมชนและอุตสาหกรรม และ 6) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการควบคุมคุณภาพและปลอดภัยของอาหารของประเทศ

3) ยุทธศาสตร์ด้านอาหารศึกษา ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ และบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในเรื่องอาหารศึกษา 2) สนับสนุนให้มีการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ด้านอาหารได้ 3) ให้มีการจัดการองค์ความรู้ในเรื่องอาหารศึกษาและเผยแพร่ความรู้ทุกระดับแบบอย่างต่อเนื่อง 4) ส่งเสริมให้เกษตรกร และชุมชนมีความรู้ด้านอาหารศึกษาอย่างเหมาะสม และ 5) ส่งเสริมพฤติกรรมบริโภคที่เหมาะสมของบุคคลและชุมชน

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ปา นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ปรับปรุงและเสริมความเข้มแข็งโครงสร้างองค์กรในห่วงโซ่ 2) พัฒนาและปรับปรุงกฎหมายในห่วงโซ่อาหาร และ 3) การพัฒนาฐานข้อมูลและการจัดการการกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยเกี่ยวกับความมั่นคงอาหารและด้านความปลอดภัยอาหารได้ครอบคลุมทุกมิติอย่างชัดเจน กล่าวคือ ความพอเพียงการเข้าถึงอาหารและการใช้ประโยชน์จากอาหารหรืออาหารปลอดภัย สอดคล้องกับคำนิยามของ “ความมั่นคงทางอาหาร” ของ FAO และพระราชบัญญัติคณะกรรมการอาหารแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ในการดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ความมั่นคงทางอาหาร เพื่อให้สอดคล้องกับแผน/ยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหารของประเทศไทย และกรอบอาเซียน จึงได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 21 หน่วยงาน ทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์เพื่อการขับเคลื่อนตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.4 กรอบยุทธศาสตร์ความมั่นคงด้านอาหาร (พ.ศ. 2555- พ.ศ. 2559) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้สอดคล้องกับแถลงการณ์ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน) ได้มีมติเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2552 ให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการจัดทำแผนเพื่อการบริหารความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหารของประเทศไทยเป็นไปตามกรอบข้อตกลงของ ASEAN(AIFS) โดยกรอบยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงอาหาร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ได้พัฒนาขึ้นตามสถานการณ์ในปัจจุบัน และอยู่บนพื้นฐานกรอบยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงอาหารของหน่วยงานต่างๆ ของประเทศและสอดคล้องกับกรอบบูรณาการฯ ของอาเซียน และกรอบระหว่างประเทศอื่นรวมทั้งเป็นไปตามความเห็นของที่ประชุมในวาระต่างๆ เพื่อให้ร่างกรอบยุทธศาสตร์ความมั่นคงอาหารของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีเป้าหมายและแนวทางดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์สรุปได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ผลิตอาหารอย่างเพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) เพิ่มศักยภาพการผลิต 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการผลิต 3) วิจัยและพัฒนา เพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป่าชุมชน และ 4) สนับสนุนการลงทุนภาคการเกษตรจากเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนให้ประชากรทุกระดับเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในชุมชน 2) ส่งเสริมระบบการบริการเพื่อสนับสนุนการผลิต และการสร้างรายได้ภายในชุมชน 3) พัฒนาวัฒนธรรมการเก็บสำรองอาหารของครัวเรือน 4) ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งเพื่อการกระจายอาหารให้ทั่วถึง 5) ส่งเสริมสวัสดิการ และระบบตาข่ายความปลอดภัยทางสังคม (Social Safety Net) และ 6) สนับสนุนมาตรการป้องกันและรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการผลิตอาหารคุณภาพดี ลดการสูญเสีย และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) สนับสนุนการผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารตลอดห่วงโซ่การผลิต 2) ส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และ 3) ลดการสูญเสียของผลผลิตการเกษตร (อาหาร)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 รักษาเสถียรภาพการผลิตอาหารอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการคุ้มครองพื้นที่เกษตร 2) สนับสนุนการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน น้ำ ดิน ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรประมง 3) สนับสนุนระบบการจัดสรรที่ดิน และกรรมสิทธิ์ให้แก่เกษตรกร และ 4) สนับสนุนการสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้กับเกษตรกร

4. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคามในสถานการณ์แวดล้อมด้านอาหารของไทย

เป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์แวดล้อมด้านอาหารของไทยเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม เพื่อหาปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อมิติต่างๆ ในภาพรวมเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

4.1 จุดแข็ง

1) ประเทศไทยสามารถผลิตอาหารทั้งพืช ประมง และปศุสัตว์ได้เพียงพอสำหรับการบริโภคภายในประเทศ และเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารรายใหญ่ของโลก เนื่องจากมีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ มีฤดูกาลผลิตแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค สามารถผลิตพืชได้หลากหลายมีผลผลิตต่อเนื่องตลอดปี ทั้งพืชอาหารและพืชที่สามารถนำไปผลิตเป็นพลังงานชีวภาพ

2) มีการส่งเสริมการผลิตตามแนวทฤษฎีใหม่ ทำให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการทรัพยากรการผลิตที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในชุมชนตลอดจนการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการผลิตอาหาร

3) มีความร่วมมืออย่างเข้มแข็ง ในระดับภูมิภาคในการแก้ปัญหาความมั่นคงอาหาร

4) มีสถาบันวิชาการและสถาบันการศึกษาที่มีบทบาท และมีศักยภาพในการดำเนินงานวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรในระบบอาหาร ผลงานวิจัยทางการเกษตรมีความหลากหลาย ได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมถึงมียุทธศาสตร์สินค้าเกษตร (หมวดอาหาร) ของไทยที่ครอบคลุมทั้งพืชสัตว์ ประมง

5) สินค้าเกษตรไทยมีคุณภาพ ทำให้สามารถขยายตลาดได้กว้างมากขึ้น สามารถก้าวไปสู่การเป็นครัวของโลกได้

6) การจัดทำเขตการใช้ที่ดินพืชเศรษฐกิจ ซึ่งได้มีการดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว 5 พืช ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพด โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกพืชแต่ละชนิด

7) มีหน่วยงานภาครัฐที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัยและพัฒนา

4.2 จุดอ่อน

1) เกษตรกรจำนวนมากขาดความเข้าใจในการทำการเกษตรที่ถูกต้อง ตลอดจนขาดการบริหารการใช้ทรัพยากรที่ดี ซึ่งส่วนใหญ่ยังมีการผลิตสินค้าเกษตรไม่เหมาะสมตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) รวมทั้งการเน้นปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทำให้เกษตรกรต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบ/วิธีการดั้งเดิมในการผลิตและการสำรองอาหารของครัวเรือนรวมถึงมีความเสี่ยงด้านรายได้ ส่งผลต่อความสามารถในการเข้าถึงอาหาร เมื่อเกิดความผันผวนด้านราคาสินค้าเกษตร

2) การผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ลดความหลากหลายของชนิดพืช รวมถึงกระแสความตื่นตัวเรื่องการใช้พลังงานชีวภาพ ทำให้มีการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อนำไปผลิตพลังงาน โดยยังไม่มีแผนวางแผนเรื่องการจัดสรรพื้นที่ปลูกที่ชัดเจน เกิดปัญหาการแย่งพื้นที่ระหว่างพืชอาหารและพืชพลังงาน อีกทั้งเกษตรกรมีเสรีภาพในการผลิตบนพื้นที่ของตนเองจึงปลูกพืชที่คาดว่าจะมีราคาสูง โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในภาพรวม

3) เกษตรกรจำนวนมากไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตอย่างแท้จริง โดยเฉพาะที่ดินที่มีแนวโน้มเป็นแปลงเล็กลง เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมอื่น

4) ผู้ผลิตส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อยซึ่งไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ด้านตลาดตลอดจนไม่มีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง มีข้อจำกัดในการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูง แต่ผลผลิตต่อพื้นที่ต่ำ คุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารไม่สม่ำเสมอ เกษตรกรขาดการตระหนักรู้ด้านความสะอาด ปลอดภัย และการรักษาชื่อเสียงผลิตภัณฑ์ และขาดความรู้ด้านมาตรฐานการผลิต

5) พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ต้องอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก เกษตรกรขาดแคลนแหล่งพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ รวมทั้งระบบการขนส่งในไร่นายังไม่มีความพร้อมในบางพื้นที่ ทำให้ต้นทุนการขนส่งปัจจัยการผลิตสูง เกิดความล่าช้าในการขนส่งทำให้คุณภาพผลผลิตลดลง

6) ความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ ส่งผลให้การกระจายรายได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะคนยากจนและผู้อาศัยนอกเขตเมือง ไม่สามารถเข้าถึงอาหารและรับโภชนาการที่ดีได้ รวมถึงผู้บริโภคขาดความตระหนักถึงการบริโภคอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ ถูกบิดเบือนข่าวสารด้านโภชนาการจากผู้ผลิตอาหาร โดยเฉพาะเด็กในถิ่นทุรกันดารมีโอกาสเข้าถึงอาหารยาก

7) การขาดความมั่นคงด้านอาหารในประชากรบางกลุ่ม ทั้งที่ในภาพรวมประเทศมีการผลิตพอเพียง และการส่งออก เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องการกระจายอาหาร

4.3 โอกาส

1) วิฤตอาหารและพลังงานของโลก การขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร และภาวะโลกร้อน ทำให้เกิดความต้องการสินค้าเกษตรเพื่ออาหารและสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานมากขึ้น ส่งผลให้หลายประเทศผู้ส่งออกมีนโยบายจำกัด และห้ามการส่งออกสินค้าเกษตรในขณะที่ประเทศไทยไม่มีนโยบายนี้ จึงเป็นโอกาสดีที่จะเข้าไปมีส่วนแบ่งในตลาดต่างๆ เพิ่มขึ้น

2) นโยบายรัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระบบอาหารมาก โดยเฉพาะการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา การถ่ายทอด ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยปราชญ์ชาวบ้าน ทำให้เกิดความตื่นตัวของสังคมในการฟื้นฟูวิถีชีวิตและเกษตรกรรมดั้งเดิม รวมทั้งการเปิดเสรีทางการค้าทำให้มีโอกาสส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารได้สะดวกยิ่งขึ้น

3) ความตื่นตัวในการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพมากขึ้น ซึ่งภาคเอกชนส่วนใหญ่มีความคล่องตัวและมีศักยภาพในการพัฒนาเทคโนโลยีสูง การสนับสนุนให้ภาคเอกชนลงทุนภาคเกษตรจะเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตของประเทศ

4) มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นในวงการเกษตรและอาหาร เป็นโอกาสในการประยุกต์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการดำเนินงานในห่วงโซ่อาหารของไทย

4.4 ภัยคุกคาม

1) การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมส่งผลให้เกิดการย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น แรงงานเกษตรที่เหลือส่วนใหญ่เป็นแรงงานสูงอายุที่มีข้อจำกัดในการพัฒนาประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ส่งผลให้มีแรงงานตกงานเป็นจำนวนมาก ราคาอาหารสูงขึ้นตามทีนิยม

2) ยังไม่สามารถกำหนดปริมาณความต้องการพืชพลังงานที่แน่นอน และยังไม่มีการวิเคราะห์ถึงจุดสมดุลระหว่างปริมาณผลผลิตที่จะนำไปใช้ในการผลิตพลังงานที่ไม่กระทบต่อปริมาณอาหารสำหรับประชากร

ภายในประเทศและการส่งออก รวมทั้งยังไม่สามารถเตรียมระบบภายในประเทศเพื่อรองรับและบรรเทาความเดือดร้อนในภาวะขาดแคลนอาหารฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเกิดภัยธรรมชาติมีแนวโน้มความถี่และความรุนแรงมากขึ้น รวมทั้งการเกิดขึ้นและการแพร่ระบาดของโรคพืช โรคสัตว์อุบัติใหม่ สร้างความเสียหายแก่ผลผลิตการเกษตรในวงกว้าง เช่น กรณีการระบาดของไข้หวัดนก เป็นต้น

4) ประเด็นเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร และการปกป้องทางการค้า ทำให้ประเทศต่างๆ เข้มงวดกับมาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (NTMs) ในการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารมากขึ้น อีกทั้งวิกฤตเศรษฐกิจโลกส่งผลกระทบต่อประเทศที่เป็นตลาดหลักสินค้าเกษตรและอาหารของไทย เช่น สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป เป็นต้น ทำให้ปริมาณการนำเข้ามีแนวโน้มลดลง

5) ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดการละเลยในการอนุรักษ์พันธุ์พื้นเมือง และส่งผลให้ฐานพันธุกรรมในการปรับปรุงพันธุ์พืชแคบลง ปัญหาที่ตามมา คือ พืชจะมีความทนทานและปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมรวมทั้งโรคแมลงน้อยลง

ความมั่นคงทางอาหารเบื้องต้นที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นการให้นิยาม ความหมาย การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านความมั่นคงทางอาหารในระดับประเทศ รวมถึงการศึกษายุทธศาสตร์ แนวทาง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย เพื่อให้เห็นภาพรวมข้อมูลด้านความมั่นคงทางอาหาร อันจะเป็นฐานในการศึกษาเรื่องความมั่นคงทางอาหารให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อไป อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยเรื่อง “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้นคณะผู้วิจัยได้ออกแบบให้เป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาอีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงต้องศึกษาวิธีการ หรือเครื่องมือที่ใช้ในวัดความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเครื่องมือเพื่อให้นักวิจัยพื้นที่ (คนจะนะ ซึ่งอยู่ในพื้นที่จริง) ได้ร่วมกระบวนการเก็บข้อมูลความมั่นคงทางอาหารด้วยตนเองจึงเป็นประเด็นที่สำคัญประการหนึ่ง

การจัดทำแผนที่คุณค่าทรัพยากรนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยแนวคิดสัญญาวิทยา เพื่อสร้างตัวตน/สัญลักษณ์บนแผนที่ เพื่อบ่งบอกถึงที่มา การมีอยู่ และปริมาณของทรัพยากรได้เป็นอย่างดี คณะผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนเอกสารต่าง ๆ พบว่า แนวคิดสัญญาวิทยา เป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดทำแผนที่ชุมชน แผนที่คุณค่าทรัพยากร

แนวคิดสัญวิทยา (Semiology)

นิยามความหมายของสัญวิทยา “สัญศาสตร์” หรือ “สัญวิทยา” มาจากคำว่า Semiotics และ Semiology ตามลำดับ ทั้งสองคำมาจากรากศัพท์ภาษากรีกคำเดียวกันคือ Semeion แปลว่า Sign หรือสัญญะนั้นเอง

Semiotics เป็นคำที่นักปรัชญาชาวอเมริกัน Charles S. Peirce (ค.ศ. 1839-1914) ใช้และทำให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในวงวิชาการในสหรัฐอเมริกา ส่วน Semiology เป็นคำที่นักภาษาศาสตร์ชาวสวิสผู้มีชื่อเสียงคือ Ferdinand de Saussure (ค.ศ. 1857-1913) ตั้งขึ้น และนิยมใช้ในหมู่นักวิชาการชาวยุโรป (สรณวงศ์เปี้ยสัจ, 2544)

สำหรับความหมายของสัญวิทยา (Semiology) นั้นได้มีผู้ให้คำอธิบายไว้อย่างต่าง ๆ ดังนี้ Ferdinand de Saussure ได้ให้คำอธิบายถึงสัญวิทยาว่าเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงวิถีชีวิตของสัญญะภายในสังคมที่สัญญะดังกล่าวถือกำเนิดขึ้นมา เมื่อขยายความคำว่า “วิถีชีวิต” ของสัญญะให้กว้างขวางออกไปก็จะหมายความถึงการศึกษากำเนิด การเจริญ การแปรเปลี่ยน และการสลายของสัญญะตัวหนึ่งๆ รวมทั้งวิเคราะห์กฎที่อยู่เบื้องหลังวิถีชีวิตดังกล่าว ศาสตร์นี้จึงสอนเราให้รู้ว่าสัญญะประกอบขึ้นมาจากอะไรและกฎเกณฑ์ใดที่ควบคุมมัน (Saussure, 1974)

Mark Gottdiener (1995) ได้นิยามว่าสัญวิทยา คือรูปแบบหนึ่งของความรู้ในการทำความเข้าใจโลก ในฐานะของระบบของความสัมพันธ์ซึ่งมี “สัญญะ” เป็นหน่วยพื้นฐาน หรือก็คือสัญศาสตร์ศึกษาธรรมชาติของสิ่งที่เป็นตัวแทน (The Nature of Representation) นั่นเอง สำหรับ Umberto Eco ซึ่งเป็นนักวิชาการชาวอิตาลี ได้พูดถึงขอบเขตการศึกษาว่า สัญวิทยาเกี่ยวข้องกับทุกสิ่งที่สามารถใช้เป็นเครื่องหมายได้ สัญญะก็คือทุกอย่างที่สามารถใช้เป็นตัวแทนที่มีความหมายถึงอีกสิ่งหนึ่งได้ผู้วางรากฐานของทฤษฎีสัญวิทยา ดังที่ได้กล่าวมาแล้วคือ Ferdinand de Saussure และ Charles Sanders Peirce แม้ว่าทั้งสองต่างทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับสัญญะโดยพยายามสำรวจปัญหาเกี่ยวกับความรู้ ซึ่งมาจากความคิดที่ว่าวิธีการทำความเข้าใจโลกของมนุษย์เรานั้นขึ้นอยู่กับภาษาหรือระบบของสัญญะที่มีการจัดการ (Organized system of signs) เหมือนกันก็ตาม แต่วิธีการในการมองรูปแบบและลักษณะการทำงานของสัญญะของทั้งสองมีความแตกต่างกันอยู่นั่นคือ Saussure จะให้น้ำหนักไปที่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นสำคัญ ส่วน Peirce จะพยายามทำความเข้าใจระบบเครื่องหมายอื่นที่ไม่ใช่ภาษา และในภายหลังก็ได้มีนักวิชาการอีกหลายคนที่น่าสนใจนำแนวคิดทางสัญศาสตร์ไปพัฒนาต่อ อาทิเช่น Roland Barthes ดังจะได้กล่าวต่อไป (Gottdiener, 1995)

Ferdinand de Saussure ตามแนวคิดของ Saussure สัญญะ (Sign) ประกอบขึ้นมาจากองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ “รูปสัญญะ” (Signifier) ที่เราสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสนั่นเอง เช่นเสียง (Acoustic-image) ของคำพูดที่เปล่งออกมาและผู้รับสารได้ยินกับ “ความหมายสัญญะ” (Signified) ที่เกิดขึ้นภายในใจของผู้รับสาร ความสัมพันธ์ระหว่างสัญญะตัวหนึ่งกับสัญญะตัวอื่นๆ เกิดขึ้นโดยตรรกะว่าด้วยความแตกต่าง (The logic of difference) นั่นคือ สัญญะแต่ละตัวจะมีความหมายได้ก็จากการเปรียบเทียบกับตัวมันแตกต่างไปจากสัญญะตัวอื่นๆ ในระบบเดียวกันหากปราศจากความต่าง “ความหมายไม่อาจเกิดขึ้นได้” ความต่างที่ทำให้ค่าความหมายเด่นชัดที่สุดคือความต่างแบบตรงกันข้าม (Opposition) เช่น บน-ล่าง ร้อน-หนาว ดำ-ขาว ซึ่งต่างก็สร้างความหมายให้แก่กันและกันในแง่นี้ความหมายของสัญญะหนึ่งจึงเกิดจากความไม่มีหรือไม่เป็นของสัญญะอื่น (สรณี วงศ์เปี้ยสัจ, 2544)

การรวมตัวกันระหว่างรูปสัญญะและความหมายสัญญะ เป็นเรื่องของขนบทางวัฒนธรรม (Cultural Convention) เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติและอธิบายไม่ได้ตามตรรกะ แต่เป็นเพียงการสมมุติขึ้นลอยๆ (Arbitrary) จึงไม่มีเหตุผลสากลที่ลอยอยู่โดดๆเหนือความเข้าใจ (Transcendent) ที่กำหนดให้รูปสัญญะหนึ่งๆ ต้องใช้กับความหมายสัญญะหนึ่งๆ ซึ่งกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบอันซ่อนอยู่เบื้องหลังการจับคู่กันของรูปสัญญะและความหมาย สัญญะนั้นเราเรียกว่า “รหัส” (Code) Saussure กล่าวถึงการจัดระบบระเบียบสัญญะหรือรหัสสัญญะว่ามี 2 ระนาบ คือความสัมพันธ์แนวตั้งหรือกระบวนทัศน์ (Paradigmatic Relation) และความสัมพันธ์แนวระนาบหรือวากยสัมพันธ์ (Syntagmatic Relation) กระบวนทัศน์หรือ Paradigm คือชุดสัญญะซึ่งประกอบด้วยสัญญะที่มีความเหมือนกัน พอที่จะอยู่ในชุดเดียวกัน (Set of Signs) แต่ก็มี ความต่างมากพอที่จะแยกออกจากกันได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ชุดกระบวนทัศน์ที่พักแรมประกอบด้วยโรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ บังกาโล เกสต์เฮาส์หรือกระบวนทัศน์ของสถานที่ท่องเที่ยว เช่น น้ำตก ชายหาด แม่น้ำ ภูเขา เป็นต้น การวิเคราะห์ความหมายในแบบกระบวนทัศน์นี้ เป็นการหาแบบแผนที่ซ่อนเร้นของคู่ตรงข้ามและสร้างความหมายขึ้นมา (Hidden Pattern of Opposition) ทั้งนี้เนื่องมาจากข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความหมายที่ได้กล่าวมาแล้วว่าหากปราศจากความแตกต่างความหมายก็กลายเป็นสิ่งที่ไม่มีความหมาย (กาญจนา แก้วเทพ , 2542)

ความสัมพันธ์แบบกระบวนทัศน์ของสัญญะนี้เป็นความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบความต่างบนความเหมือน ความต่างทำให้แยกได้เลือกได้แทนค่าได้แต่ความเหมือนทำให้เกิดการโยง (Association) ระหว่างหน่วยที่ถูกแยกหรือถูกเลือกใช้กับหน่วยที่ไม่ถูกเลือก เกิดเป็นความสัมพันธ์แบบโยง (Associative Relation) ซึ่งเป็นวิธีการสร้างความหมายแบบหนึ่งส่วนวากยสัมพันธ์เป็นความสัมพันธ์แบบเรียงลำดับก่อน-หลัง (ในกรณีที่เป็นประโยคหรือเรื่องเล่า) หรือแบบจัดรวม (กรณีที่เป็นอวัจนภาษา) เราสามารถนำสัญญะที่เลือกออกมาจากกระบวนทัศน์ชุดใดชุดหนึ่งมาจัดรวมกับตัวอื่นๆ เกิดเป็นความหมาย หลักของการวิเคราะห์แบบนี้จะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบในระบบความหมาย โดยจะเน้นการลำดับขั้นหรือช่วงระยะเวลาของเหตุการณ์หรือการปรากฏของสัญญะ (สรณีวงศ์เปี้ยสัจ, 2544 และกาญจนา แก้วเทพ , 2542)

ตัวอย่างของการสร้างความหมายผ่านความสัมพันธ์แบบเรียงลำดับก่อนหลัง จากประโยค “หมากัดแมว ” ถ้ามีการสลับตำแหน่งระหว่างประธานและกรรมของประโยคมาเป็น “แมวกัดหมา ” ความหมายที่ได้ก็จะเปลี่ยนไป หรือเมื่อเราเห็นภาพของห้องสี่มุมปู เครื่องนอนเป็นลายการ์ตูน มีตุ๊กตาวางเรียงรายอยู่บนเตียง ก็สามารถคิดไปได้ทันทีว่านั่นเป็นห้องของเด็กผู้หญิง ทั้งนี้เกิดจากนำเอาองค์ประกอบต่างๆ ที่เห็น ซึ่งแต่ละสิ่งนำมาประกอบสร้างเป็นความหมายแบบจัดรวมขึ้นอาจพอสรุปคร่าวๆ ว่าการสร้างและสื่อความหมายตามแบบ Saussure คือการใช้รหัสหรือการเลือกและรวม สัญลักษณ์อย่างมีระบบระเบียบตามขนบหรือกติกาที่ชุมชนหรือสังคมกำหนดไว้เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่มีความหมาย ความหมายสัญลักษณ์ที่ถูกเลือกเกิดจากความหมายของสัญลักษณ์ที่ไม่ถูกเลือก และความหมายของสัญลักษณ์ที่ถูกจัดรวมเกิดจากความสัมพันธ์ของสัญลักษณ์หนึ่งๆ กับสัญลักษณ์อื่นๆ ที่มาก่อน-หลังหรือที่ปรากฏรวมอยู่ในโครงสร้างเดียวกัน การเลือก-ไม่เลือก และการจัดรวมจึงเป็นการประกอบสร้างความหมาย

Roland Barthes เป็นนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศสที่มีอิทธิพลอย่างมากในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และเป็นนักคิดที่เริ่มนำเอาการวิเคราะห์แบบสัญวิทยาไปใช้กับวัฒนธรรมศึกษา แนวคิดสำคัญของ Barthes ที่จะกล่าวถึงเกี่ยวข้องกับความหมายของสัญลักษณ์ โดยเขาเห็นว่าความหมายของสัญลักษณ์นั้นมีอยู่ 2 ระดับ ได้แก่

1) Denotation เป็นระดับความหมายตรง ที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างเป็นภววิสัย (Objective) เป็นความหมายที่ผู้ใช้เข้าใจตามตัวอักษร เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้นมาจัดอยู่ในลักษณะของการอธิบายหรือพรรณนา (Descriptive level)

2) Connotation เป็นระดับความหมายแฝง ที่เกิดขึ้นจากการตีความโดยอัตวิสัย (Subjective) ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้ประสบมาในชีวิตหรือบริบททางสังคมวัฒนธรรมหนึ่งในผลงานที่ชื่อว่า “มายาคติ” (Mythologies) บาร์ตส์ได้นำเราไปสู่ความคิดเรื่อง “มายาคติ” (Myth) ซึ่งในขั้นต้นนี้ เราสามารถที่จะนิยามได้ว่าหมายถึงการสื่อความหมายด้วยคติ ความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ

Barthes เห็นว่าสิ่งต่างๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวเราในสังคมนั้นล้วนเป็นสัญลักษณ์ มีระบบวัฒนธรรมเป็นรหัสหรือกฎเกณฑ์ในการสร้างความหมายของสัญลักษณ์ แต่ด้วยความเคยชินหรือการอำพรางของวัฒนธรรมเราจึงมองข้ามหรือมองไม่เห็นความหมายในระดับที่สรรพสิ่งต่างๆ มีฐานะเป็นสัญลักษณ์หรือถูกทำให้กลายเป็นสัญลักษณ์ และมีบทบาทหน้าที่ในเชิงสัญลักษณ์ (Sign-function) ไปมองเห็นความหมายของสรรพสิ่งนั้นเป็นเรื่องของธรรมชาติธรรมดาหรือเป็นเพียงสิ่งของเพื่อการใช้สอยเท่านั้น Barthes เรียกกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงลดทอน ปกปิด อำพราง บิดเบือน ฐานะการเป็นสัญลักษณ์ของสรรพสิ่งในสังคมให้กลายเป็นเรื่องของธรรมชาติ เป็นสิ่งปกติธรรมดาหรือเป็นสิ่งที่มีความหมายและหน้าที่ในเชิงใช้สอยแคบๆ ในสังคมว่า “กระบวนการสร้างมายาคติ” และเรียกสิ่งที่เป็นผลลัพธ์หรือผลผลิตของกระบวนการนี้ว่า “มายาคติ” (Myth/Alibi/Doxa) หรือความคิด ความเชื่อที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับโดยไม่ตั้งคำถามและเป็นความคิดความเชื่อที่สอดคล้องกับระบบ

อำนาจ ที่ดำรงอยู่ในสังคมในขณะนั้น (ไชยรัตน์เจริญสินโอฬาร , 2545) ในระดับของภาษาความหมายจะเกิดขึ้นจากการมีองค์ประกอบครบ 3 ส่วน คือ (1) รูปสัญลักษณ์ (2) ความหมายสัญลักษณ์ (3) สัญลักษณ์

แต่ในระดับของประสบการณ์การรับรู้ในชีวิตประจำวันเรามองเห็นเพียงสองส่วนคือรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์เท่านั้น แต่มองไม่เห็นสัญลักษณ์ซึ่งเป็นผลรวมของรูปและความหมายในระดับของมายาคติก็มีลักษณะการทำงาน 3 มิติเช่นกันโดยที่สัญลักษณ์ในระดับของภาษาได้กลายไปเป็นรูปสัญลักษณ์ของมายาคติ ซึ่งหมายถึงมันสามารถสื่อความหมายได้เลยไม่จำเป็นต้องอาศัยการรวมตัวกันของรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ในระดับของภาษา ดังที่ Barthes ได้ให้อธิบายทางวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าวไว้ดังนี้ “มายาคติเป็นระบบสื่อความหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษตรงที่มันก่อตัวขึ้นบนกระแสนการสื่อความหมายที่มีอยู่ก่อนแล้ว จึงถือได้ว่ามายาคติเป็นระบบสัญลักษณ์ในระดับที่สองสิ่งที่เป็นหน่วยสัญลักษณ์ (ผลลัพธ์จากการประกอบของรูปสัญลักษณ์กับความหมาย) ในระบบแรกกลายมาเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์ในระบบที่สอง ขออย่าในที่นี่ว่าวัสดุสำหรับสร้างวาทะแห่งมายาคติ (เช่น ภาษา ภาพถ่าย ภาพวาด โปสเตอร์พิธีกรรม วัตถุ ฯลฯ) ไม่ว่าในเบื้องต้นนั้นจะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม แต่ครั้งเมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้วก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ” (วรรณพิมลองค์ศิริสรพ, 2544)

วัฒนธรรมทางสายตาและการนำเสนอข้อมูลเชิงภาพ (Visual Culture and Data Visualization)

วัฒนธรรมทางสายตา (Studying Visual Culture) เป็นการเข้าไปจ้องมองสังเกตการณ์และแม้แต่การปล่อยให้ภาพและเสียงผ่านโสตประสาท ภาพทางสายตาเหล่านี้ (Visual Word) ได้ทำให้เกิดการผลิตความหมายต่างๆ ขึ้นมา ซึ่งได้บรรจุคุณค่าขององค์ความรู้ สุนทรียศาสตร์ รวมถึงทัศนคติทางตัวบุคคล เช่น ด้านเพศ ระดับชนชั้น และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ในส่วนของวิธีการตีความปรากฏการณ์ทางสังคม อ้างอิงแนวความคิดของ Derrida ในเรื่องความแตกต่าง (Difference) และความสัมฤทธิ์ผลของมันมีสองหลักปัจจัย คือ ปัจจัยแรกคือ เป็นเรื่องของโครงสร้างต่างๆ ของความหมายและการตีความ ปัจจัยที่สองเป็นเรื่องของ โครงสร้างทางญาณวิทยา (ความรู้) และเกี่ยวกับสถาบันที่พยายามจะสร้างรูปแบบของระบบขึ้นมา จึงเป็นที่มาของรูปแบบการวิจารณ์เกี่ยวกับตรรกะที่มีอยู่สองด้าน (Binary Logic) ซึ่งแก่นแท้ของการสร้างความหมายได้ถูกถือคู่การบ่งชี้ (Signification) ในความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นๆ

ความหมายของรูปสัญลักษณ์ที่ปรากฏ จึงทำให้เราสามารถถอดความจากสิ่งนั้นตามประสบการณ์และคุณค่าความเชื่อของสังคมนั้นๆ เช่น เห็น “ลูกกัญแจ” มันอาจไม่ได้หมายถึงการไขประตูแต่มันหมายถึง “การมีคำตอบ” โครงสร้างการผลิตความหมายและการถอดความจึงไม่อาจหยุดนิ่งไว้เพียงความประสงค์ของผู้ผลิตสัญลักษณ์ไว้เพียงอย่างเดียว การเลือกถ่ายทอด ดัดแปลงข้อมูลจึงมีเรื่องเฉพาะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การเมืองที่เกี่ยวข้องกับชุมชนของชุดข้อมูลเหล่านั้นอยู่ ซึ่งไม่ว่าจะอ้างอิงจากผลประโยชน์ใดๆ ก็ทำให้การนำเสนอและการรับรู้ผิดพลาด ไปอย่างปฏิเสธไม่ได้ ด้วยลักษณะของภาพทางสายตาดังที่กล่าวมาข้างต้น พลวัตรของสิ่ง

นี้ได้แพร่กระจายไปในทิศทางของการใช้ภาพถ่ายทอดข้อมูลและการสร้างทัศนคติต่างๆโดยมีอิทธิพลต่อสไตล์การกำหนดการ บริโภคโดยทำหน้าที่เป็นสื่อกลางความสัมพันธ์เชิงอำนาจต่างๆ

การผสมผสานภาพแทนต่างๆจึงถูกผลิตขึ้นอย่างไร้ขอบเขต มีการสร้างเรื่องราวจากหลายๆสาขาวิชาความรู้ บางทีเรากำลังเข้าใจคำอธิบายของ Roland Barthes ที่มีมายาวนานเกี่ยวกับความเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ในวัฒนธรรมการวิจารณ์ซึ่งเป็นผลผลิตของการถอดรหัสสัญลักษณ์ การปรับประยุกต์ใช้หลักการทางานภาพผ่านทางสายตาคู่ต่างๆ จึงเป็นที่มาของการคำนึงถึงการรับรู้ของกลุ่มผู้รับสื่อ ไม่ว่าขอบเขตจะแคบเล็กหรือกว้างขวางจนยากจะควบ คุมแต่ในกระบวนการจะมีวัตถุประสงค์หลักๆที่มีความหนักแน่นในการถ่ายทอด เหมือนจุดๆหนึ่งเมื่อมีการเริ่มต้นขึ้นแล้วก็จะแผ่กระจายออกอย่างมีทิศทางที่ถูกกำหนดไว้ในส่วนหนึ่ง แต่ในส่วนที่ควบคุมไม่ได้ภาพสัญลักษณ์จะทำงานอย่างอิสระ ในตัวกลางที่หลากหลายทั้งในโลกออนไลน์และออฟไลน์ไม่ว่าภาพดังกล่าวจะทรงอิทธิพลหรือเป็นแค่ก่อนข้อมูลที่ไม่มียุติในเชิงปฏิบัติการใดๆ ผู้เสพวัฒนธรรมทางสายตาเหล่านี้ก็จะมีมิติการมอง การถอดความที่เปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อยๆ ตามชุดคุณค่าความเชื่อที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน (Irit Rogoff,1999, สมเกียรติ ตั้งนโม : แปลและเรียบเรียง)

การนำเสนอข้อมูลเชิงภาพ(Data Visualization) เป็นการศึกษาการนำเสนอข้อมูลเชิงภาพ ความหมายของข้อมูลจะถูกออกแบบ ผ่านรูปแบบแผนผัง ' การผนวกรวมลักษณะเฉพาะหรือนำเสนอความหลากหลายชุดข้อมูล กล่าวคือ “การทำให้ข้อมูลมองเห็นได้”

ไวทาร์รี่ ไฟด์แมน (Vitaly Friedman,2008) วัตถุประสงค์ของ Data Visualization คือการสื่อสารที่ทำให้ข้อมูลกระจ่างชัดและมีประสิทธิภาพในรูปแบบของสื่อกราฟิก ซึ่งไม่ได้หมายความว่าให้นำเสนอนั้นจะทำให้รู้สึกน่าเบื่อ แต่เป็นไปในเชิงอรรถประโยชน์ให้น่าสนใจและมุ่งเน้นด้านความงาม เพื่อประสิทธิภาพดังกล่าวควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและสุนทรียศาสตร์ไปพร้อมๆกัน ซึ่งการลำดับข้อมูลที่ซับซ้อนนั้นจะถูกทำให้เกิดการสื่อสารด้วยหลักการที่ง่ายต่อการรับรู้ให้มากที่สุด บ่อยครั้งที่มีความเป็นไปได้ว่านักออกแบบจะล้มเหลวในการพยายามรักษาสมดุลระหว่างงานออกแบบและประโยชน์ใช้สอย

ตัวอย่างเช่นในหน้า Data Visualization ของนิตยสารออนไลน์ชื่อ Smashing Magazine เน้นเรื่องการออกแบบเชิงข้อมูล มีการรวบรวมโปรแกรมและ application สำหรับวาดแผนภูมิแบบใหม่ๆ เพื่อจับทิศทางของข่าวสารความรู้ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของสังคม บ้างก็ใช้การอธิบายความหมายของข้อมูลความรู้ระบบความเชื่อของศาสนา ปรัชญา และวิทยาศาสตร์รวมทั้งเรื่องเล่าลำดับเหตุการณ์ และความสัมพันธ์ทางการเมือง ซึ่งก็มักจะอาศัยหลักการของขนาดพื้นที่และสัดส่วนของปริมาณ บางต้องการถึงขั้นเสนอภาพอารมณ์ความรู้สึก แต่ทั้งหมดต้องเป็นไปตามการใช้สอยในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นั่นคือปรับแปรข้อมูลตามเวลาได้อย่างทันท่วงที ดังนั้นจุดเด่นที่น่าสนใจของเทคนิคนี้คือการทำอารมณ์ความรู้สึกให้การเป็นปริมาณ รวมทั้งการสร้างโปรแกรมให้เราสามารถสัมผัสจัดระบบและค้นหาอารมณ์ของคนและชุมชนหนึ่งๆได้

จากหนังสือ Information Design Workbook อ้างอิงถึงคำกล่าวของลา เบรคค์ (La Brecque) ที่ว่า
ท้ายที่สุดแล้ว หลักการของการสร้างแผนที่ได้ให้ความสำคัญกับภาพรวมมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย
ตัวอย่างเช่น London Underground Mapping ซึ่งมีการลดทอนข้อมูลในการสร้างบรรทัดฐานบนข้อมูลชุด
เดียวกัน

ผลงานอ้างอิงเกี่ยวกับงานออกแบบกราฟิกแผนที่ London Underground Mapping (Tube
map:transit map) London Underground Map (1933) แผนที่รถไฟใต้ดินกรุงลอนดอนถือเป็นไอคอน
หนึ่งของงานดีไซน์ยุคโมเดิร์น และถูกใช้เป็นต้นแบบของแผนที่รถไฟใต้ดินทั่วโลก ได้รับการยอมรับในแง่ของ
ความสวยงาม เรียบง่ายและมีประโยชน์ผู้ออกแบบคือ แฮร์รี แบ็ค(1903-1974) เขาเป็นเพิงดราฟต์แมนที่เคย
ทำงานอยู่ในแผนกวิศวกรรมของอันเดอร์กราวน์ ซึ่งทำงานออกแบบแผนที่นี้หลังจากถูกปลดออกเป็นพนักงาน
ประจำแล้ว

ภาพที่ 2.6 ผู้ออกแบบแผนที่รถไฟใต้ดินกรุงลอนดอน (London Underground Map) แฮร์รี แบ็ค

LPTB (London Passenger Transport Board) ยอมรับแผนที่ดังกล่าวที่มีการอนุมัติให้ตีพิมพ์
แจกจ่ายในปี ค.ศ.1933 ลักษณะเฉพาะของแผนที่จะเห็นได้จากหน้าต่างที่คล้ายแผนภูมิของวงจรไฟฟ้าและมีชื่อ
เล่นว่าไดอะแกรม เบ็คใช้การลดทอนในแบบฉบับของงานโมเดิร์นดีไซน์ เช่น ตัดเส้นทางเดินรถที่คดเคี้ยวใน
ความเป็นจริงให้เป็นเส้นตรง ใช้มุมฉากหรือมุมเฉียงบ่งบอกทางโค้ง และใช้ความแตกต่างของสีแบ่งแยก
เส้นทาง บางพื้นที่ก็ขยายให้ใหญ่กว่าความเป็นจริง เพื่อรักษาความงามไว้และละทิ้งความจริงทางภูมิศาสตร์
ออกไป แม้แต่แม่น้ำไทมเองยังถูกลดทอนให้เหลือแค่เส้นตรง

นอกจากนี้เบ็คยังละเลยความแตกต่างระหว่างสถานที่ สัญลักษณ์จึงเหลือเพียงสองอย่างคือเส้นขีดกับ
วงกลม ซึ่งเป็นตัวแทนของสถานีกับสถานีเชื่อมหรือชุมทาง กล่าวคือในแผนที่ฉบับนี้ลอนดอนไม่มีสถานที่
(Place) มีแต่พื้นที่ (Space) ที่ว่างเปล่า เบ็คเคยให้สัมภาษณ์ว่าเขา ออกแบบด้วยสามัญสำนึก “ถ้าเราอยู่ใต้ดิน

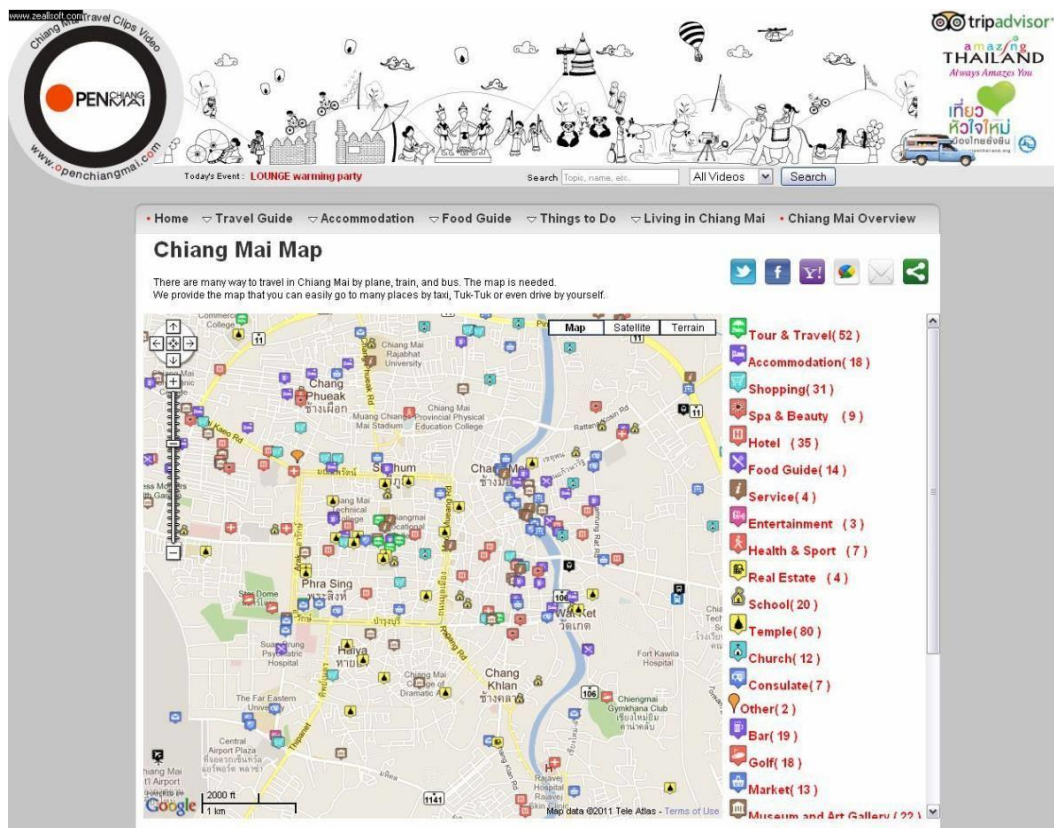
ภูมิศาสตร์จึงไม่มีความหมายอะไร การเชื่อมโยง(Connection) ต่างหากที่สำคัญ ระบบของเบ็คทางานเหมือน “ตรรกะเชิงสายตา” (Visual logic) ชุดหนึ่งที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ซึ่งงานดีไซน์ดังกล่าวได้สร้างอิทธิพลให้แก่งานออกแบบแผนที่ในเวลาต่อมา (ประชา สุวิธานนท์,2551)

ภาพที่ 2.7 แผนที่รถไฟใต้ดินกรุงลอนดอน (London Underground Map) ปี ค.ศ.1993

เว็บไซต์อ้างอิงที่ใช้แผนที่ในการจัดการข้อมูลเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ Chiangmai Travel Clip Video (<http://www.openchiangmai.com>) เป็นเว็บไซต์ที่นำเสนอคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเจาะกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ภายในเว็บประกอบด้วยข้อมูลร้านอาหาร กิจกรรมการท่องเที่ยว โรงแรม ห้องพักรีสอร์ท แหล่งจับจ่ายใช้สอย สินค้าบริการ กีฬา และอีเว้นต่างๆในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมุ่งเน้นที่จะนำเสนอในรูปแบบวิดีโอเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงได้ง่าย เปรียบได้กับการนั่งดูโทรทัศน์ที่บ้าน รวมไปถึงการใช้แผนที่จาก Googlemap ในการสร้างความเข้าใจและแบ่งแยกข้อมูลตามพื้นที่ของเมืองได้ และนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด

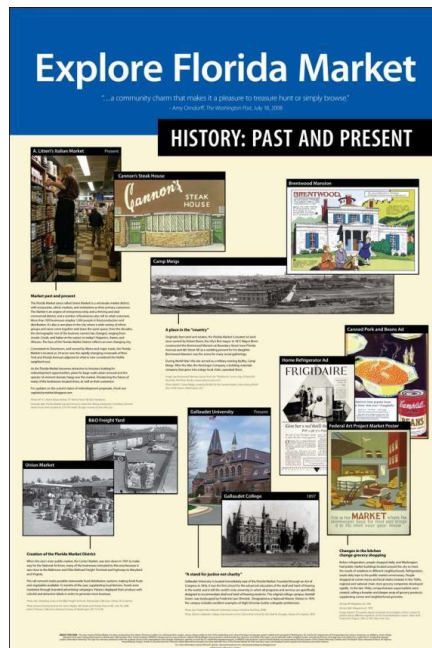
Openchiangmai เป็นผลงานของ Gomew Company Limited. ใช้กลยุทธ์เกี่ยวกับตลาดของธุรกิจอินเทอร์เน็ตด้วย เพราะเล็งเห็นถึงประสิทธิภาพของการเข้าถึงสินค้าและบริการภายใต้แนวคิด “JUST SHOW YOURSELF TO THE WORLD !” ในส่วนของแผนที่นำเสนอข้อมูล อาทิ เส้นทางคมนาคมขนส่ง แหล่งช้อปปิ้ง ตลาด โรงภาพยนตร์ วัด แกลเลอรีแสดงงาน และสวนสาธารณะ

ภาพที่ 2.8 การใช้ประโยชน์โดอะแกรมแผนที่จากเว็บไซต์ Openchiangma

<http://www.chiangmai.jp/map/> เป็นเว็บไซต์โดอะแกรมแผนที่โดยแยกพื้นที่การท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ตัวเมืองเชียงใหม่, ย่านถนนท่าแพ, ไนท์บาร์ชาร์, นิมมานเหมินท์, ย่านห้วยแก้ว, ย่านถนนลอยเคราะห์ และย่านถนนช้างคลาน เป็นต้น ให้ผู้ใช้สามารถดาวน์โหลดเป็น PDF ไฟล์ได้ โดยมีการใช้ภาพแทนเชิงสัญลักษณ์ในการแบ่งหมวดหมู่ของข้อมูลโดยใช้ภาษาญี่ปุ่นในการอธิบายทั้งหมด

เนื้อหาและโครงสร้างของข้อมูล (Content & Site Structure)

ภาพที่ 2.10 แผนภาพแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตลาดฟลอริดา (Florida Market)
การออกแบบกราฟิก (Graphic Design)

ภาพที่ 2.11 แผนภาพแสดงพื้นที่ย่านธุรกิจในปัจจุบันของตลาดฟลอริดา (Florida Market)
Project: Create a Doodle About Finding Solitude in the City

รูปแบบของโครงการ คือการวาดแผนภาพง่ายๆ ได้ตั้งหัวข้อเกี่ยวกับความเป็น ส่วนตัวในเมืองใหญ่ ให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความเห็นเกี่ยวกับวิถีของเมือง และผลกระทบต่อชีวิตในเชิงปัจเจกของตนเอง โดยโครงการดังกล่าวเป็นโครงการขององค์กร GOOD ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับการจัดตั้งกิจกรรมและเผยแพร่ข้อมูลของชุมชนเมือง โดยมีช่องทางการสื่อสารคือนิตยสาร GOOD และเว็บไซต์www.good.is

ภาพที่ 2.12 ภาพประชาสัมพันธ์โครงการ “Urban solitude.”

จุดประสงค์หลักของโครงการคือ การจัดกิจกรรมวาดภาพ เพื่อประสิทธิภาพในการได้รับข้อมูล โดยผู้จัดมองว่าทำได้ง่ายและดึงข้อมูลกลับมายังส่วนกลางได้รวดเร็วและน่าสนใจ ภายใต้หัวข้อ “Urban solitude.” โดยทำการสำรวจผู้คนที่มีอาศัยบริเวณเมืองใหญ่ และมีความต้องการในการหาความสงบจากพื้นที่นั้นๆวิธีการก็คือผู้เข้าร่วมโครงการนี้สามารถวาดภาพตามสิ่งที่ตัวเองคิด เกี่ยวกับความสงบ ของเมือง เป็นต้น ว่าหากในช่วงที่เมืองที่อาศัยอยู่เป็นช่วงที่หนาแน่นไปด้วยนักท่องเที่ยวหรือคนในพื้นที่เอง ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคิดเห็นอย่างไร เกิดการตั้งคำถามกับตัวเองว่า อารมณ์ความรู้สึก ของคุณเป็นไปในทิศทางไหน? หากคุณต้องการหลีกเลี่ยงจากความวุ่นวายของเมือง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมก็สามารถเสนอความคิดเห็นได้ในโครงการนี้ในทุกๆสถานที่แล้วส่งแผนภาพดังกล่าวกลับมาที่องค์กร GOOD

ภาพที่ 2.13 ภาพวาดตัวอย่างในการทำกิจกรรมของโครงการ “Urban solitude.”

จากกระบวนการของการสร้างการรับรู้โดยระบบการสื่อสารที่มนุษย์ต้องใช้ ได้แก่การถ่ายทอด (Transmit) เพื่อแลกเปลี่ยน (Share) ข่าวสาร (Information) ความคิด (Ideas) และทัศนคติ (Attitudes) ระหว่างกันแปลความหมายตรงกัน หรือการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันจะต้องอาศัยระบบสัญลักษณ์ที่เป็นมาตรฐานของสิ่งคมนั้นๆ โดยคนในสังคมหรือชุมชนได้มีการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่จะถอดความหมายของสัญลักษณ์นั้นเห็นตรงกันได้ ในกระบวนการทำงานของสัญญาณ(Sign)นั้น ความหมายต่างๆ ของสัญญาณจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน(Set of Signs) หรือถูกจำแนกออกเป็นคู่ตรงข้าม(Opposition)

ทั้งนี้ความหมายของสิ่งๆหนึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีสิ่งเทียบเคียงเสมอ ทั้งนี้เราจะใช้ประโยชน์จากระบบสัญลักษณ์เหล่านี้ได้อย่างไร ในการตีความหมายและสื่อสารกับคนในสังคม การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมทางสายตา อาจกล่าวได้ว่าเป็นการทำความเข้าใจการรับรู้ของคนที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและเทคโนโลยี ถึงแม้ว่าความนิยมหรือการใช้ประโยชน์จากภาพจะเกิดขึ้นตั้งแต่ยุคสมัยของการวาดภาพตามผนังถ้ำถ้าการบันทึกภาพพิมพ์ในสมัยโบราณ จนมาถึงการใช้ประโยชน์จากภาพถ่ายกล้องฟิล์ม ผู้คนรับรู้การสื่อสารผ่านภาพเชิงสัญลักษณ์เหล่านี้ทางโทรทัศน์ อุตสาหกรรมภาพยนตร์และสิ่งพิมพ์ แต่หากในปัจจุบันการสื่อสารได้เพิ่มช่องทางที่มีอิทธิพลอย่างมากคือ ช่องทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการรับรู้ของคนไปอย่างมากด้วยความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ทำให้ในปัจจุบันผู้รับสารมีความสนใจกับข้อมูลในระยะสั้นๆ แต่มีความสนใจที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้นการใช้ประโยชน์จากสัญลักษณ์ถือเป็นการช่วงชิงพื้นที่ทางสายตาและสร้างการจดจำ

จนนำไปสู่การตีความตามวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสาร ดังนั้นการออกแบบภาพที่อ้างอิงทฤษฎีวิวัฒนาการทางสายตา (Visual Culture) และการนำเสนอข้อมูลเชิงภาพ (Data Visualization) จึงเป็นการไล่ตามพฤติกรรม การรับรู้และนำไปสู่การออกแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจ ใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ และสร้างการจดจำ เราพบเห็นการสร้างข้อมูลภาพเหล่านี้หรือเป็นที่รู้จักกันในรูปแบบของการออกแบบข้อมูล Information Design ทั้งนี้การนำข้อมูลของเมืองหรือของชุมชนที่เป็นข้อมูลเชิงการบรรยายบ้าง ภาพเก่าบ้าง หรือข้อมูลเชิงสถิติ มารวบรวมและออกแบบการนำเสนอให้น่าสนใจนั้นก็เป็นที่มาของนักออกแบบที่จะต้องจัดแจ้ง ตีความ ลำดับ ความ ออกมาในรูปแบบต่างๆไม่ว่าจะเป็นแผนภูมิภาพ แผนที่ เส้นกราฟภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ ให้เป็นไปตามเป้าหมายต่อไป

การศึกษาเชื่อมโยงการสร้างแผนที่ชุมชน แผนที่เชิงวัฒนธรรม นำไปสู่แผนที่ทรัพยากร

แนวคิดการสร้างแผนที่

แผนที่มีความสามารถในการนำเสนออยู่ 3 เรื่องใหญ่ ๆ คือ การนำเสนอทางเชิงภูมิศาสตร์พื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ นำเสนอข้อมูลเชิงกายภาพ (Fact Data) ในส่วนที่สอง คือ การนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นการนำเสนอในแง่ของแผนที่เชิงวัฒนธรรม ที่ต้องอ้างอิงเรื่องประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง และชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ภาคชุมชน ส่วนที่สามเป็นมายาคติแฝงของแผนที่ ที่บางครั้งได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นรูปแบบหรือสัญลักษณ์ของความทันสมัย ความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคมผ่านชุดข้อมูลและงานออกแบบ โดยวิธีการออกแบบอย่างมีชั้นเชิงนั้นถือเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการถูกยอมรับของข้อมูลเชิงแผนที่นั้นๆ และถูกยอมรับให้เป็นบรรทัดฐานของสังคมต่อไป ตัวอย่างเช่น แผนที่รถไฟใต้ดินของลอนดอน(London Underground Mapping)

แนวคิดการสร้างแผนที่ชุมชน(Community Mapping)

เป็นแนวคิดสื่อที่ทำให้เกิดความเป็นไปได้ใหม่ๆ ทั้งในด้านความสัมพันธ์ของชุมชน, เศรษฐกิจ และการเมืองมีการเผยแพร่ของอัตลักษณ์ที่อาจถูกละเลย ความสำคัญรวมไปถึงในเชิงสุนทรียศาสตร์ร่วมกัน นำไปสู่การปรับประยุกต์ตามยุคดิจิทัล ในรูปแบบของ world wild webทั้งนี้ความยืดหยุ่นเอง ข้อมูลและการเลือกให้ซอฟต์แวร์ต่างๆ ทำให้ผู้คนสามารถสร้างแผนที่ของตัวเองได้ และมีประสิทธิภาพในการแพร่ข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ในองค์กรต่างๆ จึงอาศัยใช้สื่อกลางประเภทนี้เพื่อสร้าง โอกาสและสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทของชุมชนนั้นๆด้วยปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้เกิดการเพิ่ม ขึ้นของแผนที่ชุมชน(Community mapping) อย่างต่อเนื่อง

แนวคิดการสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรม (Cultural Mapping)

เป็นแผนที่ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในชุมชน ได้แก่ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ค่านิยมประเพณี และเศรษฐกิจ โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น

(1) ข้อมูลเชิงรูปธรรม เช่น การบ่งบอกพิกัดพื้นที่ อาคารร้านค้า ถนน เป็นต้น

(2) ข้อมูลเชิงนามธรรม เช่น ค่านิยมความเชื่อต่างๆของคนในชุมชน

การศึกษาวิจัยของ Dr.Greg Beaker และ Jeanete Hanna เรื่อง Cultural, Authenticity, Place : Connecting Cultural Mapping and Place Branding โดยมีพื้นที่การศึกษาอยู่ในแถบออนตาริโอ ประเทศแคนาดา(South Bay Cultural Mapping Project) ประเด็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตมีการระดมทุนเพื่อจัดสร้างโปรเจกต์เกี่ยวกับการสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรมขึ้นมา โดยมีหลักการดังนี้(georgianbaymappingculture.com, 2010)

(1) Asset Mapping มีการให้ข้อมูลและบันทึกอย่างชัดเจน ส่วนใหญ่มักจัดเก็บในรูปแบบของ Geographic Information System (GIS)

(2) Community Identity Mapping เป็นการเข้าไปสำรวจรูปแบบวัฒนธรรมในเชิงนามธรรม (Intangible) เรื่องราวความเป็นมาของชุมชน จารีตประเพณี นำเสนออัตลักษณ์และค่านิยมของพื้นที่ดังกล่าว (sense of place)

กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลของพื้นที่วัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 6 แหล่งข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าทางประวัติศาสตร์(Cultural Heritage) เช่น พื้นที่และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์, เรื่องราวและความเป็นมาของกลุ่มคนในชุมชนและสถาปัตยกรรมเก่าแก่

2) ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชน (Community Cultural Organization) เช่น องค์กรหรือการรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ

3) ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม (Natural Heritage) ประกอบด้วย สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ต้นไม้ สานามหญ้า

4) ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง (Space and Heritage) เช่น บ้านเรือน ห้างร้าน และที่จอดรถ

5) ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาลและกิจกรรมต่างๆ (Festival Event) เช่น งานเฉลิมฉลองเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา

6) ข้อมูลเชิงการพัฒนาเศรษฐกิจ (Creative Cultural Industries) เช่น ประเภทของธุรกิจ สินค้าและบริการ

ภาพที่ 2.14 แผนผังการจัดหาข้อมูลเพื่อสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรม

ความเชื่อมโยงของอัตลักษณ์กับแผนที่ชุมชน

โครงการดังกล่าวมีจุดเด่นในเรื่องการถอดพันธุ์กรรมของวัฒนธรรมออกมา โดยใช้วิธีการนำข้อมูลจากคนในชุมชนมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งสร้างแรงผลักดันให้เกิดกระบวนการของความร่วมมือในการสร้างแผนที่เชิงวัฒนธรรม โดยมี 3 ประเด็นหลักในการศึกษาคือ

1. เรื่องราวความเป็นมาในอดีต
2. ปรากฏการณ์ในปัจจุบัน
3. ทศนคติต่อความเป็นไปในอนาคต

ทั้งนี้ช่องทางของการแลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูลในปัจจุบัน ก็คือการจัดกิจกรรมในชุมชนและสื่อใหม่ (Social Media) เช่น Googlemaps ซึ่งการประยุกต์วิธีการนั้นอาจได้ผลลัพธ์เป็นเว็บไซต์เชิงปฏิสัมพันธ์ (Interactive Web Maps) หรือเป็นงานออกแบบด้านภาพ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ และกลุ่มเป้าหมายที่จะทำได้มาซึ่งข้อมูล นอกจากจะเป็นกลุ่มคนในชุมชนหรือองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนดั้งเดิมแล้ว แล้วยังเป็นผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยวได้อีกด้วย เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการสร้างแผนที่ผ่านเว็บไซต์เป็นช่องทางให้เกิดข้อมูลของบริบทพื้นที่จริง(georgianbaymappingculture.com, 2010)

Greg Baeker and Jeanette Hana กล่าวในวารสารงานวิจัยเกี่ยวกับแผนที่เชิงวัฒนธรรม (Culture, Authenticity, Place : connecting cultural mapping and place branding) ว่าเครื่องมือที่จะนำไปสู่ข้อมูลเชิงนามธรรมที่เป็นคุณค่าความเชื่อของชุมชนนั้น ไม่เพียงแต่จะใช้วิธีการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวแล้ว วิธีการทำกิจกรรม (workshop scenario) ก็เป็นอีกทางหนึ่งของการได้มาซึ่งผลสำรวจจุดสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ของ

การเล่าเรื่องผ่านแผนที่ คือแผนที่ที่น่าสนใจไม่เพียงแต่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตและปัจจุบันเท่านั้น แต่ควรมีแนวทางเชิญชวนให้ผู้คนได้จินตนาการถึงชุมชนในอนาคตได้ด้วย

แนวคิดการสร้างแผนที่ชุมชนจำเป็นจะต้องทำควบคู่ไปกับการศึกษาวัฒนธรรมชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนที่ทำการศึกษา เนื่องจากข้อมูลของชุมชนเป็นข้อมูลเชิงความสัมพันธ์ ประกอบกันหลายส่วน ตั้งแต่ คน สัตว์ สิ่งของ สถาปัตยกรรม การศึกษา การเมือง ประเพณีความเชื่อ ศาสนา และรวมถึงการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ต่างๆในชุมชน ทั้งนี้จึงต้องมีการจัดลำดับข้อมูลในเชิงข้อมูลทางกายภาพที่จับต้องได้ และในส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องคุณค่าความเชื่อของคนในสังคมนั้นๆ ที่จะบ่งบอกถึงคุณลักษณะและอัตลักษณ์ของท้องถิ่นได้ แผนที่ชุมชนอาจไม่ใช่แผนที่ที่บอกถึงทิศทางของของสถานที่ต่างๆภายในชุมชนเพียงอย่างเดียวแต่ควรหมายรวมถึงการสื่อสารถึงความหมายในเชิงความสัมพันธ์ของเมืองด้วย ซึ่งข้อมูลอย่างหลังเป็นข้อมูลที่วัดผลยากแต่สร้างสำนึกและความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของพื้นที่นั้นได้เป็นอย่างดีแต่นี่ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการเก็บข้อมูล การจัดจำแนก การตีความ และการนำเสนอให้แผนที่ชุมชนที่ได้ออกมานั้นนำเสนอความสัมพันธ์ ในระดับที่น่าสนใจกับกลุ่มเป้าหมายได้ แผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรมได้รับความนิยมมากขึ้นเนื่องจากผู้คนเริ่มหยิบยกเรื่องราวเก่าแก่ของเมือง การอนุรักษ์ภูมิปัญญา หรือแนวคิดการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองในอนาคต ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวหรือแม้แต่ความพยายามปลูกฝังให้เยาวชนไม่ละเลยวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน การนำองค์ความรู้ด้านการผลิตข้อมูลเชิงภาพ (Data Visualization) จึงเป็นแนวคิดใหม่ที่สามารถปรับประยุกต์ใช้กับการสร้างความเข้าใจดังกล่าวได้ โดยคำนึงถึงการทำงานของระบบสัญญาณ, การจัดจำแนก(Set of sign) หรือกระบวนการสร้างมายาคติ เพื่อสร้างกระบวนการที่คนให้เกิดขึ้นกับผู้รับสาร โดยแผนที่ชุมชนอาจไม่ได้จำกัดอยู่แค่การนำเสนอความจริงในปัจจุบันหรือเป็นการสร้างพื้นที่ และความทรงจำใหม่บนประวัติศาสตร์ชุดเดิม และอาจชี้้นำให้ผู้ใช้แผนที่ชุมชนเชิงวัฒนธรรมจินตนาการถึงพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือเป็นการสร้างพื้นที่ทางอุดมคติก็เป็นได้

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ทำให้สามารถสังเคราะห์ได้ 2 ประการ ดังนี้

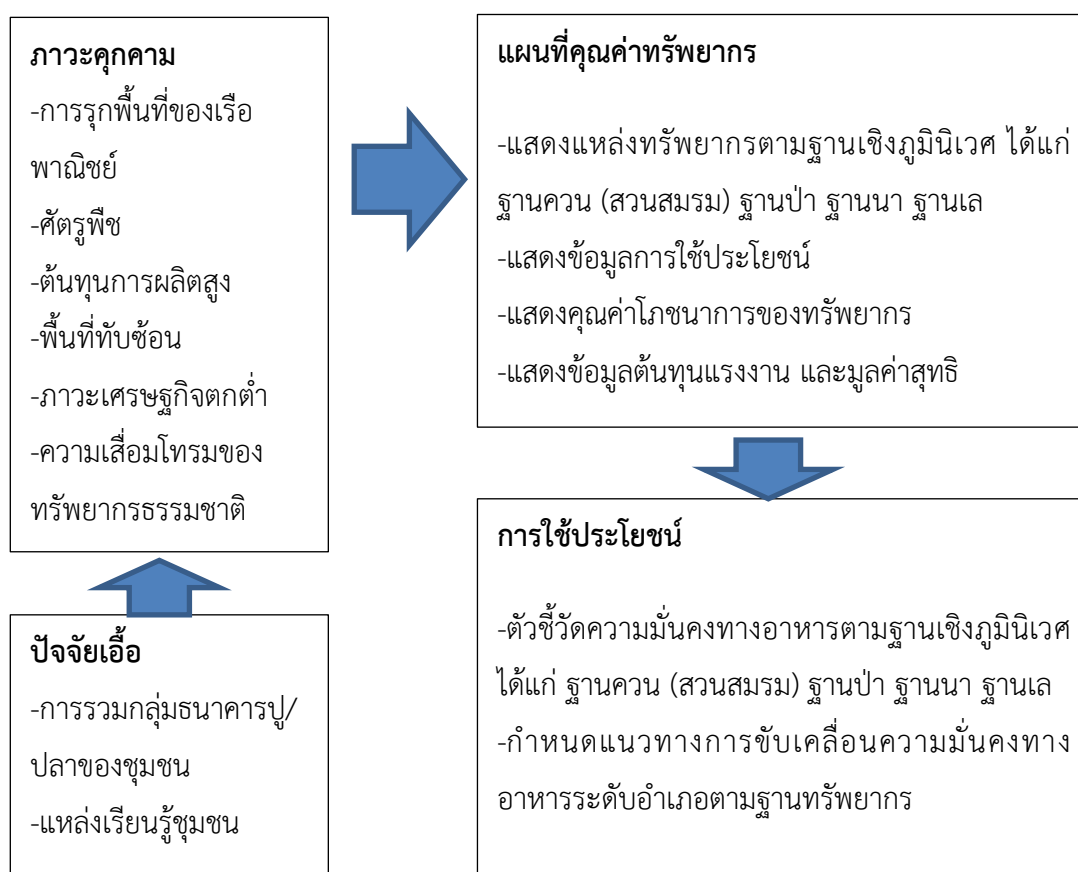
1) แนวคิดความมั่นคงทางอาหาร แนวทางการศึกษาสู่ “ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” โดยแนวคิดความมั่นคงทางอาหาร ได้สะท้อนให้เห็นถึงองค์ประกอบของความมั่นคงทางอาหาร สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย นโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหาร ตลอดจนการวิเคราะห์สถานการณ์แวดล้อมด้านอาหารของประเทศไทย ทำให้ผู้ศึกษาได้กรอบคิดในการศึกษาประเด็นความมั่นคงทางอาหารของพื้นที่ศึกษา

2) แนวคิดสัญญาณวิทยา แนวทางการศึกษาสู่ “แผนที่คุณค่าทรัพยากร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” โดยแนวคิดสัญญาณวิทยา ได้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องการใช้สัญลักษณ์แทน

ข้อมูล เพื่อสื่อสารสาธารณะ อันนำไปสู่การสร้างพื้นฐานความเข้าใจต่อเรื่องราว ที่ปรากฏบนแผนที่ ซึ่งพบว่า มี ผู้ศึกษาเกี่ยวกับแผนที่ทั้งหมด 4 รูปแบบ คือ (1) แผนที่คมนาคม ใช้ประโยชน์เพื่อการเดินทาง ด้วยการใส่ เส้นทางเดินรถ ชื่อสถานี และจุดเชื่อมต่อการเดินทาง อาทิ แผนที่รถไฟฟ้าใต้ดินกรุงลอนดอน (2) แผนที่การท่องเที่ยว ใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยว ด้วยการใส่ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว ร้านอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง อาทิ แผนที่เมืองเชียงใหม่ แผนที่ยานไนต์บาร์ชาร์เชียงใหม่ (3) แผนที่วัฒนธรรมชุมชน ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา วัฒนธรรมชุมชน ด้วยการใส่ข้อมูลเรื่องราวความเป็นมาในอดีต ปรากฏการณ์ปัจจุบัน และทัศนคติต่อความเป็นไปในอนาคต อาทิ googlemaps แผนภาพแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของตลาดฟอรัรด์้า เป็นต้น ทำให้ผู้ศึกษาได้กรอบคิดในการศึกษาประเด็น แผนที่คุณค่าทรัพยากรของพื้นที่ศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ได้บูรณาการแนวคิดความมั่นคงทางอาหารกับแนวคิดสัญญาะวิทยา เพื่อกำหนดกรอบในการศึกษาวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการศึกษา (conceptual framework)

ภาพที่ 2.16 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research : AR) ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และเน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน โดยจะศึกษาถึงแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชน ในการจัดทำเป็นเครื่องมือแผนที่คุณค่าทรัพยากร และพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน เพื่อที่จะนำไปสู่การรวบรวมข้อมูลความมั่นคงทางอาหาร และสร้างแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1 วิธีการศึกษา

การศึกษา “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร ด้วยการเก็บข้อมูลปริมาณ และแหล่งที่พบของทรัพยากรอาหารจากฐาน ควน (สวนสมรม) ป่า นา เล ตลอดจนการสังเคราะห์แนวทางการขับเคลื่อนระบบคุณค่าความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีวิธีการศึกษา จำแนกตามคำถามวิจัย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1.แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไรบ้าง	1.Focus group (สนทนากลุ่มย่อย) 2.Brainstorming (ระดมความคิดเห็น) 3.In depth interview(การสัมภาษณ์เชิงลึก)	1.แผนที่คุณค่าทรัพยากร 2.ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารในระดับชุมชน
2.แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร	1. Brainstorming (ระดมความคิดเห็น)	1.ชุมชนทราบสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหาร 2.การกำหนดแนวทางทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชน
3.ฐานทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน	1.Focus group (สนทนากลุ่มย่อย) 2.Brainstorming (ระดมความคิดเห็น)	1.ได้ข้อมูลทรัพยากรของอำเภอจะนะ 2.ได้แผนที่การเข้าถึงทรัพยากร

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
เท่าไร	3.แบบสอบถาม	ของอำเภอจะนะ 3.ได้ข้อมูลปริมาณทรัพยากร ของอำเภอจะนะ

2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากผู้ใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์หลัก ได้แก่ กลุ่มประมงพื้นบ้าน กลุ่มนาอินทรีย์ กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์รองได้แก่ กลุ่มแกนนำชุมชนระดับอำเภอ เครือข่ายรักษัจจะนะ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง
1.แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไรบ้าง	1.Focus group (สนทนากลุ่มย่อย) -12 ครั้ง ๆ ละ 26 คน	กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์(ควน,ป่า,นา,เล) -ประธานกลุ่ม/กรรมการ/สมาชิก (กลุ่มประมง,นาข้าว,กลุ่มยางพารา) -Key Information
	2.Brainstorming (ระดมความคิดเห็น) -16 ครั้ง ๆ ละ 20 คน	กลุ่มระดับชุมชน -เครือข่ายรักษัจจะนะ -แกนนำชุมชน/ ระดับอำเภอ -ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน -Key Information
	3.In depth interview (การสัมภาษณ์เชิงลึก) - 28 case	-กลุ่มปราชญ์ชาวบ้าน 4 ด้าน ๆ ละ 2 คน = 8 คน -ประธาน/กรรมการกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 2 คน = 8 คน -เครือข่ายพัฒนาในพื้นที่ = 2 คน -นักพัฒนาเอกชน = 5 คน

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง
		-อปท.=5 คน
2.แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร	1. Brainstorming (ระดมความคิดเห็น) - 1 ครั้ง ะละ 50 คน	-กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์(ควน,ป่า,นา,เล) -กลุ่มระดับชุมชน -กลุ่มเครือข่าย+หน่วยงาน อปท.ในพื้นที่
3.ฐานทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหนเท่าไร	1.Focus group (สนทนากลุ่มย่อย) -12 ครั้ง ะละ 26 คน	กลุ่มผู้ใช้ประโยชน์(ควน,ป่า,นา,เล) -ประธานกลุ่ม/กรรมการ/สมาชิก (กลุ่มประมง,นาข้าว,กลุ่มยางพารา) -Key Information
	2.Brainstorming (ระดมความคิดเห็น) -16 ครั้ง ะละ 20 คน	กลุ่มระดับชุมชน -เครือข่ายรักษะจะนะ -แกนนำชุมชน/ ระดับอำเภอ -ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน -Key Information
	3.แบบสอบถาม -อำเภอจะนะ 19,399 ครัวเรือน	กลุ่มระดับครัวเรือน (คำนวณตามสูตร ยามาเน) -อำเภอจะนะ 392 ครัวเรือนโดยกลุ่มตัวอย่างจะได้มาจาก 4 ฐานทรัพยากรฐานละ 100 ครัวเรือน ซึ่งจะให้เวที่สนทนากลุ่มย่อยครั้งที่ 1 ในแต่ละฐานเป็นผู้ชี้เป้าสำหรับกลุ่มในระดับครัวเรือน

3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดเครื่องมือจากคำถามวิจัย และวิธีการศึกษา ซึ่งเน้นเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การยืนยันข้อมูล ตลอดจนความสามารถในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการศึกษา ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
1.แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไรบ้าง	1.Focus group 2.Brainstorming 3.In depth interview	-เวทีประชาคม -แผนที่คุณค่าทรัพยากร -แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
2.แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารโดยชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร	1. Brainstorming	-เวทีประชาคม
3.ฐานทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหนเท่าไร	1.Focus group 2.Brainstorming 3.แบบสอบถาม	-เวทีประชาคม -แผนที่คุณค่าทรัพยากร -แบบสอบถาม

4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดรูปแบบวิธีการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ให้เหมาะสมกับการศึกษาแต่ละประเภท เพื่อให้ได้มาซึ่งความชัดเจนของข้อมูลตามหลักวิชาการ ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 คำถามวิจัย วิธีการศึกษา และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
1.แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เป็นอย่างไรบ้าง	1.Focus group 2.Brainstorming 3.In depth interview	-เทคนิคสามเส้า -เทคนิคการสะท้อนกลับของข้อมูล
2.แนวทางการขับเคลื่อน	1. Brainstorming	-เทคนิคสามเส้า

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

คำถามวิจัย	วิธีการศึกษา	การตรวจสอบความน่าเชื่อถือ
ความมั่นคงทางอาหารโดย ชุมชนของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาเป็นอย่างไร		-เทคนิคการสะท้อนกลับของข้อมูล
3.ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ของอำเภอจะนะ จังหวัด	1.Focus group	-เทคนิคสามเส้า
สงขลา มีอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน	2.Brainstorming	-เทคนิคการสะท้อนกลับของข้อมูล
เท่าไร	3.แบบสอบถาม	-ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5 การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษา “แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา” นั้น ผู้ศึกษาได้กำหนดการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็น 2 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การนำเสนอผลการศึกษาเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ แสดงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการแปลผลข้อมูล

รูปแบบที่ 2 การนำเสนอผลการศึกษาเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดเวทีสนทนากลุ่มย่อย คณะผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการพรรณนา

บทที่ 4 ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลพื้นฐานอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

เดิม “จะนะ” เป็นเมืองขึ้นของเมืองพัทลุง ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 เมือง ได้แก่ ปะเหลียน จะนะ เทพา และ สงขลา ต่อมา สงขลาได้แยกออกจากเมืองพัทลุง จะนะ จึงไปขึ้นกับเมืองสงขลา มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านทาง ตอนใต้และมีการสู้รบกับหัวเมืองมลายูตลอดเวลา ขณะนี้เป็นเมืองขึ้นของพัทลุง เจ้าพระยาพัทลุง (บุญ) ได้ แต่งตั้งนายอินทร์ หรือเณรน้อยชาย ไปเป็นเจ้าเมืองจะนะ มีพระราชทินนามว่า พระมหานุกาภาพราบ สงคราม ซึ่งบ่งบอกให้รู้ว่าเจ้าเมืองเป็นนักรบ เมืองจะนะ จึงน่าจะเป็นสมรภูมิรบ แต่ที่ตั้งเมืองจะนะในขณะนั้น คือ ที่นาทิว เมืองจะนะไปเป็นเมืองขึ้นของสงขลา

เจ้าเมืองสงขลาได้แต่งตั้งให้นายฉิน บุตรของอดีตเจ้าเมืองสงขลา (โยม) ขึ้นเป็นขุนรองราชมนตรี คุม ไพรส่วยดีบุก 9 หมวด ทำให้เมืองจะนะกับเมืองสงขลา มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ในระยะที่พม่าส่งกองทัพ ใหญ่ลงไปที่หัวเมืองภาคใต้ ทั้งเจ้าเมืองจะนะและขุนรองราชมนตรีเมืองจะนะ ประสบชะตากรรม ถูกประหาร ชีวิต เนื่องจากกรมพระราชวังบวรทศสุรสีหนาท ยกทัพจากกรุงเทพฯ มาปราบพม่าและหัวเมืองทางใต้ คือ ปัตตานี พบว่าเจ้าเมืองจะนะ ได้ลอบมีหนังสือไปถึงพม่าให้มาตีเมืองสงขลาและพัทลุง ส่วนขุนรองราชมนตรี มีความขัด เคืองกับพระสงขลาและได้ก่อกบฏพร้อมกับนายทหารติดเพ็ชร ยึดเมืองสงขลาและสำเร็จราชการเองได้ ปฏิบัติงานประมาทปล่อยเชลยเมืองปัตตานีหลบหนีไป

จะนะตกเป็นเมืองขึ้นของเมืองสงขลา ได้มีเจ้าเมืองจะนะหลายคนผลัดกันขึ้นเป็นเจ้าตลอดเวลา มีแต่ เรื่องการทำสงครามกับเมืองต่างๆ มีทั้งยกทัพไปรวมกับทัพสงขลาเพื่อไปรบพม่าร่วมมือกับหัวเมืองอื่น ไปตั้งรับ ทัพจากไทรบุรี จนกระทั่งเมืองจะนะ ถูกข้าศึกจากเมืองปัตตานีมาโจมตีเสียหายอย่างยับเยิน จะนะยังไม่ทันได้ ฟื้นฟูบ้านเมืองจากการถูกเผา เมืองสงขลาที่แสวงหาผลประโยชน์จากเมืองจะนะ ในการรับเงินส่วยแทน ภาระงานที่ละจำนวนมาก (แสดงให้เห็นว่าในอดีต คนจะนะต้องส่งส่วยกระดาน) นอกจากนี้ยังมีส่วนดีบุกและ ส่วนเสื่ออาสนะกันแขงเตย ที่คนจะนะต้องทำส่งอย่างไม่เป็นธรรม เจ้าเมืองจะนะได้วางแผนเมืองสงขลาทวย ส่วย อย่างบันทึกในใบบอกตอนหนึ่งว่า ด้วยเงินส่วยดีบุกจะนะ 9 หมวด เสื่ออาสนะกันแขงเตย ปีชวด สัมฤทธิศก ข้าพเจ้าให้กรมการเร่งพระมหานุกาภาพราบสงคราม พระจะนะให้ส่งเงินส่วยดีบุก 9 หมวด เสื่ออาสนะกันแขง เตยมายังเมืองสงขลา ข้าพเจ้าให้กรมการมีหนังสือเตือน พระมหานุกาภาพราบสงครามพระจะนะถึง 3 ครั้ง พระมหานุกาภาพราบสงคราม ก็ไม่ตอบหนังสือมาว่าประการใดสั่งกับผู้ถือมาว่า หลวงไชยสุรินทร์ กรมการเมือง สงขลาเก็บเรียกเงินส่วนกระดานที่ตัวไร่ส่วยดีบุกจะนะ 9 หมวดเสียแล้ว พระมหานุกาภาพราบสงครามพระจะ นะไม่มีเงินจะส่ง

จะเห็นว่าเมืองจะนะ ไม่มีความสงบสุขมากนัก ต้องระมัดระวังศึกสงครามตลอดเวลาและชาวเมืองจะนะ ยังต้องทำงานเพื่อส่งส่วยไปให้เมืองสงขลา แต่สิ่งที่ทำให้เมืองจะนะยืนหยัดเป็นเมืองอยู่ได้ด้วยความสามารถของคนจะนะ บางครั้งต้องยอมสยบ บางครั้งพยายามเรียกร้องอิสรภาพและดื้อแพ่งกบฏต่อความไม่เป็นธรรม ชาวจะนะน่าจะภูมิใจว่า อนึ่งที่ตั้งของเมืองจะนะนั้น มีการย้ายเมืองอยู่บ่อยๆ เนื่องจากเป็นเมืองที่ต้องทำการรบอยู่ตลอดเวลา ระยะแรกเชื่อว่าเมืองจะนะตั้งอยู่ที่ วังตาโต๊ะหรือวังใต้ ที่นาทวีปัจจุบันซึ่งอาจเป็นไปได้ เพราะเจ้าเมืองจะนะคนแรกคือ พระมหานุกาพปราบสงคราม (อินทร์หรือเณร) บุตรพระยาราชบังสันซึ่งเป็นมุสลิม ต่อมาได้ย้ายเมืองไปอยู่ที่ปลักจะนะ และย้ายไปอยู่ที่บ้านในเมืองตำบลป่าชิงปัจจุบัน จากนั้นย้ายไปตั้งที่ชะโงง เมื่อเปลี่ยนการปกครองแบบเทศาภิบาล อำเภोजะนะก็ไปตั้งที่ว่าการที่อำเภอนาหวี ด้วยเหตุที่การคมนาคม ไม่ค่อยสะดวก จึงย้ายไปตั้งที่ใหม่ ที่บ้านนา พร้อมเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอบ้านนา แต่ไปพ้องกับชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดนครนายก จึงได้เปลี่ยนชื่อไปเป็น อำเภอจะนะ ตามเดิม

รายนามนายอำเภอ

ราชาระวังเจลาบู พ.ศ. 1820-1840

ขุนศรีสรรพกรรม พ.ศ. 2318-2321

พระอนันต์สมบัติ (บุญเฮี้ยว) พ.ศ. 2321-2333

พระมหานุกาพปราบสงคราม (ทิดเพชร) พ.ศ. 2333-2336

พระมหานุกาพปราบสงคราม (เต่ง) พ.ศ. 2336

หลวงวิชิตสงคราม (ขวัญชัย) พ.ศ. -2358

พระมหานุกาพปราบสงคราม (ขวัญจง) พ.ศ. 2358-2380

พระมหานุกาพปราบสงคราม (บัวแก้ว) พ.ศ. 2380-2411

พระมหานุกาพปราบสงคราม (ปลอด ถิ่นจะนะ) พ.ศ. 2411-2441

1. ภูมิศาสตร์

1.1 ที่ตั้ง อาณาเขต และแผนที่อำเภอจะนะ

อำเภอจะนะ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดสงขลา อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 34 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 502.98 ตารางกิโลเมตร หรือ 314,363 ไร่ และมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

- ทิศเหนือ จด อำเภอเมืองสงขลา อำเภอนาหม่อม และทะเลหลวง
- ทิศใต้ จด อำเภอเทพา
- ทิศตะวันออก จด ทะเลหลวง
- ทิศตะวันตก จด อำเภอนาหวี และอำเภอสะเดา

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

แผนที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

2. สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบและลาดเทเชิงเขา อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 10-15 เมตร ในบางตำบล จะมีสภาพพื้นที่เป็นป่าเขา ในตำบลน้ำขาว นาหว้า จะโพนง ท่าหม่อไทร และสะพานไม้แก่น

2.1 พื้นที่ป่า ประกอบด้วยพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และป่าอนุรักษ์ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลน้ำขาว นาหว้า สะพานไม้แก่น จะโพนง และตำบลท่าหม่อไทร

2.2 พื้นที่ราบลุ่ม ประกอบด้วยพื้นที่ทำนาและปลูกพืชล้มลุก ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลขุนตดหวาย น้ำขาว นาหว้า ป่าชิง สะพานไม้แก่น ท่าหม่อไทร บ้านนาและตำบลคลองเปือย

2.3 พื้นที่ราบชายทะเล ประกอบด้วยพื้นที่ทำนาและปลูกพืชไร่ ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลนาทับ ตลิ่งชัน สะกอม และตำบลจะโพนง

3. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศเป็นแบบร้อนชื้น มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี ฤดูกาล มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน กับฤดูฝน โดยฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ส่วนฤดูฝนจะเริ่มในเดือน คือในเดือนตุลาคม - เดือนธันวาคม และจะมีฝนทั้งช่วงในเดือน มิถุนายน - กันยายน

อุณหภูมิ อำเภोजะนะ ประมาณ 26-28 องศาเซลเซียส และความชื้นสัมพัทธ์ ประมาณ 0-1.33 เปอร์เซ็นต์

4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำและปริมาณน้ำฝน

4.1 แหล่งน้ำในฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนมกราคม เป็นเวลา 9 เดือนโดยในช่วงเวลาดังกล่าวจะแบ่งออกได้เป็น 2 ระยะ คือ

ระยะแรก เป็นระยะที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ในช่วง 5 เดือนนี้จะมีฝนตกปริมาณพอควร

ระยะที่สอง เป็นระยะที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม ในระยะนี้จะมีฝนตกชุกและปริมาณน้ำฝนค่อนข้างมาก เดือนพฤศจิกายนจะมีฝนตกชุกมากที่สุด และจะค่อย ๆ ลดลงจนสิ้นสุดในเดือนมกราคม

นอกจากนั้นจะเป็นฤดูแล้งเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน มีฝนตกอยู่บ้างแต่ปริมาณน้ำฝนจะน้อยกว่าช่วงอื่น และจะมีอุณหภูมิที่สูงอีกด้วย

5. ข้อมูลกลุ่มชุดดิน และความเหมาะสมของดิน

5.1 กลุ่มชุดดิน 17, 17p พื้นที่ดินในบริเวณนี้เหมาะสมในการปลูกข้าวและในช่วงฤดูแล้ง สามารถใช้ปลูกพืชล้มลุกหรือพืชผักได้ถ้าหากมีแหล่งน้ำอยู่ใกล้ มีอยู่ในพื้นที่ตำบลขุนตดห้วย น้ำขาว คู แคว นาหว่า ท่าหมอไทร สะพานไม้แก่น ป่าชิง

5.2 กลุ่มชุดดิน 17/32 เป็นบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำเหมาะสำหรับการปลูกข้าว ส่วนในพื้นที่สูงมีความเหมาะสมในการปลูกไม้ผล พืชไร่ และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ มีอยู่ในพื้นที่ตำบลขุนตดห้วย น้ำขาว คู แคว ป่าชิง และตำบลดิ่งชัน

5.3 กลุ่มชุดดิน 50c/51D พื้นที่บริเวณนี้เหมาะสมในการปลูกไม้ผล กาแฟ โกโก้ พืชไร่และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ มีอยู่ในพื้นที่ตำบลน้ำขาว ป่าชิง คลองเปียะ จะโหนด แควสะพานแก่น บ้านนาและตำบลท่าหมอไทร

5.4 กลุ่มชุดดิน 39/41, 39c/50c พื้นที่บริเวณนี้เหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิด เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน พืชไร่และไม้ผล แต่ดินเป็นดินปนทราย มีอยู่ในพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น ท่าหมอไทร น้ำขาว จะโหนด และตำบลสะกอม

5.5 กลุ่มชุดดิน 45D, 51D, 50D/51D พื้นที่บริเวณนี้ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืช เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ควรใช้ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ปลูกป่าทดแทนและไม่โตเร็ว มีอยู่ในพื้นที่ตำบลน้ำขาว แคว นาหว่า คลองเปียะ สะพานไม้แก่น และตำบลท่าหมอไทร

5.6 กลุ่มชุดดิน 6, 14, 22 พื้นที่ดินในบริเวณนี้เหมาะสมในการปลูกข้าว และในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชล้มลุกหรือพืชผักได้ถ้าหากมีแหล่งน้ำอยู่ใกล้ มีอยู่ในพื้นที่ตำบลป่าชิง แคว ขุนตดห้วย น้ำขาว นาหว่า และตำบลบ้านนา

5.7 กลุ่มชุดดิน 62 พื้นที่บริเวณนี้มีความลาดชันสูงมาก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาหรือเทือกเขา มีความลาดชันมากกว่า 35% จึงไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชเศรษฐกิจควรปล่อยไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ มีอยู่ในพื้นที่ตำบลนาขาว นาหว่า จะโหนด สะพานไม้แก่น และตำบลท่าหมอไทร

6. ภัยธรรมชาติ

6.1 ช่วงฤดูแล้ง ในบางปีจะมีผลกระทบต่อน้ำที่ปลูกในพื้นที่ เช่น ไม้ผล ยางพารา โดยเฉพาะพืชที่ปลูกใหม่อาจจะได้รับความเสียหาย

6.2 ช่วงฤดูฝน พื้นที่บางส่วนมีโอกาสเกิดอุทกภัยได้ในพื้นที่ตำบลขุนตดห้วย น้ำขาว คู แคว ท่าหมอไทร บ้านนา สะพานไม้แก่น ป่าชิง นาหว่า สะกอม ดิ่งชัน นาทับ แต่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลักษณะลาดเทส่งผลให้การระบายน้ำออกจากพื้นที่เป็นไปค่อนข้างรวดเร็ว

7. ข้อมูลทางชีวภาพ

7.1 พันธุ์พืชที่ปลูก ปศุสัตว์และการประมง

7.1.1 พืชเศรษฐกิจ

- 1) **ยางพารา** เกษตรกรนิยมปลูกยางพันธุ์ดีที่ทางราชการส่งเสริมทำให้ได้รับผลผลิตดี เช่น พันธุ์ RRIM 600
- 2) **ข้าว** เกษตรกรปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่นิยมตามท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ เช่น พันธุ์ช่อสูง ลูกปลา เข้มทอง เล็บนก และพันธุ์เฉียง
- 3) **ไม้ผล** เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผล ตามความต้องการของตลาด เช่น ลองกอง มังคุด มะพร้าวบริโภคผลอ่อน ทุเรียน เงาะ และสับจุก ส่วนใหญ่มีการคัดเลือกพันธุ์มาปลูก
- 4) **พืชไร่** เกษตรกรนิยมปลูกพืชไร่เพื่อเสริมรายได้ เช่น ข้าวโพดหวาน สับปะรด และถั่วลิสง มีการปลูกแตงโม เพื่อการค้าในพื้นที่ตำบลลิ้นจี่ สะกอม และนาทับ
- 5) **พืชผัก** ส่วนใหญ่เกษตรกรปลูกพืชผักเพื่อการบริโภคในครัวเรือน โดยเฉพาะผักพื้นบ้าน แต่มีการปลูกเพื่อการค้าบ้าง ประเภทถั่วฝักยาว แตงกวา มะเขือ เป็นหลัก

7.1.2 ด้านปศุสัตว์

การเลี้ยงสัตว์เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมือง และพันธุ์ลูกผสม เป็นการเลี้ยงแบบปล่อยทุ่งและหย่อนธรรมชาติในสวนยางพารา มีพื้นที่ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์อยู่บ้างในกลุ่มเลี้ยงโค เช่น กลุ่มเลี้ยงโคของตำบลนาหว้า

ส่วนการเลี้ยงสัตว์ปีก ได้แก่ ไก่พื้นเมือง เป็ดเทศ และนกเขาชวา ส่วนใหญ่เลี้ยงไก่เพื่อการบริโภคในครัวเรือน

นอกจากนี้เกษตรกรบางส่วนนิยมเลี้ยงแพะอยู่บ้างในพื้นที่ตำบล บ้านนา สะกอม ชุนตัดหวาย คู และแค

7.1.3 ด้านการประมง

เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาน้ำจืดอยู่บ้างเพื่อการบริโภคในครัวเรือนและเหลือพอมีจำหน่ายอยู่บ้าง ในพื้นที่ตำบลนาทับ แค ท่าหมอไทร น้ำขาว ชุนตัดหวาย คลองเปี้ยะ และจะโหนด ส่วนเกษตรกรแถบชายทะเลจะทำประมงน้ำเค็ม และชายฝั่ง ในพื้นที่ตำบลจะโหนด นาทับ และสะกอม

7.2 การใช้ที่ดิน

พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่ใช้สำหรับปลูกยางพารา ข้าว ไม้ผลและไม้ยืนต้น

7.3 ระบบการผลิต

7.3.1 ระบบการปลูกพืช

1) **การทำนา** การเตรียมแปลงเพาะกล้า การปักดำ และหลังฤดูการเก็บเกี่ยวมีการปลูกพืชไร่ เช่น ถั่วลิสง ข้าวโพด เป็นต้น

2) **ยางพารา** การปลูกยางพาราจะปลูกแบบเป็นสวน ช่วงที่ยางพาราอายุน้อย จะมีพื้นที่ว่างระหว่างแถวและต้นยางพารา เกษตรกรนิยมปลูกพืชแซมประเภทอายุสั้นเพื่อเสริมรายได้ เช่น ถั่วลิสง สับปะรด ถั่วลิสง มันเทศ และพืชผักต่าง ๆ ส่วนยางพาราที่มีอายุมากและให้ผลผลิตต่ำเกษตรกรบางรายจะปลูกพืชแซมโดยเฉพาะไม้ผลไม้ยืนต้นที่ต้องการแสงแดดน้อย หรือเจริญเติบโตได้ดีในที่ร่มเงา เช่น มังคุด ลองกอง สะเดา เป็นต้น

3) **ไม้ผล** การปลูกไม้ผลมีทั้งระบบการปลูกแบบเป็นสวนและระบบสวนหลังบ้าน และส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมปลูกแบบสวนสมรมหรือการปลูกไม้ผลหลากหลายชนิดปะปนกัน

4) **ไร่นาสวนผสม** การเตรียมพื้นที่ปลูกซึ่งปรับเปลี่ยนมาจากพื้นที่ทำนา หรือพื้นที่รกร้างว่างเปล่า มีการปลูกพืชหลัก พืชรอง และพืชเสริมรายได้หรือพืชล้มลุกต่าง ๆ นอกจากนั้นจะมีการเลี้ยงปลากินพืชในพื้นที่ที่มีน้ำอุดมสมบูรณ์

7.3.2 ระบบการเลี้ยงสัตว์

1) **การเลี้ยงโค** การเลี้ยงโคเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงโคพื้นเมือง เนื่องจากทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี มีการเลี้ยงครวเรือนละ 1-5 ตัว เพื่อเสริมรายได้ในครัวเรือน เกษตรกรบางหมู่บ้านให้ความสำคัญจึงหันมาตั้งกลุ่มพัฒนาการเลี้ยงโค

2) **การเลี้ยงแพะ** ส่วนใหญ่เลี้ยงเพื่อบริโภคในชุมชนเล็ก ๆ ครัวเรือนละ 1-2 ตัว และขาดการสุขาภิบาลสัตว์

3) **การเลี้ยงสัตว์ปีก** ส่วนใหญ่เกษตรกรนิยมเลี้ยงไก่พื้นเมืองและเป็ดเทศ แต่ยังคงขาดระบบการเลี้ยงที่ดีตามบริเวณบ้าน

7.3.3 ระบบการประมง

การเลี้ยงปลาในบ่อดินและบ่อพลาสติก เกษตรกรบางรายเลี้ยงปลาเพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น การเลี้ยงในบ่อดินมักขาดแคลนน้ำ การเลี้ยงในบ่อพลาสติกส่วนใหญ่เกษตรกรจะได้รับสนับสนุนปัจจัยการผลิตจากกรมประมง

การเลี้ยงปลาในท้องร่องไร่นาสวนผสม เกษตรกรบางรายให้ความสำคัญกับการใช้พื้นที่ท้องร่องไร่นาสวนผสมเพื่อเลี้ยงปลาไว้สำหรับบริโภคในครัวเรือน และอาจมีเหลือเพื่อจำหน่ายบ้าง โดยเฉพาะเกษตรกรกลุ่มไร่นาสวนผสม

7.4 เทคโนโลยีการผลิต

มีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีตลอดฤดูปลูก เกษตรกรยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีการผลิตมากนัก ซึ่งยังประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูง ผลผลิตค่อนข้างต่ำ การขาดเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการผลิตและบางครั้งการผลิตมีผลกระทบจากภัยธรรมชาติ

8. ประชากร

พื้นที่	ครัวเรือน	ประชากร	แรกเกิด-6 ปี	ผู้สูงอายุ	ผู้พิการ
1) ตำบลบ้านนา	3,736	14,674	1,460	1,751	253
2) ตำบลป่าซาง	1,118	4,790	443	677	97
3) ตำบลสะพานไม้แก่น	1,358	5,810	567	657	73
4) ตำบลสะกอม	1,079	6,197	449	719	60
5) ตำบลนาหว้า	1,314	5,008	595	852	49
6) ตำบลนาทับ	2,344	11,740	822	1,549	112
7) ตำบลนาซาว	226	792	47	153	18
8) ตำบลขุนตัดหวาย	575	2,530	239	379	51
9) ตำบลท่าหมอไทร	1,550	7,522	694	860	96
10) ตำบลคู	1,146	7,590	495	605	70
11) ตำบลแค	1,037	4,370	501	583	64
12) ตำบลคลองเปี้ยะ	734	2,694	225	502	42
13) ตำบลดงลิ้น	1,273	6,735	727	659	88
14) ตำบลจะโหนด	1,909	7,683	595	1,152	60
รวม	19,399	88,135	7,859	11,098	1,133

9. การแบ่งเขตการปกครอง

การปกครองส่วนภูมิภาค อำเภोजะนะแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 14 ตำบล 139 หมู่บ้าน

1. บ้านนา (Ban Na) 10 หมู่บ้าน	8. ชุนตัตหวาย (Khun Tat Wai) 9 หมู่บ้าน
2. ป่าชิง (Pa Ching) 9 หมู่บ้าน	9. ท่าหมอไทร (Tha Mo Sai) 11 หมู่บ้าน
3. สะพานไม้แก่น(SaphanMaiKaen)8หมู่บ้าน	10.จะโหนอง(Chanong) 11 หมู่บ้าน
4. สะกอม (Sakom) 9 หมู่บ้าน	11. คู (Khu) 9 หมู่บ้าน
5. นาหว่า (Na Wa) 12 หมู่บ้าน	12. แคะ (Khae) 7 หมู่บ้าน
6. นาทับ (Na Thap) 14 หมู่บ้าน	13. คลองเปี้ยะ (Khlong Pia) 10 หมู่บ้าน
7. น้ำขาว (Nam Khao) 11 หมู่บ้าน	14. ตลิ่งชัน (Taling Chan) 8 หมู่บ้าน

10. การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภोजะนะประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15 แห่ง ได้แก่

- เทศบาลตำบลจะนะ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลบ้านนา
- เทศบาลตำบลบ้านนา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านนา (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลจะนะ)
- เทศบาลตำบลนาทับ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาทับทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลป่าชิง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลป่าชิงทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลสะพานไม้แก่น ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่นทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะกอมทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว่า ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาหว่าทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำขาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลน้ำขาวทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลชุนตัตหวาย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลชุนตัตหวายทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมอไทร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าหมอไทรทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลจะโหนอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลจะโหนองทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลคู ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคูทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลแคะ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแคะทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเปี้ยะ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองเปี้ยะทั้งตำบล
- องค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลิ่งชันทั้งตำบล

11. สภาพทางสังคม

การนับถือศาสนาประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนะ นับถือศาสนาอิสลาม คือ ร้อยละ 75.14 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 24.86

12. ศาสนสถานในอำเภอจะนะ

มัสยิด จำนวน 65 แห่ง มัสยิดที่สำคัญ ได้แก่ มัสยิดนุรุดดีน ตำบลบ้านนาวัด จำนวน 30 แห่ง วัดที่สำคัญได้แก่ วัดเกษมรัตน์ วัดขวด

13. ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

เกษตรกรทั่วไปยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างเหนียวแน่นที่สำคัญ ๆ คือ

- ประเพณีการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นเวลา 1 เดือน
- ประเพณีเข้าสู่นัส การทำเพื่อเป็นการนับถือศาสนาโดยสมบูรณ์หรือการเป็นอิสลามโดยสมบูรณ์
- การทำฮัจยี จะกระทำได้เมื่อมีความสามารถและมีความพร้อมในการกระทำนั้น
- งานเมาลิด เป็นงานคล้ายวันเกิดของท่านนบีมุฮัมมัด
- การทำบุญโศก
- งานวันสารทเดือนสิบของทางศาสนาพุทธ
- งานทำบุญชักพระเดือนสิบเอ็ด
- งานเทศกาลวันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษจีน งานวันสงกรานต์

14. อาชีพ

ประชากรในอำเภอจะนะส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตรเป็นหลัก อาชีพเกษตรที่สำคัญ คือ การทำสวนยางพารา ซึ่งเป็นรายได้หลัก การประมงซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการประมงที่ทำกันในครัวเรือน การทำสวนผลไม้ ซึ่งก็มีสวนทุเรียน สวนลองกอง สวนเงาะ สวนส้ม ซึ่งปลูกกันทั่วไป มากบ้างน้อยบ้าง อาชีพด้านการเกษตรอีกอย่าง คือการเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว นกเขาขาว โดยเฉพาะนกเขาขาวมีการเลี้ยงกันเป็นฟาร์มขนาดใหญ่ ทำรายได้ปีหนึ่งๆ นับล้านบาท จะนะนอกจากจะเป็นเมืองเกษตรกรรมแล้ว ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมผุดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ โรงงานน้ำยางพารา จึงทำให้มีการจ้างงานมากขึ้น ทำให้คนจะนะ ไม่ต้องออกไปทำงานที่ในที่ไกลๆ

15. ขนาดการถือครองที่ดิน

เกษตรกรอำเภอจะนะมีพื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 3-5 ไร่

16. สิทธิในที่ดินทำกิน

สิทธิในที่ดินทำกินเกษตรกรส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิในที่ดินเป็น นส.3 นส.3 ก โฉนด เป็นของตนเอง

17. จำนวนแรงงาน

อำเภอจะนะมีจำนวนประชากร 981,912 คน เป็นแรงงานภาคการเกษตรจำนวน 453,787 คน ถือเป็นแรงงานครัวเรือนเฉลี่ยจำนวน 2 คนต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในการกรีดยางพารา และใช้แรงงานรับจ้างประเทศมาเลเซีย

18. รายได้ของครัวเรือน

- รายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 61,000 บาทต่อปี

19. เป้าหมายของการทำฟาร์ม

ระบบการทำฟาร์มของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นรายย่อยมีรูปแบบการทำฟาร์มหลัก ๆ คือการกรีดยางพารา ทำนาปี และอาจจะเสริมด้วยการปลูกพืชผักหรือพืชไร่หากมีน้ำเพียงพอ และการเลี้ยงสัตว์

20. การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร

การทำนาจะใช้เครื่องจักรกลทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก นอกนั้นจะมีเครื่องสูบน้ำ ระบบการให้น้ำ และเครื่องพ่นสารเคมี

21. แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

แหล่งสินเชื่อของเกษตรกรมีทั้งในระบบและนอกระบบ ดังนี้

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์เพื่อการเกษตร
3. กองทุนหมู่บ้าน
4. ธนาคารออมสิน
5. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

6. นายทุน/เพื่อนบ้าน

22. ข้อมูลการตลาด

ผลิตผลทางการเกษตรส่วนใหญ่จะมีพ่อค้ามารับซื้อทั้งหมดในหมู่บ้าน บางส่วนเกษตรกรนำไปขายส่งและขายปลีกตามตลาดหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและต่างจังหวัด เช่น ยะละ ปัตตานี และการกำหนดราคาจะถูกกำหนดโดยพ่อค้า

23. คมนาคม และการเดินทาง

ด้านการคมนาคม การเดินทางสู่อำเภอจะนะ นั้น มีความสะดวก มีทั้งทางรถยนต์และทางรถไฟ การเดินทางทางรถยนต์ มีเส้นทางซึ่งเรียกกันว่า ถนนสายเอเชียซึ่งก็คือ ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 43 ซึ่งเป็นเส้นทางหลัก ขนาด 4 ช่องทางจราจร ตัดผ่าน ซึ่งเส้นทางสายนี้เป็นเส้นทางหลักเชื่อมต่อไปยังจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเดินทางทางรถไฟ มีเส้นทางรถไฟ ตัดผ่านตัดผ่านตัวอำเภอ มีสถานีรถไฟเส้นทางรถไฟ 2 แห่ง คือ สถานีจะนะ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านนา และสถานีรถไฟควนมิด ตั้งอยู่ที่ตำบลควนมิด

4.2 ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา คณะผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาตามฐานทรัพยากรของชุมชนทั้ง 4 ฐานทรัพยากร ประกอบด้วย ความมั่นคงทางอาหารฐานควน ความมั่นคงทางอาหารฐานป่า ความมั่นคงทางอาหารฐานนา และความมั่นคงทางอาหารฐานเล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ความมั่นคงทางอาหารฐานควน

การศึกษาความมั่นคงทางอาหารฐานควน (สวนสมรม) คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครัวเรือน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 94 ครัวเรือน ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>พื้นที่</u>		
ตำบลสะพานไม้แก่น	40	42.6
ตำบลนาหว้า	1	1.0
ตำบลน้ำขาว	11	11.7
ตำบลท่าหมอไทร	4	4.3
ตำบลคลองเปื่อยะ	38	40.4
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	47	50.0
สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว	41	43.6
ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	4	4.3
ปู่/ย่า/ตา/ยาย หัวหน้าครอบครัว	2	2.1
<u>เพศ</u>		
ชาย	43	45.7
หญิง	51	54.3

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>อายุ</u>		
ไม่เกิน 25 ปี	1	1.1
25-50 ปี	48	51.1
50ปี ขึ้นไป	45	47.9
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่มีโอกาสเรียน	1	1.1
ประถมศึกษา	49	52.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	9.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	19	20.2
อนุปริญญา/ปวส.	2	2.1
ปริญญาตรี	13	13.8
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.1
<u>อาชีพหลัก</u>		
สวนยางพารา	64	68.1
ทำนา	1	1.1
ค้าขาย	1	1.1
รับจ้างทั่วไป	1	1.1
ทำสวนสมรม	18	19.1
อื่น ๆ	9	9.6
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
น้อยกว่า 5,000 บาท	11	11.7
5,001 – 10,000 บาท	29	30.9
10,001 – 15,000 บาท	28	29.8
15,001 – 20,000บาท	11	11.7
มากกว่า 20,000 บาท	15	16.0

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน</u>		
ไม่มีส่วนร่วม	4	4.3
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	4	4.3
อบต./สมาชิกเทศบาล	2	2.1
ประธานกลุ่ม/ชุมชน/กรรมการ	3	3.2
กรรมการกลุ่ม/ชุมชน	12	12.8
สมาชิกกลุ่ม/ชุมชน	67	71.3
ที่ปรึกษากลุ่ม/ชุมชน	2	2.1
<u>ประเภทเครือข่ายลุ่มน้ำ</u>		
เครือข่ายลุ่มน้ำคลองสะกอม	1	1.1
เครือข่ายลุ่มน้ำคลองนาทวี	48	51.1
อื่นๆ	45	47.9
<u>ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์</u>		
ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)	20	21.3
ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพหรือบริโภคเป็นหลัก)	74	78.7
รวม	94	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลทั่วไปแยกออกเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1.ด้านพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น จำนวน 40 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 42.6 รองลงมาอยู่ที่ตำบลคลองเปยะ จำนวน 38 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.4 ตำบลน้ำขาว จำนวน 11 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตำบลท่าหมอไทร จำนวน 4 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 4.3 และน้อยที่สุดอยู่ที่ตำบลนาหว้า 1 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 1

2.ด้านสภาพในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาเป็นสามี/ภรรยาของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 43.6 นอกนั้นเป็นลูก/หลาน และปู่ย่า/ตายาย ของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 4 และ 2 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 4.3 และ 2.1 ตามลำดับ

3.เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51 เป็นเพศชาย จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 43

4.อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-50 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

5.ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาคือกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 รองลงมาคือกลุ่มอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 น้อยที่สุดคือกลุ่มสูงกว่าปริญญาตรีและไม่มีโอกาสเรียนที่มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

6.อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยางพารา จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาอาชีพทำสวนสมรม 18 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 ประกอบอาชีพอื่นๆ 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่อาชีพทำนา ค้าขาย รับจ้างทั่วไป จำนวนที่เท่ากัน คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

7.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 และกลุ่มที่มีรายได้ มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท และ 15,001 – 20,000 บาท จำนวนเท่ากัน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7

8.สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างใหญ่สถานการณมีส่วนร่วมในชุมชนเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาเป็นกลุ่มกรรมการกลุ่ม/ชุมชน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 รองลงมาเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านและไม่มีส่วนร่วม จำนวนเท่ากัน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.3 เป็นประธาน

กลุ่ม/ชุมชน/กรรมการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 น้อยที่สุดเป็นกลุ่มอบต./สมาชิกเทศบาล และที่
ปรึกษากลุ่ม/ชุมชน จำนวนเท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

9.ประเภทเครือข่ายลุ่มน้ำ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเครือข่ายลุ่มน้ำคลองนาทวี จำนวน 48 คน คิด
เป็นร้อยละ 51.1 รองลงมาอยู่ในเครือข่ายลุ่มน้ำอื่นๆ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 และอยู่ในเครือข่าย
ลุ่มน้ำคลองสะกอม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

10.ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ประโยชน์รอง(เพื่อการยังชีพ หรือ
บริโภคเป็นหลัก) จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 78.7 รองลงมาเป็นผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบ
อาชีพเป็นหลัก) จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (ครัวเรือน)	ระยะทางโดยเฉลี่ย (กิโลเมตร)
1) ตำบลสะพานไม้แก่น	40	2.77
2) ตำบลนาหว้า	1	2
3) ตำบลน้ำขาว	11	6.27
4) ตำบลท่าหมอไทร	4	0.77
5) ตำบลคลองเปี้ยะ	38	2.16
รวม	94	2.79

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น จำนวน 40 ครัวเรือน มีระยะทางโดย
เฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรไกลที่สุด 2.77 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลคลองเปี้ยะ จำนวน 38 ครัวเรือน
ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 2.16 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลน้ำขาว จำนวน 11 ครัวเรือน มี
ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 6.27 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลนาหว้า 1 ครัวเรือน มีระยะทาง
โดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 2 กิโลเมตร และน้อยที่สุดพื้นที่ตำบลท่าหมอไทร จำนวน 4 ครัวเรือน มี
ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 0.77 กิโลเมตร โดยภาพรวมในฐานทรัพยากรสวนสมรม มีระยะ
ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 2.79 กิโลเมตร

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ตารางที่ 3 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทผลไม้

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหม่อไพร		ตำบลคลองเปือย		เจดีย์	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)
1.ประเภทผลไม้												
แตงโม	1.00	2,000.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	2,000.00
ลองกอง	49.00	390.00	15.00	200.00	3.00	60.00	13.00	400.00	138.00	282.00	218.00	304.61
ทุเรียน	33.00	93.00	-	-	3.00	53.30	3.00	713.00	174.00	293.00	213.00	264.55
เงาะ	37.00	243.00	-	-	-	-	1.00	3.00	60.00	458.00	98.00	372.18
จำปาตะ	1.00	100.00	4.00	20.00	2.00	225.00	2.00	200.00	46.00	104.00	55.00	105.71
ขนุน	5.00	552.00	-	-	1.00	30.00	-	-	-	-	6.00	465.00
ละมัย	-	-	-	-	-	-	1.00	500.00	-	-	1.00	500.00
มังคุด	41.00	97.10	-	-	3.00	273.00	2.00	10.00	69.00	57.60	115.00	76.47
มะขาม	4.00	325.00	-	-	-	-	-	-	10.00	1.00	14.00	93.57

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)
1.ประเภทผลไม้												
สละ	1.00	15.00	-	-	2.00	35.00	-	-	4.00	200.00	7.00	126.43
มะพร้าว	19.00	143.00	-	-	3.00	36.60	6.00	28.50	50.00	32.10	78.00	59.01
ลางสาด	-	-	-	-	-	-	-	-	5.00	100.00	5.00	100.00
ลูกหยี	-	-	-	-	1.00	40.00	-	-	10.00	50.00	11.00	49.09
กล้วย	13.00	40.50	-	-	-	-	-	-	7.00	33.30	20.00	37.98
ส้ม	-	-	-	-	1.00	70.00	-	-	-	-	1.00	70.00
กระท้อน	4.00	20.00	-	-	-	-	-	-	4.00	17.00	8.00	18.50
สับปะรด	-	-	-	-	-	-	-	-	22.00	32.70	22.00	32.70
มะยม	3.00	30.00	-	-	-	-	-	-	-	-	3.00	30.00
ละมุด	1.00	10.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	10.00
มะไฟ	-	-	-	-	-	-	-	-	3.00	10.00	3.00	10.00
มะละกอ	10.00	9.70	-	-	-	-	-	-	-	-	10.00	9.70
ตาลโตนด	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	5.00	1.00	5.00

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปี้ยะ		เฉลี่ย	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ/ ครั้ง (กก.)
1.ประเภทผลไม้												
มะม่วงหิมพาน	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	2.00	1.00	2.00
มะม่วง	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม	222.00	4,068.30	19.00	220.00	19.00	822.90	28.00	1,854.50	605.00	1,678.70	893.00	2,229.02

จากตารางที่ 3 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทผลไม้ แยกเป็นประเด็น พบว่า

1.ชนิดทรัพยากรในสวนสมรมมีทั้งหมด 24 ชนิด คือ มะพร้าว / ทุเรียน / มังคุด / ลองกอง / ลางสาด / ละมุด / จำปาตะ / ขนุน / เงาะ / สับปะรด / แตงโม / ส้ม / มะยม / มะขาม / กระท้อน / มะม่วงหิมพานต์ / มะม่วง / กล้วย / มะไฟ / ละมัย / สละ / ลูกหยี / มะละกอ / ตาลโตนด

2.ปริมาณการเก็บ/เดือน ของผลไม้แต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

2.1 ตำบลสะพานไม้แก่น พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 15 ชนิด ดังนี้

1.แตงโม	เก็บจำนวน	1 ครั้ง	ครั้งละ 2,000	กิโลกรัม
2.ลองกอง	เก็บจำนวน	49 ครั้ง	ครั้งละ 390	กิโลกรัม
3.ทุเรียน	เก็บจำนวน	33 ครั้ง	ครั้งละ 93	กิโลกรัม
4.เงาะ	เก็บจำนวน	37 ครั้ง	ครั้งละ 243	กิโลกรัม
5.จำปาตะ	เก็บจำนวน	1 ครั้ง	ครั้งละ 100	กิโลกรัม
6.ขนุน	เก็บจำนวน	5 ครั้ง	ครั้งละ 552	กิโลกรัม
7.มังคุด	เก็บจำนวน	41 ครั้ง	ครั้งละ 97.1	กิโลกรัม
8.มะขาม	เก็บจำนวน	4 ครั้ง	ครั้งละ 325	กิโลกรัม
9.สละ	เก็บจำนวน	1 ครั้ง	ครั้งละ 15	กิโลกรัม
10.มะพร้าว	เก็บจำนวน	19 ครั้ง	ครั้งละ 143	กิโลกรัม
11.กล้วย	เก็บจำนวน	13 ครั้ง	ครั้งละ 40.5	กิโลกรัม
12.กระท้อน	เก็บจำนวน	4 ครั้ง	ครั้งละ 20	กิโลกรัม
13.มะยม	เก็บจำนวน	3 ครั้ง	ครั้งละ 30	กิโลกรัม
14.ละมุด	เก็บจำนวน	1 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
15.มะละกอ	เก็บจำนวน	10 ครั้ง	ครั้งละ 9.7	กิโลกรัม

2.2 ตำบลนาหว้า พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 2 ชนิด ดังนี้

1.ลองกอง	เก็บจำนวน	15 ครั้ง	ครั้งละ 200	กิโลกรัม
2.จำปาตะ	เก็บจำนวน	4 ครั้ง	ครั้งละ 20	กิโลกรัม

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

2.3 ตำบลน้ำขาว พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด **9** ชนิด ดังนี้

1.ลองกอง	เก็บจำนวน 3	ครั้ง	ครั้งละ 60	กิโลกรัม
2.ทุเรียน	เก็บจำนวน 3	ครั้ง	ครั้งละ 53.3	กิโลกรัม
3.จำปาตะ	เก็บจำนวน 2	ครั้ง	ครั้งละ 225	กิโลกรัม
4.ขนุน	เก็บจำนวน 1	ครั้ง	ครั้งละ 30	กิโลกรัม
5.มังคุด	เก็บจำนวน 3	ครั้ง	ครั้งละ 273.3	กิโลกรัม
6.สละ	เก็บจำนวน 2	ครั้ง	ครั้งละ 35	กิโลกรัม
7.มะพร้าว	เก็บจำนวน 3	ครั้ง	ครั้งละ 60	กิโลกรัม
8.ลูกหยี	เก็บจำนวน 1	ครั้ง	ครั้งละ 40	กิโลกรัม
9.ส้ม	เก็บจำนวน 1	ครั้ง	ครั้งละ 70	กิโลกรัม

2.4 ตำบลท่าหม่อไพร่ พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด **7** ชนิด ดังนี้

1.ลองกอง	เก็บจำนวน 13	ครั้ง	ครั้งละ 400	กิโลกรัม
2.ทุเรียน	เก็บจำนวน 3	ครั้ง	ครั้งละ 713.3	กิโลกรัม
3.เงาะ	เก็บจำนวน 1	ครั้ง	ครั้งละ 3	กิโลกรัม
4.จำปาตะ	เก็บจำนวน 2	ครั้ง	ครั้งละ 200	กิโลกรัม
5.ละมัย	เก็บจำนวน 1	ครั้ง	ครั้งละ 500	กิโลกรัม
6.มังคุด	เก็บจำนวน 2	ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
7.มะพร้าว	เก็บจำนวน 6	ครั้ง	ครั้งละ 28.5	กิโลกรัม

2.5 ตำบลคลองเปี้ยะ พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด **17** ชนิด ดังนี้

1.ลองกอง	เก็บจำนวน 138	ครั้ง	ครั้งละ 282.2	กิโลกรัม
2.ทุเรียน	เก็บจำนวน 174	ครั้ง	ครั้งละ 292.6	กิโลกรัม
3.เงาะ	เก็บจำนวน 60	ครั้ง	ครั้งละ 457.7	กิโลกรัม
4.จำปาตะ	เก็บจำนวน 46	ครั้ง	ครั้งละ 103.7	กิโลกรัม
5.มังคุด	เก็บจำนวน 69	ครั้ง	ครั้งละ 57.6	กิโลกรัม
6.มะขาม	เก็บจำนวน 10	ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

7.สละ	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 200	กิโลกรัม
8.มะพร้าว	เก็บจำนวน 50 ครั้ง	ครั้งละ 32.1	กิโลกรัม
9.ยางสาด	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 100	กิโลกรัม
10.ลูกหยี	เก็บจำนวน 10 ครั้ง	ครั้งละ 50	กิโลกรัม
11.กล้วย	เก็บจำนวน 7 ครั้ง	ครั้งละ 33.3	กิโลกรัม
12.กระท้อน	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 17	กิโลกรัม
13.สับปะรด	เก็บจำนวน 22 ครั้ง	ครั้งละ 32.7	กิโลกรัม
14.มะไฟ	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
15.ตาลโตนด	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 5	กิโลกรัม
16.มะม่วงหิมพาน	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
17.มะม่วง	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

ตารางที่ 4 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า

ชนิดของทรัพยากร	ตำบสพานไม้แก่น		ตำบนาหว้า		ตำบน้ำขาว		ตำบท่าหมอไพร		ตำบคลองเปี้ยะ		เจดีย์	
	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)
ประเภทสมุนไพร												
หมาก	5.00	45.00	-	-	1.00	100.00	-	-	-	-	6.00	54.17
รวม	5.00	45.00	-	-	1.00	100.00	-	-	-	-	6.00	54.17
ประเภทผักพื้นบ้าน												
ผักเหริยง	7.00	1.60	-	-	-	-	-	-	-	-	7.00	1.60
ข่า	36.00	6.24	-	-	-	-	1.00	1.00	-	-	37.00	6.10
พริกขี้หนู	50.00	17.50	-	-	-	-	-	-	-	-	50.00	17.50
สะเดา	1.00	20.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	20.00
ชะพลู	2.00	4.00	-	-	-	-	-	-	-	-	2.00	4.00
ถั่วฝักยาว	34.00	21.70	-	-	-	-	-	-	-	-	34.00	21.70

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จันทะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		เจลิย	
	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)
มะเขือ	21.00	39.50	-	-	-	-	-	-	-	-	21.00	39.50
ตะไคร้	6.00	2.50	-	-	1.00	500.00	-	-	-	-	7.00	73.57
ข้าวโพด	1.00	150.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	150.00
กะเพรา	4.00	15.00	-	-	-	-	-	-	-	-	4.00	15.00
ฟักทอง	4.00	15.00	-	-	-	-	-	-	-	-	4.00	15.00
โหระพา	4.00	15.00	-	-	-	-	-	-	-	-	4.00	15.00
ขมิ้น	-	-	-	-	1.00	1,000.00	1.00	1.00	-	-	2.00	500.50
มะนาว	1.00	10.00	-	-	-	-	-	-	1.00	3.00	2.00	6.50
สะตอ	55.00	105.00	6.00	30.00	4.00	57.50	4.00	125.00	49.00	50.00	118.00	77.42
ลูกเนียง	2.00	51.00	-	-	2.00	45.00	-	-	11.00	12.70	15.00	22.11
รวม	228.00	474.04	6.00	30.00	8.00	1,602.50	6.00	127.00	61.00	65.70	309.00	407.28

ชนิดของทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวนครั้ง	ปริมาณ (กก.)
ประเภทเห็ด												
เห็ดตีนหมู	-	-	-	-	-	-	-	-	3.00	1.50	3.00	1.50
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	3.00	1.50	3.00	1.50
ประเภทของป่า												
ไม้ไผ่	-	-	-	-	-	-	-	-	5.00	10.00	5.00	10.00
ใบพ้อ	-	-	-	-	-	-	-	-	4.00	16.00	4.00	16.00
หน่อไม้	5.00	17.50	-	-	-	-	-	-	4.00	3.50	9.00	11.28
รวม	5.00	17.50	-	-	-	-	-	-	13.00	29.50	18.00	26.17

จากตารางที่ 4 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่ม
ประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า แยกเป็นประเด็น พบว่า

1.ชนิดทรัพยากรในสวนสมรม

1.1 ประเภทสมุนไพร 1 ชนิด คือหมาก

1.2 ประเภทผักพื้นบ้าน 16 ชนิด คือ คือ ผักเหริยง / ข่า / พริกขี้หนู / สะเดา / ชะพลู / ถั่วฝักยาว /
มะเขือ / ตะไคร้ / ข้าวโพด / กะเพรา / ฟักทอง / โหระพา / ขมิ้น /มะนาว /สะตอ /ลูกเนียง

1.3 ประเภทเห็ด 1 ชนิด คือ เห็ดนมหนู

1.4 ประเภทของป่า 3 ชนิด คือ ไม้ไผ่ / ใบพ้อ / หน่อไม้

2.ปริมาณการเก็บ/เดือน ของผลไม้แต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

2.1 ตำบลสะพานไม้แก่น พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 17 ชนิด ดังนี้

ประเภทสมุนไพร

1.หมาก	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 45	กิโลกรัม
--------	-------------------	------------	----------

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.ผักเหริยง	เก็บจำนวน 7 ครั้ง	ครั้งละ 1.6	กิโลกรัม
-------------	-------------------	-------------	----------

2.ข่า	เก็บจำนวน 36 ครั้ง	ครั้งละ 6.24	กิโลกรัม
-------	--------------------	--------------	----------

3.พริกขี้หนู	เก็บจำนวน 50 ครั้ง	ครั้งละ 17.5	กิโลกรัม
--------------	--------------------	--------------	----------

4.สะเดา	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 20	กิโลกรัม
---------	-------------------	------------	----------

5.ชะพลู	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 4	กิโลกรัม
---------	-------------------	-----------	----------

6.ถั่วฝักยาว	เก็บจำนวน 34 ครั้ง	ครั้งละ 21.7	กิโลกรัม
--------------	--------------------	--------------	----------

7.มะเขือ	เก็บจำนวน 21 ครั้ง	ครั้งละ 39.5	กิโลกรัม
----------	--------------------	--------------	----------

8.ตะไคร้	เก็บจำนวน 6 ครั้ง	ครั้งละ 2.5	กิโลกรัม
----------	-------------------	-------------	----------

9.ข้าวโพด	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 150	กิโลกรัม
-----------	-------------------	-------------	----------

10.กะเพรา	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 1.5	กิโลกรัม
-----------	-------------------	-------------	----------

11.ฟักทอง	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 15	กิโลกรัม
-----------	-------------------	------------	----------

12.โหระพา	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 1.5	กิโลกรัม
-----------	-------------------	-------------	----------

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

13.มะนาว	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
14.สะตอ	เก็บจำนวน 55 ครั้ง	ครั้งละ 105	กิโลกรัม
15.ลูกเนียง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 51	กิโลกรัม

ประเภทของป่า

1.หน่อไม้	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 17.5	กิโลกรัม
-----------	-------------------	--------------	----------

2.2 ตำบลนาหว้า พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 1 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.สะตอ	เก็บจำนวน 6 ครั้ง	ครั้งละ 30	กิโลกรัม
--------	-------------------	------------	----------

2.3 ตำบลน้ำขาว พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 5 ชนิด ดังนี้

ประเภทสมุนไพร

1.หมาก	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 100	กิโลกรัม
--------	-------------------	-------------	----------

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.ตะไคร้	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 500	กิโลกรัม
2.ขมิ้น	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1,000	กิโลกรัม
3.สะตอ	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 57.5	กิโลกรัม
4.ลูกเนียง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 45	กิโลกรัม

2.4 ตำบลท่าหม่อไพร่ พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.ข่า	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
2.ขมิ้น	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
3.สะตอ	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 125	กิโลกรัม

2.5 ตำบลคลองเปือย พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 7 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.มะนาว	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 3	กิโลกรัม
2.สะตอ	เก็บจำนวน 49 ครั้ง	ครั้งละ 50	กิโลกรัม
3.ลูกเนียง	เก็บจำนวน 11 ครั้ง	ครั้งละ 12.9	กิโลกรัม

ประเภทเห็ด

1.เห็ดนมหนู	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 1.5	กิโลกรัม
-------------	-------------------	-------------	----------

ประเภทของป่า

1.ไม้ไผ่	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
2.ใบฝ่อ	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 16	กิโลกรัม
3.หน่อไม้	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 3.5	กิโลกรัม

ตารางที่ 5 ปฏิทินทรัพยากรควน (สวนสมรม) ประเภทผลไม้ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

สัญลักษณ์ : 😊 = มาก 😐 = ปานกลาง ☹️ = น้อย

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทผลไม้												
แตงโม	😊	😊	😊	☹️	☹️	☹️					😊	😊
ลองกอง							😊	😊	😊	😊	😊	😊
ทุเรียน				😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊		
เงาะ							😊	😊	😊			
จำปาตะ					😊	😊	😊	😊				
ขนุน					😊	😊						
ละมัย			😊	😊	😊	😊	😊	😊				
มังคุด							😊	😊	😊			
มะขาม			😊	😊	😊	😊						

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทผลไม้												
สละ						😊	😊	😊	😊	😊		
มะพร้าว	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
กลางสาด								😊	😊			
ลูกหี							😊	😊	😊	😊	😊	😊
กล้วย	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ส้ม	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
กระท้อน						😊	😊	😊				
สับปะรด	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
มะยม				😊	😊							
ละมุด						😊	😊					
มะไฟ				😊	😊							
มะละกอ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทผลไม้												
ตาลโตนด	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
มะม่วงหิมพาน			☺	☺	☺							
มะม่วง			☹	☺	☺	☹	☹					

ตารางที่ 6 ปฏิทินทรัพยากรควน (สวนสมรม) ประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

สัญลักษณ์ : 😊 = มาก 😐 = ปานกลาง ☹️ = น้อย

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทสมุนไพร												
หมาก	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ประเภทผักพื้นบ้าน												
ผักเหวียง	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ข่า	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
พริกชี้หนู	😊	😊	😊	😊	😊	☹️	😊	😊	😊	😊	☹️	😊
สะเดา	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ชะพลู	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ถั่วฝักยาว	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
มะเขือ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ตะไคร้	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ข้าวโพด	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹
กะเพรา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ฟักทอง									☺	☺	☺	☺
โหระพา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ขมิ้น	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
มะนาว	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
สะตอ	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹
ลูกเนียง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☺	☺
ประเภทเห็ด												
เห็ดคนมหนู					☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹
ไม้อั่ว	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ใบพ้อ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
หน่อไม้						☹	☹	☹	😊	😊	😊	☹

ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง

ประเต็น	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงงานในครัวเรือน	100	93.45	2	50.0	30	88.23	19	100.0	90	93.75	241	85.0
2. แรงงานจ้าง	7	6.55	2	50.0	4	11.77	0	0	6	6.25	19	15.0
รวม	107	100.0	4	100.0	34	100.0	19	100.0	96	100.0	260	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ต้นทุนแรงงาน แยกออกเป็นแต่ละตำบล ดังนี้

1.ตำบลสะพานไม้แก่น ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 93.45 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ

6.55

2.ตำบลนาหว้า ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือนและแรงงานที่เท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50

3.ตำบลน้ำขาว ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 88.23

4.ตำบลท่าหมอไทร ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5.ตำบลคลองเปือย ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ

6.25

โดยภาพรวม 5 ตำบล ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 85 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ

15

ตารางที่ 8 แสดงอัตราค่าแรงงานในแต่ละตำบล

พื้นที่/อัตรา	ตำบลสะพาน ไม้แก่น	ตำบล นาหว้า	ตำบลน้ำ ขาว	ตำบลท่าหมอ ไพร	ตำบลคลอง เปี้ยะ	เฉลี่ย
1. ค่าจ้างแรงงานต่อ วันต่อคน	250	300	400	0	300	312.50

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน ในตำบลน้ำขาว ค่าจ้างสูงที่สุดอยู่ที่จำนวน 400 บาท/วัน/คน รองลงมาที่ตำบลนาหว้าและตำบลคลองเปี้ยะ 300 บาท/วัน/คน และตำบลสะพานไม้แก่น จำนวน 250 บาท/วัน/คน และตำบลท่าหมอไพรที่ไม่ค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 9 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทผลไม้ แยกเป็นรายตำบล

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหม่อไทร		ตำบลคลองเปี้ยะ		เฉลี่ย	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
แตงโม	8.00	4.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	8.00	4.00
ลองกอง	3.10	2.10	4.00	1.00	4.00	2.00	3.16	3.66	3.10	1.80	3.23	2.11
ทุเรียน	1.30	1.20	0.00	0.00	1.30	1.30	3.06	3.00	10.20	7.10	4.17	3.15
เงาะ	3.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	2.00	4.00	1.90	2.30	1.97
จำปาดะ	1.50	2.50	2.00	1.00	3.50	1.50	5.00	4.00	7.10	2.10	4.14	2.22
ขนุน	2.43	2.00	0.00	0.00	1.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.72	2.00
ละมัย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5.00	5.00	0.00	0.00	5.00	5.00
มังคุด	2.10	2.20	0.00	0.00	6.30	2.60	2.00	2.00	1.50	1.10	3.28	1.98
มะขาม	3.50	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	1.00	2.25	1.00
สละ	0.00	0.00	0.00	0.00	5.50	1.50	0.00	0.00	2.00	1.00	4.15	1.25
มะพร้าว	2.10	1.90	0.00	0.00	1.00	1.30	0.25	2.00	2.10	1.50	1.26	1.68

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหม่อไพร		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
กลางสาด	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	1.00	2.00	1.00
ลูกหยี	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	3.00	0.00	0.00	3.00	1.00	3.00	2.00
กล้วย	1.00	4.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.30	1.00	1.15	2.50
ส้ม	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	5.00
กระท้อน	8.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.50	0.50	5.15	0.75
สับปะรด	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	1.70	2.00	1.70
มะยม	4.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.00	2.00
ละมุด	1.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	3.00
มะไฟ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	1.00	2.00	1.00
มะละกอ	0.40	2.20	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.40	2.20
ตาลโตนด	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	1.00	3.00	1.00
มะม่วงหิม พาน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	1.00	2.00	1.00

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
มะม่วง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	1.00	1.00	1.00
รวม	2.96	2.22	3.00	1.00	3.18	2.24	2.68	3.09	2.87	1.57	2.88	2.03

จากตารางที่ 9 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บ ในกลุ่มประเภทผลไม้ แยกเป็นรายตำบล พบว่า

1.เวลาเฉลี่ย และแรงงานในการเก็บ ของผลไม้แต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

1.1 ตำบลสะพานไม้แก่น ดังนี้

1.แตงโม	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4 คน
2.ลองกอง	เวลาเฉลี่ย	3.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.1 คน
3.ทุเรียน	เวลาเฉลี่ย	1.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.2 คน
4.เงาะ	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	1.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.5 คน
6.ขนุน	เวลาเฉลี่ย	2.4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
7.มังคุด	เวลาเฉลี่ย	2.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.2 คน
8.มะขาม	เวลาเฉลี่ย	3.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
9.สละ	เวลาเฉลี่ย	5.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
10.มะพร้าว	เวลาเฉลี่ย	2.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.9 คน
11.กล้วย	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4 คน
12.กระท้อน	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
13.มะยม	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
14.ละมุด	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
15.มะละกอ	เวลาเฉลี่ย	0.4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.2 คน

2.2 ตำบลนาหว้า ดังนี้

1.ลองกอง	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
2.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

2.3 ตำบลน้ำขาว ดังนี้

1.ลองกอง	เวลาเฉลี่ย	4.0 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2.ทุเรียน	เวลาเฉลี่ย	1.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.3 คน

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

3.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	3.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
4.ขนุน	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5.มังคุด	เวลาเฉลี่ย	6.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.6 คน
6.สละ	เวลาเฉลี่ย	5.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
7.มะพร้าว	เวลาเฉลี่ย	1.0 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.3 คน
8.ลูกหิ	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
9.ส้ม	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 5 คน

2.4 ตำบลท่าหมอไพร่ ดังนี้

1.ลองกอง	เวลาเฉลี่ย	3.16 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3.6 คน
2.ทุเรียน	เวลาเฉลี่ย	3.06 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
3.เงาะ	เวลาเฉลี่ย	0.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
4.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4 คน
5.ละมัย	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 5 คน
6.มังคุด	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
7.มะพร้าว	เวลาเฉลี่ย	0.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

2.5 ตำบลคลองเปี้ยะ ดังนี้

1.ลองกอง	เวลาเฉลี่ย	3.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.8 คน
2.ทุเรียน	เวลาเฉลี่ย	10.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 7.1 คน
3.เงาะ	เวลาเฉลี่ย	4.0 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.9 คน
4.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	7.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.1 คน
5.มังคุด	เวลาเฉลี่ย	1.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.1 คน
6.มะขาม	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
7.สละ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
8.มะพร้าว	เวลาเฉลี่ย	2.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
9.กลางสาด	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

10.ลูกหี	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
11.กล้วย	เวลาเฉลี่ย	1.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
12.กระท้อน	เวลาเฉลี่ย	1.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 0.5 คน
13.สับปะรด	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.7 คน
14.มะไฟ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
15.ตาลโตนด	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
16.มะม่วงหิมพาน	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
17.มะม่วง	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

ตารางที่ 10 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า แยกเป็นรายตำบล

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหมอไพร		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
ประเภทสมุนไพร												
หมาก	6.00	1.50	0.00	0.00	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.00	1.25
รวม	6.00	1.50	0.00	0.00	2.00	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.00	1.25
ประเภทผักพื้นบ้าน												
ผักเหียง	1.40	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.40	2.00
ข่า	3.30	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.20	2.00	0.00	0.00	2.15	2.50
พริกขี้หนู	2.30	1.80	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.30	1.80
สะเดา	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	2.00
ชะพลู	2.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.00	2.00
ถั่วฝักยาว	1.10	2.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.10	2.30
มะเขือ	4.10	2.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.10	2.50

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จันทะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหม่อไทร		ตำบลคลองเปือยะ		รวม	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
ตะไคร้	1.00	3.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	3.50
ข้าวโพด	1.00	5.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	5.00
กะเพรา	1.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	3.00
ฟักทอง	1.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	3.00
โหระพา	1.00	3.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	3.00
ขมิ้น	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	1.00	0.20	2.00	0.00	0.00	2.00	1.50
มะนาว	1.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.00	2.00	2.00	2.00
สะตอ	2.30	2.00	4.00	1.00	3.00	2.20	4.50	3.50	3.20	2.10	3.32	2.16
ลูกเนียง	1.10	1.50	0.00	0.00	2.00	2.50	0.00	0.00	2.10	2.20	1.60	2.07
รวม	1.61	2.41	4.00	1.00	2.67	1.90	1.63	2.50	2.50	2.10	1.81	2.52
ประเภทเห็ด												
เห็ดนมหมู	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.50	1.00	1.50	1.00

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลท่าหม่อไพร		ตำบลคลองเปี้ยะ		รวม	
	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลาเฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
รวม	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.50	1.00	1.50	1.00
ประเภทของป่า												
ไม้ไผ่	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.30	2.00	0.30	2.00
ใบพ้อ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4.00	2.00	4.00	2.00
หน่อไม้	1.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.50	1.50	1.25	1.75
รวม	1.00	2.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.93	1.83	1.47	1.92

จากตารางที่ 10 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บ ในกลุ่มประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/
ของป่า แยกเป็นรายตำบล

1.เวลาเฉลี่ย และแรงงานในการเก็บประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/ของป่า แยกเป็นรายตำบล ใน
แต่ละพื้นที่

1.1 ตำบลสะพานไม้แก่น ดังนี้

ประเภทสมุนไพร

1.หมาก	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
--------	------------	-----------	--------------------

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.ผักเหียง	เวลาเฉลี่ย	1.4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2.ข่า	เวลาเฉลี่ย	3.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
3.พริกขี้หนู	เวลาเฉลี่ย	2.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.8 คน
4.สะเดา	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5.ชะพลู	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6.ถั่วฝักยาว	เวลาเฉลี่ย	1.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.3 คน
7.มะเขือ	เวลาเฉลี่ย	3.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.5 คน
8.ตะไคร้	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3.5 คน
9.ข้าวโพด	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 5 คน
10.กะเพรา	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
11.ฟักทอง	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
12.โหระพา	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
13.มะนาว	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
14.สะตอ	เวลาเฉลี่ย	2.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
15.ลูกเนียง	เวลาเฉลี่ย	1.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน

ประเภทของป่า

1.หน่อไม้	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
-----------	------------	-----------	------------------

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

2.2 ตำบลนาหว้า ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1. สะตอ	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
---------	------------	-----------	------------------

2.3 ตำบลน้ำขาว พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 5 ชนิด ดังนี้

ประเภทสมุนไพร

1. หนาม	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
---------	------------	-----------	------------------

ประเภทผักพื้นบ้าน

1. ตะไคร้	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
2. ขมิ้น	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
3. สะตอ	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.2 คน
4. ลูกเนียง	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.5 คน

2.4 ตำบลท่าหม่อไพร่ พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1. ข่า	เวลาเฉลี่ย	0.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2. ขมิ้น	เวลาเฉลี่ย	0.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3. สะตอ	เวลาเฉลี่ย	4.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3.5 คน

2.5 ตำบลคลองเปือย พบทรัพยากรในสวนสมรมทั้งหมด 7 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1. มะนาว	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2. สะตอ	เวลาเฉลี่ย	3.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.1 คน
3. ลูกเนียง	เวลาเฉลี่ย	2.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.2 คน

ประเภทเห็ด

1. เห็ดนมหนู	เวลาเฉลี่ย	1.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
--------------	------------	-------------	------------------

ประเภทของป่า

1.ไม้ไผ่	เวลาเฉลี่ย	0.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2.ใบผ้อ	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3.หน่อไม้	เวลาเฉลี่ย	1.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน

4.2.2 ความมั่นคงทางอาหารฐานป่า

การศึกษาความมั่นคงทางอาหารฐานป่า คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครัวเรือน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 80 ครัวเรือน ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 11 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>พื้นที่</u>		
ตำบลน้ำขาว	4	5.0
ตำบลนาหว้า	24	30.0
ตำบลคลองเปือย	52	65.0
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	40	50.0
สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว	33	41.3
ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	6	7.5
ญาติ	1	1.3
<u>เพศ</u>		
ชาย	46	57.5
หญิง	34	42.5
<u>อายุ</u>		

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
25-50 ปี	57	71.3
50ปี ขึ้นไป	23	28.8
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่มีโอกาสเรียน	1	1.3
ประถมศึกษา	41	51.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	10.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	21	26.3
อนุปริญญา/ปวส.	1	1.3
ปริญญาตรี	6	7.5
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.3
อื่น ๆ	1	1.3
<u>อาชีพหลัก</u>		
สวนยางพารา	70	87.5
ลูกจ้างบริษัท	1	1.3
ค้าขาย	3	3.8
อาชีพอิสระ	2	2.5
หาของป่า	1	1.3
รับจ้างทั่วไป	1	1.3
อื่นๆ	2	2.5
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
ไม่มีรายได้	1	1.3
น้อยกว่า 5,000 บาท	12	15.0
5,001 – 10,000 บาท	38	47.5
10,001 – 15,000 บาท	21	26.3
15,001 – 20,000บาท	3	3.8
มากกว่า 20,000 บาท	5	6.3

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน</u>		
ไม่มีส่วนร่วม	8	10.0
กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	4	5.0
สมาชิก อบต./สมาชิกเทศบาล	2	2.5
กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน	4	5.0
สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน	62	77.5
<u>ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์</u>		
ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)	19	23.8
ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพหรือบริโภคเป็นหลัก)	61	76.3
รวม	80	100.0

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลทั่วไปแยกออกเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1.ด้านพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลคลองเปือย จำนวน 52 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 65.0 รองลงมาอยู่ที่ตำบลนาหว้า จำนวน 24 คร้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และน้อยที่สุดอยู่ที่ ตำบลน้ำขาว จำนวน 4 คร้วเรือน

2.ด้านสถานภาพในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาเป็นสามี/ภรรยาของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 นอกนั้นเป็นลูก/หลาน ของหัวหน้าครอบครัวและญาติ จำนวน 6 และ 1 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 7.5 และ 1.3 ตามลำดับ

3.เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 เป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5

4.อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-50 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 71.3 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

5.ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 รองลงมาคือปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 น้อยที่สุดคือกลุ่มไม่มีโอกาสเรียน กลุ่มอนุปริญญา กลุ่มสูงกว่าปริญญาตรีที่มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

6.อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวนยางพารา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาอาชีพค้าขาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ประกอบอาชีพอิสระและอื่นๆ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่อาชีพลูกจ้างบริษัท หางของป่า รับจ้างทั่วไป จำนวนที่เท่ากัน คือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

7.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 รองลงมาคือกลุ่มรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 และน้อยที่สุดกลุ่มไม่มีรายได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

8.สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างใหญ่สถานการณมีส่วนร่วมในชุมชนเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 รองลงมาเป็นกลุ่มไม่มีส่วนร่วม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 รองลงมาเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการกลุ่ม/ชุมชน จำนวนเท่ากัน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และน้อยที่สุดเป็นกลุ่มกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

9.ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ประโยชน์รอง(เพื่อการยังชีพ หรือบริโภคเป็นหลัก) จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 รองลงมาเป็นผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

ตารางที่ 12 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (ครัวเรือน)	ระยะทางโดยเฉลี่ย (กิโลเมตร)
1) ตำบลน้ำขาว	4	6.75
2) ตำบลนาหว้า	24	2.47
3) ตำบลคลองเปือย	52	3.14
รวม	80	3.12

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลคลองเปือย จำนวน 52 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรไกลที่สุด 3.14 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลนาหว้า จำนวน 24 ครัวเรือน ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 2.47 กิโลเมตร และน้อยที่สุดพื้นที่ตำบลน้ำขาว จำนวน 4 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 6.75 กิโลเมตร โดยภาพรวมในฐานทรัพยากรสวนสมรม มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 3.12 กิโลเมตร

ตารางที่ 13 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภท
เห็ด/ผักพื้นบ้าน/ผลไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร/ของป่า

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)
1.ประเภทเห็ด								
เห็ดโคน	13	1.86	0	0	40	3.28	53	2.93
เห็ดเหมีด	3	1.25	0	0	38	2.75	41	2.64
เห็ดนมหมู	1	1	0	0	25	2.27	26	2.22
รวม	17	4.11	0	0	103	8.3	120	7.71
2.ประเภทผักพื้นบ้าน								
หน่อไม้	8	1.1	8	6.5	41	1.4	57	2.07
มะเขือพวง	0	0	0	0	2	0.5	2	0.50
ผักกูด	0	0	2	2	24	0.75	26	0.85
ผักหวาน	4	0.5	1	0.5	24	0.66	29	0.63
ผักเหลียง	4	1	0	0	2	0.5	6	0.83
พาโหม	0	0	1	0.5	0	0	1	0.50
สะตอ	6	12.5	0	0	3	3	9	9.33
ลูกเนียงนก	7	6.33	0	0	4	15	11	9.48
ยอดลำเพ็ง	0	0	0	0	3	0.5	3	0.50
ยอดแซะ	0	0	0	0	25	0.62	25	0.62
ยอดหญุย	0	0	0	0	2	0.5	2	0.50
ยอดปุด	0	0	0	0	1	0.5	1	0.50
หับบอน	0	0	0	0	1	0.2	1	0.20
หั่วทื่อ	0	0	0	0	1	2	1	2.00
หั่วมัน	3	10	0	0	0	0	3	10.00
ส้มกุ้ง	0	0	1	1	0	0	1	1.00
กล้วยเถื่อน	6	10.3	0	0	7	5.25	13	7.58
รวม	38	41.73	13	10.5	140	31.38	191	32.02

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)
3.ประเภทผลไม้								
ทุเรียน	0	0	0	0	11	9.75	11	9.75
จำปาตะ	0	0	0	0	5	30	5	30.00
สับปะรด	2	2	0	0	13	1.8	15	1.83
เงาะ	0	0	0	0	5	5	5	5.00
ลูกพรวน	5	10	0	0	0	0	5	10.00
รวม	7	12	0	0	34	46.55	41	40.65
4.ประเภทสัตว์ป่า								
ปลาหมอ	30	3.13	0	0	0	0	30	3.13
ปลาช่อน	34	3.5	0	0	5	2	39	3.31
ปลาดุก	37	3.1	0	0	5	2	42	2.97
ปลากด	20	2	0	0	0	0	20	2.00
ด้วงพรวัว	1	10	0	0	0	0	1	10.00
กบ	2	5	0	0	1	2	3	4.00
กระรอก	0	0	2	3	2	2	4	2.50
นก	0	0	0	0	2	0.5	2	0.50
นกกรง	0	0	0	0	2	0.5	2	0.50
ไก่เถื่อน	0	0	0	0	5	1.5	5	1.50
มูสั้งซ์	0	0	2	5	1	2	3	4.00
แลน	0	0	2	5	0	0	2	5.00
หอยโล่	1	1	0	0	0	0	1	1.00
หอยขม	1	1	0	0	0	0	1	1.00
ไข่มดแดง	48	3.38	0	0	44	1.54	92	2.50
แมลงพลับ	46	11.7	0	0	0	0	46	11.70
แมงไฮด์	0	0	0	0	1	1	1	1.00
รวม	220	43.81	6	13	68	15.04	294	36.53

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)
5.ประเภทสมุนไพร								
ฟ้าทะลายโจร	0	0	0	0	2	0.3	2	0.30
บawangฟ้า	0	0	0	0	4	0.75	4	0.75
ขอบนางน้ย	0	0	1	1	0	0	1	1.00
ขอบนางใหญ่	0	0	1	1	0	0	1	1.00
โตไม่รู้ลิม	0	0	0	0	2	4	2	4.00
รวม	0	0	2	2	8	5.05	10	4.44
6.ประเภทของป่า								
ไม้บับุด (ไม้ปักแนวยาง)	0	0	0	0	2	30	2	30.00
ดอกเรา (ทำไม้กวาด)	2	1	0	0	0	0	2	1.00
ใบพ้อ	3	26	1	2	11	35.33	15	31.24
ลูกกอ	8	14.8	0	0	151	9.92	159	10.17
น้ำผึ้งรวง	0	0	0	0	13	4.8	13	4.80
รวม	13	41.8	1	2	177	80.05	191	77.04

จากตารางที่ 13 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน ในกลุ่มประเภทเห็ด/ผักพื้นบ้าน/ผลไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร/ของป่า แยกเป็นประเด็น พบว่า

1.ชนิดทรัพยากรในป่า มีทั้งหมด 6 ประเภท 52 ชนิด แยกเป็นตามประเภทดังนี้

1.1 ประเภทเห็ด 3 ชนิด คือ เห็ดโคน / เห็ดเหมีด / เห็ดนมหมู

1.2 ประเภทผักพื้นบ้าน 17 ชนิด คือ หน่อไม้ / มะเขือพวง / ผักกูด / ผักหวาน / ผักเหลียง / พาโหม / สะตอ / ลูกเนียงนก / ยอดลำเพ็ง / ยอดชะ / ยอดหญย / ยอดปุด / หัวบอน / หัวทื่อ / หัวมัน / ส้มกุ่ม / กล้วยเถื่อน

1.3 ประเภทผลไม้ 5 ชนิด คือ ทุเรียน/จำปาดะ/สัปะรด/เงาะ/ลูกพรวน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

1.4 ประเภทสัตว์ป่า 17 ชนิด คือ ปลาหมอ / ปลาช่อน / ปลาดุก / ปลากด / ตัวงพรวัว / กบ / กระรอก / นก / นกกรร / ไก่เถื่อน / มุสซัง / แล่น / หอยโล่ / หอยขม / ไช้แดง / แมลงปลับ / แมงไฮด์

1.5 ประเภทสมุนไพร 5 ชนิด คือ ฟ้ายะลายน / บัวพุทไฟ / ขอบบัวนุ้ย / ขอบบัวใหญ่ / โดไม่รู้

ลิ้ม

1.6 ประเภทของป่า 5 ชนิด คือ ไม้ดิบ (ไม้ปักแนววาง) / ดอกเรา (ทำไม้กวาด) / ใบพ้อ / ลูกกอ / น้ำผึ้งรวง

2.ปริมาณการเก็บ/เดือน ของผลไม้แต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

2.1 ตำบลนาหว้า พบทรัพยากรในป่าทั้งหมด 13 ชนิด ดังนี้

ประเภทเห็ด

1.เห็ดโคน	เก็บจำนวน 13 ครั้ง	ครั้งละ 1.86	กิโลกรัม
2.เห็ดเหมีด	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 1.25	กิโลกรัม
3.เห็ดนมหมู	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.หน่อไม้	เก็บจำนวน 8 ครั้ง	ครั้งละ 1.1	กิโลกรัม
2.ผักหวาน	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
3.ผักเหลียง	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
4.สะตอ	เก็บจำนวน 6 ครั้ง	ครั้งละ 12.5	กิโลกรัม
5.ลูกเนียงนก	เก็บจำนวน 7 ครั้ง	ครั้งละ 6.33	กิโลกรัม
6.ห้วมัน	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
7.กล้วยเถื่อน	เก็บจำนวน 6 ครั้ง	ครั้งละ 10.3	กิโลกรัม

ประเภทผลไม้

1.สัปปะรด	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
2.ลูกพรวน	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม

ประเภทสัตว์

1.ปลาหมอ	เก็บจำนวน 30 ครั้ง	ครั้งละ 3.13	กิโลกรัม
----------	--------------------	--------------	----------

2.ปลาช่อน	เก็บจำนวน 34 ครั้ง	ครั้งละ 3.5	กิโลกรัม
3.ปลาตูก	เก็บจำนวน 37 ครั้ง	ครั้งละ 3.1	กิโลกรัม
4.ปลากด	เก็บจำนวน 20 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
5.ด้วงพร้าว	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 10	กิโลกรัม
6.กบ	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 5	กิโลกรัม
7.หอยโล่	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
8.หอยขม	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
9.ไข่มดแดง	เก็บจำนวน 48 ครั้ง	ครั้งละ 3.38	กิโลกรัม
10.แมงพลับ	เก็บจำนวน 646 ครั้ง	ครั้งละ 11.7	กิโลกรัม

ประเภทของป่า

1.ดอกเรา(ทำไม้กวาด)	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
2.ใบพ้อ	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 26	กิโลกรัม
3. ลูกกอก	เก็บจำนวน 8 ครั้ง	ครั้งละ 14.8	กิโลกรัม

2.2 ตำบลน้ำขาว พบทรัพยากรในป่าทั้งหมด 8 ชนิด ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.หน่อไม้	เก็บจำนวน 8 ครั้ง	ครั้งละ 6.50	กิโลกรัม
2.ผักกูด	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
3.ผักหวาน	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
4.พาโหม	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
5.ส้มกุ่ม	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

ประเภทสัตว์

1.กระรอก	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 3	กิโลกรัม
2.มูฮัง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 5	กิโลกรัม
3.แตน	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 5	กิโลกรัม

ประเภทสมุนไพร

1. ขอบนางน้ย	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม
2. ขอบนางใหญ่	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

ประเภทของป่า

1.ใบพ้อ	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
---------	-------------------	-----------	----------

2.3 ตำบลคลองเปียง พบทรัพยากรในป่าทั้งหมด 24 ชนิด ดังนี้

ประเภทเห็ด

1.เห็ดโคน	เก็บจำนวน 40 ครั้ง	ครั้งละ 3.28	กิโลกรัม
2.เห็ดเหมีด	เก็บจำนวน 38 ครั้ง	ครั้งละ 2.75	กิโลกรัม
3.เห็ดนมหมู	เก็บจำนวน 25 ครั้ง	ครั้งละ 2.27	กิโลกรัม

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.หน่อไม้	เก็บจำนวน 8 ครั้ง	ครั้งละ 1.1	กิโลกรัม
2.มะเขือพวง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
3.ผักกูด	เก็บจำนวน 24 ครั้ง	ครั้งละ 0.75	กิโลกรัม
4.ผักหวาน	เก็บจำนวน 24 ครั้ง	ครั้งละ 0.66	กิโลกรัม
5.ผักเหลียง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
6.สะตอ	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 3.0	กิโลกรัม
7.ลูกเนียงนก	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 15	กิโลกรัม
8.ยอดลำเพ็ง	เก็บจำนวน 3 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
9.ยอดแซะ	เก็บจำนวน 25 ครั้ง	ครั้งละ 0.62	กิโลกรัม
10.ยอดหญุย	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
11.ยอดปุด	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
12.ห้วบอน	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 0.2	กิโลกรัม
13.ห้วทื่อ	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
14.กล้วยเถื่อน	เก็บจำนวน 7 ครั้ง	ครั้งละ 5.25	กิโลกรัม

ประเภทผลไม้

1.ทุเรียน	เก็บจำนวน 11 ครั้ง	ครั้งละ 9.75	กิโลกรัม
2.จำปาตะ	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 30	กิโลกรัม
3.สัปปะรด	เก็บจำนวน 13 ครั้ง	ครั้งละ 1.8	กิโลกรัม
4.เงาะ	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 5	กิโลกรัม

ประเภทสัตว์

1.ปลาช่อน	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
2.ปลาดุก	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
3.กบ	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
4.กระรอก	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
5.นก	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
6.นกกรง	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.5	กิโลกรัม
7.ไก่เถื่อน	เก็บจำนวน 5 ครั้ง	ครั้งละ 1.5	กิโลกรัม
8.มูสซังซ์	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 2	กิโลกรัม
9.ไข่มดแดง	เก็บจำนวน 44 ครั้ง	ครั้งละ 1.54	กิโลกรัม
10.แมงไฮด์	เก็บจำนวน 1 ครั้ง	ครั้งละ 1	กิโลกรัม

ประเภทสมุนไพร

1.ฟ้าทะลายโจน	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 0.3	กิโลกรัม
2.บัวพุ้งฟ้า	เก็บจำนวน 4 ครั้ง	ครั้งละ 0.75	กิโลกรัม
3. โศไมรูลิ้ม	เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 4	กิโลกรัม

ประเภทของป่า

1. ไม้หนับปุด(ไม้ปีกแนวยาง)เก็บจำนวน 2 ครั้ง	ครั้งละ 30	กิโลกรัม
2. ใบพ้อ	เก็บจำนวน 11 ครั้ง	ครั้งละ 35.33 กิโลกรัม
3. ลูกกอ	เก็บจำนวน 151 ครั้ง	ครั้งละ 9.92 กิโลกรัม
4. น้ำผึ้งรวง	เก็บจำนวน 13 ครั้ง	ครั้งละ 4.80 กิโลกรัม

ตารางที่ 14 ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า ประเภทเห็ด/ผักพื้นบ้าน/ผลไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร/ของป่า อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

สัญลักษณ์ : 😊 = มาก 😐 = ปานกลาง ☹️ = น้อย

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทเห็ด												
เห็ดโคน					😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
เห็ดเหมีด					😊	😊	😊	😊	😊	☹️	☹️	☹️
เห็ดนมหมู					😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹️
ประเภทผักพื้นบ้าน												
หน่อไม้	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
มะเขือพวง	😊	😊	😊	😊	☹️	☹️	☹️	😊	😊	😊	😊	😊
ผักกูด	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ผักหวาน	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ผักเหลียง	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
พาโหม	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹️	☹️	☹️	☹️
สะตอ	☹️	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹️	☹️	☹️
ลูกเนียงนก	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ยอดลำเพ็ง	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ยอดแซะ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยอดหมุย	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ยอดปุด	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
หัวบอน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
หัวท้อ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
หัวมัน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ส้มกุ่ม	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
กล้วยเถื่อน	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ประเภทผลไม้												
ทุเรียน				☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺		
จำปาตะ					☺	☺	☺	☺				
สับปะรด	☺	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☺	☺
เงาะ					☺	☺	☺	☺				
ลูกพรวน					☺	☺	☺	☺				
ประเภทสัตว์ป่า												
ปลาหมอ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ปลาช่อน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ปลาดุก	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลาสด	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ดัวงพร้าว	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
กบ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺
กระรอก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
นก	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
นกกรง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
ไก่เถื่อน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
มูสซัง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
แลน	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
หอยโล่	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹
หอยขม	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹
ไข่มดแดง		☺	☺	☺	☺	☺	☺					
แมลงพลับ						☺	☺	☺	☺	☺	☺	
แมงไฮด์						☺	☺	☺	☺	☺		
ประเภทสมุนไพร												
ฟ้าทะลายโจร	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
บัวตุงฟ้า	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ขอบนางน้ย	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ขอบนางใหญ่	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
โตไม่รู้ลืม	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ประเภทของป่า												
ไม้เนบุด (ไม้ปักแนวยาง)	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ดอกเรา (ทำไม้กวาด)	☺	☹										☹
ใบพ้อ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ลูกกอ								☺	☺	☹		
น้ำผึ้งรวง				☺	☺	☺	☺	☹				

ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง

ประเด็น	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงงานในครัวเรือน	46	92.0	9	100.0	113	81.3	168	91.1
2. แรงงานจ้าง	4	8.0	-	-	26	18.7	30	13.3
รวม	50	100.0	9	100.0	139	100.0	198	104.4

จากตารางที่ 15 พบว่า ต้นทุนแรงงาน แยกออกเป็นแต่ละตำบล ดังนี้

1.ตำบลนาหว้า ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 92.0 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0

2.ตำบลน้ำขาว ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.ตำบลคลองเปือย ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 18.7

โดยภาพรวม 3 ตำบล ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 91.1 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

ตารางที่ 16 อัตราค่าจ้างแรงงาน

พื้นที่/อัตรา	ตำบลนาหว้า	ตำบลน้ำขาว	ตำบลคลองเปือย	เฉลี่ย
1. ค่าจ้างแรงงานต่อวันต่อคน	275	-	281.8	278.4

จากตารางที่ 16 พบว่า ค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน ในตำบลคลองเปือย ค่าจ้างสูงที่สุดอยู่ที่จำนวน 281.8 บาท/วัน/คน รองลงมาที่ตำบลนาหว้า 275 บาท/วัน/คน และตำบลน้ำขาวที่ไม่มีค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 17 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บในกลุ่มประเภทประเภทเห็ด/ผักพื้นบ้าน/ผลไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร/ของป่า แยกเป็นรายตำบล

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
ประเภทเห็ด								
เห็ดโคน	1.14	1.43	0	0	2.31	1.25	1.73	1.34
เห็ดเหมีด	2.5	2	0	0	2.38	1.13	2.44	1.57
เห็ดนมหมู	1	1	0	0	2.25	1.17	1.43	1.09
เฉลี่ย	1.55	1.48	0.00	0.00	2.31	1.18	2.27	1.33
ประเภทผักพื้นบ้าน								
หน่อไม้	1.44	1.2	0	0	1.25	1.4	1.35	1.30
มะเขือพวง	0	0	0	0	3	2	3.00	2.00
ผักกูด	0	0	4	2	0.53	1	2.27	1.50
ผักหวาน	0.3	1	5	2	0.2	1.33	2.23	1.44
ผักเหลียง	1	1	0	0	0.1	2	0.55	1.50
พาโหม	0	0	5	2	0	0	5.00	2.00
สะตอ	1	2	0	0	2	1.5	1.50	1.75
ลูกเนียงนก	1.13	1.67	0	0	4	4	2.37	2.84
ยอดลำเพ็ง	0	0	0	0	0.2	1	0.20	1.00
ยอดแซะ	0	0	0	0	0.4	1.25	0.40	1.25
ยอดหมูย	0	0	0	0	0.2	1	0.20	1.00
ยอดปุด	0	0	0	0	1	1	1.00	1.00
หัวบอน	0	0	0	0	1	1	1.00	1.00
หัวทื่อ	0	0	0	0	0.5	1	0.50	1.00
หัวมัน	3	2	0	0	0	0	3.00	2.00
ส้มกุ้ง	0	0	7	1	0	0	7.00	1.00

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
กล้วยเถื่อน	2.15	1.25	0	0	2.28	1.75	2.22	1.50
เฉลี่ย	1.43	1.45	5.25	1.75	1.19	1.52	2.39	1.48
ประเภทผลไม้								
ทุเรียน	0	0	0	0	2.25	1.5	2.25	1.50
จำปาตะ	0	0	0	0	2	2	2.00	2.00
สับปะรด	1	2	0	0	0.52	1.6	0.76	1.80
เงาะ	0	0	0	0	1	2	1.00	2.00
ลูกพรวน	1	3	0	0	0	0	1.00	3.00
เฉลี่ย	1.00	2.50	0.00	0.00	1.44	1.78	1.40	2.06
ประเภทสัตว์								
ปลาหมอ	4.15	1.75	0	0	0	0	3.15	1.75
ปลาช่อน	4.15	1.75	0	0	0.5	3	2.13	2.38
ปลาดุก	4	1.6	0	0	0.5	3	2.05	2.30
ปลากด	4	1	0	0	0	0	4.00	1.00
ด้วงพริ้ว	2	2	0	0	0	0	2.00	2.00
กบ	5	4	0	0	4	1	4.50	2.50
กระรอก	0	0	8	3	6	2	7.00	2.50
นก	0	0	0	0	4	2	4.00	2.00
นกกรง	0	0	0	0	6	1	6.00	1.00
ไก่เถื่อน	0	0	0	0	1	1	1.00	1.00
มูสั้งซ์	0	0	8	3	3	2	5.50	2.50
แลน	0	0	8	3	0	0	8.00	3.00
หอยโล่	1	1	0	0	0	0	1.00	1.00
หอยขม	2	1	0	0	0	0	2.00	1.00
ไข่มดแดง	2.5	1.5	0	0	2.09	1.36	2.30	1.43

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลนาหว้า		ตำบลน้ำขาว		ตำบลคลองเปือย		เฉลี่ย	
	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
แมลงพลับ	3.07	2	0	0	0	0	3.07	2.00
แมงไฮด์	0	0	0	0	7	1	7.00	1.00
เฉลี่ย	3.19	1.76	8.00	3.00	3.41	1.74	4.21	1.79
ประเภทสมุนไพร								
ฟ้าทะลายโจร	0	0	0	0	2	1	2.00	1.00
บาวหุงฟ้า	0	0	0	0	4	1.5	4.00	1.50
ขอบนางน้ย	0	0	6	2	0	0	6.00	2.00
ขอบนางใหญ่	0	0	6	2	0	0	6.00	2.00
โตไม่รู้ลืม	0	0	0	0	2	2	2.00	2.00
เฉลี่ย	0.00	0.00	6.00	2.00	3.07	1.50	4.33	1.75
ประเภทของป่า								
ไม้หนับุด (ไม้ปัก แนวยาง)	0	0	0	0	4	2	4.00	2.00
ดอกเรา (ทำไม้ กวาด)	1	1	0	0	0	0	1.00	1.00
ใบพ้อ	2	1.5	4	2	3.05	2	3.02	1.83
ลูกกอ	2	1.25	0	0	4.14	1.53	3.27	1.39
น้ำผึ้งรวง	0	0	0	0	5.6	2.8	6	2.80
เฉลี่ย	1.67	1.25	4.00	2.00	4.20	2.08	3.46	1.80

จากตารางที่ 17 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการเก็บ ในกลุ่มประเภทสมุนไพร/ผักพื้นบ้าน/เห็ด/
ของป่า แยกเป็นรายตำบล

1.เวลาเฉลี่ย และแรงงานในการเก็บประเภทเห็ด/ผักพื้นบ้าน/ผลไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร/ของป่า แยก
เป็นรายตำบล ในแต่ละพื้นที่

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

1.1 ตำบลนาหว้า ดังนี้

ประเภทเห็ด

1.เห็ดโคน	เวลาเฉลี่ย	1.14 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.43 คน
2.เห็ดเหมีด	เวลาเฉลี่ย	2.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3.เห็ดนมหมู	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.หน่อไม้	เวลาเฉลี่ย	1.44 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.2 คน
2.ผักหวาน	เวลาเฉลี่ย	0.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
3.ผักเหลียง	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
4.สะตอ	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5.ลูกเนียงนก	เวลาเฉลี่ย	1.13 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.43 คน
6.หัวมัน	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
7.กล้วยเถื่อน	เวลาเฉลี่ย	1.15 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.25 คน

ประเภทผลไม้

1.สับปะรด	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2.ลูกพรุน	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน

ประเภทสัตว์

1.ปลาหมอ	เวลาเฉลี่ย	4.15 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.75 คน
2. ปลาช่อน	เวลาเฉลี่ย	4.15 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.75 คน
3. ปลาดุก	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.6 คน
4. ปลาตก	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
5. ตัวงพรวัว	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6. กบ	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4 คน
7. หอยโล่	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

8. หอยขม	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
9. ไข่แดง	เวลาเฉลี่ย	2.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
10. แมลงพลับ	เวลาเฉลี่ย	3.07 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

ประเภทของป่า

1. ดอกเรา(ทำไม้กวาด)	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
2. ใบพ้อ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
3. ลูกกอก	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.25 คน

2.2 ตำบลน้ำขาว ดังนี้

ประเภทผักพื้นบ้าน

1. หน่อไม้	เวลาเฉลี่ย	0 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 0 คน
2. ผักกูด	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3. ผักหวาน	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
4. พาโหม	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5. ส้มกุ่ม	เวลาเฉลี่ย	7 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

ประเภทสัตว์

1. กระรอก	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
2. มูสิงซ์	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
3. แล่น	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน

ประเภทสมุนไพร

1. ขอบบัวน้อย	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2. ขอบบัวใหญ่	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

ประเภทของป่า

1.ใบพ้อ	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
---------	------------	-----------	------------------

2.3 ตำบลคลองเปียง ดังนี้

ประเภทเห็ด

1.เห็ดโคน	เวลาเฉลี่ย	2.31 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.25 คน
2.เห็ดเหมีด	เวลาเฉลี่ย	2.38 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.13 คน
3.เห็ดนมหมุ	เวลาเฉลี่ย	2.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.17 คน

ประเภทผักพื้นบ้าน

1.หน่อไม้	เวลาเฉลี่ย	1.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.40 คน
2.มะเขือพวง	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3.ผักกูด	เวลาเฉลี่ย	0.53 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
4.ผักหวาน	เวลาเฉลี่ย	0.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.33 คน
5.ผักเหลียง	เวลาเฉลี่ย	0.1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6.สะตอ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
7.ลูกเนียงนก	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4 คน
8.ยอดลำเพ็ง	เวลาเฉลี่ย	0.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
9.ยอดแซะ	เวลาเฉลี่ย	0.4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.25 คน
10.ยอดหญุย	เวลาเฉลี่ย	0.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
11.ยอดปุด	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
12.ห้วยบอน	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
13.ห้วยท้อ	เวลาเฉลี่ย	0.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
14.กล้วยเถื่อน	เวลาเฉลี่ย	2.28 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.75 คน

ประเภทผลไม้

1.ทุเรียน	เวลาเฉลี่ย	2.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
-----------	------------	--------------	------------------

2.จำปาตะ	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3.สัปปะรด	เวลาเฉลี่ย	0.52 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
4.เงาะ	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

ประเภทสัตว์

1.ปลาช่อน	เวลาเฉลี่ย	0.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
2.ปลาดุก	เวลาเฉลี่ย	0.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
3.กบ	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
4.กระรอก	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5.นก	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6.นกกรง	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
7.ไก่เถื่อน	เวลาเฉลี่ย	1 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
8.มูฮัง	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
9.ไข่มดแดง	เวลาเฉลี่ย	2.09 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
10.แมงไฮด์	เวลาเฉลี่ย	7 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน

ประเภทสมุนไพร

1.ฟ้าทะลายโจน	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1 คน
2.บัวตองฟ้า	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.5 คน
3. โศไธวัล	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

ประเภทของป่า

1.ไม้ยืนต้น(ไม้ปักแนวยาง)	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
2.ใบพ้อ	เวลาเฉลี่ย	3.05 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3. ลูกกอก	เวลาเฉลี่ย	4.14 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 1.53 คน
4.น้ำผึ้งรวง	เวลาเฉลี่ย	5.6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.8 คน

4.2.3 ความมั่นคงทางอาหารฐานนา

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

การศึกษาความมั่นคงทางอาหารฐานนา คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครัวเรือน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 114 ครัวเรือน ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>พื้นที่</u>		
ตำบลป่าชิง	13	11.4
ตำบลสะพานไม้แก่น	9	7.9
ตำบลน้ำขาว	15	13.2
ตำบลขุนตืดหวาย	16	14.0
ตำบลท่าหมอไทร	16	14.0
ตำบลคู	15	13.2
ตำบลแค	16	14.0
ตำบลคลองเปี้ยะ	14	12.3
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	52	45.6
สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว	53	46.5
ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	6	5.3
ปู่/ย่า/ตา/ยาย หัวหน้าครอบครัว	3	2.6
<u>เพศ</u>		
ชาย	44	38.6
หญิง	70	61.4
<u>อายุ</u>		
25-50 ปี	39	34.2

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
50ปี ขึ้นไป	75	65.8
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ไม่มีโอกาสเรียน	6	5.3
ประถมศึกษา	85	74.6
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	8.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	7	6.1
อนุปริญญา/ปวส.	2	1.8
ปริญญาตรี	4	3.5
<u>อาชีพหลัก</u>		
สวนยางพารา	52	45.6
ทำนา	56	49.1
ค้าขาย	2	1.8
อื่นๆ	4	3.5
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
ไม่มีรายได้	1	0.9
น้อยกว่า 5,000 บาท	25	21.9
5,001 – 10,000 บาท	55	48.2
10,001 – 15,000 บาท	27	23.7
15,001 – 20,000บาท	3	2.6
มากกว่า 20,000 บาท	3	2.6
<u>สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน</u>		
ไม่มีส่วนร่วม	42	36.8
กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	2	1.8
อบต./สมาชิกเทศบาล	1	0.9
ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ	7	6.1

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน	5	4.4
สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน	56	49.1
ที่ปรึกษากลุ่ม/ชุมชน	1	0.9
<u>ประเภทเครือข่ายลุ่มน้ำ</u>		
เครือข่ายลุ่มน้ำนาทวี	29	25.4
อื่นๆ	85	74.6
<u>ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์</u>		
ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)	2	1.8
ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพหรือบริโภคเป็นหลัก)	112	98.2
<u>จำนวนครั้งการทำงานต่อปี</u>		
ครั้งเดียว	113	99.1
มากกว่า 1 ครั้ง	1	0.9
รวม	114	100.0

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลทั่วไปแยกออกเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1.ด้านพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลแค ตำบลท่าหมอไทยและตำบลขุนตืดห้วยจำนวน 16 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 14.0 รองลงมาอยู่ที่ตำบลน้ำขาวและตำบลคู จำนวน 15 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และตำบลคลองเปี้ยะ 14 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.3 ตามลำดับ

2.ด้านสถานภาพในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาเป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 45.6 นอกนั้นลูก / หลานและปู่ย่า/ตายาย ของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 6 และ 3 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 5.3 และ 2.6 ตามลำดับ

3.เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 เป็นเพศชาย จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6

4.อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 รองลงมาได้แก่ กลุ่มที่มีอายุ 25-50 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2

5.ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 รองลงมาคือกลุ่มไม่มีโอกาสเรียน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 รองลงมาคือกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 น้อยที่สุดคือกลุ่มอนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

6.อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาอาชีพทำสวนยางพารา 52 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 ประกอบอาชีพอื่นๆ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่อาชีพค้าขายคือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

7.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่า จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,001 – 20,000 และรายได้มากกว่า 20,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ จำนวนเท่ากัน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

8.สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างใหญ่สถานการณมีส่วนร่วมในชุมชนเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชุมชน จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาเป็นไม่มีส่วนร่วม จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเป็นประธานกลุ่ม/ชุมชน/กรรมการ จำนวนเท่ากัน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 เป็น รองลงมาเป็น กรรมการกลุ่ม/ชุมชน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 รองลงมาเป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ น้อยที่สุดเป็นกลุ่มที่ปรึกษากลุ่ม/ชุมชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

9.ประเภทเครือข่ายลุ่มน้ำ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในเครือข่ายอื่นๆ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมาอยู่ในเครือข่ายลุ่มน้ำนาทวี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4

10.ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ประโยชน์รอง(เพื่อการยังชีพ หรือ บริโภคเป็นหลัก) จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาเป็นผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบ อาชีพเป็นหลัก) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

11.จำนวนครั้งการทำนาต่อปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำนาครั้งเดียว จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 99.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ทำนามากกว่า 1 ครั้ง จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.9

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนผู้ให้ข้อมูลและระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	จำนวนผู้ให้ข้อมูล (ครัวเรือน)	ขนาดพื้นที่ (ไร่-งาน-ตร.ว.)	ระยะทางโดยเฉลี่ย (กิโลเมตร)
1) ตำบลป่าชิง	13	36-1-0	0.95
2) ตำบลสะพานไม้แก่น	9	28-2-0	3.72
3) ตำบลน้ำขาว	15	46-3-0	1.15
4) ตำบลขุนตดหวาย	16	48-1-0	0.94
5) ตำบลท่าหม่อไทร	16	81-0-0	2.58
6) ตำบลคู	15	48-2-50	0.68
7) ตำบลแค	16	36-3-50	1.59
8) ตำบลคลองเปี้ยะ	14	33-0-50	1.09
รวม	114	359-1-50	1.49

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่แต่ละเดือนท่านสามารถใช้ประโยชน์และและปริมาณการเก็บต่อเดือน โดยแยกประเด็นพบว่า

1)ขนาดพื้นที่ในการใช้ประโยชน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลท่าหม่อไทร จำนวน 16 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่มากที่สุดคือ 81 ไร่ รองลงมาพื้นที่ตำบลคู จำนวน 16 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ 48 ไร่ 2 งาน 50 ตารางวา รองลงมาพื้นที่ตำบลขุนตดหวาย จำนวน 16 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ 48 ไร่ 1 งาน รองลงมาพื้นที่ตำบลน้ำขาว จำนวน 15 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ 46 ไร่ 3 งาน รองลงมาพื้นที่ตำบลแค จำนวน 16 ครัวเรือน

มีขนาดพื้นที่ 36 ไร่ 3 งาน 50 ตารางวา รองลงมาพื้นที่ตำบลป่าชิง จำนวน 13 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ 36 ไร่ 1 งาน รองลงมาพื้นที่ตำบลคลองเปือย จำนวน 14 ครัวเรือน มีขนาดพื้นที่ 33 ไร่ 50 ตารางวา และพื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น จำนวนครัวเรือน 9 ครัวเรือน มีพื้นที่น้อยที่สุดคือ 28 ไร่ 2 งาน โดยภาพรวมในฐานทรัพยากรนา มีขนาดพื้นที่โดยรวม 359 ไร่ 1 งาน 50 ตารางวา

2)ระยะทางในการใช้ประโยชน์โดยเฉลี่ย พบว่า พื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น จำนวน 9 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรใกล้ที่สุด 3.72 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลท่าหมอไพร จำนวน 16 ครัวเรือน ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 2.58 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลแค จำนวน 16 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 1.59 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลน้ำขาว จำนวน 15 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 1.15 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลคลองเปือย จำนวน 14 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 1.09 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลป่าชิง จำนวน 13 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 0.95 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลขุนตดหวาย จำนวน 16 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 0.94 กิโลเมตร และน้อยที่สุดพื้นที่ตำบลคู จำนวน 15 ครัวเรือน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 0.68 กิโลเมตร โดยภาพรวมในฐานทรัพยากรนา มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 1.49 กิโลเมตร

ตารางที่ 20 แสดงชนิดของทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ในรอบเดือน

ทรัพยากร	ตำบลป่าชิง		ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลน้ำขาว		ตำบลขุนตดห้วย		ตำบลท่าหมอไทร		ตำบลคู		ตำบลแค		ตำบลคลองเปือย		รวม	
	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่
ข้าวเล็บนก	0	0	0	0	6540	20.02	0	0	9745	41.109	2900	11.13	8740	21.322	0	0	27,925	94.181
ข้าวหอมมะลิ	850	2.19	200	1.072	0	0	0	0	600	2.226	0	0	0	0	0	0	1,650	6.088
ข้าวหอมจันทร์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0.156	0	0	0	0	100	0.156
ข้าวลูกเขย	0	0	0	0	0	0	0	0	5050	21.155	0	0	150	0.15	0	0	5,200	21.305
ข้าวช่อสูง	0	0	400	2.144	3750	11.198	100	0.314	1185	5.008	1000	3.362	550	1.148	0	0	6,985	23.174
ข้าวช่อชิง	0	0	0	0	0	0	1800	14.049	2460	10.167	0	0	0	0	0	0	4,260	24.216

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร	ตำบลป่าชิง		ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลน้ำขาว		ตำบลขุนตดห้วย		ตำบลท่าหมอไทร		ตำบลคู		ตำบลแค		ตำบลคลองเปือยะ		รวม	
ฐานนา	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่
ข้าวเจ้า	0	0	200	1.721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	2.321
ข้าวดอกหอม	0	0	350	2.261	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	350	2.261
ข้าวหอม	0	0	1500	8.34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,500	8.340
ข้าวมันโนราห์	0	0	0	0	0	0	4250	33.137	0	0	0	0	0	0	0	0	4,250	33.137
ข้าวหอมมะลิ	340	0.396	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0.156	0	0	0	0	440	0.552
ข้าวเข้มทอง	0	0	0	0	1350	4.055	0	0	0	0	800	3.049	0	0	5575	26.344	7,725	34.048
ข้าวเบาขาว	0	0	0	0	300	0.368	0	0	0	0	0	0	1500	3.296	0	0	1,800	4.264

ทรัพยากร	ตำบลป่าชิง		ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลน้ำขาว		ตำบลขุนตดห้วย		ตำบลท่าหมอไทร		ตำบลคู		ตำบลแค		ตำบลคลองเปือยะ		รวม	
ฐานนา	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่
ข้าวช่อขาว	0	0	0	0	1550	4.301	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,550	4.301
ข้าวลูกดำ	0	0	0	0	210	0.258	0	0	0	0	0	0	1800	4.196	0	0	2,010	5.054
ข้าวลูกแดง	0	0	0	0	50	0.061	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0.061
ข้าวนางแก้ว	0	0	0	0	600	1.336	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	600	1.336
ข้าวพันธ์พื้นเมือง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400	1.224	0	0	0	0	400	1.224
ข้าวรวงงาม	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2250	8.315	0	0	0	0	2,250	8.315
ข้าวใบหอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400	1.224	0	0	0	0	400	1.224

ทรัพยากร	ตำบลป่าชิง		ตำบลสะพานไม้แก่น		ตำบลน้ำขาว		ตำบลขุนตดห้วย		ตำบลท่าหมอไทร		ตำบลคู		ตำบลแค		ตำบลคลองเปือยะ		รวม	
ฐานนา	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่	ปริมาณ	พื้นที่
ข้าวหอม เหลือ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3000	11.286	0	0	0	0	3,000	11.286
ข้าวนกเขา	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0.156	700	1.298	0	0	800	2.054
ข้าวโปะหมอ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1400	5.189	0	0	0	0	1,400	5.189
ข้าวรวงรี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			400	1	0	0	400	1.000

จากตารางที่ 20 แสดงชนิด จำแนกตามชนิดของทรัพยากรที่ใช้ประโยชน์ในรอบเดือน แยกเป็น ประเด็น พบว่า

1.ชนิดทรัพยากร มีทั้งหมด 31 ชนิด คือ ข้าวเล็บนก / ข้าวหอมประทุม / ข้าวหอมจันทร์ / ข้าวลูกเขย / ข้าวช่อสูง / ข้าวช่อชิง / ข้าวลูกจีน / ข้าวลูกปลา / ข้าวสังข์หยด / ข้าวลายดำ / ข้าวแมงดา / ข้าวเหนียวดำ / ข้าวเหนียวขาว / ข้าวเจ้า / ข้าวดอกหอม / ข้าวหอม / ข้าวมนราห์ / ข้าวหอมมะลิ / ข้าวเข้มทอง / ข้าวเบาขาว / ข้าวช่อขาว / ข้าวลูกดำ / ข้าวลูกแดง / ข้าวนางแก้ว / ข้าวพันธ์พื้นเมือง / ข้าวรวงงาม / ข้าวใบห่อ / ข้าวหอมเหลือง / ข้าวนกเขา / ข้าวรวงรี และข้าวโปะหอม

2.ปริมาณการเก็บ/กิโลกรัม ของทรัพยากรแต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

2.1 ตำบลป่าชิง พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 5 ชนิด ดังนี้

ข้าวหอมประทุม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	850	กิโลกรัม
ข้าวลูกปลา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	11137	กิโลกรัม
ข้าวเหนียวดำ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	60	กิโลกรัม
ข้าวเหนียวขาว	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	60	กิโลกรัม
ข้าวหอมมะลิ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	340	กิโลกรัม

2.2 ตำบลสะพานไม้แก่น พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 10 ชนิด ดังนี้

ข้าวหอมประทุม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	200	กิโลกรัม
ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	400	กิโลกรัม
ข้าวลูกปลา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	970	กิโลกรัม
ข้าวสังข์หยด	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	670	กิโลกรัม
ข้าวลายดำ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม
ข้าวแมงดา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม
ข้าวเหนียวดำ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	340	กิโลกรัม
ข้าวเจ้า	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	200	กิโลกรัม
ข้าวดอกหอม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	350	กิโลกรัม
ข้าวหอม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1500	กิโลกรัม

2.3 ตำบลน้ำขาว พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 10 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	6540	กิโลกรัม
ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	3750	กิโลกรัม
ข้าวลูกจิ้น	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	500	กิโลกรัม
ข้าวสังข์หยด	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	400	กิโลกรัม
ข้าวเข้มทอง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1350	กิโลกรัม
ข้าวเบาขาว	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	300	กิโลกรัม
ข้าวช่อขาว	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1550	กิโลกรัม
ข้าวลูกดำ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	210	กิโลกรัม
ข้าวลูกแดง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	50	กิโลกรัม
ข้าวนางแก้ว	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	600	กิโลกรัม

2.4 ตำบลขุนตัดหวาย พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

ข้าวมโนราห์	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม
ข้าวช่อชิง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1800	กิโลกรัม
ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	4250	กิโลกรัม

2.5 ตำบลท่าหมอไพร่ พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 6 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	9745	กิโลกรัม
ข้าวหอมประทุม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	600	กิโลกรัม
ข้าวลูกเขย	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	5050	กิโลกรัม
ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1185	กิโลกรัม
ข้าวช่อชิง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	2460	กิโลกรัม
ข้าวลูกจิ้น	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	85	กิโลกรัม

2.6 ตำบลคู พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 11 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	2900	กิโลกรัม
ข้าวหอมจันทร์	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม

ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1000	กิโลกรัม
ข้าวหอมมะลิ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม
ข้าวเข้มทอง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	800	กิโลกรัม
ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	400	กิโลกรัม
ข้าวรวงงาม	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	2250	กิโลกรัม
ข้าวใบห่อ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	400	กิโลกรัม
ข้าวหอมเหลือง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	3000	กิโลกรัม
ข้าวนกเขา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	100	กิโลกรัม
ข้าวโป๊ะหม่อ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1400	กิโลกรัม

2.7 ตำบลแค พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 8 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	8740	กิโลกรัม
ข้าวลูกเขย	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	150	กิโลกรัม
ข้าวช่อสูง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	550	กิโลกรัม
ข้าวลูกจิ้น	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	940	กิโลกรัม
ข้าวเบาขาว	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1500	กิโลกรัม
ข้าวลูกดำ	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1800	กิโลกรัม
ข้าวนกเขา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	700	กิโลกรัม
ข้าวรวงรี	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	400	กิโลกรัม

2.8 ตำบลคลองเปือย พบทรัพยากรในนาทั้งหมด 2 ชนิด ดังนี้

ข้าวลูกปลา	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	1300	กิโลกรัม
ข้าวเข้มทอง	จำนวนต่อครั้งที่เก็บ	5575	กิโลกรัม

ตารางที่ 21 ปฏิทินทรัพยากรฐานนา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

สัญลักษณ์ : ○ = เตรียมพื้นที่ ♀ = ปลุก * = เก็บเกี่ยว

ทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทข้าว												
1.ข้าวเล็บนก	*	*	*				○	○	♀	♀	♀	♀
2.ข้าวหอมประทุม	♀	*	*	*				○	○	○	♀	♀
3.ข้าวหอมจันทร์	*	*	*					○	○	♀	♀	♀
4.ข้าวลูกเขย	*	*					○	○	♀	♀	♀	♀
5.ข้าวช่อสูง	*	*	*					○	○	♀	♀	♀
6.ข้าวช่อขิง	♀	*	*						○	○	♀	♀
7.ข้าวลูกจิ้น	♀	*	*	*						○	♀	♀
8.ข้าวลูกปลา	*	*	*						○	♀	♀	♀
9.ข้าวสังข์หยด	♀	*	*				○	○	♀	♀	♀	♀

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
10.ข้าวลายดํา	*	*							○	♀	♀	♀
11.ข้าวแมงดา	*	*							○	♀	♀	♀
12.ข้าวเหนียวดํา	*	*	*						○	♀	♀	♀
13.ข้าวเหนียวขาว	*	*	*						○	♀	♀	♀
14.ข้าวจ้าว	♀	*	*	*				○	○	♀	♀	♀
15.ข้าวดอกยอม	♀	*	*						○	○	♀	♀
16.ข้าวหมอ	♀	*	*						○	♀	♀	♀
17.ข้าวมนรํา	♀	*	*						○	○	♀	♀
18.ข้าวหอมมะลิ	♀	*	*	*				○	○	♀	♀	♀
19.ข้าวเข้มทอง	♀	*	*	*				○	○	♀	♀	♀
20.ข้าวเบาขาว	*	*							○	♀	♀	♀
21.ข้าวช่อขาว	*	*							○	♀	♀	♀
22.ข้าวลูกดํา	♀	*	*						○	○	♀	♀

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
23.ข้าวลูกแดง	♀	*	*						○	○	♀	♀
24.ข้าวนางแก้ว	*	*	*						○	♀	♀	♀
25.ข้าวพันธ์พื้นเมือง	♀	*	*	*			○	○	♀	♀	♀	♀
26.ข้าวรวงงาม	*	*					○	○	♀	♀	♀	♀
27.ข้าวใบห่อ	♀	*	*							○	♀	♀
28.ข้าวหอมเหลือง	♀	*	*	*			○	○	♀	♀	♀	♀
29.ข้าวนกเขา	*	*							○	♀	♀	♀
30.ข้าวเปี๊ยะหมอ	*	*							○	♀	♀	♀
31.ข้าววงรี	♀	*	*						○	♀	♀	♀

ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง

ประ เด็น	ตำบลป่าชิง		ตำบลสะพาน		ตำบลน้ำขาว		ตำบลขุนตัด		ตำบลท่าหมอ		ตำบลคู		ตำบลแค		ตำบลคลอง		รวม	
	ไม้แก่น				หวาย				ไทร						เปี้ยะ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงงาน ในครัวเรือน	16	45.7	28	73.6	33	73.3	37	50.0	38	53.5	34	82.9	40	86.9	22	47.8	248	62.6
2. แรงงาน จ้าง	19	54.2	10	26.3	12	26.6	37	50.0	33	46.4	7	17.1	6	13.1	24	52.1	148	37.3
รวม	35	100.0	38	100.0	45	100.0	74	100.0	71	100.0	41	100.0	46	100.0	46	100.0	396	100.0

จากตารางที่ 22 พบว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง แยกออกเป็นแต่ละตำบล ดังนี้

1.ตำบลป่าชิง ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 45.7 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 54.2

2.ตำบลสะพานไม้แก่น ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 73.6 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3

3.ตำบลน้ำขาว ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 73.3 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6

4.ตำบลขุนตดห้วย ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือนและแรงงานที่เท่ากัน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 50

5.ตำบลท่าหมอไทร ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4

6.ตำบลคู ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 82.9 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1

7.ตำบลแค ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 86.9 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1

8.ตำบลคลองเปี้ยะ ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 47.8 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1

โดยภาพรวม 8 ตำบล ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 62.6 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3

ตารางที่ 23 แสดงอัตราค่าจ้างแรงงานแบบค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน และแบบค่าจ้างแรงงานต่อไร่

พื้นที่/อัตรา	ตำบล ป่าชิง	ตำบล สะพาน ไม้แก่น	ตำบล น้ำขาว	ตำบลขุน ตัดหวาย	ตำบลท่า หมอไทร	ตำบล คู	ตำบล แค	ตำบล คลอง เปี้ยะ	รวม
1. ค่าจ้าง แรงงานต่อวัน ต่อคน	300	300	370	268.1	200	350	516	316.6	327.58
2. ค่าจ้าง แรงงานต่อไร่	800	-	-	800	-	866.6	-	800	816.65

จากตารางที่ 23 พบว่า อัตราค่าจ้างแรงงานในทรัพยากรนาจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน พบว่า ค่าจ้างแรงงาน/วัน/คนในตำบลแค ค่าจ้างสูงที่สุดอยู่ที่จำนวน 516 บาท/วัน/คน รองลงมาที่ตำบลน้ำขาว จำนวน 370 บาท/วัน/คน และตำบลคลองเปี้ยะ 316.6 บาท/วัน/คน ตามลำดับ และตำบลสะพานไม้แก่น จำนวน 250 บาท/วัน/คน และตำบลท่าหมอไทรที่ไม่ค่าจ้างแรงงาน

ส่วนที่ 2 ค่าจ้างแรงงานต่อไร่ พบว่า ค่าจ้างแรงงานต่อไร่พบในพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลคูค่าจ้างแรงงานต่อไร่สูงที่สุดอยู่ที่จำนวน 866.6 บาทต่อไร่ รองลงมาตำบลป่าชิง ตำบลขุนตัดหวาย ตำบลคลองเปี้ยะ ค่าจ้างต่อไร่ละ 800 บาท และตำบลสะพานไม้แก่น ตำบลน้ำขาว ตำบลท่าหมอไทร ตำบลแค ไม่มีการจ้างค่าจ้างแรงงานต่อไร่

ตารางที่ 24 แสดงจำนวนแรงงานในแต่ละตำบล

ทรัพยากร	จำนวนแรงงาน (คน)/ ตำบล								รวม
	ป่าชิง	สะพานไม้ แก่น	น้ำขาว	ขุนตืด หวาย	ท่าหมอ ไทร	คู	แค	คลอง เปี้ยะ	
ประเภทข้าว									
1.ข้าวเล็บนก	-	-	15	39	35	15	29	-	133
2.ข้าวหอมประทุม	2	-	-	-	-	-	-	-	2
3.ข้าวหอมจันทร์	-	5	-	-	-	2	-	-	7
4.ข้าวลูกเขย	-	-	-	-	27	-	1	-	28
5.ข้าวช่อสูง	-	8	24	2	14	2	1	-	51
6.ข้าวช่อชิง	-	-	-	9	13	-	-	-	22
7.ข้าวลูกจิ้น	-	-	2	-	1	-	6	-	9
8.ข้าวลูกปลา	21	15	-	-	-	-	-	8	44
9.ข้าวสังข์หยด	-	18	2	-	-	-	-	-	20
10.ข้าวลายด้า	-	2	-	-	-	-	-	-	2
11.ข้าวแมงดา	-	2	-	-	-	-	-	-	2
12.ข้าวเหนียวด้า	-	7	-	-	-	-	-	-	7
13.ข้าวเหนียวขาว	1	-	-	-	-	-	-	-	1
14.ข้าวเจ้า	-	3	-	-	-	-	-	-	3
15.ข้าวดอกยอม	-	7	-	-	-	-	-	-	7
16.ข้าวหมอ	-	5	-	-	-	-	-	-	5
17.ข้าวมนโรรักษ์	-	-	-	23	-	-	-	-	23
18.ข้าวหอมมะลิ	-	-	-	-	-	2	-	-	2
19.ข้าวเข้มทอง	-	-	6	-	-	4	-	34	44
20.ข้าวเบาขาว	-	-	5	-	-	-	3	-	8
21.ข้าวช่อขาว	-	-	11	-	-	-	-	-	11
22.ข้าวลูกด้า	-	-	5	-	-	-	3	-	8
23.ข้าวลูกแดง	-	-	2	-	-	-	-	-	2
24.ข้าวนางแก้ว	-	-	2	-	-	-	-	-	2

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร	จำนวนแรงงาน (คน)/ ตำบล								รวม
	ป่าชิง	สะพานไม้ แก่น	น้ำขาว	ขุนตืด หวาย	ท่าหมอ ไทร	คู	แค	คลอง เปี้ยะ	
25.ข้าวพันธ์พื้นเมือง	-	-	-	-	-	4	-	-	4
26.ข้าวรวงงาม	-	-	-	-	-	18	-	-	18
27.ข้าวใบห่อ	-	-	-	-	-	2	-	-	2
28.ข้าวหอมเหลือง	-	-	-	-	-	1	-	-	1
29.ข้าวนกเขา	-	-	-	-	-	4	4	-	8
30.ข้าวโปะหมอ	-	-	-	-	-	8	-	-	8
31.ข้าวรวงรี	-	-	-	-	-	-	2	-	2
รวม	24	72	74	73	90	62	49	42	486

จากตารางที่ 24 จำนวนแรงงานในแต่ละตำบล ของทรัพยากรนาแต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

1. ตำบลป่าชิง พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 3 ชนิด ดังนี้

ข้าวหอมประทุม	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวลูกปลา	จำนวนแรงงาน	21	คน
ข้าวเหนียวดำ	จำนวนแรงงาน	-	คน
ข้าวเหนียวขาว	จำนวนแรงงาน	1	คน
ข้าวหอมมะลิ	จำนวนแรงงาน	-	คน

2. ตำบลสะพานไม้แก่น พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 10 ชนิด ดังนี้

ข้าวหอมประทุม	จำนวนแรงงาน	-	คน
ข้าวหอมจันทร์	จำนวนแรงงาน	5	คน
ข้าวช่อสูง	จำนวนแรงงาน	8	คน
ข้าวลูกปลา	จำนวนแรงงาน	15	คน
ข้าวสังข์หยด	จำนวนแรงงาน	18	คน
ข้าวลายด้า	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวแมงดา	จำนวนแรงงาน	2	คน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ข้าวเหนียวดำ	จำนวนแรงงาน	7	คน
ข้าวเจ้า	จำนวนแรงงาน	3	คน
ข้าวดอกขอม	จำนวนแรงงาน	7	คน
ข้าวหอม	จำนวนแรงงาน	5	คน

3. ตำบลน้ำขาว พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 10 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนแรงงาน	15	คน
ข้าวช่อสูง	จำนวนแรงงาน	24	คน
ข้าวลูกจั่น	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวสังข์หยด	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวเข้มทอง	จำนวนแรงงาน	6	คน
ข้าวเบาขาว	จำนวนแรงงาน	5	คน
ข้าวช่อขาว	จำนวนแรงงาน	11	คน
ข้าวลูกดำ	จำนวนแรงงาน	5	คน
ข้าวลูกแดง	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวนางแก้ว	จำนวนแรงงาน	2	คน

4. ตำบลขุนตัดหวาย พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 4 ชนิด ดังนี้

ข้าวมโนราห์	จำนวนแรงงาน	23	คน
ข้าวช่อชิง	จำนวนแรงงาน	9	คน
ข้าวช่อสูง	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวเล็บนก	จำนวนแรงงาน	39	คน

5. ตำบลท่าหม่อไพร่ พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 5 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนแรงงาน	35	คน
ข้าวหอมประทุม	จำนวนแรงงาน	-	คน
ข้าวลูกเขย	จำนวนแรงงาน	27	คน

ข้าวช่อลู่	จำนวนแรงงาน	14	คน
ข้าวช่อชิง	จำนวนแรงงาน	13	คน
ข้าวลูกจิ้น	จำนวนแรงงาน	1	คน

6. ตำบลคู พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 11 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนแรงงาน	15	คน
ข้าวหอมจันทร์	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวช่อลู่	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวหอมมะลิ	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวเข้มทอง	จำนวนแรงงาน	4	คน
ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	จำนวนแรงงาน	4	คน
ข้าวรวงงาม	จำนวนแรงงาน	18	คน
ข้าวใบห่อ	จำนวนแรงงาน	2	คน
ข้าวหอมเหลือง	จำนวนแรงงาน	1	คน
ข้าวนกเขา	จำนวนแรงงาน	4	คน
ข้าวโป๊ะหมอ	จำนวนแรงงาน	8	คน

7. ตำบลแค พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 8 ชนิด ดังนี้

ข้าวเล็บนก	จำนวนแรงงาน	9	คน
ข้าวลูกเขย	จำนวนแรงงาน	1	คน
ข้าวช่อลู่	จำนวนแรงงาน	-	คน
ข้าวช่อชิง	จำนวนแรงงาน	1	คน
ข้าวลูกจิ้น	จำนวนแรงงาน	6	คน
ข้าวเบาขาว	จำนวนแรงงาน	3	คน
ข้าวลูกดำ	จำนวนแรงงาน	3	คน
ข้าวนกเขา	จำนวนแรงงาน	4	คน
ข้าวรวงรี	จำนวนแรงงาน	2	คน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

8. ตำบลคลองเปื่อย พบแรงงานทรัพยากรนาทั้งหมด 2 ชนิด ดังนี้

ข้าวลูกปลา	จำนวนแรงงาน	8	คน
ข้าวเข้มทอง	จำนวนแรงงาน	34	คน

4.2.4 ความมั่นคงทางอาหารฐานเล

การศึกษาความมั่นคงทางอาหารฐานเล คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการสัมภาษณ์ครัวเรือน ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง จำนวน 100 ครัวเรือน ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>พื้นที่</u>		
ตำบลสะกอม	34	34.0
ตำบลนาทับ	34	34.0
ตำบลตลิ่งชัน	32	32.0
<u>สถานภาพในครอบครัว</u>		
หัวหน้าครอบครัว	60	60.0
สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว	33	33.0
ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	6	6.0
ผู้อาศัยอื่น ๆ	1	1.0
<u>เพศ</u>		
ชาย	64	64.0
หญิง	36	36.0

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
<u>อายุ</u>		
ไม่เกิน 25 ปี	5	5.0
25-50 ปี	69	69.0
50ปี ขึ้นไป	26	26.0
<u>ระดับการศึกษา</u>		
ประถมศึกษา	79	79.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	13.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	5.0
อนุปริญญา/ปวส.	2	2.0
ปริญญาตรี	1	1.0
<u>อาชีพหลัก</u>		
ประมงชายฝั่ง	94	94.0
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	4	4.0
ค้าขาย	3	3.0
รับจ้างทั่วไป	2	2.0
<u>รายได้เฉลี่ยต่อเดือน</u>		
น้อยกว่า 5,000 บาท	15	15.0
5,001 – 10,000 บาท	51	51.0
10,001 – 15,000 บาท	19	19.0
15,001 – 20,000บาท	9	9.0
มากกว่า 20,000 บาท	6	6.0
<u>สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน</u>		
ไม่มีส่วนร่วม	53	53.0
กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	2	2.0
ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ	2	2.0

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำพิพากษาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน	4	4.0
สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน	39	39.0
<u>ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์</u>		
ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)	96	96.0
ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพหรือบริโภคเป็นหลัก)	4	4.0
รวม	100	100.0

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อมูลทั่วไปแยกออกเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1. ด้านพื้นที่ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ตำบลสะกอมและตำบลนาทับ จำนวน 34 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาอยู่ที่ตำบลลิงชัน จำนวน 32 ครั้วเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.0
2. ด้านสถานภาพในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเป็นสามี/ภรรยาของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 นอกนั้นเป็นลูก/หลาน ของหัวหน้าครอบครัว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 น้อยที่สุดคือผู้อาศัยอื่น ๆ จำนวน 1 โดยคิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ
3. เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 เป็นเพศหญิงจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0
4. อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 25-50 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 69 รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 26 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 25 ปี น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5
5. ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 รองลงมาคือกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 รองลงมาคือกลุ่มอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 น้อยที่สุดคือกลุ่มปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

6. อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพประมงชายฝั่งจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 94.0 รองลงมา อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 รองลงมาอาชีพค้าขาย 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 และ กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุดได้แก่ รับจ้างทั่วไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

7. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 51 คน คิดเป็น ร้อยละ 51.0 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ กลุ่มที่มีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 6.0 ตามลำดับ

8. สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างใหญ่สถานการณมีส่วนร่วมในชุมชนไม่มีส่วนร่วม จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 รองลงมาเป็นสมาชิกกลุ่ม/ ชุมชนจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 รองลงมาเป็นกรรมการกลุ่ม/ ชุมชนจำนวนเท่ากัน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0 น้อยที่สุดกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้านและ ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ จำนวนเท่ากัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

9. ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ประโยชน์รอง(เพื่อการยังชีพ หรือบริโภค เป็นหลัก) จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาเป็นผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็น หลัก) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

ตารางที่ 26 แสดงระยะการเดินทางจากบ้านกลุ่มตัวอย่างถึงแหล่งทรัพยากร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	ระยะทาง (กิโลเมตร)
1. ทะเล (ตำบลลิ้งชัน)	10.60
2. ทะเล (ตำบลนาทับ)	4.07
3. ทะเล (ตำบลสะกอม)	11.80
รวม	8.79

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลลิ้งชัน มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่ง ทรัพยากรไกลที่สุด 10.60 กิโลเมตร รองลงมาพื้นที่ตำบลสะกอม ระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่

11.80 กิโลเมตร และน้อยที่สุดพื้นที่ตำบลนาทับ มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 4.07 กิโลเมตร โดยภาพรวมในฐานทรัพยากรทางทะเล มีระยะทางโดยเฉลี่ยถึงแหล่งทรัพยากรที่ 8.79 กิโลเมตร

ตารางที่ 27 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะกอม		ตำบลนาทับ		ตำบลตลิ่งชัน		รวม	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)
ประเภทปู								
1. ปูม้า	392	134.33	550	9.52	407	72.75	1349	64.87
รวม	392	134.33	550	9.52	407	72.75	1349	64.87
ประเภทปลา								
2. ปลาทุ	71	8.3	373	16.66	102	29.33	546	17.94
3. ปลาจรวด	24	60	-	-	-	-	24	60
4. ปลาฉลาม	8	10	-	-	-	-	8	10
5. ปลาแป้น	30	8	20	5	-	-	50	6.8
6. ปลาจาระเม็ด	30	5	-	-	-	-	30	5
7. ปลาสาก	-	-	50	4	-	-	50	4
8. ปลาอินทรี	-	-	50	1.4	-	-	50	1.4
9. ปลาเก๋า	-	-	105	6.25	-	-	105	6.25
10. ปลาทราย	-	-	85	11.47	-	-	85	11.47
11. ปลากระเบน	-	-	30	10	-	-	30	10
12. ปลาชะวัด	-	-	60	19.33	-	-	60	19.33
13. ปลาลัง	-	-	13	15	-	-	13	15
14. ปลาโคบ	-	-	13	10	-	-	13	10
15. ปลาแมสสร้อย	-	-	35	142.85	-	-	35	142.85
16. ปลาหลังเขียว	-	-	25	0.4	-	-	25	0.4
17. ปลาเหรา	-	-	237	4.16	-	-	237	4.16

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะกอม		ตำบลนาทับ		ตำบลตลิ่งชัน		รวม	
	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ (กก.)
18.ปลาเหมารวม	90	470	70	5.64	25	5	185	231.45
รวม	253	561.3	1166	252.16	127	34.33	1546	556.05
ประเภทกุ้ง								
19. กุ้งหางแดง	207	11.54	10	2	196	130.96	413	67.98
20. กุ้งขาว	-	-	155	6.29	-	-	155	6.29
21. กุ้งแช่บ๊วย	-	-	20	9	-	-	20	9
22. กุ้งเปลือกแข็ง	-	-	45	5.73	78	4.87	123	5.06
23. กุ้งแค้บ	-	-	30	2.33	70	5.34	100	5.43
24. กุ้งเคย	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	207	11.54	260	25.35	344	141.17	811	93.76
ประเภทกุ้ง								
25. กุ้งกระดาน	8	20	-	-	-	-	8	20
รวม	8	20	-	-	-	-	8	20
ประเภทหมึก								
26. หมึกสาย	-	-	40	8.87	25	5	65	7.38
27. หมึกกระดอง	-	-	268	15.89	-	-	268	15.89
รวม	0	0	308	24.76	25	5	333	23.27
ประเภทหอย								
28. หอย	25	2	40	3.5	-	-	65	2.92
รวม	25	2	40	3.5	-	-	65	2.92
รวมทั้งหมด	885	729.17	2324	315.29	903	253.25	4112	760.87

จากตารางที่ 27 แสดงชนิด จำแนกตามแหล่งทรัพยากร จำนวนครั้งและปริมาณการเก็บ/เดือน พบว่า

1.ชนิดทรัพยากรในทะเล มีทั้งหมด 6 ประเภท 28 ชนิด โดยแยกตามประเภท ดังนี้

1.1 ประเภทปู 1 ชนิด คือ ปูม้า

1.2 ประเภทปลา มี 16 ชนิด คือ ปลาทุ/ปลาจรวด/ปลาฉลาม/ปลาแป้น/ปลาจระเม็ด/ปลาสาก/ปลาอินทรี/ปลาเก๋า/ปลาทราย/ปลากระเบน/ปลาบะวล/ปลาลัง/ปลาโคบ/ปลาแมวสร้อย/ปลาหลังเขียว/ปลาเหรา/ปลาเหมารวม

1.3 ประเภทกุ้ง มี 6 ชนิด คือ กุ้งหางแดง/กุ้งขาว/กุ้งแช่บ้วย/กุ้งเปลือกแข็ง/กุ้งแคบ/กุ้งเคย

1.4 ประเภทกั้ง มี 1 ชนิด คือ กั้งกระดาน

1.5 ประเภทหมึก มี 2 ชนิด คือ หมึกสาย/หมึกกระดอง

1.6 ประเภทหอย มี 1 ชนิด คือ หอยเสือ

2.ปริมาณการเก็บ/เดือน ของแต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

2.1 ตำบลสะกอม พบทรัพยากรในทะเลทั้งหมด 10 ชนิด ดังนี้

ประเภทปู

1. ปูม้า เก็บจำนวน 392 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 134.33 กิโลกรัม

ประเภทปลา

1. ปลาทุ เก็บจำนวน 71 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 8.3 กิโลกรัม

2. ปลาจรวด เก็บจำนวน 24 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 60 กิโลกรัม

3. ปลาฉลาม เก็บจำนวน 8 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 10 กิโลกรัม

4. ปลาแป้น เก็บจำนวน 30 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 8 กิโลกรัม

5. ปลาจระเม็ด เก็บจำนวน 30 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 5 กิโลกรัม

6. ปลาเหมารวม เก็บจำนวน 90 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 470 กิโลกรัม

ประเภทกุ้ง

1. กุ้งหางแดง เก็บจำนวน 207 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 11.54 กิโลกรัม

ประเภทกั้ง

1. กั้งกระดาน เก็บจำนวน 8 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 20 กิโลกรัม

ประเภทหอย

1. หอย เก็บจำนวน 25 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 2 กิโลกรัม

2.2 ตำบลนาทับ พบทรัพยากรในทะเลทั้งหมด 23 ชนิด ดังนี้

ประเภทปู

- ปูม้า เก็บจำนวน 550 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 9.52 กิโลกรัม

ประเภทปลา

- ปลาทุ เก็บจำนวน 373 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 16.66 กิโลกรัม
- ปลาแป้น เก็บจำนวน 20 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 5 กิโลกรัม
- ปลาสาก เก็บจำนวน 50 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 4 กิโลกรัม
- ปลาอินทรี เก็บจำนวน 50 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 1.4 กิโลกรัม
- ปลาเก๋า เก็บจำนวน 105 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 6.25 กิโลกรัม
- ปลาทราย เก็บจำนวน 85 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 11.47 กิโลกรัม
- ปลากระเบน เก็บจำนวน 30 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 10 กิโลกรัม
- ปลาบะวล เก็บจำนวน 60 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 19.33 กิโลกรัม
- ปลาลัง เก็บจำนวน 13 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 15 กิโลกรัม
- ปลาโคบ เก็บจำนวน 13 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 10 กิโลกรัม
- ปลาแมวสร้อย เก็บจำนวน 35 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 142.85 กิโลกรัม
- ปลาหลังเขียว เก็บจำนวน 25 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 0.4 กิโลกรัม
- ปลาเหรา เก็บจำนวน 237 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 4.16 กิโลกรัม
- ปลาเหมารวม เก็บจำนวน 70 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 5.64 กิโลกรัม

ประเภทกุ้ง

- กุ้งหางแดง เก็บจำนวน 10 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 2 กิโลกรัม
- กุ้งขาว เก็บจำนวน 155 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 6.29 กิโลกรัม
- กุ้งแช่บ๊วย เก็บจำนวน 20 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 9 กิโลกรัม
- กุ้งเปลือกแข็ง เก็บจำนวน 45 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 5.73 กิโลกรัม
- กุ้งแคบ เก็บจำนวน 30 ครั้ง/ต่อเดือน เดือนละ 2.33 กิโลกรัม

ประเภทหมึก

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

1. หมึกสาย	เก็บจำนวน 40	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 8.87	กิโลกรัม
2. หมึกกระดอง	เก็บจำนวน 268	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 15..89	กิโลกรัม

ประเภทหอย

1. หอย	เก็บจำนวน 40	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 3.5	กิโลกรัม

2.3 ตำบลลิงชั้น พบทรัพยากรในทะเลทั้งหมด 7 ชนิด ดังนี้

ประเภทปู

1. ปูม้า	เก็บจำนวน 407	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 72.75	กิโลกรัม

ประเภทปลา

1. ปลาทุ	เก็บจำนวน 102	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 29.33	กิโลกรัม
2. ปลาเหมารวม	เก็บจำนวน 25	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 5	กิโลกรัม

ประเภทกุ้ง

1. กุ้งหางแดง	เก็บจำนวน 196	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 130.96	กิโลกรัม
2. กุ้งเปลือกแข็ง	เก็บจำนวน 78	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 4.87	กิโลกรัม
3. กุ้งแค็บ	เก็บจำนวน 70	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 5.34	กิโลกรัม

ประเภทหมึก

1. หมึกสาย	เก็บจำนวน 25	ครั้ง/ต่อเดือน	เดือนละ 5	กิโลกรัม

ตารางที่ 28 ปฏิทินทรัพยากรฐานเล

สัญลักษณ์ : ☺ = มาก ☹ = ปานกลาง ☹ = น้อย * = ออกหาในช่วงกลางวัน ☾ = ออกหาในช่วงกลางคืน

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทปู												
1. ปูม้า	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๒. ปูหิน	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹
3. ปูเสือ	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹
4. ปูดาว	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
5. ปูแดง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖. ปูตายาว	☹	☹	☹	☹	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๗. ปูดำ	☺	☹	☹	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☺	☹	☹
๘. ปูรถถัง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๙. ปูจักจั่น	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
ประเภทปลา												
10. ปลาทุ	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺
11. ปลาทราย	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
12. จวดลามา	☹	☹	😊	😊	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹
13. ปลาจวดสองซี่	😊	😊	😊	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
14. ปลาเก๋า	☹	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
15. ปลาอินทรี	😊	😊	😊	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
16. ปลาอีคุด	😊	😊	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
17. ปลาซีตั่งลายเสือ	☹	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
18. ปลาซีตั่งลาทา	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
19. ปลาซีตั่งสลิหิน	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๒๐. ปลาโคบ	☹	😊	😊	☹	☹	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹
๒๑. ปลาหลังเขียว	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๒๒. ปลากระบอก	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๒๓. ปลาจิงจิง	☹	☹	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๒๔. ปลาซาก	☹	☹	😊	😊	😊	😊	☹	😊	😊	😊	☹	☹
๒๕. ปลาอั้งจ้อ	☹	☹	😊	😊	😊	😊	☹	☹	😊	😊	☹	☹
๒๖. ปลาโถมงาม	☹	☹	😊	😊	😊	😊	☹	😊	😊	😊	☹	☹
๒๗. ปลาช่อนเล	☹	☹	😊	😊	😊	😊	☹	😊	😊	😊	☹	☹

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๘. ปลาหมึกหลัง	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๒๙. ปลากระเบนทราย	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๓๐. ปลากระเบนนก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๓๑. ปลากระเบนลายจุดฟ้า	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๓๒. ปลากระเบนน้ำ	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๓๓. ปลายอดม่วง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๓๔. ปลาลิ้นหมา	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๓๕. ปลาจิ้งม้อง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๓๖. ปลาจิ้งโปลัง/ปลาแก้ว	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๓๗. ปลาจะละเม็ดดำ	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๓๘. ปลาจะละเม็ดขาว	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺
๓๙. ปลาจะละเม็ดตัวเตี้ย	☹	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☹	☹
๔๐. ปลาขี้มัน	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๔๑. ปลาแดง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๔๒. ปลากรด	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☺	☹	☹
๔๓. ปลามาว	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๔๔. ปลาแมว	☹	☹	😊	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๔๕. ปลากะพงขาว	☹	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹	😊	☹	☹
๔๖. ปลากะพงแดง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๔๗. ปลากะบอกยาว	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๔๘. ปลาเงิน	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๔๙. ปลาเงินสร้อยเหลือง	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๕๐. ปลาเงินบาง	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๕๑. ปลาดาบ	☹	😊	😊	😊	☹	☹	☹	😊	😊	😊	☹	☹
๕๒. ปลานกแก้วหัวขวาน	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๕๓. ปลานกแก้ว	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๕๔. ปลาดอกไม้	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๕๕. ปลาสีกุน/ปลาเข้คล่า	☹	☹	☹	☹	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹	☹
๕๖. ปลาปลาใบไม้	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	☹
๕๗. ปลาหางแข็ง/ปลาแหละ	☹	😊	😊	☹	☹	☹	☹	☹	☹	😊	☹	☹
๕๘. ปลาโอ	-	-	-	-	-	-	-	☹	☹	😊	-	-
๕๙. ปลาแป้น	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๖๐. ปลาแป้นลาบั้ง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖๑. ปลาแป้นลาบู้	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖๒. ปลาแป้นแดง	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๖๓. ปลาสำลี	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☹	☹
๖๔. ปลาอุเทรา	☹	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖๕. ปลาหัวอ่อน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖๖. ปลาโพงปากเหล็ก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☹	☹
๖๗. ปลาดอกสน	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹
๖๘. ปลารากกล้วยแดง	☹	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๖๙. ปลาทองเทียว	☹	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๗๐. ปลาหันหน้าवल	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๗๑. ปลาหางควาย	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹
๗๒. ปลาฉลามหูดำ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☹	☹
๗๓. ปลาฉลามจำวนัน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☹	☹
๗๔. ปลาฉลามใบ้	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☹
๗๕. ปลาซีโหร่ง	☺	☺	☺	☺	☺	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๗๖. ปลาวัวขาว	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๗๗. ปลาวัวดำ	☺	☺	☺	☹	☹	-	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๗๘. ปลาหูช้าง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๗๙. ปลาเหริบบ/ปลาซีเลียด	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๐. ปลาหลังสลาใบ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๑. ปลาข้างเหลือง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๒. ปลากอบแกบ	-	-	-	-	☹	☹	☹	☹	☹	☹	-	-
๘๓. ปลาข้างไฟ/ปลาข้างหม้อ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๔. ปลาทับทูน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๕. ปลาเม็ดทูน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๖. ปลาที	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๗. ปลาจิ้งเหลน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๘. ปลาตาดำ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๘๙. ปลาพรก	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๙๐. ปลาเกสริน	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๙๑. ปลาหนวยเขือ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๙๒. ปลาตาเหลือก	😊	😊	😊	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๙๓. ปลาตาโต	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๙๔. ปลาข้าวเมาว	😞	😞	😊	😞	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๙๕. ปลายอดจาก	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๙๖. ปลามังกร/ปลาไหลเล	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๙๗. ปลาน้ำใส	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๙๘. ปลามง	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๙๙. ปลาช็อตไฟฟ้า	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๐๐. ปลามือก/กระบอกมือก	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๐๑. ปลาเหล็กโคน	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞
๑๐๒. ปลาไอ้ซ้อง	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞
๑๐๓. ปลากระบอกดำ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ประเภทกุ้ง												
๑๐๔. กุ้งหางแข็ง/กุ้งแคบ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๐๕. กุ้งลาย	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๐๖. กุ้งก้าม(มังกร)	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๐๗. กุ้งก้าม	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๐๘. กุ้งเหลือง	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😊	😊
๑๐๙. กุ้งหัวมัน	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๑๐. กุ้งเหล็กขุด	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๑๑. กุ้งจึกโกหรือกุ้งปล้อง	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๑๒. กุ้งขาวใหญ่/กุ้งแซบวัย *๕	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๑๓. กุ้งกิมซัย *	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞	😊	😊	😊
๑๑๔. กุ้งดาแะ ๕	😞	😞	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😞	😞
๑๑๕. กุ้งเคย	😊	😊	😊	😊	-	-	-	-	-	-	-	😞
๑๑๖. กุ้งโอคัก(กุ้งออกหัก)	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
ประเภทหมึก												
๑๑๗. หมึกกระดอง	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๑๘. หมึกกล้วย	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๑๙. หมึกสาย/หมึกกระ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๐. หมึกลูกยอ/หมึกคางคก	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๑. หมึกหอม	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๒๒. หมักยักซ์	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞	😊	😊	😞
๑๒๓. หมักการตูน/หมักกระนอย	😊	😊	😊	😊	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
ประเภทหอย												
๑๒๔. หอยเสียบ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😞
๑๒๕. หอยนางรม	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๖. หอยหูกวาง	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๗. หอยมุก	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๘. หอยสังข์	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๒๙. หอยแมลงภู่	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๓๐. หอยกาบ	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๓๑. หอยตาควาย	😞	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๓๒. หอยขี้ผึ้ง	😞	😞	😞	😞	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๓๓. หอยหวาน	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๓๔. หอยเรือใบ/ตาแพะ/เพลลา	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞
๑๓๕. หอยเหล็กชุด	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊	😊
๑๓๖. หอยลาย	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞	😞

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๓๗. หอยเชลล์	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๑๓๘. หอยเปี้ยว	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๑๓๙. หอยมือเสือ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☺	☺	☺
๑๔๐. หอยแครง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๑๔๑. หอยเชอรี่**	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๑๔๒. หอยตาวัว	☹	☹	☹	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺	☺
๑๔๓. หอยกอดแครง	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹
๑๔๔. หอยดำ	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹	☹

ตอนที่ 3 ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนแรงงานในครัวเรือน และแรงงานจ้าง

ประเด็น	ตำบลสะกอม		ตำบลนาทับ		ตำบลตลิ่งชัน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. แรงงานในครัวเรือน	80	54.4	70	67.3	59	73.8	209	63.1
2. แรงงานจ้าง	67	45.6	34	32.7	21	26.3	122	36.9
รวม	147	100.0	104	100.0	80	100.0	331	100.0

จากตารางที่ 29 พบว่า ต้นทุนแรงงาน แยกออกเป็นแต่ละตำบล ดังนี้

1.ตำบลสะกอม ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 54.4 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6

2.ตำบลนาทับ ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 67.3 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7

3.ตำบลตลิ่งชัน ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3

โดยภาพรวม 3 ตำบล ส่วนใหญ่ต้นทุนแรงงานเป็นแรงงานในครัวเรือน จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 63.1 เป็นต้นทุนแรงงานจ้าง จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 36.9

ตารางที่ 30 แสดงอัตราค่าจ้างแรงงาน

พื้นที่/อัตรา	ตำบลสะกอม	ตำบลนาทับ	ตำบลตลิ่งชัน	รวม
1. ค่าจ้างแรงงานต่อวันต่อคน	308.82	242.50	244.47	263.30

จากตารางที่ 25 พบว่า ค่าจ้างแรงงาน/วัน/คน ในตำบลสะกอม ค่าจ้างสูงที่สุดอยู่ที่จำนวน 308.82 บาท/วัน/คน รองลงมาที่ตำบลตลิ่งชัน 244.47 บาท/วัน/คน และตำบลนาทับ จำนวน 242.50 บาท/วัน/คน

ตารางที่ 31 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการออกทะเล แยกเป็นรายตำบล

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะกอม		ตำบลนาทับ		ตำบลลิงชัน		รวม	
	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
ประเภทปู								
1. ปูม้า	7.42	4.1	4.88	2.16	5.69	2.11	6.00	2.79
เฉลี่ย	7.42	4.1	4.88	2.16	5.69	2.11	6.00	2.79
ประเภทปลา								
2. ปลาทู	6.15	2.75	5.3	2.25	6	2	6.08	2.33
3. ปลาจรวด	8	3	0	0	0	0	8.00	3.00
4. ปลาฉลาม	10	6	0	0	0	0	10.00	6.00
5. ปลาแป้น	5	2	6	2	0	0	5.50	2.00
6. ปลาจาระ เม็ด	8	2	0	0	0	0	8.00	2.00
7. ปลาซาก	0	0	5	2	0	0	5.00	2.00
8. ปลาอินทรี	0	0	5	2	0	0	5.00	2.00
9. ปลาเก๋า	0	0	6	2	0	0	6.00	2.00
10. ปลาทราย	0	0	5.2	2	0	0	5.20	2.00
11. ปลา กระเบน	0	0	5.07	2	0	0	5.07	2.00
12. ปลาบะวล	0	0	4	2	0	0	4.00	2.00
13. ปลาลัง	0	0	7.07	3.33	0	0	7.07	3.33
14. ปลาโคบ	0	0	4	2	0	0	4.00	2.00
15. ปลาแมว สร้อย	0	0	4	2	0	0	4.00	2.00
16. ปลา หลังเขียว	0	0	6.33	5.33	0	0	6.33	5.33
17. ปลาเหรา	0	0	4	2	0	0	4.00	2.00

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของ ทรัพยากร	ตำบลสะกอม		ตำบลนาทับ		ตำบลลิงชัน		รวม	
	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)	เวลา เฉลี่ย (ชั่วโมง)	แรงงาน (คน)
29. ปลาเหมา	2	3.67	4.33	2	8	2	5.18	2.56
รวม								
เฉลี่ย	6.53	3.23	5.09	2.35	7	2	5.79	2.62
ประเภทกุ้ง								
18. กุ้งหางแดง	5.13	2	5.42	2.17	5.25	2	5.00	2.06
19. กุ้งขาว	0	0	6	2	0	0	6.00	2.00
20. กุ้งแช่บ๊วย	0	0	5	2.29	0	0	5.00	2.29
21. กุ้งเปลือก แข็ง	0	0	5	2	7.15	2	5.88	2.00
22. กุ้งแค้บ	0	0	5	3	7	2.25	6.00	2.63
23. กุ้งเคย	0	0	10	3	0	0	10.00	3.00
เฉลี่ย	5.13	2	6.07	2.41	6.47	2.08	6.31	2.33
ประเภทกั้ง								
24. กั้งกระดาน	10	6	0	0	0	0	10.00	6.00
เฉลี่ย	10	10	6	0	0	0	0	10.00
ประเภทหมึก								
25. หมึกสาย	0	0	5.5	2	8	2	13.50	2.00
26. หมึก กระดอง	0	0	5.25	2.15	0	0	5.25	2.15
เฉลี่ย	0	0	5.38	2.08	8	2	9.38	2.08
ประเภทหอย								
27. หอย	3	5	5	2	0	0	4.00	3.50
เฉลี่ย	3	5	5	2	0	0	4.00	3.50

จากตารางที่ 31 แสดงเวลาเฉลี่ยและแรงงานในการออกทะเล แยกเป็นรายตำบล พบว่า

1.เวลาเฉลี่ย และแรงงานในการออกทะเล ของแต่ละชนิด ในแต่ละพื้นที่

1.1 ตำบลสะกอม ดังนี้

1. ปูม้า	เวลาเฉลี่ย	7.42 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 4.1 คน
2. ปลาทุ	เวลาเฉลี่ย	6.15 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.75 คน
3. ปลาจรวด	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
4. ปลาฉลาม	เวลาเฉลี่ย	10 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 6 คน
5. ปลาแป้น	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6. ปลาจาระเม็ด	เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
7. ปลาเหมารวม	เวลาเฉลี่ย	2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3.67 คน
8. กุ้งหางแดง	เวลาเฉลี่ย	6.13 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
9. กุ้งกระดาน	เวลาเฉลี่ย	10 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 6 คน
10. หอย	เวลาเฉลี่ย	3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 5 คน

2.2 ตำบลนาทับ ดังนี้

1. ปูม้า	เวลาเฉลี่ย	5.28 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.16 คน
2. ปลาทุ	เวลาเฉลี่ย	5.3 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.25 คน
3. ปลาแป้น	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
4. ปลาสาก	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5. ปลาอินทรี	เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6. ปลาเก๋า	เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
7. ปลาทราย	เวลาเฉลี่ย	5.2 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
8. ปลากระเบน	เวลาเฉลี่ย	5.07 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
9. ปลาบะวล	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
10. ปลาลัง	เวลาเฉลี่ย	6.67 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3.33 คน
11. ปลาโคบ	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
12. ปลาแมสสร้อย	เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

13. ปลาหลังเขียวเวลาเฉลี่ย	6.33 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 5.33 คน
14. ปลาเหรา เวลาเฉลี่ย	4 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
15. ปลาเหมารวมเวลาเฉลี่ย	4.33 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
16. กุ้งหางแดง เวลาเฉลี่ย	5.42 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.17 คน
17. กุ้งขาว เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
18. กุ้งแช่บ๊วย เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.29 คน
19. กุ้งเปลือกแข็งเวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
20. กุ้งแค้บ เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
21. กุ้งเคย เวลาเฉลี่ย	10 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 3 คน
22. หมึกสาย เวลาเฉลี่ย	5.5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
23. หมึกกระดองเวลาเฉลี่ย	5.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.15 คน
24. หอย เวลาเฉลี่ย	5 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

2.3 ตำบลลิงชั้น ดังนี้

1. ปูม้า เวลาเฉลี่ย	6.09 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.11 คน
2. ปลาทุ เวลาเฉลี่ย	6 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
3. ปลาเหมารวม เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
4. กุ้งหางแดง เวลาเฉลี่ย	5.25 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
5. กุ้งเปลือกแข็ง เวลาเฉลี่ย	7.15 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน
6. กุ้งแค้บ เวลาเฉลี่ย	7 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2.25 คน
7. หมึกสาย เวลาเฉลี่ย	8 ชั่วโมง	จำนวนแรงงาน 2 คน

4.3 แนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ภายใต้ฐานทรัพยากรทั้ง 4 ประกอบด้วย ควบ ป่า นา เล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารจากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1.1 สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฐานควบ

1) มีแหล่งเรียนรู้การปลูกพืชสวนผสมแนวชีวิตวิถีในพื้นที่ จากการสนทนากลุ่มย่อย ทำให้ทราบถึงแหล่งเรียนรู้การปลูกพืชสวนผสมในอำเภอจะนะที่เป็นต้นแบบ เช่น ศูนย์การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง โดยนายคำนึง นวลมณีย์ เกษตรกรบ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 10 ตำบลจะโหนด อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ที่เน้นการผลิตนวัตกรรมเกษตร อาทิ การทำนาแนวใหม่ที่แตกต่างจากการทำนาทั่วไป ด้วยการทำนาชีวภาพในบ่อซีเมนต์ และลอร์ถยนต์ แทนการปลูกในแปลงนา แต่ได้ข้าวที่มีคุณภาพต้นทุนต่ำปลอดสารพิษ สามารถทำนาได้ถึง 4 รอบในแต่ละปี ที่สำคัญเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้วก็ลงมือดำนารอบใหม่ได้ทันที หรือที่เรียกว่า เก็บแล้วดำเย็น¹ การปลูกผักคอนโดแนวใหม่ ทั้งคอนโดแบบท้อแอสลอน คอนโดไม้ไผ่ น้ำไผ่ ที่ใช้กระบวนการทางธรรมชาติในกระบวนการเก็บ นอกจากนี้ยังมีนวัตกรรมด้านการจัดการน้ำด้วยบ่อ ร.9 ให้เรียนรู้อย่างครบถ้วน

2) ศัตรูพืช หรือแมลงในสวนสมรม จากการสนทนากลุ่มย่อย และสัมภาษณ์เชิงลึก ประชาชนชุมชนทำให้ทราบถึงชนิดและวิธีการกำจัดศัตรูพืชที่แพร่หลายในสวนสมรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) หนอนชอนเปลือกในลองกอง โดยส่วนใหญ่สังเกตได้จากกิ่ง หรือลำต้นของลองกองเป็นสะเก็ด มีขุยคล้ายเศษไม้ฝุ ๆ รอบกิ่งหรือลำต้น เปลือกไม่มีรอยแตกหรือเผยออกจากเนื้อไม้ กิ่งและลำต้นอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม แสดงว่ากำลังเผชิญกับหนอนชอนเปลือกลองกอง หนอนชอนเปลือก คือ ตัวอ่อนของผีเสื้อที่อาศัยและกัดกินอยู่ใต้ผิวเปลือกลองกอง การกัดกินหากอยู่ในช่วงที่ตาดอกกำลังพัฒนาจะเป็นการทำลายฐานตาดอก ทำให้ตาดอกเหี่ยวแห้งและร่วงหล่นไป หากระบาดมาก ๆ ลองกองจะทรุดโทรมจนไม่สามารถให้ผลผลิตในปีต่อ ๆ ไปได้ ดังนั้นควรป้องกันหรือกำจัด โดยใช้วิธีผสมผสาน คือ การเลี้ยงศัตรูธรรมชาติที่ชอบกินหนอนไว้ในสวนและตามต้นลองกอง เช่น มดง่าม โดยใช้มูลสัตว์ กากมะพร้าว หรือผลมะพร้าวผ่าซีกเป็นตัวล่อมดง่ามให้เข้ามาขยายพันธุ์และจับตัวหนอน ดักด้เป็นอาหาร ให้กิ่งก้านอาศัยอยู่ในสวนตามต้นลองกอง และไม่ควรใช้การพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชในสวนลองกอง เพราะจะได้ไม่ทำลายศัตรูธรรมชาติที่ไปจับหนอนกิน หากพบการทำลายในช่วงที่อากาศมีความชื้นสูงให้ฉีดพ่นด้วยไส้เดือนฝอย และควรพ่นใน

¹ สามารถศึกษาวิธีการทำนาแนวใหม่เพิ่มเติมได้จาก <http://www.sator4u.com/paper/1561>

ตอนเย็น ประมาณ 17.00 น. หรือวันที่ฝนตกพริ้ว ๆ เพราะไส้เดือนฝอยจะมีชีวิตและเคลื่อนไหวได้ในที่ที่มีความชื้น ตัวหนอนที่มีไส้เดือนฝอยเข้าไปเจริญเติบโตอยู่ภายในจะตายภายใน 1-2 วัน

2.2) หนอนซอนใบม้งคุด โดยส่วนใหญ่สังเกตได้จากใบม้งคุดจะมีรอยกัดกินใบที่ถูกทำลายจะเห็นเป็นทางเดินของหนอนคืบคลานไปมา พบมากในช่วงใบอ่อน ในช่วงที่มีฝนตก ทำให้ใบอ่อนแฉะแฉกรน บิดเบี้ยว ต้นไม่สมบูรณ์ ดังนั้นควรสำรวจยอดอ่อนเป็นประจำ หากพบมีการแพร่ระบาดของหนอนซอนใบม้งคุด ควรป้องกันหรือกำจัด โดยใช้วิธีผสมผสาน คือ การเลี้ยงศัตรูธรรมชาติที่ชอบกินหนอนไว้ในสวน เช่น แตนเบียนหนอน และไม่ควรใช้การพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชในสวนม้งคุด เพราะจะได้ไม่ทำลายศัตรูธรรมชาติที่ไปจับหนอน โดยธรรมชาติตัวหนอนจะทำลายและกัดกินใบอ่อนม้งคุดในเวลากลางคืน กลางวันจะหลบลงดิน ให้ใช้เศษหญ้ากองรวมไว้ที่โคนต้นเพื่อให้หนอนมาหลบในเวลากลางวันแล้วจับทำลาย

3) ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อันเนื่องจากการใช้ปุ๋ยเคมี จากการสนทนากลุ่มทำให้ทราบว่า เนื่องจากระบบการตลาดที่เน้นการผลิตเพื่อจำหน่าย ทำให้เกษตรกรได้รับการกระตุ้นผ่านสื่อโฆษณาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความต้องการผลผลิตจำนวนมาก ส่งผลให้ตัดสินใจใช้ปุ๋ยเคมีอันจะทำให้ได้ผลผลิตที่รวดเร็ว แต่เกษตรกรก็ต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

ปุ๋ยเคมีที่นิยมใช้ส่วนใหญ่ คือ ปุ๋ยสูตร 15-15-15 เป็นปุ๋ยเคมีที่มีเป็นการผสมแม่ปุ๋ยทั้งไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียมเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ธาตุอาหารตามที่ต้องการ โดยใช้ในอัตรา 30 กิโลกรัมต่อไร่

4) พื้นที่การผลิตทับซ้อน สวนสมรมบางส่วนเป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างชุมชนกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2530 ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 104 ตอนที่ 200 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2530 โดยตั้งอยู่บริเวณหมู่ที่ 3 บ้านป่ายาง ตำบลคลองเปือย อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีเนื้อที่ประมาณ 68,250 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 10 ตำบล ได้แก่ ตำบลพิจิตร ตำบลนาหม่อม ตำบลคลองหรีด ตำบลทุ่งขมิ้น อำเภอนาหม่อม ตำบลบ้านพรุ ตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ ตำบลจะโหนด ตำบลคลองเปือย ตำบลนาหว้า ตำบลแค อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขารูปตัววี ทอดยาวแนวเหนือ-ใต้ ประกอบด้วยป่าธรรมชาติ 20 เปอร์เซ็นต์ สวนยางพารา สวนผลไม้ และแหล่งชุมชนประมาณ 80 เปอร์เซ็นต์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกปราชญ์ชุมชน พบว่า พื้นที่ป่าซึ่งยังอุดมสมบูรณ์ สัตว์ป่าที่พบมีทั้งสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง ได้แก่ เสี่ยงผา สมเสร็จ กระรอก กระจัง ค่าง ค้างคาว ชะนี ชะมด เก้ง พังพอน เม่น ลิงเสน เสือปลา หมู ไก่ป่า และนกชนิดต่างๆ

4.3.1.2 สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฐานป่า

1) ปริมาณสัตว์ลดน้อยลง จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า ในปัจจุบันจำนวนสัตว์ป่าลดน้อยลงเพราะมีการล่าสัตว์ทั้งจากคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ เพื่อนำไปบริโภคและจำหน่าย ส่งผลให้จำนวนสัตว์ป่าลดน้อยลง

2) พื้นที่ทับซ้อน จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า มีพื้นที่ทับซ้อน ในหมู่ที่ 3 บ้านปายาง หมู่ที่ 10 บ้านชายนา ตำบลคลองเปี้ยะ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เป็นระยะเวลากว่า 20 ปี ที่ประชาชนอยู่ในพื้นที่รังวัดที่ 35 ด้วยการถือครองที่ดินด้วย สค.1 เพื่อใช้ในการจับจองกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน และจ่ายภาษี ต่อมา พ.ศ. 2546 รัฐได้มีการยกเลิก สค.1 ทำให้ประชาชนที่ถือครอง สค.1 เกิดปัญหาที่ดินทำกินทับซ้อน

3) ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า จากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้คนในพื้นที่ และคนนอกพื้นที่เข้ามาลักลอบหาของป่าเพิ่มมากขึ้นและนำไปจำหน่ายในราคาที่สูง

4) ธรรมชาติไม่สมบูรณ์ จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า ทรัพยากรป่าในอดีตค่อนข้างมีความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้อาหารจากป่าก็สมบูรณ์ตามไปด้วย เมื่อกาลเวลาผ่านไปความสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าลดลง ส่งผลให้อาหารจากป่าก็ลดลงตามไปด้วย

5) อุปกรณ์ในการล่าสัตว์มีความทันสมัย จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า การล่าสัตว์ในปัจจุบันมีอาวุธที่ทันสมัย เช่น ปืนไรเฟิล เป็นปืนที่มีการดัดแปลงเพื่อความแม่นยำในการสังหาร ทำให้สามารถล่าสัตว์ได้เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้จำนวนสัตว์ลดลง

4.3.1.3 สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฐานนา

1) ผลผลิตลดลง จากการสนทนากลุ่มย่อยทำให้ทราบว่า การทำนาในอดีตแต่ละครั้งใน 1 ไร่ จะได้ข้าวเปลือก 800 กิโล แต่ในปัจจุบัน ทำนา 1 ไร่ ปริมาณข้าวเปลือกได้ 500 กิโล มีผลผลิตลดลงจากอดีต 300 กิโล เนื่องจากความไม่สมบูรณ์ของทรัพยากรดินและน้ำ เพราะอดีตดินที่ทำนาไม่มีปุ๋ยเคมี แต่ในปัจจุบันได้มีการใส่ปุ๋ยเคมีไปโดยเฉลี่ยประมาณ 1 กระสอบต่อที่ดิน 1.5 ไร่ อีกทั้งสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปก็ส่งผลต่อผลผลิตได้เช่นกัน

2) ศัตรูพืชในนา หรือแมลงในสวนสมรม จากการสนทนากลุ่มย่อย และสัมภาษณ์เชิงลึกปราชญ์ชุมชนทำให้ทราบถึงชนิดและวิธีการกำจัดศัตรูพืชที่แพร่หลายในนา โดยหลัก ๆ จะมี 2 ชนิด คือ หนอนนา และหอยเชอรี่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1) หนุณา หากพื้นที่ใดเกิดการระบาดของหนุณาจะส่งผลให้ผลผลิตข้าว ลดลงกว่าร้อยละ 6-60 ขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของการเข้าทำลาย การกำจัดหนุณาสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้กลวิธีในการกำจัด ไม่ว่าจะเป็นการใช้กับดักหนุณาในรูปแบบต่าง ๆ กับดักฟ้าผ่า กับดักด้วง ซึ่ง เกษตรกรสามารถประดิษฐ์ขึ้นเองได้จากไม้ไผ่และเชือก หรือจะใช้กับดักเหล็กตีตาย กรงดัก เป็นต้น

นอกจากนี้อาจใช้การล้อมตี การขุดทำลายรัง รวมทั้งการจัดการแปลงหรือ โรงเรือนให้โล่งไม่ให้มีที่หลบซ่อนของหนุณา หรือการล้อมแปลงด้วยแผ่นสังกะสี แผ่นพลาสติก แผ่นไวนิลต่าง ๆ แผ่นเซลโลกริต เพื่อป้องกันไม่ให้หนุณาเข้าทำลาย แต่วิธีธรรมชาติที่ใช้ระบบความสมดุลเชิงนิเวศก็เป็นอีกวิธีที่ ประชาชนชุมชนแนะนำ คือ การสร้างรังให้นกแสกเข้ามาอยู่อาศัยวางไข่และเลี้ยงลูก เพราะนกแสกจะคอยช่วย กำจัดหนุณา โดยนกแสก 1 ตัวจะกำจัดหนุณาได้วันละ 1-2 ตัว หากเป็นช่วงที่พ่อแม่เลี้ยงลูก นกแสกจะจับหนุณาเพิ่มขึ้น เพื่อนำไปเลี้ยงลูกนกด้วย

2.2) หอยเชอรี่ ระบาดมากในระยะที่ต้นกล้าปักดำใหม่ ๆ จนกระทั่งแตก กอเต็มที่ โดยหอยเชอรี่จะกัดกินลำต้นข้าวบริเวณใต้ดิน เมื่อต้นข้าวถูกกัดขาดก็จะกินส่วนใบจนหมดต้น

การกำจัดหอยเชอรี่ สามารถทำได้หลายวิธี โดยประชาชนชุมชนได้แนะนำไว้ ว่า วิธีการหลัก ๆ มี 3 วิธี คือ (1) การทำน้ำหมักชีวภาพ โดยการจับหอยเชอรี่และไข่หอยเชอรี่มาหมักเป็นน้ำ หมักชีวภาพ โดยนำหอยเชอรี่มา 30 กิโลกรัม กากน้ำตาล 10 กิโลกรัม ผลไม้ 10 กิโลกรัม น้ำ 10 ลิตร และ สารเร่ง พด.2 1 ชอง (สัดส่วน 3:1:1:1) หมักทิ้งไว้ 20-30 วัน ก็จะสามารถนำน้ำหมักออกมาใช้ได้ (2) การใช้ น้ำปูนใส โดยให้ใช้ปูนขาว 5 กิโลกรัม ละลายน้ำ 100 ลิตร คนให้เข้ากัน แล้วทิ้งไว้ประมาณ 1 คืน นำน้ำปูนใส 2 ลิตร ผสมกับน้ำ 10 ลิตร สาดให้ทั่วแปลงนา ความแตกต่างของปูนขาวจะทำให้หอยเชอรี่ตาย และ (3) การใช้สมุนไพร โดยใช้ผล ก้าน หรือใบของสะเดาสด 20 กิโลกรัม ใส่ในน้ำ 20 ลิตร เคี้ยวไฟ (ความร้อนกลาง ๆ) ให้ เหลือ 10 ลิตร ผสมกับใบขี้เหล็ก เถาบอระเพ็ด ใบยูคาลิปตัส หัวข่าแก่ อย่างละ 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร เคี้ยวไฟ (ความร้อนกลาง ๆ) ให้เหลือ 10 ลิตร กรองเอาแต่น้ำ จากนั้นใช้น้ำสมุนไพรนี้ 10 ส่วน ผสม กากน้ำตาล 1 ส่วน ใส่จุลินทรีย์เล็กน้อย หมักทิ้งไว้ประมาณ 2-3 วันเป็นหัวเชื้อ เวลาจะใช้ก็นำหัวเชื้อ 10 กิโลกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร สาดใส่ในบาง ๆ

3) ระบบน้ำไม่รองรับการทำนา โดยมี 2 ประเด็น คือ (1) น้ำท่วม เพราะมีถนนสี่เลน 3 สาย คือ สายสงขลา-นาทวี , สายจะนะ-หาดใหญ่ และทางรถไฟ จึงทำให้ไม่มีทางระบายน้ำ มีถนนขวางขึ้น ส่วนหมู่ 1 มีสาเหตุมาจากการถมที่ดินของนายทุน มีโรงไฟฟ้า และทำให้พื้นที่เดิมต้องรับน้ำ ในขณะที่บางพื้นที่ (2) ขาดแคลนน้ำ น้ำแล้ง เพราะฝนไม่ตกตามฤดูกาล ระบบชลประทานเข้าไม่ถึงหมู่บ้าน จึงกลายเป็นนาร้าง

4) ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศนาลดลง นับตั้งแต่ปี 2553 ความสมบูรณ์ของระบบ นิเวศนาลดลง ส่งผลให้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ใต้นาลดน้อยลง เช่น กบ ปลาช่อน ปลาหมอ กุ้งนา หอยขม ปูนา

เหล่านี้สามารถนำมาเป็นอาหารในได้ แต่ในปัจจุบันสัตว์ทั้งหลายค่อนข้างจะหายากเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนอดีต

5) ต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งการทำนาในปัจจุบันต้องแบกรับต้นทุนที่สูงขึ้น เนื่องจากค่าแรงปัจจุบันเฉลี่ยต่อวัน 350 บาท การไถนา คิดเป็นไร่ 1200 บาท : ไร่ ดำนนา 350 บาท : วัน : ไร่ ค่าปุ๋ย 1 ไร่ : 1 กระสอบ : 1100 บาท ค่าจ้างเกี่ยวข้าว (คน) 350 บาท : ไร่ (จ้างรถ) 600 บาท : ไร่ ส่งผลให้เกษตรกรต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นตามไปด้วย

6) รายได้ลดลง เนื่องจากผลผลิตข้าวได้น้อยลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และคนในหมู่บ้านบางส่วนต้องซื้อข้าวกินจากนอกพื้นที่ เนื่องจากนาที่จะทำไม่มีน้ำบ้าง หรือเกิดน้ำท่วมบ้าง และบ้างบ้านก็แปลงพื้นที่นาเป็นพื้นที่ปลูกสวนยางพารา หรือไม่ก็ปลูกปาล์ม

7) การปลูกพืชตระกูลถั่ว นอกฤดูการทำนา เกษตรกรได้มีการปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อเสริมสร้างรายได้อีกทางหนึ่ง และเป็นการรักษาทรัพยากรดินให้มีความสมบูรณ์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

4.3.1.4 สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารฐานเล

1) การลุ่มพื้นที่ของเรือพาณิชย์ โดยเรือพาณิชย์เข้ามาจับสัตว์น้ำในบริเวณเดียวกับเรือเล็กจึงทำให้เรือเล็กหาปลาได้น้อยลง ส่งผลให้เรือเล็กต้องใช้ระยะทางที่ไกลออกไป จากเมื่อก่อนออกไปแค่ 2-5 กิโลเมตร แต่ปัจจุบันต้องออกเรือไปไกลเกือบ 10-15 กิโลเมตร

2) การวางปะการังเทียมไม่ตรงจุด ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนวางปะการังเทียมในพื้นที่ของรัฐบาลตรวจสอบและไม่ติดตามผล ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการวางปะการังไม่ตรงจุด เมื่อชาวประมงออกหาปลาทำให้ติดปะการังเทียมมาด้วย ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกในพื้นที่ ทำให้ความสมดุลทางทรัพยากรมีการเปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่

3) ผลผลิตทางทะเล เช่น ปลา กุ้ง และปู ลดน้อยลง อันเนื่องมาจากความอุดมสมบูรณ์ของท้องทะเลไม่สอดคล้องกับความต้องการของชาวประมง อีกทั้งความก้าวหน้าของเครื่องมือในการจับสัตว์น้ำทำให้สามารถจับสัตว์น้ำได้จำนวนมากในเวลาไม่นาน

4) การรวมกลุ่มธนาคารปู/ปลา ที่ขาดความต่อเนื่อง โดยกระบวนการส่งเสริม ดูแลสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อการอนุรักษ์ไม่ชัดเจน ขาดการสนับสนุนทั้งจากหน่วยงานของรัฐและท้องถิ่น อีกทั้งกระบวนการยังไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนได้อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ขาดความต่อเนื่องในเชิงปฏิบัติ

4.3.2 นโยบาย และแนวทางการพัฒนาของรัฐ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.2.1 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

ขณะนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ซึ่งครอบคลุมระยะเวลา ระหว่างปี 2555-2559 กำลังจะสิ้นสุดลงในเดือนกันยายน 2559 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำเสนอเอกสาร เรื่อง “ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12” เพื่อใช้เป็นกรอบการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงปี 2560-2564

จากการศึกษาทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1) แนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.1 เรื่องการยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง โดยระบุไว้ 2 ข้อย่อย ได้แก่ (1) ข้อย่อยที่ 5.1.4 การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน เร่งลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจในระเทศและต่างประเทศ ทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งประเทศ พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะและโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานหลักของประเทศ พัฒนาท่าเรือที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรืออเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงระบบโทรคมนาคมของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่เกิดจากการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน และอุตสาหกรรมระบบราง เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคอาเซียน(2) ข้อย่อยที่ 5.1.5 การปรับโครงสร้างการผลิต ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร โดยการปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรขั้นปฐมเป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงมีคุณภาพและมาตรฐานสากลสามารถสร้างความเชื่อมโยงทางด้านวัตถุดิบกับประเทศเพื่อนบ้านและลดระดับการผลิตสินค้าขั้นปฐมที่สูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันลงสู่ระดับที่จำเป็นสำหรับการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน จัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำทั้งด้านกายภาพและเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัทเพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด พิจารณาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และแหล่งน้ำ ใช้เทคโนโลยีการผลิตในระดับที่เหมาะสม ใช้กลไกตลาดในการป้องกันความเสี่ยง ตลอดจนส่งเสริมและเร่งขยายแนวคิการทำงานการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ปรับโครงสร้างการผลิตภาคบริการโดยเร่งพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้เกิดความเชื่อมโยงกันเป็นโครงข่ายทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เร่งพัฒนาท่าเทียบเรือขนาดใหญ่เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเล ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมและทันสมัยทั้งการควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวและกำหนดและจัดทำกฎหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยสู่สากลและรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ในลักษณะกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงทั้งทางศักยภาพ วิถีชีวิต/วัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวภูมิภาคอาเซียน ทั้งประเทศที่มีพรมแดนติดกันและประเทศที่มีโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งระบบ

พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอนาคตเพื่อเป็นแหล่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี เชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้ประเทศ และเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการทั้งในระดับอนุภาคและในภูมิภาคอาเซียน

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการขยายตัวด้านการค้าลงทุน เช่น โลจิสติกส์และพลังงาน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการลงทุนอื่นๆ เช่น ลดอุปสรรคการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งภาคการผลิต การตลาด การบริหารจัดการ การเงิน และโลจิสติกส์ เชื่อมโยงเศรษฐกิจดิจิทัล ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ การลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงานและใช้พลังงานทดแทน การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์ การจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ บริษัทการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและการตอบแทนสู่สังคมขององค์กร และกิจการเพื่อสังคม

2) แนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.3 เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยระบุไว้ 2 ข้อย่อย ได้แก่ (1) ข้อย่อยที่ 5.3.3 การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร โดยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยที่ไร้ที่ดินทำกิน และยากจนได้มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีสิทธิทำกินในที่ดิน ปฏิรูประบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และการเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแท้จริงด้วยการผลักดัน พ.ร.บ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ..... และบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงาน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีที่เป็นธรรม เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก และภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (2) ข้อย่อยที่ 5.3.4 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมโดยการเสริมศักยภาพและความเข้มแข็ง

ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน รวมทั้งการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ เช่น กฎหมายป่าชุมชน กฎหมายภาษีมรดก กฎหมายที่ดิน เป็นต้น

3) แนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.4 การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง โดยระบุไว้ 2 ข้อย่อย ได้แก่ (1) ข้อย่อยที่ 5.4.2 การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน ส่งเสริมและเร่งการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน และบริการ โดยคำนึงการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Logistics) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในช่วงโซ่อุปทาน และปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งปรับลดกระบวนการด้านอำนวยความสะดวกทางการค้าขนส่ง และโลจิสติกส์ให้มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพต่อภาคธุรกิจอย่างแท้จริง และ (2) ข้อย่อยที่ 5.4.3 การส่งเสริมการลงทุน การค้าชายแดน และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนและการค้าชายแดนเพื่อดึงดูดให้นักลงทุนในภูมิภาคเข้ามาลงทุนในไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนโดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนและการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคมากขึ้น

4) แนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.5 การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยระบุไว้ 4 ข้อย่อย ได้แก่ (1) ข้อย่อยที่ 5.5.1 การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากการลงทุนธรรมชาติโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วนนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ จักสรรที่ดินให้ออกแก่ผู้ยากไร้ กระจายการถือครองที่ดิน จัดทำฐานข้อมูลที่ดินเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า กำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสม และกำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติ บริหารจัดการน้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืน บูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ สร้างศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำ จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชน บริหารจัดการแร่โดยกำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคต บังคับใช้มาตรการควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน (2) ข้อย่อยที่ 5.5.2 การส่งเสริม

การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้ว ที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อน Zero Waste Society ผ่านมาตรการต่างๆ เช่น การปฏิรูประบบภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานและฉลากสินค้า เป็นต้น (3) ข้อย่อยที่ 5.3.3 การส่งเสริมการผลิต การลงทุน การสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาคัลสเตอร์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับระบบห่วงโซ่อุปทานหรือห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/ Green Value Chain) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมภาคบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และ (4) ข้อย่อยที่ 5.5.5 การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ผลักดันการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน หาแนวทางการร่วมมือกับอาเซียนและอนุภาคลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การบริหารจัดการพลังงานและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4.3.2.2 นโยบายรัฐบาล

คณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 จากการศึกษานโยบายการพัฒนาของรัฐบาล ได้แสดงให้เห็นว่า นโยบายที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา มีดังต่อไปนี้

1) นโยบายด้านการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ ประเด็นที่ 3.7 แก้ปัญหาการไร้ที่ดินทำกินของเกษตรกรและการรื้อถอนที่ดินป่าสงวนโดยการกระจายสิทธิการถือครองให้แก่ผู้อื่นที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่รื้อถอน และออกมาตรการป้องกันการเปลี่ยนมือไปอยู่ในครอบครองของผู้ที่มีใช้เกษตรกรใช้เทคโนโลยีดาวเทียมสำรวจและวิธีการแผนที่ทันสมัย แก้ไขปัญหาเขตที่ดินทับซ้อนและแนวเขตพื้นที่ป่าที่ไม่ชัดเจน อันก่อให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ

2) นโยบายด้านการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) ประเด็นที่ ๖.๙ ปฏิรูปโครงสร้างราคาเชื้อเพลิงประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับต้นทุนและให้มีภาระภาษีที่เหมาะสมระหว่างน้ำมันต่างชนิดและผู้ใช้ต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศและให้ผู้บริโภคตระหนักถึงว่าจะไม่ใช้อย่างฟุ่มเฟือย รวมถึงดำเนินการให้มีการสำรวจและผลิตก๊าซธรรมชาติและน้ำมันดิบรอบใหม่ทั้งในทะเลและบนบก และดำเนินการให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าเพิ่มขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน ทั้งจากการใช้ฟอสซิลเป็นเชื้อเพลิงและจากพลังงานทดแทนทุกชนิด ด้วยวิธีการที่เปิดเผยมุ่งส่งเสริมและเป็นมิตรต่อสภาวะแวดล้อม พร้อมกับร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาพลังงาน และ (2) ประเด็นที่ ๖.๑๒ ในระยะยาว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและคมนาคมด้านคมนาคมทางบก โดยเริ่มโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนในกรุงเทพมหานครและรถไฟฟ้าเชื่อมกรุงเทพมหานครกับเมืองบรีวาร

เพิ่มเติมเพื่อลดเวลาในการเดินทางของประชาชนและเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อตั้งฐานให้รัฐบาลต่อไป ทำต่อไปได้ทันที ด้านคมนาคมทางอากาศโดยปรับปรุงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ ๒ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานสากลในภูมิภาคส่งเสริมการใช้ประโยชน์ท่าอากาศยานในภูมิภาค เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้ให้เกิดการพัฒนาสนามบิน อุตสาหกรรมการบินของประเทศ การซ่อมบำรุงอากาศยาน และการพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการขนส่งทางอากาศให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งการใช้ท่าอากาศยานในภูมิภาคเสริมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิและท่าอากาศยานดอนเมือง เช่น ท่าอากาศยานอุตะเภ่า เป็นต้น และด้านการคมนาคมทางน้ำ โดยพัฒนาการขนส่งสินค้าทางลำน้ำและชายฝั่งทะเล เพื่อลดต้นทุนระบบโลจิสติกส์ของประเทศ เริ่มจากการเร่งรัดพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่งที่ทำเรือแหลมฉบัง ท่าเรือชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน ตลอดจนผลักดันให้ท่าเรือในลำน้ำเจ้าพระยาและป่าสักมีการใช้ประโยชน์ในการขนส่งสินค้าภายในประเทศและเชื่อมโยงกับท่าเรือแหลมฉบัง รวมทั้งการขุดลอกร่องน้ำลึก

3) นโยบายด้านการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน ประเด็นที่ ๗.๔ เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอ่าวตีกะ-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียนซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในอาเซียนสัมฤทธิ์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

4) นโยบายด้านการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน จำนวน 4 ประเด็น คือ (1) ประเด็นที่ ๙.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จัดทำแนวเขตที่ดินของรัฐให้ชัดเจน เร่งรัดกระบวนการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินในเขตที่ดินของรัฐโดยนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและสร้างบรรทัดฐานในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม โดยเฉพาะในพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญทางนิเวศ กำหนดพื้นที่แนวกันชนและที่ราบเชิงเขาให้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์การปลูกป่าเพื่อป้องกันภัยพิบัติและป้องกันการบุกรุกป่า ขยายป่าชุมชน และส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจในพื้นที่เอกชนเพื่อลดแรงกดดันในการตัดไม้จากป่าธรรมชาติ รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ เช่น โครงการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศ โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เป็นต้น (2) ประเด็นที่ ๙.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน คำนึงถึงขีดจำกัด

และศักยภาพในการฟื้นตัว สร้างโอกาสในการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากร
พันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม เพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความมั่นคงทางด้านอาหาร
สุขอนามัย สนับสนุนวิถีชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งให้การคุ้มครอง
เพื่อให้เกิดความปลอดภัยทางชีวภาพ (3) ประเด็นที่ 9.3 ในระยะต่อไป พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และ
แก้ไขการบุกรุกที่ดินของรัฐโดยยึดแนวพระราชดำริที่ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ เช่น กำหนดเขตป่า
ชุมชนให้ชัดเจน พื้นที่ใดสงวนหรือกันไว้เป็นพื้นที่ป่าสมบูรณ์ก็ใช้มาตรการกฎหมายอย่างเคร่งครัด พื้นที่ใด
สมควรให้ประชาชนใช้ประโยชน์ได้ก็ผ่อนผันให้ตามความจำเป็นโดยใช้มาตรการทางการบริหารจัดการ
มาตรการทางสังคมจิตวิทยา และการปลูกป่าทดแทนเข้าดำเนินการ ทั้งจะให้เชื่อมโยงกับการส่งเสริมการมี
อาชีพและรายได้อื่นอันเป็นบ่อเกิดของเศรษฐกิจชุมชนที่ต่อเนื่อง เพื่อให้คนเหล่านั้นสามารถพึ่งพาตนเองได้
ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยที่ดินยังเป็นของรัฐจะจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ จัดทำทะเบียนผู้ถือ
ครองที่ดินในที่ดินของรัฐ ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่ดินของรัฐและเอกชนให้มีเอกภาพเพื่อทำหน้าที่
กำหนดนโยบายด้านที่ดินในภาพรวม และปรับปรุงกลไกภาษีเพื่อกระจายการถือครองที่ดิน เร่งรัดการจัดสรร
ที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้โดยไม่ต้องเป็นกรรมสิทธิ์ แต่รับรองสิทธิร่วมในการจัดการที่ดินของชุมชน กำหนดรูปแบบที่
เหมาะสมของธนาคารที่ดินเพื่อให้เป็นกลไกในการนำทรัพยากรที่ดินมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ (4)
ประเด็นที่ 9.4 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นเอกภาพในทุกมิติทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จัด
ให้มีแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศและมีกระบวนการบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกัน
ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดทำแผนงาน โครงการ ไม่เกิดความซ้ำซ้อน มีความเชื่อมโยงกันอย่าง
เป็นระบบ และสอดคล้องกับทิศทางและนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยจัดตั้งหรือกำหนดกลไก
ในการบริหารจัดการน้ำพร้อมทั้งมีการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงมาใช้ในระบบของการบริหารจัดการน้ำ
และการเตือนภัย

4.3.2.3 แผนพัฒนาจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา 4 ปี พ.ศ.2558-2561 (ฉบับปรับปรุง)
พบว่า วิสัยทัศน์การพัฒนา คือ “สงขลา ศูนย์กลางการค้า อุตสาหกรรมเกษตร ท่องเที่ยว เมืองสีเขียว
ประชาชนมีคุณภาพ สู่อ่าเซียน” โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของ
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน การ
ท่องเที่ยวและบริการ เพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งกำหนดไว้ใน 2 กลยุทธ์ คือ
(1) กลยุทธ์ 1 ส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรอย่างครบวงจร จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ โครงการจัดทำ
แปลงสาธิตการผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพ โครงการเพิ่มผลผลิตกุ้งก้ามกรามในทะเลสาบสงขลา โครงการ

ส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดภัย โครงการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน และโครงการฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าว และ (2) กลยุทธ์ 2 ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมยางพารา อาหารทะเล และฮาลาลให้เป็นศูนย์กลางระดับภูมิภาค จำนวน 2 โครงการ ได้แก่ โครงการเพิ่มผลผลิตกุ้งก้ามกรามในทะเลสาบสงขลา และโครงการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน

4.3.2.4 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2559-2561) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พบว่า วิสัยทัศน์การพัฒนา คือ “ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การศึกษา การคมนาคมขนส่ง การท่องเที่ยวและการกีฬา เป็นเมืองน่าอยู่ สังคมเป็นสุข และเป็นประตูสู่อาเซียน” โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 2 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมอาชีพ ระบุการสนับสนุนไว้ 4 โครงการ คือ (1) โครงการเพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำสู่แหล่งน้ำธรรมชาติและอ่าวไทย โดยอุดหนุนให้กับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งสงขลา (2) โครงการผลิตสัตว์น้ำเพื่อปล่อยสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ โดยอุดหนุนให้กับสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (3) โครงการช่วยเหลือชาวประมงพื้นบ้านที่ได้รับผลกระทบจากแหล่งปิโตรเลียมนอกชายฝั่งทะเลจังหวัดสงขลา โดยอุดหนุนให้กับสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อช่วยเหลือชาวประมงพื้นบ้านจังหวัดสงขลา และ (4) โครงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพสมาคมประมงสงขลา โดยอุดหนุนให้กับสมาคมประมงสงขลา

2) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบุการสนับสนุนไว้ 3 โครงการ คือ (1) โครงการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน ภายใต้กิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษาฯ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ปลูกป่าสนและหญ้าแฝก (2) โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว/พื้นที่ป่า ภายใต้กิจกรรมเฉลิมพระชนมพรรษาฯ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ ปลูกป่าสนและหญ้าแฝก และ (3) โครงการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กิจกรรมรณรงค์เครือข่าย LA ๒๑ ภาคใต้ “ลดขยะอนุรักษ์ทะเล”

4.4 แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

4.4.1 กระบวนการจัดทำแผนที่คุณค่าทรัพยากร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กระบวนการจัดทำแผนที่คุณค่าทรัพยากร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา เกิดขึ้นจากความร่วมมือของสถาบันการศึกษา 2 สถาบัน ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยอาจารย์เพ็ญประไพ ภูทอง และคณะ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภูมิสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เข้ามา

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

อบรมให้ความรู้เรื่องการจัดเก็บพิกัดข้อมูล GPS คือ ระบบกำหนดตำแหน่งบนโลกหรือ จีพีเอส (Global Positioning System: GPS) คือระบบบอกตำแหน่ง โดยอาศัยการคำนวณจากความถี่สัญญาณนาฬิกาที่ส่งมาจากดาวเทียมที่โคจรรอบโลกซึ่งทราบตำแหน่ง ทำให้ระบบนี้สามารถบอกตำแหน่ง ณ จุดที่สามารถรับสัญญาณได้ทั่วโลก และ (2) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยอาจารย์กัลยาภัทร์ อภิโชติเดชาสกุล และคณะอาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้เข้ามารวบรวมพิกัด GPS เพื่อจัดทำเป็นแผนที่คุณค่าทรัพยากร อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา โดยมีรายละเอียดของข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.4.1.1 ข้อมูลพิกัด GPS ทรัพยากรฐานควน

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
1	0684399	0771091	ตลาดคลองเปี๊ยะ
2	0688886	0756157	ตลาดนัดบ้านคู
3	0688385	0754480	ตลาดนัด ม.1
4	0687074	0753568	ตลาดนัดบ้านแค ม.1
5	0685828	0751521	ตลาดนัดน้ำขาว
6	0692469	0757623	ตลาดนัดท่าหมอไทร ม.10 (วันเสาร์)
7	0697598	0753169	สวนสมรม (ลองกอง)
8	0697455	0753311	บ้านเลขที่ 29 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น
9	0697689	0753117	บ้านเลขที่ 33 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น
10	0697058	0753231	สวนผลไม้
11	0697787	0753836	สวนผลไม้ (ลองกอง)
12	0697801	0753819	บ้านเลขที่ 6/1 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น
13	0698860	0754989	บ้านเลขที่ 24 ม.4 ต.สะพานไม้แก่น
14	0699196	0755392	สวนผลไม้ (มังคุด)
15	0682373	0769624	บ้านเลขที่ 37/1 ม.10 ต.คลองเปี๊ยะ
16	0682139	0770258	สวนเงาะ
17	0681374	0769986	สวนเงาะ ทุเรียน
18	0682397	0769634	บ้านเลขที่ 37 ม.10 ต.คลองเปี๊ยะ

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
19	0681689	0769868	สวนพื้จวบ
20	0682439	0769660	บ้านเลขที่ 51 ม.10
21	0682180	0770197	สวนลุงพิน
22	0682423	0769679	บ้านเลขที่ 41 ม.10 ต.คลองเปี้ยะ
23	0680942	0763608	สวนผลไม้ ต.นาหว้า
24	0680931	0763585	บ้านเลขที่ 42/3 ม.9 ต.นาหว้า
25	0686175	0751776	สวนมังคุด
26	0686179	0751734	บ้านเลขที่ 12/2 ม.3 ต.น้ำขาว

4.4.1.2 ข้อมูลพิกัด GPS ทรัพยากรฐานป่า

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
1	0680462	0767883	บ้านเลขที่ 50/1 ม.3 ต.คลองเปี้ยะ
2	0679557	0767471	ไหลเผือก (สมุนไพร)
3	0679010	0766759	กล้วยเถื่อน
4	0680487	0767877	บ้านเลขที่ 47 ม.3
5	0679299	0766968	แล่น (สัตว์)
6	0680443	0767861	บ้านเลขที่ 30 ม.3
7	0679132	0766847	ยอดแซะ
8	0680417	0767879	บ้านเลขที่ 50 ม.3
9	0678985	0766797	หน่อไม้ป่า
10	0680534	0767429	บ้านเลขที่ 54 ม.11 ต.นาหว้า
11	0679492	0767427	เห็ดเหมีด
12	0680534	0767429	บ้านเลขที่ 54/4 ม.11
13	0679239	0766899	หวาย
14	0680532	0767431	บ้านเลขที่ 8/1 ม.3 ต.คลองเปี้ยะ

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
15	0679420	0767363	ลูกกอ
16	0679069	0766711	มุสัง (สัตว์)

4.4.1.3 ข้อมูลพิกัด GPS ทรัพยากรฐานนา

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
1	0678169	0792786	บ้านเลขที่ 2/1 ม.2
2	0688404	0756973	พื้นที่นา 2.5 ไร่
3	0688354	0757036	บ้านเลขที่ 57/1 ม.2
4	0688403	0757067	พื้นที่นา 2 ไร่
5	0691120	0757612	บ้านเลขที่ 19 ม.8 ต.ท่าหมอไทร
6	0691391	0757507	พื้นที่นา 3 ไร่
7	0691253	0757844	บ้านเลขที่ 13/1 ม.8 ต.ท่าหมอไทร
8	0691685	0757491	พื้นที่นา 2 ไร่
9	0687798	0753899	บ้านเลขที่ 31/1 ม.3 ต.แค (บ้านผู้ใหญ่บ้าน)
10	0687807	0753976	34/1 ม.3 ต.แค
11	0685984	0752557	พื้นที่นา 40 ม.3 ต.น้ำขาว
12	0685943	0752601	พื้นที่นา 2.5 ไร่
13	0685634	0751809	บ้านเลขที่ 40 ม.3
14	0685763	0752513	พื้นที่นา 22/1 ม.3
15	0685772	0752483	พื้นที่นา 2 ไร่
16	0685866	0751724	บ้านเลขที่ 22/1 ม.3
17	0686002	0768494	บ้านเลขที่ 20/1 ม.5 ต.คลองเปือย
18	0686030	0768485	พื้นที่นา 2 ไร่
19	0686276	0768500	บ้านเลขที่ 21/2 ม.5 ต.คลองเปือย
20	0686292	0768579	พื้นที่นา 4 ไร่
21	0688448	0766596	บ้านเลขที่ 42/6 ม.2 ต.ป่าชิง

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
22	0686455	0766941	พื้นที่นา 2 ไร่
23	0688425	0766596	บ้านเลขที่ 42/4 ม.2
24	0686463	0766781	พื้นที่นา 3 ไร่
25	0687345	0750711	บ้านเลขที่ 41/1 ม.5 ต.ขุนตืดหวาย
26	0687354	0750709	บ้านเลขที่ 41/2 ม.5 ต.ขุนตืดหวาย
27	0687377	0750356	พื้นที่นา 3 ไร่
28	0696244	0757608	บ้านเลขที่ 3/14 ม.6 ต.สะพานไม้แก่น
29	0696033	0757618	บ้านเลขที่ 31 ม.6 ต.สะพานไม้แก่น
30	0684399	0771091	ตลาดคลองเปื่อยะ
31	0686462	0768565	โรงสีข้าวคลองเปื่อยะ 48/1 ม.5
32	0688340	0757260	โรงสีข้าวบ้านคู 117 ม.2
33	0688886	0756157	ตลาดนัดบ้านคู
34	0689018	0756483	โรงสีข้าวบ้านคู 61 ม.3
35	0688371	0754762	โรงสีข้าวบ้านคู 61/1 ม.1
36	0688385	0754480	ตลาดนัด ม.1
37	0687234	0753659	โรงสีข้าวบ้านแค 5/1 ม.1
38	0687074	0753568	ตลาดนัดบ้านแค ม.1
39	0685828	0751521	ตลาดนัดน้ำขาว
40	0686465	0753629	โรงสีข้าวบ้านแค ม.4
41	0687461	0750618	โรงสีข้าวบ้านขุนตืดหวาย 1/2 ม.5
42	0687499	0750613	โรงสีข้าวบ้านขุนตืดหวาย
43	0686917	0767535	โรงสีข้าวป่าชิง 156 ม.1
44	0686736	0767676	โรงสีข้าวป่าชิง 54 ม.1
45	0692753	0758752	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 50/2 ม.10
46	0692469	0757623	ตลาดนัดท่าหมอไทร ม.10 (วันเสาร์)
47	0692403	0757593	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 18/1 ม.10
48	0692559	0757439	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 39/4 ม.10

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4.4.1.4 ข้อมูลพิกัด GPS ทรัพยากรฐานเล

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
1	0692253	0780800	แหล่งปลาชุกชุม
2	0692429	0780410	ปู
3	0691406	0779580	หมึกสาย
4	0690896	0778939	ฟอสซิล
5	0692052	0777622	แนวปะการังจุดแรก
6	0693011	0778835	แนวปะการังสิ้นสุด
7	0692317	0777367	แหล่งปลา
8	0693515	0775767	แนวปะการังเทียม
9	0692844	0776627	แนวว่างไซปลา
10	0692824	0776600	แนวปะการัง 1 (ชาวบ้านเป็นคนเอาลง)
11	0686974	0780171	มัสยิดบ้านคลองข่า หมู่ 1
12	0686853	0781092	โรงเรียนพัฒนาศึกษา หมู่ 2,13
13	0686941	0781478	โรงเรียนบ้านปากบาง
14	0687061	0781378	มัสยิดประสานสามัคคี
15	0687041	0781165	ตลาดนัดปากบาง (วันเสาร์)
16	0687409	0780447	มัสยิดศูนย์ศึกษาใหญ่ หมู่ 12
17	0688421	0778466	มัสยิดค้อยรุลงันวาร์
18	0688478	0778625	ตลาดนัดวันอาทิตย์ (ท่าคลอง)
19	0688619	0778331	ตลาดนัดวันพฤหัสบดี
20	0689013	0778076	อนามัยบ้านนาเสมียน
21	0689052	0778050	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเสมียน
22	0689349	0777744	มัสยิดลออสามัคคี
23	0689964	0777281	เทศบาลตำบลนาทับ
24	0688640	0778642	โรงเรียนท่าคลอง
25	0692142	0775491	บ้านพ่อค้าคนกลาง (แปรรูปปลา) 76/5 ม.11

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรมศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
26	0692128	0775404	มัสยิดสวนกง
27	0692128	0775362	บ้านพ่อค้าคนกลาง 65/2 ม.11
28	0691930	0775517	พ่อค้าคนกลาง 59/5 ม.11
29	0691932	0775534	แกนนำในการหาปลา 59/6 ม.11
30	0691927	0775556	ราวเปิด ไซ อวนดักปู 50/2 ม.11
31	0692093	0775429	แปรรูปปลา ทำปลาเค็ม 76/3 ม.11
32	0692118	0775307	พ่อค้าคนกลาง ไซปลาซั้ง 89/2 ม.11
33	0692118	0775307	แปรรูปปลาแดดเดียว 89/5 ม.11
34	0692043	0775298	ทำอวนปู ปลา 65/27
35	0692102	0775352	ทำอวน
36	0691801	0775352	ทำอวน ไซ
37	0691772	0775345	ทำอวนปู กุ้ง หมึก 55/6 ม.11
38	0695186	0771903	รพ.สต. ตลิ่งชัน
39	0695534	0771649	แพปู
40	0695661	0771588	ทำอวนปลาทุ 177/2 ม.8
41	0695800	0771763	แพปลา
42	0695494	0771925	เฒ่าแก่มือก ปลา ปู
43	0695481	0771950	มัสยิดตาดีกา
44	0695433	0771994	เฒ่าแกซื้อปู ปลา
45	0695479	0771738	ทำอวนปู 77/2 ม.8
46	0695069	0772064	โรงเรียนตลิ่งชัน
47	0701290	0768759	แพปู
48	0701362	0768725	แพปลา ปู
49	0701482	0768681	แพปลา ปู
50	0701404	0768556	มัสยิดสอลาหุดดิน
51	0701393	0768558	ศูนย์อบรมเด็กเล่นก่อนเกณฑ์ มัสยิดซอลาฮุดดิน
52	0701602	0768497	โรงเรียนปากบาง

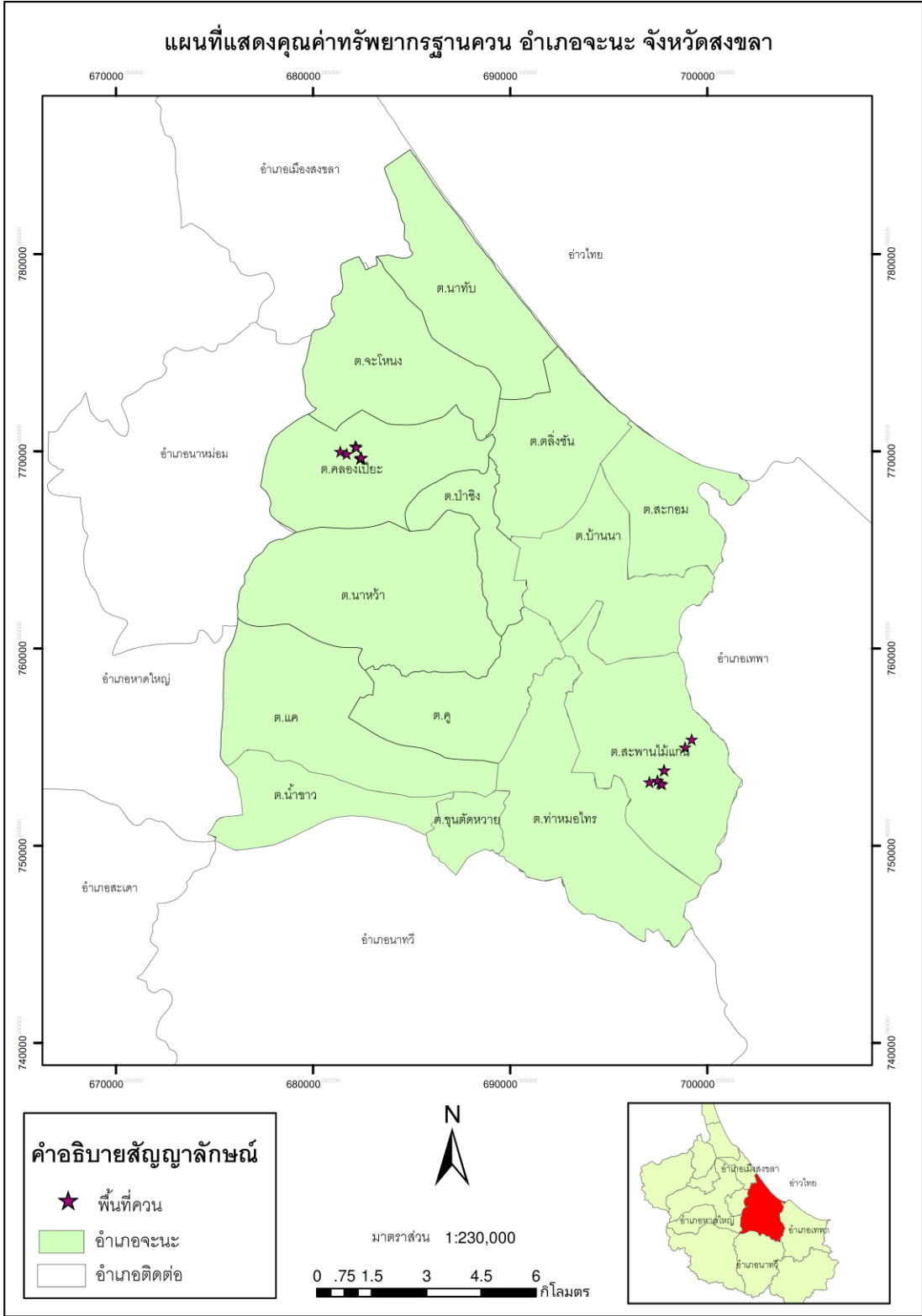
รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จุด	(X) Easting (47N)	(Y) Northing (UTM)	คำอธิบายพื้นที่
53	0701104	0768615	ทำอวนปู 100 ม.4
54	0700256	0768699	โรงเรียนบ่อโชน
55	0700175	0768784	ศูนย์เด็กบ้านบ่อโชน ม.7

4.4.2 แผนที่คุณค่าทรัพยากร อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

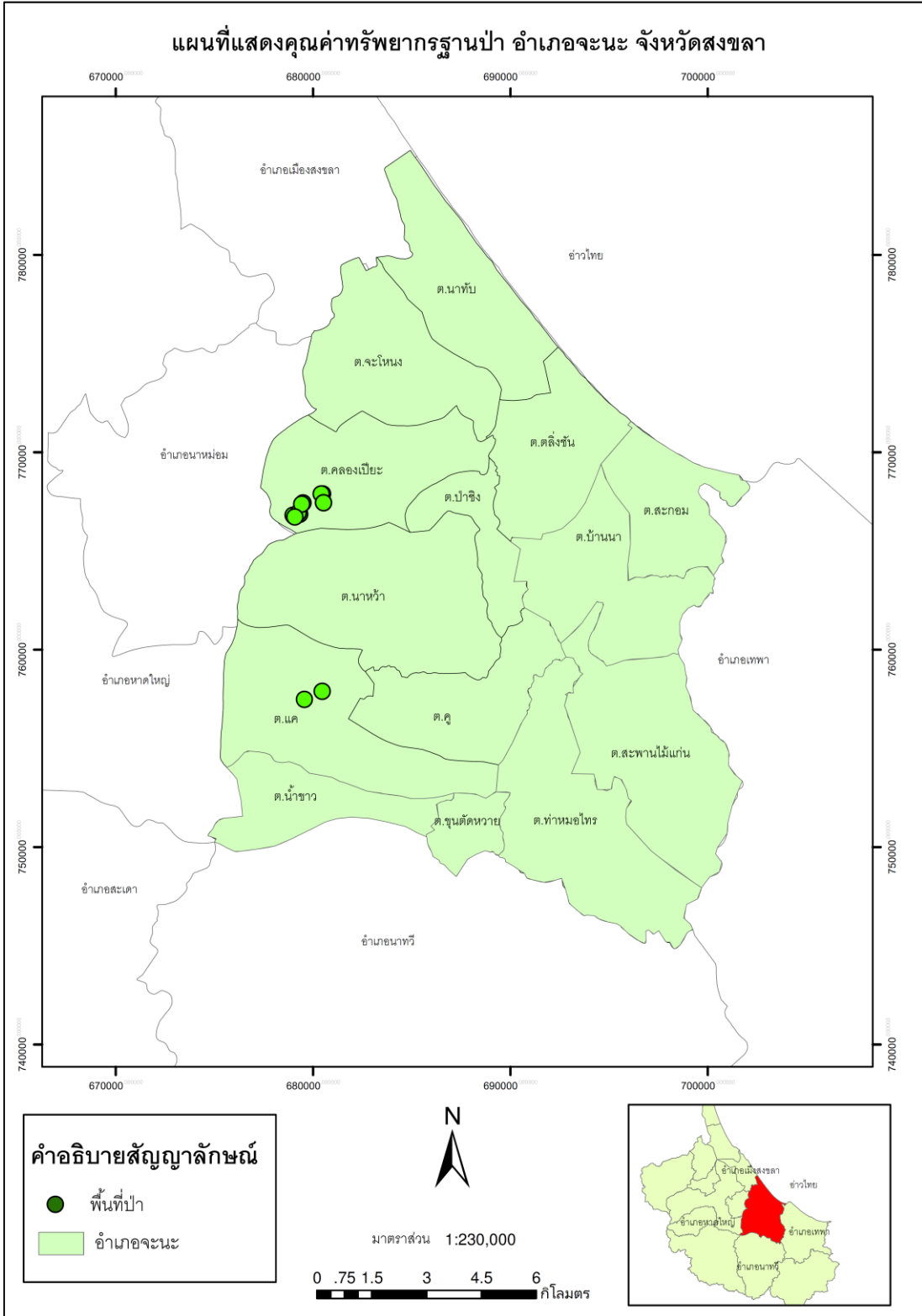
แผนที่คุณค่าทรัพยากร อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เป็นแผนที่แสดงที่ตั้งของทรัพยากรที่เป็นแหล่งผลิตอาหารของทั้ง 4 ฐานทรัพยากร โดยแสดงเป็นแผนที่คุณค่าทรัพยากร ดังนี้

4.4.2.1 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานควน

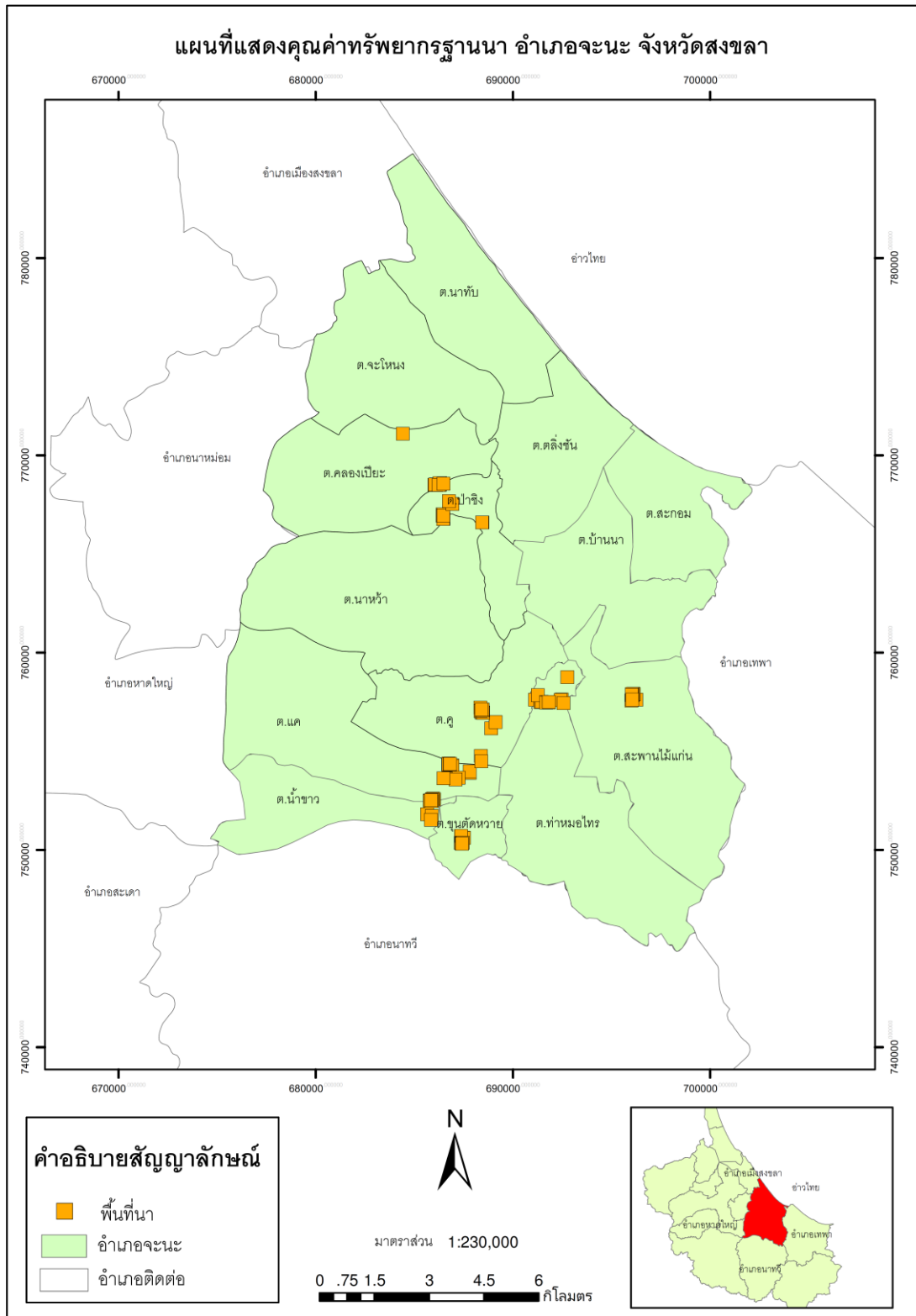
รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ครัว ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4.4.2.2 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานป่า

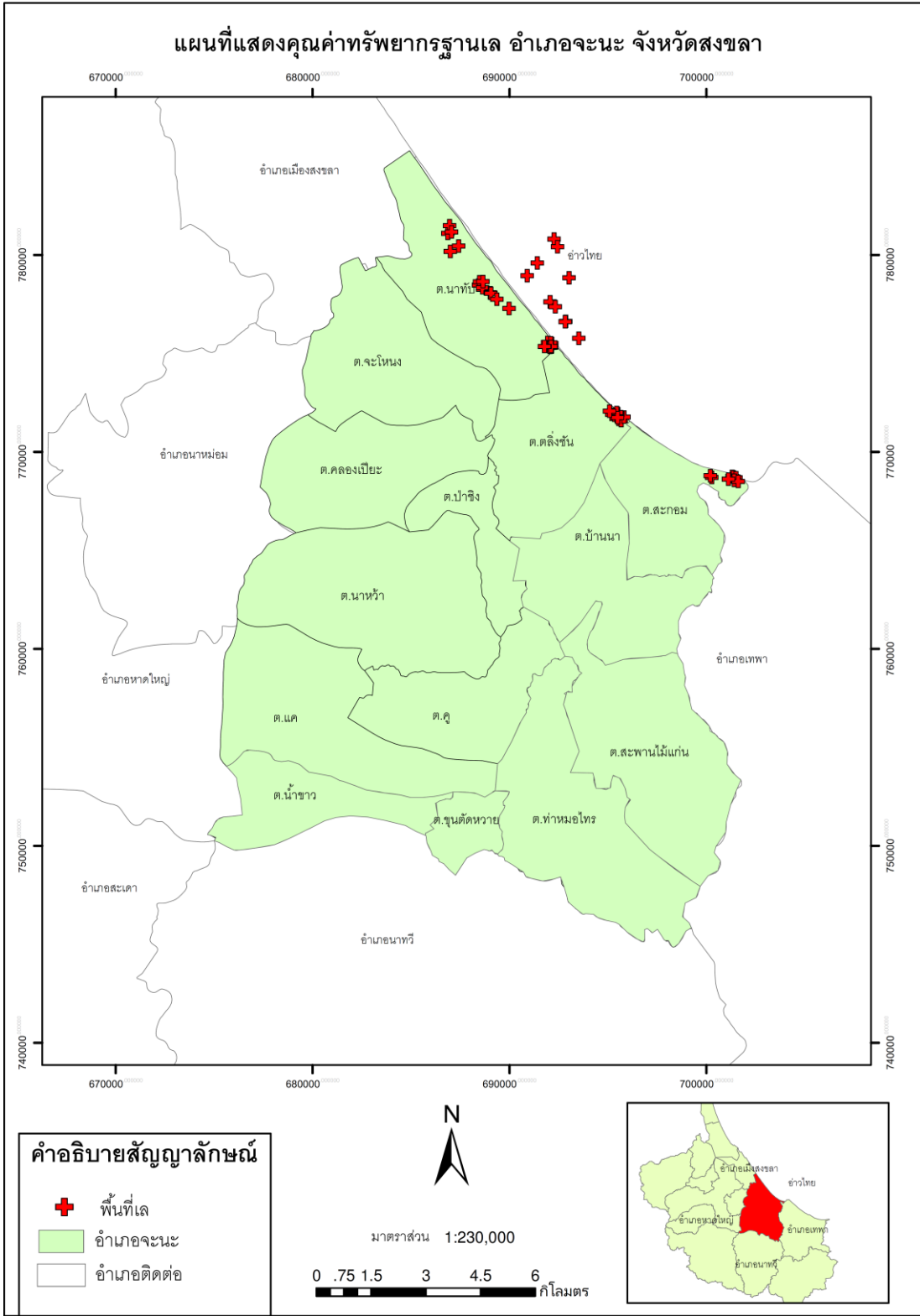
รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4.4.2.3 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานนา

รายงานฉบับสมบูรณ์-แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัววัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4.4.2.4 แผนที่คุณค่าทรัพยากรฐานเล

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

4.4.3 กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

การพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เกิดจากการกระบวนการศึกษา 3 รูปแบบ คือ การสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.4.3.1) การสนทนากลุ่มย่อย (focus group) จากผู้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรในแต่ละฐาน ได้แก่ (1) ฐานควน พื้นที่ตำบลสะพานไม้แก่น นาหว้า คลองเปียะ น้ำขาว และท่าหมอไทร (2) ฐานป่า พื้นที่ตำบลนาหว้า คลองเปียะ และน้ำขาว (3) ฐานนา พื้นที่ตำบลป่าชิง สะพานไม้แก่น คลองเปียะ น้ำขาว ท่าหมอไทร คู แคะ และขุนตืดหวาย (4) ฐานเล พื้นที่ตำบลนาทับ ตลิ่งชัน และสะกอม

กระบวนการสนทนากลุ่มย่อย เริ่มจาก (1) การคืนข้อมูลทรัพยากรแต่ละฐานที่ได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้มองภาพการมีอยู่ของทรัพยากรได้อย่างชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการตีกรอบการสนทนากลุ่มไม่ให้ออกนอกประเด็น (2) การเปิดโอกาสให้มีการซักถามต่อกระบวนการเก็บข้อมูลและความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็น ข้อเท็จจริง (3) ตั้งคำถามชวนคิด “จะทำอย่างไรให้มีอาหารเช่นนี้ต่อไป” เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อันหมายถึงการจัดการอาหาร (4) สรุปประเด็น พร้อมสะท้อนกลับเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4.4.3.2) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) จากแกนนำระดับอำเภอ เครือข่ายรักษัจนะ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน สมาคมรักษ์ทะเลจนะ และกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์อำเภอจนะ

การระดมความคิดเห็น เริ่มจาก (1) การคืนข้อมูลทรัพยากรแต่ละฐานที่ได้จากการเก็บแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้มองภาพการมีอยู่ของทรัพยากรได้อย่างชัดเจนมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการตีกรอบการสนทนากลุ่มไม่ให้ออกนอกประเด็น (2) การสรุปประเด็นการสนทนากลุ่มย่อยในแต่ละฐานทรัพยากร เพื่อให้เห็นภาพของตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับฐานทรัพยากรพื้นฐานในมิติของผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (3) การเปิดโอกาสให้มีการซักถามต่อกระบวนการเก็บข้อมูล และความสมบูรณ์ของข้อมูล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็น ข้อเท็จจริง (4) ตั้งคำถามเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล “มีประเด็นอะไรจะเพิ่มเติมจากมุมมองความมั่นคงทางอาหารของผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้ง 4 ฐานหรือไม่ อย่างไร” เพื่อให้เกิดการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และการเติมเต็มเพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (5) ตั้งคำถามยกระดับการขับเคลื่อน “เราจะเดินต่อเรื่องนี้ (ความมั่นคงทางอาหาร) ในจะนะอย่างไร” เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหาร พร้อมการสังเคราะห์ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารอีกระดับหนึ่ง (6) สรุปประเด็น พร้อมสะท้อนกลับเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

4.4.3.3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) จากปราชญ์ชุมชนทั้ง 4 ฐาน ทรัพยากร แกนนำฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน นักพัฒนาเอกชน เครือข่ายสวนสมรม และนักพัฒนาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็น (1) การจัดการกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารของฐานทรัพยากร เช่น การกำจัดศัตรูพืชด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น การดูแลรักษาทรัพยากรทางทะเลด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกด้วยแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง และการบริหารจัดการน้ำตามแนวพระราชดำริ เป็นต้น

4.4.4 ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชนในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แบ่งออกเป็น 4 ฐาน ตามฐานทรัพยากร โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.4.4.1 ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานควน

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานควน (สวนสมรม) จากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) ปรากฏว่า ชุมชนให้ความสำคัญกับประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) การจัดสรรพื้นที่ เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ความสามารถในการบริหารจัดการพื้นที่ ด้วยการจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการในการบริโภคของครัวเรือน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถผลิตอาหารได้อย่างเพียงพอ

2) การเรียนรู้วัฒนธรรม เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนา ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อันเป็นฐานของการผลิตทรัพยากรของสวนสมรม

3) ความสมบูรณ์ของน้ำ เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ความสมบูรณ์ของทรัพยากรน้ำ เนื่องจากในหลากหลายพื้นที่ไม่สามารถที่จะดำเนินการเรื่องสวนสมรมได้ อันเนื่องมาจากการขาดแคลนน้ำ ดังนั้น หากน้ำมีความสมบูรณ์ การสร้างฐานทรัพยากรของสวนสมรมก็จะเกิดขึ้นได้ไม่ยาก

4.4.4.2 ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานป่า

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานป่า จากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) ปรากฏว่าชุมชนให้ความสำคัญกับประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) ความสมดุลของสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ การจัดการที่สร้างสมดุลระหว่าง คน ดิน น้ำ ป่า อันเป็นพื้นฐานของปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต ดังนั้น หากปรับความสมดุลของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติได้ ความมั่นคงทางอาหารก็จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

2) สิทธิการอยู่ร่วมกับป่า เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับป่าแบบต่างฝ่ายต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน คนก็อยู่ร่วมกับป่าแบบใช้ประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องช่วยกันดูแลปกป้องป่าไม่ให้ถูกทำลายด้วยเช่นกัน

3) การรักษาป่า เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ป่า นั่นหมายถึง ป่าคือแหล่งผลิตอาหาร ดังนั้น หากชุมชนดูแลรักษาป่าได้ ความมั่นคงทางอาหารก็จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ อีกทั้งยังสามารถเก็บรักษาฐานทรัพยากรไว้อีกทางหนึ่งด้วย

4.4.4.3 ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานนา

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานนา จากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) ปรากฏว่าชุมชนให้ความสำคัญกับประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) ความสมบูรณ์ของทรัพยากร เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ฐานความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ ในนามีข้าว ในคลองมีปลา ดังนั้น หากทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนก็ถูกทำลายไปด้วยเช่นกัน

2) ความปลอดภัยของอาหาร เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ การได้รับอาหารที่ปลอดภัย เป็นอาหารที่ไม่ทำลายสุขภาพ ปัจจุบันคนจะหันมาทำนาเกษตรอินทรีย์มากขึ้น เพราะต้องการได้รับอาหารที่ปลอดภัย

3) การสืบทอดอาชีพจากรุ่นสู่รุ่น เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ การคงอยู่และสามารถส่งมอบต่อ รุ่นสู่รุ่น สิ่งที่ชุมชนคนข้างกังวลในส่วนของทรัพยากรฐานนา คือ ไม่แน่ใจว่าคนรุ่นใหม่จะให้ความสำคัญกับการทำนาหรือไม่ หากไม่มีคนรุ่นใหม่เข้ามาสืบสาน ฐานทรัพยากรนาจะถูกแปรรูปเป็นธุรกิจมากขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อในหลายเรื่อง เช่น ความปลอดภัยของอาหาร การเข้าถึงทรัพยากร เป็นต้น

4.4.4.4 ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานเล

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารฐานเล จากการสนทนากลุ่มย่อย (focus group) การระดมความคิดเห็น (brainstorming) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) ปรากฏว่าชุมชนให้ความสำคัญกับประเด็น 3 ประเด็น ดังนี้

1) ทะเล เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ แหล่งผลิตอาหาร นั่นก็คือ ทะเล นั่นเอง ทะเลคือแหล่งผลิตอาหาร ดังนั้น หากทะเลมีความสมบูรณ์ นั่นก็มีความมั่นคงทางอาหารแล้ว

2) การดูแลรักษา ป่าไม้ และปกป้องแหล่งผลิตอาหาร เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ กระบวนการดูแลรักษา กระบวนการป่าไม้ และกระบวนการปกป้องแหล่งผลิตอาหาร โดยเน้นในมิติความมั่นคงที่เป็นสถานการณ์ ซึ่งชุมชนเองมองว่าจะต้องสร้างกระบวนการทั้ง 3 เพื่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

3) การส่งมอบฐานทรัพยากรให้คนรุ่นต่อไป เพราะชุมชนมองว่าฐานของความมั่นคงทางอาหาร ก็คือ ความสามารถในการคงไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์เพื่อส่งต่อให้แก่รุ่นลูกหลาน เหมือนที่คนรุ่นพ่อ รุ่นปู่ ได้ส่งมอบความสมบูรณ์ไว้ให้แก่ตนเอง

4.5 แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา แบ่งออกเป็น 4 แนวทางตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.5.1 แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานควน

การขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการในลักษณะส่วนบุคคล คือ วิธีการประกอบอาชีพของคนจะนะที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมสวนยางพารา และนิยมทำสวนผสมผสานบริเวณพื้นที่รอบ ๆ บ้าน

นอกจากนี้ การทำสวนผลไม้ อาทิ สวนมังคุด สวนลองกอง สวนเงาะ สวนทุเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ไม่นิยมทำสวนแบบพืชเชิงเดี่ยว แต่จะนิยมทำสวนผลไม้แบบพืชผสมผสาน ส่งผลให้ทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) ค่อนข้างกระจุกกระจาย และขาดการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง

การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) ยังมีปัจจัยความไม่
เนื่องของระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ คือ การทำสวนผสมผสานไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย แต่ต้องการ
ผลิตเพื่อบริโภค หากมีส่วนต่างแล้วจึงจำหน่าย ทำให้เกษตรกรไม่เห็นถึงความสำคัญของการรวมกลุ่ม ในขณะที่
ที่กลุ่มเกษตรกรที่เน้นการผลิตเพื่อจำหน่ายก็นิยมใช้สารเคมี ซึ่งกลุ่มเกษตรกรบางส่วนรู้สึกไม่ปลอดภัย อีกทั้ง
กังวลต่อสารพิษที่ตกค้างอยู่ในผลผลิต ทำให้อาหารไม่ปลอดภัย ดังนั้น การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหาร
ของสวนสมรมในพื้นที่อำเภอจะนะในปัจจุบัน จึงขาดการรวมกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรม มีแต่ศูนย์เรียนรู้การทำ
เกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งมีอยู่หลากหลายในอำเภอจะนะ

ดังนั้น จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย มีความเห็นตรงกัน คือ ควรมีการ
จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรที่ขับเคลื่อนเกษตรผสมผสานในระดับอำเภอ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่เพื่อ
เศรษฐกิจพอเพียง โดยนายคำนึง นวลมณีย์ เกษตรกรบ้านเลขที่ 3 หมู่ที่ 10 ตำบลจะโหนด อำเภอจะนะ
จังหวัดสงขลา ชันอาสาเป็นแกนประสานให้เบื้องต้น โดยกิจกรรมเน้นการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้
ปัญหา และแนวทางแก้ไข และเครือข่ายเกษตรกรผสมผสานเสนอว่าควรใช้ประเด็นการทำบัญชีครัวเรือนเป็น
ฐานกิจกรรม เพราะจะทำให้เกษตรกรสามารถวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต รายจ่าย รายได้ และการขยายฐาน
เกษตรกรแบบผสมผสานได้กว้างขวางขึ้นอีกทางหนึ่ง

4.5.2 แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานป่า

การขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานป่า อำเภอจะนะ จังหวัด
สงขลา เริ่มตั้งแต่ปี 2546 รัฐบาลได้มีการประกาศยกเลิก สค.1 ทำให้ประชาชนที่ถือครอง สค.1 เกิดปัญหา
ที่ดินทำกินทับซ้อน ทำให้ชุมชนเกิดการรวมกันแล้วพูดคุยถึงประเด็นที่เป็นปัญหานี้ โดยได้มีการศึกษาข้อมูล
แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดการพื้นที่ป่า แต่ไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากติดปัญหาใน
เชิงกฎหมายที่รัฐมองชุมชนเป็นผู้บุกรุกพื้นที่ป่า อีกทั้งยังได้มีการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ส่งผลให้
ชุมชนกลายสถานะเป็น “ผู้บุกรุก” ซึ่งผิดกฎหมาย

ในขณะที่การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานป่า ติดขัดด้วยข้อบังคับทาง
กฎหมาย จนไม่สามารถขยับอะไรได้ แต่นายโอภาส ด่วงปาน หนึ่งในแกนนำชุมชน ยังเห็นว่า ควรจะมี
การศึกษาถึงความอุดมสมบูรณ์ ระบบนิเวศป่า และการจัดการพื้นที่ป่าแบบผสมผสาน คือ ต้องไม่ใช่ชุมชนบุกรุก
พื้นที่ป่า ในขณะเดียวกัน ชุมชนก็ต้องการอาศัยพื้นที่ในการทำกิน ดังนั้น คนกับป่าต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน
ภายใต้กติกา เงื่อนไขที่ต้องยอมรับร่วมกันทุกฝ่าย ทั้งจากเจ้าหน้าที่รัฐ และชุมชน

ดังนั้น แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานป่า ประเด็นแรกที่ต้องเรียนรู้ และ
ทำความเข้าใจร่วมกัน คือ สิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร สิทธิในการใช้ประโยชน์ และสิทธิในการดูแลรักษา จะ
ทำอย่างไรให้ทั้ง 3 สิทธิขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน โดยถ่วงดุลน้ำหนักไม่ให้มาก หรือน้อยกว่ากัน โดยมี

เจ้าหน้าที่รัฐภายใต้หน่วยงาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวงกับชุมชน ภายใต้แกนประสานความร่วมมือจากนาย โอบาส ด้วงปาน ได้จัดทำแผนพัฒนาความร่วมมือการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานป่า และที่สำคัญต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักของกฎหมาย

4.5.3 แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานนา

การขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานนา อำเภोजะนะ จังหวัด สงขลา เริ่มตั้งแต่ปี 2553 เมื่อเครือข่ายตลาดสีเขียวและศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวปัตตานีร่วมกับศูนย์เรียนรู้วิถี ธรรมชาติเพื่อชุมชน โดยนายกิตติภพ สุทธิสว่าง ผู้ประสานงานศูนย์ฯ ลงพื้นที่เพื่อพลิกฟื้นนาร้างในตำบลป่าชิง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การพลิกฟื้นนาร้าง ได้สร้างกระบวนการให้เกิดการรวมกลุ่ม พุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันและกันจนนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมร่วมกันหลายประเด็น ซึ่งปัจจุบันการขับเคลื่อนความ มั่นคงทางอาหารฐานนาของอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลาได้มีการจัดตั้ง “กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ” ขึ้น เพื่อ เป็นหลักในการประสานความร่วมมือ ระดมความคิดเห็น และการจัดการร่วมในบางประเด็น อาทิ การให้ ความรู้เรื่องการจัดทำปุ๋ยใช้เองจากพืชสด การกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ มีแนวคิดในการทำนาอินทรีย์ปลอดสารเคมี โดยเน้นไปที่นาชีววิถี และได้ฟื้นฟูข้าวพันธุ์พื้นเมืองของอำเภोजะนะ คือ ข้าวดอกกลาย นอกจากนี้ยังมีแนวคิดที่จะทำธนาคารพันธุ์ ข้าว เพื่อจัดเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีความสมบูรณ์เตรียมไว้ใช้เป็นต้นทุนในปีต่อไป อีกทั้งยังวางแนวทางการแปร รูปข้าวเป็นขนมพื้นบ้าน และเส้นขนมจีน

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานนา กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ โดยนางจิน ตหรา บัวหนู แกนประสานเพื่อขับเคลื่อนร่วมกับศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน โดยนายกิตติภพ สุทธิสว่าง ผู้ประสานงานศูนย์ฯ มีแนวคิดในการเก็บรวบรวมเมล็ดพันธุ์ข้าว พร้อมจัดทำข้อมูลเมล็ดพันธุ์ข้าวออกเผยแพร่ ต่อสาธารณะ และเตรียมเชื่อมโยงกับเครือข่ายจากฐานทรัพยากรอื่น ๆ ในพื้นที่ อาทิ การร่วมกิจกรรม อะโบบียะห์ เลจะนะหอยจ้าน ร่วมกับสมาคมรักษ์ทะเลจะนะ รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ในเชิง วิชาการ กระบวนการขับเคลื่อน เพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารร่วมกันทั้ง 4 ฐานทรัพยากร

4.5.4 แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานเล

การขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานเล อำเภोजะนะ จังหวัด สงขลา เริ่มตั้งแต่ปี 2538 ที่ชุมชนบ้านสวนกง ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ประสบปัญหาเรืออวน ลากอวนรุนเข้ามาจับสัตว์น้ำในเขตของประมงชายฝั่ง ทำให้ชุมชนเกิดการรวมกันแล้วจัดตั้งเป็นกลุ่มขึ้น ชื่อว่า “กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลจะนะบ้านสวนกง” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพุดคุยและแก้ปัญหา

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากรสัตว์น้ำที่ถูกทำลาย ได้มีการทำงานกับองค์กรพัฒนาเอกชนภายใต้โครงการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลภาคใต้ ได้มีการทำปะการังเทียม จากนั้นได้มีการประสานกับหน่วยงานราชการ เพื่อทำปะการังเทียม

ต่อมาปี 2540 คนในชุมชนเริ่มกลับมาทำการประมงในชุมชน เพราะทรัพยากรเริ่มสมบูรณ์ขึ้น จนกระทั่งปี 2552 กรมเจ้าท่าได้เริ่มดำเนินการจัดเวทีการสร้างท่าเรือน้ำลึกสงขลา 2 ขึ้น เป็นเหตุให้ชุมชนเกิดการรวมตัวกันอีกครั้ง ได้มีการยื่นหนังสือไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเพื่อให้มีการตรวจสอบการดำเนินการโครงการท่าเรือน้ำลึก พร้อมได้เชิญให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปชี้แจงโครงการท่าเรือ ในเดือนพฤษภาคม 2555 ทำให้ชุมชนได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงการ โดยได้มีหน่วยงานราชการให้ข้อมูลกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่า ทะเลจะนะมีแต่ปลาแป้นกับปลาหลังเขียว เป็นเหตุให้ชุมชนศึกษาเรียนรู้ พร้อมจัดทำข้อมูลของชุมชนโดยเริ่มจากชาวบ้านสวนกง หลังจากนั้นชุมชนอื่น ๆ ริมชายฝั่งในเขตตำบลตลิ่งชัน ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ก็ได้มาพูดคุยกัน แล้วเห็นพ้องต้องกันว่าต้องทำข้อมูลทั้งชายฝั่งทะเลจะนะ โดยได้พูดคุยและรวมตัวกันเป็น “เครือข่ายรักษ์ทะเลจะนะ” ได้ทำข้อมูลขับเคลื่อนร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งข้อมูลเสร็จในต้นปี 2556 แล้วจึงมีแนวคิดจัดงาน “อะบิยะมะ เลจะนะหรอยจ้าน” ขึ้นเพื่อสื่อสารเรื่องราวพร้อมนำเสนอข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของทะเลจะนะ ภายในงานได้มีการลงนามปฏิญญาการปกป้องพื้นที่ทะเลจะนะโดยในปฏิญญาได้มีตัวแทน/นายก อบต.ทั้ง 3 ตำบล รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจะนะ สมาคมรักษ์ทะเลไทย ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 4 เครือข่ายรักษ์ทะเลจะนะ ร่วมลงนามในปฏิญญา จากนั้นได้มีการร่วมมือกับศูนย์อนุรักษ์ฯ ในการทำความสะอาดปะการังเทียม ปล่อยเต่า ดูแลเต่าที่บาดเจ็บส่งศูนย์อนุรักษ์

ช่วงเดือนเมษายน 2557 เครือข่ายรักษ์ทะเลจะนะได้พูดคุยกันเพื่อวางแผนทางขับเคลื่อนประเด็นความมั่นคงทางอาหารอย่างต่อเนื่อง ด้วยการจัดตั้ง “สมาคมรักษ์ทะเลจะนะ” เพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการอนุรักษ์และฟื้นฟูชายฝั่งทะเลจะนะ การดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทะเลมาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จำเป็นต้องขยายฐานการขับเคลื่อนไปสู่ฐานทรัพยากรอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทั้งอำเภอจะนะ ทำให้สมาคมรักษ์ทะเลจะนะโดยนายรุ่งเรือง ระหมันยะ นายกสมาคมฯ กับศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน โดยนายกิตติภพ สุทธิสว่าง ผู้ประสานงานศูนย์ฯ ประสานกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา โดยอาจารย์กัลยาภัสร์ อภิโชติเดชาสกุล สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อสร้างแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารในอำเภอจะนะ ภายใต้แนวคิด “ควน ป่า นา เล: 4 ชุมทรัพยากรจะนะ” ภายใต้การสนับสนุนทุนขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ดังนั้น แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารฐานเล อยู่บนฐานของการเสริมสร้างพลัง
ความเข้มแข็งให้แก่เครือข่าย^๒ฐานทรัพยากรอื่น ๆ ในอำเภอจะนะให้มีความเข้มแข็ง และพร้อมสร้างพลังการ
ขับเคลื่อนเพื่อความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะต่อไป

^๒ ปัจจุบัน สมาคมรักษะเลจะนะร่วมกับศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน ได้ขยายฐานการเรียนรู้ความมั่นคงทางอาหารฐานเลสู่ชุมชน
ข้างเคียงในอำเภอเทพา บนฐานการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรมต่อชุมชน

บทที่ 5 การวิเคราะห์ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์บริบทของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์บริบทของอำเภอจะนะจากฐานข้อมูล 2 ส่วน คือ ฐานข้อมูลของสำนักงานเกษตรอำเภอจะนะกับฐานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย โดยเน้นกรอบการวิเคราะห์จากฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์ เพื่อวิเคราะห์ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 กรอบการวิเคราะห์บริบทของอำเภอจะนะที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร

ประเด็น	บ้านนา	ป่าชิง	สะพานไม้แก่น	สะพานกอม	ขุนตัดหวาย	ท่าหมอไทร	จะโหนดง	คู	นาหว้า	นาทับ	น้ำขาว	แค	คลองเปี้ยะ	ตลิ่งชัน
ความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากร														
-พื้นที่ที่ควน	☆	☆	✓ ☆		☆	✓ ☆			✓ ☆		✓ ☆		✓ ☆	
-พื้นที่ป่า			☆			☆	☆		✓ ☆		✓ ☆		✓	
-พื้นที่นา	☆	✓ ☆	✓ ☆		✓ ☆	✓ ☆		✓	☆		✓ ☆	✓	✓ ☆	
-พื้นที่เล				✓ ☆			☆			✓ ☆				✓ ☆
รวมฐานทรัพยากร	2	2	3	1	2	3	2	1	3	1	3	1	3	1
ด้านการเพาะปลูก														
-ข้าว	☆	☆	☆		☆	☆		☆	☆		☆	☆		☆
-พืชล้มลุก	☆	☆	☆		☆	☆		☆	☆		☆	☆		
-ไม้ผล/พืชไร่		☆			☆			☆			☆	☆		☆
-ไม้ผลกาแฟโกโก้	☆	☆	☆			☆	☆				☆	☆	☆	
-			☆	☆		☆	☆		☆		☆	☆	☆	

ประเด็น	บ้านนา	ป่าชิง	สะพานไม้แก่น	สะกอม	ขุนตดห้วย	ท่าหมอไทร	จะโหนดง	คู	นาหว้า	นาทับ	น้ำขาว	แค	คลองเปี้ยะ	ตลิ่งชัน
ยางพารา														
ปาล์ม														
-ป่า														
ทดแทน/ไม้โตเร็ว			☆			☆			☆		☆	☆	☆	
-ป่าตามธรรมชาติ			☆			☆	☆		☆		☆			
รวมด้าน														
การเพาะปลูก	3	4	6	1	3	6	3	3	5	0	7	6	3	2
ก														
ด้านปศุสัตว์														
-โค									☆					
-แพะ	☆			☆	☆			☆				☆		
รวมด้านปศุสัตว์	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	0
รวมทั้งหมด	6	6	9	3	6	9	5	5	9	1	10	8	6	3

หมายเหตุ

สัญลักษณ์

ข้อมูลจากทีมวิจัย

ข้อมูลจากสำนักงานเกษตรอำเภอจะนะ

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์ สามารถบ่งชี้ความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1) พื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหารระดับสูง จะมีฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 8 - 10 คะแนน ได้แก่ ตำบลน้ำขาว ตำบลสะพานไม้แก่น ตำบลท่าหมอไทร ตำบลนาหว้า และตำบลแค

2) พื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหารระดับปานกลาง จะมีฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 7 คะแนน ได้แก่ ตำบลบ้านนา ตำบลป่าซิง ตำบลขุนตดหวาย ตำบลคลองเปียว ตำบลท่าหมอไทร และตำบลจะโหนด

3) พื้นที่ที่มีความมั่นคงทางอาหารระดับต่ำ จะมีฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์อยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 4 - 1 คะแนน ได้แก่ ตำบลสะกอม ตำบลตลิ่งชัน และตำบลนาทับ

การวิเคราะห์ความมั่นคงทางอาหารข้างต้น เป็นเพียงการใช้กรอบฐานทรัพยากร การเพาะปลูก และปศุสัตว์ ที่เอื้อต่อการผลิตอาหารเพียงเท่านั้น จึงยังไม่ครอบคลุมประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหาร เช่น การมีอยู่ของอาหาร ความสามารถในการเข้าถึงอาหาร ความสามารถในการจัดการอาหาร และ การใช้ประโยชน์ เป็นต้น ดังนั้น การวิเคราะห์เบื้องต้นเพียงแต่ชี้ให้เห็นถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการผลิตอาหารมากกว่าการชี้เป้าความมั่นคงทางอาหาร

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้การคำนวณมูลค่าจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรจากฐานทั้ง 4 ได้แก่ ทรัพยากรฐานควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้หลักการวิเคราะห์ ดังนี้

5.2.1) การวิเคราะห์มูลค่ารวม คือ มูลค่าผลประโยชน์ที่ได้จากฐานทรัพยากรโดยไม่ได้หักต้นทุนในการเก็บเกี่ยวทรัพยากรนั้น ๆ ดังหลักการต่อไปนี้

$$\text{มูลค่ารวม (บาท/เดือน)} = \text{ปริมาณทรัพยากร (หน่วยต่อเดือน)} \times \text{ราคา (บาทต่อหน่วย)}$$

5.2.2) การวิเคราะห์มูลค่าสุทธิ คือ มูลค่ารวมจากฐานทรัพยากรหักต้นทุน (ค่าจ้างแรงงาน และค่าน้ำมันเชื้อเพลิง) ในการเก็บเกี่ยวทรัพยากรนั้น ๆ ดังหลักการต่อไปนี้

$$\text{มูลค่าสุทธิ (บาท/เดือน)} = [\text{มูลค่ารวม (บาทต่อเดือน)}] - [\text{ต้นทุน (บาทต่อเดือน)}]$$

5.2.3) การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานควน

การวิเคราะห์มูลค่ารวมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) ใช้การวิเคราะห์มูลค่ารวมของฐานทรัพยากร การวิเคราะห์ต้นทุนแรงงาน การวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมัน และการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิ ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานควน

ทรัพยากรฐานควน	ใช้ประโยชน์จำนวนครั้ง	ปริมาณต่อครั้ง	ปริมาณต่อเดือน	ราคาต่อกิโลกรัม	มูลค่ารวมต่อเดือน
แตงโม	1.00	2,000.00	2,000.00	13	26,000.00
ลองกอง	218.00	304.61	66,406.00	46	3,054,676.00
ทุเรียน	213.00	264.55	56,349.90	83.32	4,695,073.67
เงาะ	98.00	372.18	36,474.00	70.83	2,583,453.42
จำปาตะ	55.00	105.71	5,814.00	25	145,350.00
ขนุน	6.00	465.00	2,790.00	16.32	45,532.80
ละมัย	1.00	500.00	500.00	20	10,000.00
มังคุด	115.00	76.47	8,794.50	67.29	591,781.91
มะขาม	14.00	93.57	1,310.00	44.92	58,845.20
สละ	7.00	126.43	885.00	30	26,550.00
มะพร้าว	78.00	59.01	4,602.80	17.83	82,067.92
กลางสาต	5.00	100.00	500.00	25	12,500.00
ลูกหยี	11.00	49.09	540.00	50	27,000.00
กล้วย	20.00	37.98	759.60	35	26,586.00
ส้ม	1.00	70.00	70.00	28.73	2,011.10
กระท้อน	8.00	18.50	148.00	25.27	3,739.96
สับปะรด	22.00	32.70	719.40	16	11,510.40
มะยม	3.00	30.00	90.00	25	2,250.00
ละมุด	1.00	10.00	10.00	28	280.00
มะไฟ	3.00	10.00	30.00	16.5	495.00
มะละกอ	10.00	9.70	97.00	16	1,552.00

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	ใช้ประโยชน์ จำนวนครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
ตาลโตนด	1.00	5.00	5.00	15	75.00
มะม่วงหิมพาน	1.00	2.00	2.00	400	800.00
มะม่วง	1.00	1.00	1.00	40	40.00
รวมผลไม้	893.00	4,743.52	188,898.20	1,155.01	11,408,170.38
หมาก	6.00	54.17	325.00	70	22,750.00
รวมสมุนไพร	6.00	54.17	325.00	70.00	22,750.00
ผักเหริยง	7.00	1.60	11.20	60	672.00
ข่า	37.00	6.10	225.64	30	6,769.20
พริกขี้หนู	50.00	17.50	875.00	61	53,375.00
สะเดา	1.00	20.00	20.00	5	100.00
ชะพลู	2.00	4.00	8.00	48	384.00
ถั่วฝักยาว	34.00	21.70	737.80	27	19,920.60
มะเขือ	21.00	39.50	829.50	9	7,465.50
ตะไคร้	7.00	73.57	515.00	178	91,670.00
ข้าวโพด	1.00	150.00	150.00	19	2,850.00
กะเพรา	4.00	15.00	60.00	25	1,500.00
ฟักทอง	4.00	15.00	60.00	35	2,100.00
โหระพา	4.00	15.00	60.00	29	1,740.00
ขมิ้น	2.00	500.50	1,001.00	30	30,030.00
มะนาว	2.00	6.50	13.00	210	2,730.00
สะตอ	118.00	77.42	9,135.00	8.48	77,464.80
ลูกเนียง	15.00	22.11	331.70	50	16,585.00
รวมผักพื้นบ้าน	309.00	985.50	14,032.84	824.48	315,356.10
เห็ดนมหมู	3.00	1.50	4.50	37	166.50
รวมเห็ด	3.00	1.50	4.50	37	166.50
ไม้ไผ่	5.00	10.00	50.00	35	1,750.00
ใบพ้อ	4.00	16.00	64.00	50	3,200.00

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	ใช้ประโยชน์ จำนวนครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
หน่อไม้	9.00	11.28	101.50	60	6,090.00
รวมของป่า	18.00	37.28	215.50	145.00	11,040.00
รวมฐานควน	1,229.00	5,821.96	203,476.04	2,231.49	11,757,482.98

จากตารางที่ 5.2 พบว่า มูลค่ารวมต่อเดือนของทรัพยากรฐานควนสูงถึง 11,757,482.98 บาท (สับเอ็ดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นเจ็ดพันสี่ร้อยแปดสิบสองบาทเก้าสิบแปดสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทผลไม้มีมูลค่ารวมมากที่สุด 11,408,170.38 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทผักพื้นบ้านมีมูลค่ารวม 315,356.10 บาท และทรัพยากรประเภทสมุนไพรมีมูลค่ารวม 22,750.00 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ทุเรียนเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่ารวมต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 4,695,073.67 บาท รองลงมา คือ ลองกอง คิดเป็นมูลค่า 3,054,676.00 บาท เงาะ คิดเป็นมูลค่า 2,583,453.42 บาท มังคุด คิดเป็นมูลค่า 591,781.91 บาท และจำปาตะ คิดเป็นมูลค่า 145,350.00 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานควน

ทรัพยากร ฐานควน	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
แตงโม	1	8.00	4.00	32.00	4.00	312.50	1,250.00
ลองกอง	218	3.23	2.11	1488.06	186.01	312.50	58,127.52
ทุเรียน	213	4.17	3.15	2797.86	349.73	312.50	109,291.46
เงาะ	98	2.30	1.97	443.29	55.41	312.50	17,315.89
จำปาตะ	55	4.14	2.22	505.49	63.19	312.50	19,745.86
ขนุน	6	3.12	2.00	37.44	4.68	312.50	1,462.50
ละมัย	1	5.00	5.00	25.00	3.13	312.50	976.56
มังคุด	115	3.28	1.98	744.97	93.12	312.50	29,100.39
มะขาม	14	2.25	1.00	31.50	3.94	312.50	1,230.47
สละ	7	4.15	1.25	36.31	4.54	312.50	1,418.46
มะพร้าว	78	1.26	1.68	164.95	20.62	312.50	6,443.19
لاغสาต	5	2.00	1.00	10.00	1.25	312.50	390.63

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานคน	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
ลูกหี	11	3.00	2.00	66.00	8.25	312.50	2,578.13
กล้วย	20	1.15	2.50	57.50	7.19	312.50	2,246.09
ส้ม	1	3.00	5.00	15.00	1.88	312.50	585.94
กระท้อน	8	5.15	0.75	30.90	3.86	312.50	1,207.03
สับปะรด	22	2.00	1.70	74.80	9.35	312.50	2,921.88
มะยม	3	4.00	2.00	24.00	3.00	312.50	937.50
ละมุด	1	1.00	3.00	3.00	0.38	312.50	117.19
มะไฟ	3	2.00	1.00	6.00	0.75	312.50	234.38
มะละกอ	10	0.40	2.20	8.80	1.10	312.50	343.75
ตาลโตนด	1	3.00	1.00	3.00	0.38	312.50	117.19
มะม่วงหิมพาน	1	2.00	1.00	2.00	0.25	312.50	78.13
มะม่วง	1	1.00	1.00	1.00	0.13	312.50	39.06
รวมผลไม้	893	70.60	50.50	6,608.87	826.11	7,500.00	258,159.17
หมาก	6	4.00	1.25	30.00	3.75	312.50	1,171.88
รวมสมุนไพร	6	4.00	1.25	30.00	3.75	312.50	1,171.88
ผักเหียง	7	1.40	2.00	19.60	2.45	312.50	765.63
ข่า	37	2.15	2.50	198.88	24.86	312.50	7,768.55
พริกขี้หนู	50	2.30	1.80	207.00	25.88	312.50	8,085.94
สะเดา	1	2.00	2.00	4.00	0.50	312.50	156.25
ชะพลู	2	2.00	2.00	8.00	1.00	312.50	312.50
ถั่วฝักยาว	34	1.10	2.30	86.02	10.75	312.50	3,360.16
มะเขือ	21	4.10	2.50	215.25	26.91	312.50	8,408.20
ตะไคร้	7	1.00	3.50	24.50	3.06	312.50	957.03
ข้าวโพด	1	1.00	5.00	5.00	0.63	312.50	195.31
กะเพรา	4	1.00	3.00	12.00	1.50	312.50	468.75
ฟักทอง	4	1.00	3.00	12.00	1.50	312.50	468.75
โหระพา	4	1.00	3.00	12.00	1.50	312.50	468.75
ขมิ้น	2	2.00	1.50	6.00	0.75	312.50	234.38
มะนาว	2	2.00	2.00	8.00	1.00	312.50	312.50

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คำนวณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร คน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
สะตอ	118	3.32	2.16	846.20	105.78	312.50	33,054.75
ลูกเนียง	15	2.00	2.07	62.00	7.75	312.50	2,421.88
รวมผัก พื้นบ้าน	309	29.37	40.33	1,726.45	215.81	5,000.00	67,439.32
เห็ดดินมหนู	3	1.50	1.00	4.50	0.56	312.50	175.78
รวมเห็ด	3	1.50	1.00	4.50	0.56	312.50	175.78
ไม้ไผ่	5	0.30	2.00	3.00	0.38	312.50	117.19
ใบพ้อ	4	4.00	2.00	32.00	4.00	312.50	1,250.00
หน่อไม้	9	1.25	1.75	19.69	2.46	312.50	769.04
รวมของป่า	18	5.55	5.75	54.69	6.84	937.50	2,136.23
รวมฐานควน	1,229	111.02	98.83	8,424.51	1,053.06	14,062.50	329,082.38

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานควนสูงถึง 329,082.38บาท (สามแสนสองหมื่นเก้าพันแปดสิบสองบาทสามสิบแปดสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทผลไม้มิมีต้นทุนแรงงานมากที่สุด 258,159.17 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทผักพื้นบ้านมีต้นทุนแรงงาน 67,439.32บาท และ ทรัพยากรประเภทของป่ามีต้นทุนแรงงาน 2,136.23บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ทุเรียนเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนแรงงานต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 109,291.46บาท รองลงมา คือ ลองกอง คิดเป็นมูลค่า 58,127.52 บาท สะตอ คิดเป็นมูลค่า 33,054.75 บาท มังคุด คิดเป็นมูลค่า 29,100.39บาท และจำปาตะ คิดเป็นมูลค่า 19,745.86 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.4 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานควน

ทรัพยากร ฐานควน	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
แดงโม	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
ลองกอง	218.00	2.79	608.22	76.03	28.52	2,168.30
ทุเรียน	213.00	2.79	594.27	74.28	28.52	2,118.57
เงาะ	98.00	2.79	273.42	34.18	28.52	974.74
จำปาตะ	55.00	2.79	153.45	19.18	28.52	547.05
ขนุน	6.00	2.79	16.74	2.09	28.52	59.68

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
ละม้าย	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
มังคุด	115.00	2.79	320.85	40.11	28.52	1,143.83
มะขาม	14.00	2.79	39.06	4.88	28.52	139.25
สละ	7.00	2.79	19.53	2.44	28.52	69.62
มะพร้าว	78.00	2.79	217.62	27.20	28.52	775.82
กลางสาต	5.00	2.79	13.95	1.74	28.52	49.73
ลูกหยี	11.00	2.79	30.69	3.84	28.52	109.41
กล้วย	20.00	2.79	55.80	6.98	28.52	198.93
ส้ม	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
กระเทียม	8.00	2.79	22.32	2.79	28.52	79.57
สับปะรด	22.00	2.79	61.38	7.67	28.52	218.82
มะยม	3.00	2.79	8.37	1.05	28.52	29.84
ละมุด	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
มะไฟ	3.00	2.79	8.37	1.05	28.52	29.84
มะละกอ	10.00	2.79	27.90	3.49	28.52	99.46
ตาลโตนด	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
มะม่วงหิมพาน	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
มะม่วง	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
รวมผลไม้	893.00	66.96	2,491.47	311.43	684.48	8,882.09
หมาก	6.00	2.79	16.74	2.09	28.52	59.68
รวมสมุนไพร	6.00	2.79	16.74	2.09	28.52	59.68
ผักเหรียง	7.00	2.79	19.53	2.44	28.52	69.62
ข่า	37.00	2.79	103.23	12.90	28.52	368.01
พริกขี้หนู	50.00	2.79	139.50	17.44	28.52	497.32
สะเดา	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
ชะพลู	2.00	2.79	5.58	0.70	28.52	19.89
ถั่วฝักยาว	34.00	2.79	94.86	11.86	28.52	338.18
มะเขือ	21.00	2.79	58.59	7.32	28.52	208.87
ตะไคร้	7.00	2.79	19.53	2.44	28.52	69.62

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
ข้าวโพด	1.00	2.79	2.79	0.35	28.52	9.95
กะเพรา	4.00	2.79	11.16	1.40	28.52	39.79
ฟักทอง	4.00	2.79	11.16	1.40	28.52	39.79
โหระพา	4.00	2.79	11.16	1.40	28.52	39.79
ขมิ้น	2.00	2.79	5.58	0.70	28.52	19.89
มะนาว	2.00	2.79	5.58	0.70	28.52	19.89
สะตอ	118.00	2.79	329.22	41.15	28.52	1,173.67
ลูกเนียง	15.00	2.79	41.85	5.23	28.52	149.20
รวมผัก พื้นบ้าน	309.00	44.64	862.11	107.76	456.32	3,073.42
เห็ดนมหนู	3.00	2.79	8.37	1.05	28.52	29.84
รวมเห็ด	3.00	2.79	8.37	1.05	28.52	29.84
ไม้ไผ่	5.00	2.79	13.95	1.74	28.52	49.73
ใบพ้อ	4.00	2.79	11.16	1.40	28.52	39.79
หน่อไม้	9.00	2.79	25.11	3.14	28.52	89.52
รวมของป่า	18.00	8.37	50.22	6.28	85.56	179.03
รวมฐานควน	1,229.00	125.55	3,428.91	428.61	1,283.40	12,224.06

จากตารางที่ 5.4 พบว่า ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานควนสูงถึง 12,224.06 บาท (หนึ่งหมื่นสองพันสองร้อยยี่สิบสี่บาทหกสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทผลไม้มิได้ต้นทุนน้ำมันมากที่สุด 8,882.09 บาท รองลงมาคือ ทรัพยากรประเภทผักพื้นบ้านมีต้นทุนน้ำมัน 3,073.42 บาท และทรัพยากรประเภทของป่ามีต้นทุนน้ำมัน 179.03 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ลองกองเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนน้ำมันต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 2,168.30 บาท รองลงมา คือ ทุเรียน คิดเป็นมูลค่า 2,118.57 บาท สะตอ คิดเป็นมูลค่า 1,173.67 บาท มังคุด คิดเป็นมูลค่า 1,143.83 บาท และเงาะ คิดเป็นมูลค่า 974.74 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.5 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานควน

ทรัพยากร ฐานควน	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
แตงโม	1,250.00	9.95	1,259.95	26,000.00	24,740.05
ลองกอง	58,127.52	2,168.30	60,295.82	3,054,676.00	2,994,380.18
ทุเรียน	109,291.46	2,118.57	111,410.04	4,695,073.67	4,583,663.63
เงาะ	17,315.89	974.74	18,290.63	2,583,453.42	2,565,162.79
จำปาตะ	19,745.86	547.05	20,292.91	145,350.00	125,057.09
ขนุน	1,462.50	59.68	1,522.18	45,532.80	44,010.62
ละมัย	976.56	9.95	986.51	10,000.00	9,013.49
มังคุด	29,100.39	1,143.83	30,244.22	591,781.91	561,537.68
มะขาม	1,230.47	139.25	1,369.72	58,845.20	57,475.48
สละ	1,418.46	69.62	1,488.08	26,550.00	25,061.92
มะพร้าว	6,443.19	775.82	7,219.00	82,067.92	74,848.92
กลางสาต	390.63	49.73	440.36	12,500.00	12,059.64
ลูกหยี	2,578.13	109.41	2,687.53	27,000.00	24,312.47
กล้วย	2,246.09	198.93	2,445.02	26,586.00	24,140.98
ส้ม	585.94	9.95	595.88	2,011.10	1,415.22
กระท้อน	1,207.03	79.57	1,286.60	3,739.96	2,453.36
สับปะรด	2,921.88	218.82	3,140.69	11,510.40	8,369.71
มะยม	937.50	29.84	967.34	2,250.00	1,282.66
ละมุด	117.19	9.95	127.13	280.00	152.87
มะไฟ	234.38	29.84	264.21	495.00	230.79
มะละกอ	343.75	99.46	443.21	1,552.00	1,108.79
ตาลโตนด	117.19	9.95	127.13	75.00	- 52.13
มะม่วงหิมพาน	78.13	9.95	88.07	800.00	711.93
มะม่วง	39.06	9.95	49.01	40.00	- 9.01
รวมผลไม้	258,159.17	8,882.09	267,041.26	11,408,170.38	11,141,129.11
หมาก	1,171.88	59.68	1,231.55	22,750.00	21,518.45
รวมสมุนไพร	1,171.88	59.68	1,231.55	22,750.00	21,518.45
ผักเหียง	765.63	69.62	835.25	672.00	- 163.25

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานควน	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
ข้า	7,768.55	368.01	8,136.57	6,769.20	- 1,367.37
พริกขี้หนู	8,085.94	497.32	8,583.26	53,375.00	44,791.75
สะเดา	156.25	9.95	166.20	100.00	- 66.20
ชะพลู	312.50	19.89	332.39	384.00	51.61
ถั่วฝักยาว	3,360.16	338.18	3,698.33	19,920.60	16,222.27
มะเขือ	8,408.20	208.87	8,617.08	7,465.50	- 1,151.58
ตะไคร้	957.03	69.62	1,026.66	91,670.00	90,643.34
ข้าวโพด	195.31	9.95	205.26	2,850.00	2,644.74
กะเพรา	468.75	39.79	508.54	1,500.00	991.46
ฟักทอง	468.75	39.79	508.54	2,100.00	1,591.46
โหระพา	468.75	39.79	508.54	1,740.00	1,231.46
ขมิ้น	234.38	19.89	254.27	30,030.00	29,775.73
มะนาว	312.50	19.89	332.39	2,730.00	2,397.61
สะตอ	33,054.75	1,173.67	34,228.42	77,464.80	43,236.38
ลูกเนียง	2,421.88	149.20	2,571.07	16,585.00	14,013.93
รวมผักพื้นบ้าน	67,439.32	3,073.42	70,512.74	315,356.10	244,843.36
เห็ดดินมหนู	175.78	29.84	205.62	166.50	- 39.12
รวมเห็ด	175.78	29.84	205.62	166.50	- 39.12
ไม้ไผ่	117.19	49.73	166.92	1,750.00	1,583.08
ใบพ้อ	1,250.00	39.79	1,289.79	3,200.00	1,910.21
หน่อไม้	769.04	89.52	858.56	6,090.00	5,231.44
รวมของป่า	2,136.23	179.03	2,315.26	11,040.00	8,724.74
รวมฐานควน	329,082.38	12,224.06	341,306.44	11,757,482.98	11,416,176.53

จากตารางที่ 5.5 พบว่า มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานควนสูงถึง 11,416,176.53 บาท (สิบเอ็ดล้านสี่แสนหนึ่งหมื่นหกพันหนึ่งร้อยเจ็ดสิบหกบาทห้าสิบบสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทผลไม้มีมูลค่าสุทธิมากที่สุด 11,141,129.11 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทผักพื้นบ้านมีมูลค่าสุทธิ 244,843.36 บาท และ ทรัพยากรประเภทของป่ามีมูลค่าสุทธิ 8,724.74 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ทุเรียนเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าสุทธิต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 4,583,663.63 บาท รองลงมา คือ ลองกอง คิดเป็นมูลค่า 2,994,380.18 บาท เงาะ คิดเป็นมูลค่า 2,565,162.79 บาท มังคุด คิดเป็นมูลค่า 561,537.68 บาท และจำปาตะ คิดเป็นมูลค่า 125,057.09 บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์การแปลงปริมาณอาหารฐานควนให้เป็นคุณค่าทางโภชนาการ แสดงดังตารางที่ 5.6 มีรายละเอียดดังนี้

สารอาหารประเภทโปรตีนได้มาจากแหล่งธรรมชาติมากที่สุด ร้อยละ 100 และในบรรดาแหล่งธรรมชาติซึ่งมีสมุนไพร ผักพื้นบ้าน เห็ด และของป่า พบว่า โปรตีนจะมาจากผักพื้นบ้านมากที่สุด

ส่วนสารอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต ส่วนใหญ่ได้มาจากธรรมชาติ ร้อยละ 100 พบว่า คาร์โบไฮเดรตมาจากผลไม้มากที่สุด

สำหรับสารอาหารประเภทวิตามิน ได้มาจากแหล่งธรรมชาติ ร้อยละ 100 พบว่า วิตามินมาจากผลไม้มากที่สุด

ตารางที่ 5.6 แสดงคุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานควน

ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
โปรตีน			
1.ผักพื้นบ้าน	14,032,840	-	14,032,840
2.เห็ด	4,500	-	4,500
3.ของป่า	215,500	-	215,500
รวมโปรตีน	14,252,840	-	14,252,840
สัดส่วนร้อยละที่มาของโปรตีน	100.00	-	-
คาร์โบไฮเดรต			
1.ผลไม้	188,898,200	-	188,898,200
2.ผักพื้นบ้าน	14,032,840	-	14,032,840
3.เห็ด	4,500	-	4,500
4.ของป่า	215,500	-	215,500
รวมคาร์โบไฮเดรต	203,151,040	-	203,151,040

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

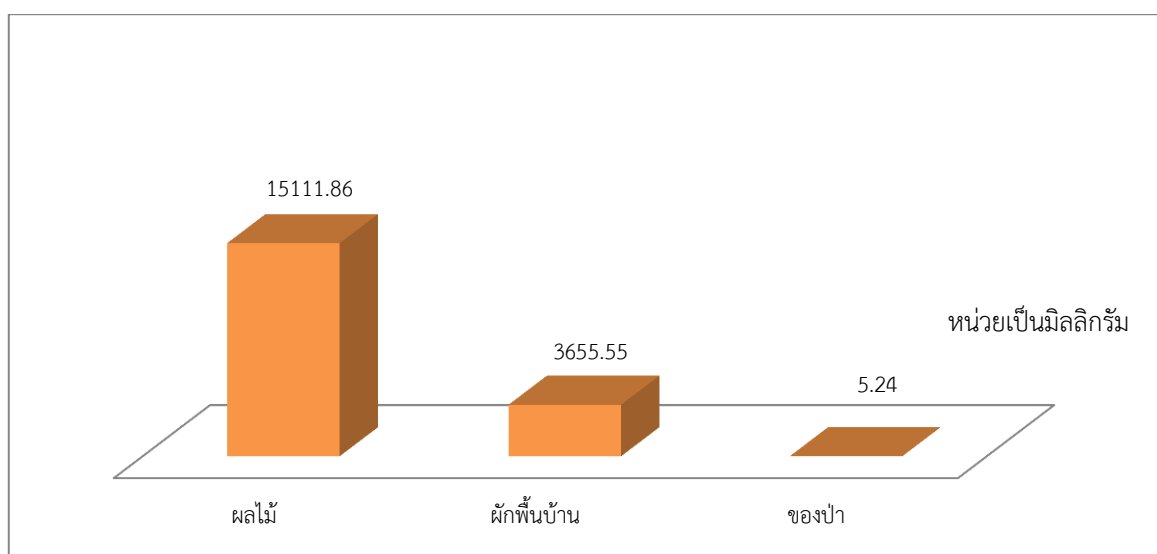
ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
สัดส่วนร้อยละที่มาของคาร์โบไฮเดรต	100.00	-	-
วิตามิน (ผักและผลไม้)			
1.ผลไม้	188,898,200	-	188,898,200
2.ผักพื้นบ้าน	14,032,840	-	14,032,840
รวมวิตามิน	202,931,040	-	202,931,040
สัดส่วนร้อยละที่มาของวิตามิน	100.00	-	-
พลังงาน			
รวมจากอาหารทุกประเภท	885,101,364	-	885,101,364

เนื่องจากผลการศึกษาที่น่าเสนอไว้ก่อนหน้านี้ พบว่า ทรัพยากรจากฐานความเป็นประเภทอาหารที่ให้ความสำคัญต่อประชากรในอำเภอจะนะ ในที่นี้ผู้วิจัยได้คำนวณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารเหล่านี้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตวิตามินที่สำคัญของอำเภอจะนะแยกออกมาเพื่อให้เห็นรายละเอียด โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

ปริมาณของผักและผลไม้ประเภทต่างๆที่เก็บได้ต่อเดือนประเภทผลไม้ 188,898.20 กิโลกรัม ผักพื้นบ้าน 14,032.84 กิโลกรัม และของป่า 215.50 กิโลกรัม ในส่วนข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหารพบว่า ค่าเฉลี่ยคุณค่าทางโภชนาการของผักและผลไม้ประเภทวิตามินของผลไม้ ผักพื้นบ้าน และของป่า คือ 8.00, 26.05 และ 2.43 มิลลิกรัมต่อสัดส่วน 100 มิลลิกรัม (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข) ส่วนพลังงานของผลไม้ ผักพื้นบ้าน และของป่า มีค่าเฉลี่ยของผักและผลไม้แต่ละชนิดดังนี้ 76.00, 81.50, และ 29.00 กิโลแคลอรีต่อสัดส่วน 100 กรัม ดังนั้น จากปริมาณผักและผลไม้ทั้งหมดที่เก็บได้ในอำเภอจะนะสามารถให้คุณค่าทางโภชนาการอาหารประเภทวิตามินจากผลไม้ ผักพื้นบ้าน และของป่า ดังตารางที่ 5.7 และภาพประกอบ

ตารางที่ 5.7 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทวิตามินและพลังงานของอาหารฐานควน

ประเภทของ กลุ่มอาหาร	ปริมาณที่เก็บ ได้ (กิโลกรัม)	ค่าเฉลี่ย วิตามิน (มิลลิกรัม/100 มิลลิกรัม)	ปริมาณคุณค่าทาง โภชนาการของอาหาร ประเภทวิตามิน (มิลลิกรัม)	ค่าเฉลี่ย พลังงาน (กิโลแคลอรี : 100กรัม)	ปริมาณพลังงาน (แคลอรี)
ผลไม้	188,898.20	8.00 ¹	15111.86	76.00 ¹	14,356,452.10
ผักพื้นบ้าน	14,032.84	26.05 ²	3655.55	81.50 ²	1,143,676.46
ของป่า	215.50	2.43 ²	5.24	29.00 ²	6,249.93
รวม	203,146.54	-	18772.65	-	15,506,378.49

ภาพที่ 5.1 คุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานควนประเภทวิตามิน

¹ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

² ยิ่งยง ไพสุขตานติวัฒนา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

5.2.4) การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานป่า

การวิเคราะห์มูลค่ารวมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฐานป่า ใช้การวิเคราะห์มูลค่ารวมของฐานทรัพยากร การวิเคราะห์ต้นทุนแรงงาน การวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมัน และการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิ ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานป่า

ทรัพยากรฐานป่า	จำนวนครั้ง	ปริมาณต่อครั้ง	ปริมาณต่อเดือน	ราคาต่อกิโลกรัม	มูลค่ารวมต่อเดือน
เห็ดโคน	53	2.93	155.38	200	31,076.00
เห็ดเหมีด	41	2.64	108.25	150	16,237.50
เห็ดนมหมู	26	2.22	57.75	37	2,136.75
รวมเห็ด	120.00	7.79	321.38	387.00	49,450.25
หน่อไม้	57	2.07	118.20	27	3,191.40
มะเขือพวง	2	0.50	1.00	14	14.00
ผักกูด	26	0.85	22.00	25	550.00
ผักหวาน	29	0.63	18.34	100	1,834.00
ผักเหลียง	6	0.83	5.00	200	1,000.00
พาโหม	1	0.50	0.50	150	75.00
สะตอ	9	9.33	84.00	8.48	712.32
ลูกเนียงนก	11	9.48	104.31	50	5,215.50
ยอดลำไย	3	0.50	1.50	20	30.00
ยอดชะเอม	25	0.62	15.50	20	310.00
ยอดหมุย	2	0.50	1.00	20	20.00
ยอดปุด	1	0.50	0.50	20	10.00
หับบอน	1	0.20	0.20	50	10.00
หัวท้อ	1	2.00	2.00	30	60.00
หัวมัน	3	10.00	30.00	30	900.00
ส้มกุ่ม	1	1.00	1.00	28	28.00
กล้วยเถื่อน	13	7.58	98.55	37.5	3,695.63

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ดินค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
รวมผักพื้นบ้าน	191.00	47.10	503.60	829.98	17,655.85
ทุเรียน	11	9.75	107.25	83.82	8,989.70
จำปาตะ	5	30.00	150.00	25	3,750.00
สับปะรด	15	1.83	27.40	16	438.40
เงาะ	5	5.00	25.00	70.83	1,770.75
ลูกพรวน	5	10.00	50.00	30	1,500.00
รวมผลไม้	41.00	56.58	359.65	225.65	16,448.85
ปลาหมอ	30	3.13	93.90	95	8,920.50
ปลาช่อน	39	3.31	129.00	120	15,480.00
ปลาดุก	42	2.97	124.70	110	13,717.00
ปลากด	20	2.00	40.00	100	4,000.00
ด้วงพร้าว	1	10.00	10.00	250	2,500.00
กบ	3	4.00	12.00	95	1,140.00
กระรอก	4	2.50	10.00	90	900.00
นก	2	0.50	1.00	90	90.00
นกกรง	2	0.50	1.00	90	90.00
ไก่เถื่อน	5	1.50	7.50	120	900.00
มูสังข์	3	4.00	12.00	170	2,040.00
แลน	2	5.00	10.00	110	1,100.00
หอยโล่	1	1.00	1.00	45	45.00
หอยขม	1	1.00	1.00	45	45.00
ไข่มัดแดง	92	2.50	230.00	500	115,000.00
แมลงพลับ	46	11.70	538.20	150	80,730.00
แมงไฮด์	1	1.00	1.00	170	170.00
รวมสัตว์ป่า	294.00	56.61	1,222.30	2,350.00	246,867.50
ฟ้าทะลายโจร	2	0.30	0.60	200	120.00
บ่าวทุ่งฟ้า	4	0.75	3.00	150	450.00

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
ขอบนางนุ้ย	1	1.00	1.00	103	103.00
ขอบนางใหญ่	1	1.00	1.00	110	110.00
โตไม่รู้ลิ้ม	2	4.00	8.00	60	480.00
รวมสมุนไพร	10.00	7.05	13.60	623.00	1,263.00
ไม้หนับปุด	2	30.00	60.00	80	4,800.00
ดอกเรา	2	1.00	2.00	180	360.00
ใบพ้อ	15	31.24	468.63	30	14,058.90
ลูกกอก	159	10.17	1616.32	15	24,244.80
น้ำผึ้งรวง	13	4.80	62.40	20	1,248.00
รวมของป่า	191.00	77.21	2,209.35	325.00	44,711.70
รวมฐานป่า	847.00	252.34	4,629.88	4,740.63	376,397.14

จากตารางที่ 5.8 พบว่า มูลค่ารวมต่อเดือนของทรัพยากรฐานป่าสูงถึง 376,397.14 บาท (สามแสนเจ็ดหมื่นหกพันสามร้อยเก้าเจ็ดสิบบาทสิบสี่สตางค์) โดยทรัพยากรประเภทสัตว์ป่ามีมูลค่ารวมมากที่สุด 246,867.50 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทเห็ดมีมูลค่ารวม 49,450.25 บาท และทรัพยากรประเภทของป่ามีมูลค่ารวม 44,711.70 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ขามแดงเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่ารวมต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 115,000.00 บาท รองลงมา คือแมงพลับ คิดเป็นมูลค่า 80,730.00 บาท เห็ดโคน คิดเป็นมูลค่า 31,076.00 บาท ลูกกอก คิดเป็นมูลค่า 24,244.80 บาท และเห็ดเหมีด คิดเป็นมูลค่า 16,237.50 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.9 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานป่า

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
เห็ดโคน	53.00	2.13	1.34	151.27	18.91	278.40	5,264.29
เห็ดเหมีด	41.00	2.44	1.57	156.56	19.57	278.40	5,448.38
เห็ดนมหนู	26.00	1.43	1.09	40.20	5.02	278.40	1,398.93
รวมเห็ด	120.00	6.00	3.99	348.03	43.50	835.20	12,111.60

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
หน่อไม้	57.00	1.35	1.30	99.66	12.46	278.40	3,468.32
มะเขือพวง	2.00	3.00	2.00	12.00	1.50	278.40	417.60
ผักกูด	26.00	2.27	1.50	88.34	11.04	278.40	3,074.06
ผักหวาน	29.00	2.23	1.44	93.34	11.67	278.40	3,248.24
ผักเหลียง	6.00	0.55	1.50	4.95	0.62	278.40	172.26
พาโหม	1.00	5.00	2.00	10.00	1.25	278.40	348.00
สะตอ	9.00	1.50	1.75	23.63	2.95	278.40	822.15
ลูกเนียงนก	11.00	2.37	2.84	73.75	9.22	278.40	2,566.59
ยอดลำเพ็ง	3.00	0.20	1.00	0.60	0.08	278.40	20.88
ยอดแซะ	25.00	0.40	1.25	12.50	1.56	278.40	435.00
ยอดหญุย	2.00	0.20	1.00	0.40	0.05	278.40	13.92
ยอดปุด	1.00	1.00	1.00	1.00	0.13	278.40	34.80
หัวบอน	1.00	1.00	1.00	1.00	0.13	278.40	34.80
หัวทื่อ	1.00	0.50	1.00	0.50	0.06	278.40	17.40
หัวมัน	3.00	3.00	2.00	18.00	2.25	278.40	626.40
ส้มกุ้ง	1.00	7.00	1.00	7.00	0.88	278.40	243.60
กล้วยเถื่อน	13.00	2.22	1.50	43.29	5.41	278.40	1,506.49
รวมผักพื้นบ้าน	191.00	33.78	25.08	489.96	61.24	4,732.80	17,050.52
ทุเรียน	11.00	2.25	1.50	37.13	4.64	278.40	1,291.95
จำปาตะ	5.00	2.00	2.00	20.00	2.50	278.40	696.00
สับปะรด	15.00	1.16	1.80	31.32	3.92	278.40	1,089.94
เงาะ	5.00	1.00	2.00	10.00	1.25	278.40	348.00
ลูกพรวน	5.00	1.00	3.00	15.00	1.88	278.40	522.00
รวมผลไม้	41.00	7.41	10.30	113.45	14.18	1,392.00	3,947.89
ปลาหมอ	30.00	4.15	1.75	217.88	27.23	278.40	7,582.05
ปลาช่อน	39.00	2.13	2.38	196.83	24.60	278.40	6,849.62
ปลาดุก	42.00	2.05	2.30	198.03	24.75	278.40	6,891.44
ปลากด	20.00	4.00	1.00	80.00	10.00	278.40	2,784.00
ด้วงพร้าว	1.00	2.00	2.00	4.00	0.50	278.40	139.20

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คำนวณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ครัวเรือน ป่านา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
กบ	3.00	4.50	2.50	33.75	4.22	278.40	1,174.50
กระรอก	4.00	7.00	2.50	70.00	8.75	278.40	2,436.00
นก	2.00	4.00	2.00	16.00	2.00	278.40	556.80
นกกรง	2.00	6.00	1.00	12.00	1.50	278.40	417.60
ไก่เถื่อน	5.00	1.00	1.00	5.00	0.63	278.40	174.00
มูสังซ์	3.00	5.50	2.50	41.25	5.16	278.40	1,435.50
แลน	2.00	8.00	3.00	48.00	6.00	278.40	1,670.40
หอยโล่	1.00	1.00	1.00	1.00	0.13	278.40	34.80
หอยขม	1.00	2.00	1.00	2.00	0.25	278.40	69.60
ไข่มดแดง	92.00	2.30	1.43	301.93	37.74	278.40	10,507.17
แมลงพลับ	46.00	3.17	2.00	291.64	36.46	278.40	10,149.07
แมงไฮด์	1.00	7.00	1.00	7.00	0.88	278.40	243.60
รวมสัตว์ป่า	294.00	65.79	30.36	1,526.30	190.79	4,732.80	53,115.36
ฟ้าทะลายโจร	2.00	2.00	1.00	4.00	0.50	278.40	139.20
บ่าวหุงฟ้า	4.00	4.00	1.50	24.00	3.00	278.40	835.20
ขอบนางน้ย	1.00	6.00	2.00	12.00	1.50	278.40	417.60
ขอบนางใหญ่	1.00	6.00	2.00	12.00	1.50	278.40	417.60
โตไม่รู้ลืม	2.00	2.00	2.00	8.00	1.00	278.40	278.40
รวมสมุนไพร	10.00	20.00	8.50	60.00	7.50	1,392.00	2,088.00
ไม้ันบุด	2.00	4.00	2.00	16.00	2.00	278.40	556.80
ดอกเรา	2.00	1.00	1.00	2.00	0.25	278.40	69.60
ใบพ้อ	15.00	3.02	1.83	82.96	10.37	278.40	2,886.95
ลูกกอ	159.00	3.27	1.39	722.70	90.34	278.40	25,150.05
น้ำผึ้งรวง	13.00	6.00	2.80	218.40	27.30	278.40	7,600.32
รวมของป่า	191.00	17.29	9.02	1,042.06	130.26	1,392.00	36,263.72
รวมฐานป่า	847.00	150.26	87.25	3,579.80	447.48	14,476.80	124,577.08

จากตารางที่ 5.9 พบว่า ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรป่าควนสูงถึง 124,577.08 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นสี่พันห้าร้อยเจ็ดสิบเจ็ดบาทแปดสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทสัตว์ป่ามีต้นทุนแรงงานมากที่สุด

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

53,115.36 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทของป่ามีต้นทุนแรงงาน 36,263.72 บาท และทรัพยากรประเภทของเห็ดมีต้นทุนแรงงาน 12,111.60 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ลูกกอกเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนแรงงานต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 25,150.05 บาท รองลงมา คือ แมงพลับ คิดเป็นมูลค่า 10,149.07 บาท ไข่มดแดง คิดเป็นมูลค่า 10,507.17 บาท ปลาหมอ คิดเป็นมูลค่า 7,582.05 บาท และปลาดุก คิดเป็นมูลค่า 6,891.44 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.10 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานป่า

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
เห็ดโคน	53.00	3.12	165.36	20.67	28.52	589.51
เห็ดเหมีด	41.00	3.12	127.92	15.99	28.52	456.03
เห็ดนมหมู	26.00	3.12	81.12	10.14	28.52	289.19
รวมเห็ด	120.00	9.36	374.40	46.80	85.56	1,334.74
หน่อไม้	57.00	3.12	177.84	22.23	28.52	634.00
มะเขือพวง	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
ผักกูด	26.00	3.12	81.12	10.14	28.52	289.19
ผักหวาน	29.00	3.12	90.48	11.31	28.52	322.56
ผักเหลียง	6.00	3.12	18.72	2.34	28.52	66.74
พาโหม	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
สะตอ	9.00	3.12	28.08	3.51	28.52	100.11
ลูกเนียงนก	11.00	3.12	34.32	4.29	28.52	122.35
ยอดลำไย	3.00	3.12	9.36	1.17	28.52	33.37
ยอดแซะ	25.00	3.12	78.00	9.75	28.52	278.07
ยอดหญุย	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
ยอดปุด	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
ห้วบอน	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
ห้วทื่อ	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
ห้วมัน	3.00	3.12	9.36	1.17	28.52	33.37
ส้มกุ้ง	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
กล้วยเถื่อน	13.00	3.12	40.56	5.07	28.52	144.60
รวมผักพื้นบ้าน	191.00	53.04	595.92	74.49	484.84	2,124.45

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
ทุเรียน	11.00	3.12	34.32	4.29	28.52	122.35
จำปาตะ	5.00	3.12	15.60	1.95	28.52	55.61
สับปะรด	15.00	3.12	46.80	5.85	28.52	166.84
เงาะ	5.00	3.12	15.60	1.95	28.52	55.61
ลูกพรวน	5.00	3.12	15.60	1.95	28.52	55.61
รวมผลไม้	41.00	15.60	127.92	15.99	142.60	456.03
ปลาหมอ	30.00	3.12	93.60	11.70	28.52	333.68
ปลาช่อน	39.00	3.12	121.68	15.21	28.52	433.79
ปลาดุก	42.00	3.12	131.04	16.38	28.52	467.16
ปลากด	20.00	3.12	62.40	7.80	28.52	222.46
ด้วงพร้าว	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
กบ	3.00	3.12	9.36	1.17	28.52	33.37
กระรอก	4.00	3.12	12.48	1.56	28.52	44.49
นก	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
นกกรง	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
ไก่เถื่อน	5.00	3.12	15.60	1.95	28.52	55.61
มูสั้งซ์	3.00	3.12	9.36	1.17	28.52	33.37
แลน	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
หอยโล่	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
หอยขม	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
ไข่มดแดง	92.00	3.12	287.04	35.88	28.52	1,023.30
แมลงพลับ	46.00	3.12	143.52	17.94	28.52	511.65
แมงไฮด์	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
รวมสัตว์ป่า	294.00	53.04	917.28	114.66	484.84	3,270.10
ฟ้าทะลาย โจร	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
บ่าวทุ่งฟ้า	4.00	3.12	12.48	1.56	28.52	44.49
ขอบนางนุ้ย	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12
ขอบนาง	1.00	3.12	3.12	0.39	28.52	11.12

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
ใหญ่						
โตไม้รู้ลืม	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
รวมสมุนไพร	10.00	15.60	31.20	3.90	142.60	111.23
ไม้ขับปัส	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
ดอกเรา	2.00	3.12	6.24	0.78	28.52	22.25
ใบพ้อ	15.00	3.12	46.80	5.85	28.52	166.84
ลูกกอ	159.00	3.12	496.08	62.01	28.52	1,768.53
น้ำผึ้งรวง	13.00	3.12	40.56	5.07	28.52	144.60
รวมของป่า	191.00	15.60	595.92	74.49	142.60	2,124.45
รวมฐานป่า	847.00	162.24	2,642.64	330.33	1,483.04	9,421.01

จากตารางที่ 5.10 พบว่า ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรป่าสูงถึง 9,421.01 บาท (เก้าพันสี่ร้อยยี่สิบเอ็ด บาทหนึ่งสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทผลไม้มีต้นทุนน้ำมันมากที่สุด 456.03 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทผักพื้นบ้านมีต้นทุนน้ำมัน 2,124.45 บาท และทรัพยากรประเภทของป่ามีต้นทุนน้ำมัน 2,124.45 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ลูกกอเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนน้ำมันต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 1,768.53 บาท รองลงมา คือ ไข่มดแดง คิดเป็นมูลค่า 1,023.30 บาท หน่อไม้ คิดเป็นมูลค่า 634.00 บาท เห็ดโคน คิดเป็นมูลค่า 589.51 บาท และปลาตุ๊ก คิดเป็นมูลค่า 467.16 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.11 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานป่า

ทรัพยากร ฐานป่า	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
เห็ดโคน	5,264.29	589.51	5,853.79	31,076.00	25,222.21
เห็ดเหมีด	5,448.38	456.03	5,904.41	16,237.50	10,333.09
เห็ดนมหนู	1,398.93	289.19	1,688.13	2,136.75	448.62
รวมเห็ด	12,111.60	1,334.74	13,446.33	49,450.25	36,003.92
หน่อไม้	3,468.32	634.00	4,102.32	3,191.40	- 910.92
มะเขือพวง	417.60	22.25	439.85	14.00	- 425.85

ทรัพยากร ฐานป่า	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
ผักกูด	3,074.06	289.19	3,363.25	550.00	- 2,813.25
ผักหวาน	3,248.24	322.56	3,570.81	1,834.00	- 1,736.81
ผักเหลียง	172.26	66.74	239.00	1,000.00	761.00
พาโหม	348.00	11.12	359.12	75.00	- 284.12
สะตอ	822.15	100.11	922.26	712.32	- 209.94
ลูกเนียงนก	2,566.59	122.35	2,688.94	5,215.50	2,526.56
ยอดลำเพ็ง	20.88	33.37	54.25	30.00	- 24.25
ยอดแคชะ	435.00	278.07	713.07	310.00	- 403.07
ยอดหมุย	13.92	22.25	36.17	20.00	- 16.17
ยอดปุด	34.80	11.12	45.92	10.00	- 35.92
หัวบอน	34.80	11.12	45.92	10.00	- 35.92
หัวท้อ	17.40	11.12	28.52	60.00	31.48
หัวมัน	626.40	33.37	659.77	900.00	240.23
ส้มกุ้ง	243.60	11.12	254.72	28.00	- 226.72
กล้วยเถื่อน	1,506.49	144.60	1,651.09	3,695.63	2,044.54
รวมผักพื้นบ้าน	17,050.52	2,124.45	19,174.97	17,655.85	- 1,519.13
ทุเรียน	1,291.95	122.35	1,414.30	8,989.70	7,575.39
จำปาตะ	696.00	55.61	751.61	3,750.00	2,998.39
สับปะรด	1,089.94	166.84	1,256.78	438.40	- 818.38
เงาะ	348.00	55.61	403.61	1,770.75	1,367.14
ลูกพรวน	522.00	55.61	577.61	1,500.00	922.39
รวมผลไม้	3,947.89	456.03	4,403.92	16,448.85	12,044.92
ปลาหมอ	7,582.05	333.68	7,915.73	8,920.50	1,004.77
ปลาช่อน	6,849.62	433.79	7,283.41	15,480.00	8,196.59
ปลาดุก	6,891.44	467.16	7,358.60	13,717.00	6,358.40
ปลากด	2,784.00	222.46	3,006.46	4,000.00	993.54
ด้วงพร้าว	139.20	11.12	150.32	2,500.00	2,349.68
กบ	1,174.50	33.37	1,207.87	1,140.00	- 67.87
กระรอก	2,436.00	44.49	2,480.49	900.00	- 1,580.49

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานป่า	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
นก	556.80	22.25	579.05	90.00	- 489.05
นกกรง	417.60	22.25	439.85	90.00	- 349.85
ไก่เถื่อน	174.00	55.61	229.61	900.00	670.39
มุสซังซ์	1,435.50	33.37	1,468.87	2,040.00	571.13
แลน	1,670.40	22.25	1,692.65	1,100.00	- 592.65
หอยโล่	34.80	11.12	45.92	45.00	- 0.92
หอยขม	69.60	11.12	80.72	45.00	- 35.72
ไข่มดแดง	10,507.17	1,023.30	11,530.47	115,000.00	103,469.53
แมลงพลับ	10,149.07	511.65	10,660.72	80,730.00	70,069.28
แมงไฮด์	243.60	11.12	254.72	170.00	- 84.72
รวมสัตว์ป่า	53,115.36	3,270.10	56,385.46	246,867.50	190,482.04
ฟ้าทะลายโจร	139.20	22.25	161.45	120.00	- 41.45
บ่าวทุ่งฟ้า	835.20	44.49	879.69	450.00	- 429.69
ขอบนางนุ้ย	417.60	11.12	428.72	103.00	- 325.72
ขอบนางใหญ่	417.60	11.12	428.72	110.00	- 318.72
โดไม้รูลิ้ม	278.40	22.25	300.65	480.00	179.35
รวมสมุนไพร	2,088.00	111.23	2,199.23	1,263.00	- 936.23
ไม้ันบปุด	556.80	22.25	579.05	4,800.00	4,220.95
ดอกเรา	69.60	22.25	91.85	360.00	268.15
ใบพ้อ	2,886.95	166.84	3,053.79	14,058.90	11,005.11
ลูกกอ	25,150.05	1,768.53	26,918.58	24,244.80	- 2,673.78
น้ำผึ้งรวง	7,600.32	144.60	7,744.92	1,248.00	- 6,496.92
รวมของป่า	36,263.72	2,124.45	38,388.18	44,711.70	6,323.52
รวมฐานป่า	124,577.08	9,421.01	133,998.09	376,397.14	242,399.05

จากตารางที่ 5.11 พบว่า มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานป่าสูงถึง 242,399.05 บาท (สองแสนสี่หมื่นสองพันสามร้อยเก้าสิบเก้าบาทห้าสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทสัตว์ป่ามีมูลค่าสุทธิมากที่สุด 6,323.52 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทเห็ดมีมูลค่าสุทธิ 36,003.92 บาท และทรัพยากรประเภทผลไม้ไม่มีมูลค่าสุทธิ 12,044.92 บาท

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ไข่มดแดงเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าสุทธิต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 103,469.53 บาท รองลงมา คือ แมงพลับ คิดเป็นมูลค่า 70,069.28 บาท เห็ดโคน คิดเป็นมูลค่า 25,222.21 บาท ใบพ้อ คิดเป็นมูลค่า 11,005.11 บาท และเห็ดเหมีด คิดเป็นมูลค่า 10,333.09 บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์การแปลงปริมาณอาหารฐานป่าให้เป็นคุณค่าทางโภชนาการ แสดงดังตารางที่ 5.12 มีรายละเอียดดังนี้

สารอาหารประเภทโปรตีนและประเภทคาร์โบไฮเดรต ได้มาจากแหล่งธรรมชาติมากที่สุด ร้อยละ 100 และในบรรดาแหล่งธรรมชาติซึ่งมีเห็ด ผักพื้นบ้าน สัตว์ป่า สมุนไพร และของป่า พบว่า โปรตีนจะมาจากสัตว์ป่ามากที่สุด

ส่วนสารอาหารประเภทวิตามิน ได้มาจากแหล่งธรรมชาติ ร้อยละ 100 พบว่า วิตามินมาจากผักพื้นบ้านมากที่สุด

ตารางที่ 5.12 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานป่า

ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
โปรตีน			
1.เห็ด	321,380	-	321,380
2.ผักพื้นบ้าน	503,600	-	503,600
3.สัตว์ป่า	1,222,300	-	1,222,300
4.สมุนไพร	13,600	-	13,600
รวมโปรตีน	2,060,880	-	2,060,880
สัดส่วนร้อยละที่มาของโปรตีน	100.00	-	-
คาร์โบไฮเดรต			
1.เห็ด	321,380	-	321,380
2.ผักพื้นบ้าน	503,600	-	503,600
3.สัตว์ป่า	1,222,300	-	1,222,300
4.สมุนไพร	13,600	-	13,600
5.ผลไม้	359,650	-	4,270,230

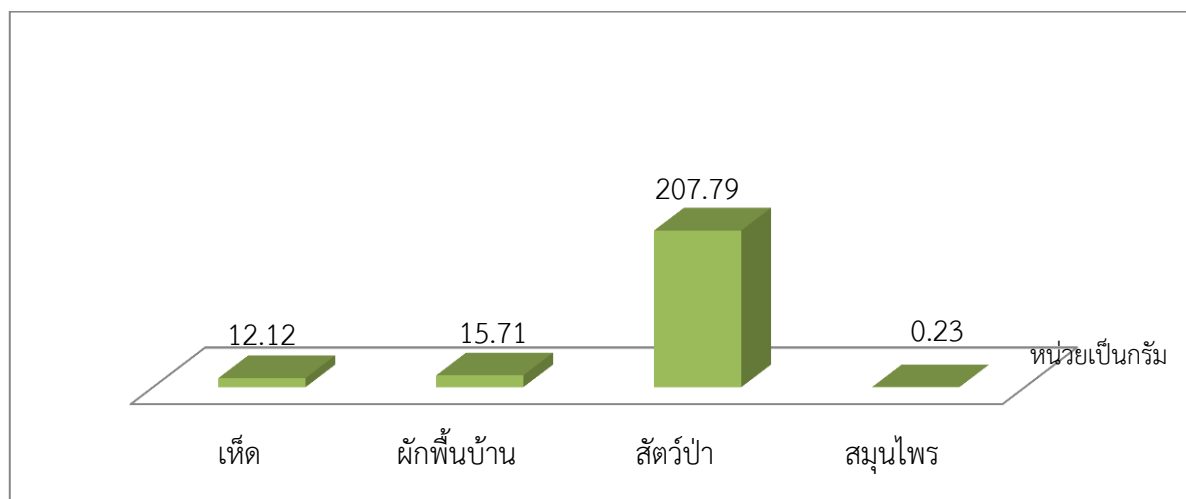
ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
รวมคาร์โบไฮเดรต	2,420,530	-	2,420,530
สัดส่วนร้อยละที่มาของคาร์โบไฮเดรต	100.00	-	-
วิตามิน (ผักและผลไม้)			
1.เห็ด	321,380	-	321,380
2.ผักพื้นบ้าน	503,600	-	503,600
3.สมุนไพร	13,600	-	13,600
4.ผลไม้	359,650	-	359,650
รวมวิตามิน	1,198,230	-	1,198,230
สัดส่วนร้อยละที่มาของวิตามิน	100.00	-	-
พลังงาน			
รวมจากอาหารทุกประเภท	11,756.85	-	11,756.85

เนื่องจากผลการศึกษานำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ พบว่า ทรัพยากรจากฐานป่าเป็นประเภทอาหารที่ให้ความสำคัญต่อประชากรในอำเภอจะนะ ในที่นี้ผู้วิจัยได้คำนวณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารเหล่านี้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตวิตามินที่สำคัญของอำเภอจะนะแยกออกมาเพื่อให้เห็นรายละเอียด โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

ปริมาณของผัก สมุนไพรและสัตว์ป่าประเภทต่างๆที่เก็บได้ต่อเดือนประเภทผลไม้ 188,898.20 เห็ด 321.38 กิโลกรัม ผักพื้นบ้าน 503.60 กิโลกรัม สัตว์ป่า 1,222.30 กิโลกรัม และสมุนไพร 13.60 กิโลกรัม ในส่วนข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณค่าทางโภชนาการของผัก สมุนไพรและสัตว์ป่าประเภทโปรตีนของเห็ด ผักพื้นบ้าน สัตว์ป่า และสมุนไพร คือ 3.77, 3.12, 17.00 และ 1.67 กรัมต่อสัดส่วน 100 กรัม (กรมอนามัย, 2544) ส่วนพลังงานของเห็ด ผักพื้นบ้าน สัตว์ป่า และสมุนไพร มีค่าเฉลี่ยของผัก สมุนไพรและสัตว์ป่าแต่ละชนิดดังนี้ 35.23, 81.50, 77.00, 46.00 กิโลแคลอรีต่อสัดส่วน 100 กรัม ดังนั้น จากปริมาณผัก สมุนไพรและสัตว์ป่าทั้งหมดที่เก็บได้ในอำเภอจะนะสามารถให้คุณค่าทางโภชนาการอาหารประเภทวิตามินจากเห็ด ผักพื้นบ้าน สัตว์ป่า และสมุนไพร ดังตารางที่ 5.13 และภาพประกอบ

ตารางที่ 5.13 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานป่า

ประเภทของ กลุ่มอาหาร	ปริมาณที่ เก็บได้ (กิโลกรัม)	ค่าเฉลี่ย โปรตีน (กรัม/100 กรัม)	ปริมาณคุณค่าทาง โภชนาการของอาหาร ประเภทโปรตีน (กรัม)	ค่าเฉลี่ยพลังงาน (กิโลแคลอรี : 100 กรัม)	ปริมาณพลังงาน (แคลอรี)
เห็ด	321.38	3.77 ¹	12.12	35.23 ²¹	11,322.22
ผักพื้นบ้าน	503.60	3.12 ³	15.71	81.50 ²	41,043.40
สัตว์ป่า	1,222.30	17.00 ⁴	207.79	77.00 ³	94,117.10
สมุนไพร	13.60	1.67 ²	0.23	46.00 ²	625.60
รวม	2,060.88	-	235.85	-	147,108.32

ภาพที่ 5.2 ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานป่าประเภทโปรตีน

¹ หมอชาวบ้าน

² ยั่งยืน ไพสุตตานดิวัฒนา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

³ ค่าเฉลี่ยโปรตีนและพลังงานจากกองโภชนาการ กรมอนามัย (2544)

เนื่องจากผลการศึกษานำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ พบว่า ทรัพยากรจากฐานป่าเป็นประเภทอาหารที่ให้ความสำคัญต่อประชากรในอำเภอจะนะ ในที่นี้ผู้วิจัยได้คำนวณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารเหล่านี้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตวิตามินที่สำคัญของอำเภอจะนะแยกออกมาเพื่อให้เห็นรายละเอียด โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

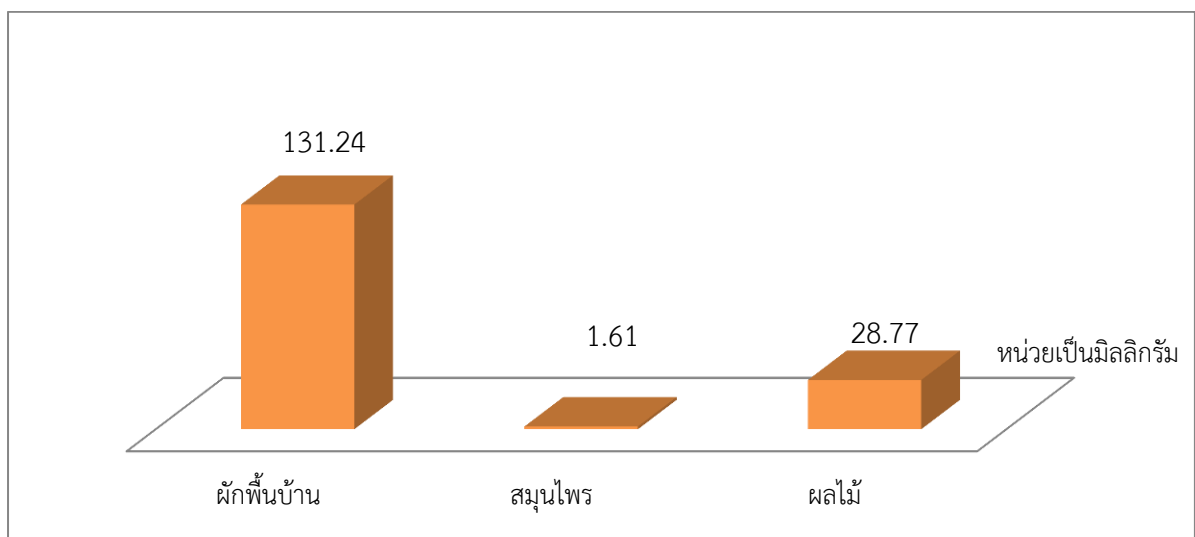
ปริมาณของผักและผลไม้ประเภทต่างๆที่เก็บได้ต่อเดือนประเภทผลไม้ ผักพื้นบ้าน 503.60 กิโลกรัม สมุนไพร 13.60 กิโลกรัม และผลไม้ 359.65 กิโลกรัม ในส่วนข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณค่าทางโภชนาการของผักและผลไม้ประเภทวิตามินของผักพื้นบ้าน สมุนไพร และผลไม้ คือ 26.06, 11.84, 8.00 มิลลิกรัมต่อสัดส่วน 100 มิลลิกรัม (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข) ส่วนพลังงานของผักพื้นบ้าน สมุนไพร และผลไม้ มีค่าเฉลี่ยของผักและผลไม้แต่ละชนิดดังนี้ 81.50, 46.00, 79.67 กิโลแคลอรีต่อสัดส่วน 100 กรัม ดังนั้น จากปริมาณผักและผลไม้ทั้งหมดที่เก็บได้ในอำเภอจะนะสามารถให้คุณค่าทางโภชนาการอาหารประเภทวิตามินจากผักพื้นบ้าน สมุนไพร และผลไม้ ดังตารางที่ 5.14 และภาพประกอบ

ตารางที่ 5.14 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทวิตามินและพลังงานของอาหารฐานป่า

ประเภทของ กลุ่มอาหาร	ปริมาณที่ เก็บได้ (กิโลกรัม)	ค่าเฉลี่ย วิตามิน (มิลลิกรัม/ 100 มิลลิกรัม)	ปริมาณคุณค่าทาง โภชนาการของ อาหารประเภท วิตามิน (มิลลิกรัม กรัม)	ค่าเฉลี่ยพลังงาน (กิโลแคลอรี : 100 กรัม)	ปริมาณพลังงาน (แคลอรี)
ผักพื้นบ้าน	503.60	26.06 ¹	131.24	81.50 ¹	41,043.40
สมุนไพร	13.60	11.84 ¹	1.61	46.00 ¹	625.60
ผลไม้	359.65	8.00 ²	28.77	79.67	28,653.32
รวม	876.85	-	161.62	-	70,322.32

¹ ยิ่งยง ไพสุขตานติวัฒนา คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

² กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ภาพที่ 5.3 ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการอาหารฐานป่าประเภทวิตามิน

5.2.5) การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานนา

การวิเคราะห์มูลค่ารวมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฐานป่า ใช้การวิเคราะห์มูลค่ารวมของฐานทรัพยากร การวิเคราะห์ต้นทุน และการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิ ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.15 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานนา

ทรัพยากรฐานนา	จำนวนครั้ง	ปริมาณต่อครั้ง	ราคา กิโลกรัม	มูลค่ารวมต่อครั้ง
ข้าวเล็บนก	1.00	27,925.00	20.00	558,500.00
ข้าวหอมมะลิ	1.00	1,650.00	30.00	49,500.00
ข้าวหอมจันทร์	1.00	100.00	20.00	2,000.00
ข้าวลูกเขย	1.00	5,200.00	21.00	109,200.00
ข้าวช่อสูง	1.00	6,985.00	28.00	195,580.00
ข้าวช่อชิง	1.00	4,260.00	21.00	89,460.00
ข้าวลูกจันทน์	1.00	1,525.00	20.00	30,500.00
ข้าวลูกปลา	1.00	13,407.00	20.00	268,140.00
ข้าวสังข์หยด	1.00	1,070.00	50.00	53,500.00

ทรัพยากร ฐานนา	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ราคา กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อครั้ง
ข้าวลายด้า	1.00	100.00	24.00	2,400.00
ข้าวแมงดา	1.00	100.00	20.00	2,000.00
ข้าวเหนียวดำ	1.00	400.00	23.00	9,200.00
ข้าวเหนียวขาว	1.00	60.00	19.00	1,140.00
ข้าวเจ้า	1.00	200.00	19.00	3,800.00
ข้าวดอกขอม	1.00	350.00	21.00	7,350.00
ข้าวหอม	1.00	1,500.00	20.00	30,000.00
ข้าวมโนราห์	1.00	4,250.00	28.00	119,000.00
ข้าวหอมมะลิ	1.00	440.00	37.00	16,280.00
ข้าวเข้มทอง	1.00	7,725.00	25.00	193,125.00
ข้าวเบาขาว	1.00	1,800.00	22.00	39,600.00
ข้าวช่อขาว	1.00	1,550.00	23.00	35,650.00
ข้าวลูกดำ	1.00	2,010.00	25.00	50,250.00
ข้าวลูกแดง	1.00	50.00	24.00	1,200.00
ข้าวนางแก้ว	1.00	600.00	20.00	12,000.00
ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	1.00	400.00	38.00	15,200.00
ข้าวรวงงาม	1.00	2,250.00	23.00	51,750.00
ข้าวใบห่อ	1.00	400.00	21.00	8,400.00
ข้าวหอมเหลือง	1.00	3,000.00	26.00	78,000.00
ข้าวนกเขา	1.00	800.00	24.00	19,200.00
ข้าวโปะหอม	1.00	1,400.00	20.00	28,000.00
ข้าวรวงรี	1.00	400.00	21.00	8,400.00
รวมฐานนา	31.00	91,907.00	753.00	2,088,325.00

จากตารางที่ 5.15 พบว่า มูลค่ารวมต่อเดือนของทรัพยากรฐานนาสูงถึง 2,088,325.00 บาท (สอง ล้านแปดหมื่นแปดพันสามร้อยยี่ห้าบาท)

เมื่อจำแนกเป็นพันธุ์ข้าว พบว่า ข้าวเล็บนกเป็นพันธุ์ข้าวที่มีมูลค่ารวมต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 558,500.00 บาท รองลงมา คือ ข้าวลูกปลา คิดเป็นมูลค่า 268,140.00 บาท ข้าวช่อสูง คิดเป็นมูลค่า 195,580.00 บาท ข้าวเข้มทอง คิดเป็นมูลค่า 193,125.00 บาท และข้าวมนรินทร์ คิดเป็นมูลค่า 119,000.00 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.16 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนของทรัพยากรฐานนา

ทรัพยากร ฐานนา	พื้นที่	ค่าใช้จ่ายต่อไร่							ต้นทุน ต่อไร่	รวมต้นทุน
	ไร่	ตัดหญ้า	ไถนา	เมล็ดพันธุ์	ดำนา	ปุ๋ย	ยาศัตรูพืช	เก็บเกี่ยว		
ข้าวเล็บนก	94.181	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	632,580.81
ข้าวหอมมะลิ	6.088	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	40,890.97
ข้าวหอมจันทร์	0.156	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	1,047.80
ข้าวลูกเขย	21.305	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	143,098.23
ข้าวช่อสูง	23.174	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	155,651.65
ข้าวช่อชิง	24.216	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	162,650.40
ข้าวลูกจัน	4.095	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	27,504.68
ข้าวลูกปลา	44.169	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	296,667.71
ข้าวสังข์หยด	5.071	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	34,060.13
ข้าวลายด้า	0.236	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	1,585.13
ข้าวแมงดา	0.236	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	1,585.13
ข้าวเหนียวดำ	2.095	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	14,071.38
ข้าวเหนียวขาว	0.070	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	470.17
ข้าวเจ้า	2.321	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	15,589.34
ข้าวดอกหอม	2.261	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	15,186.35
ข้าวหอม	8.340	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	56,016.86

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานนา	พื้นที่	ค่าใช้จ่ายต่อไร่							ต้นทุน ต่อไร่	รวมต้นทุน
	ไร่	ตัดหญ้า	ไถนา	เมล็ดพันธุ์	ดำนา	ปุ๋ย	ยาศัตรูพืช	เก็บเกี่ยว		
ข้าวมโนราห์	33.137	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	222,569.63
ข้าวหอมมะลิ	0.552	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	3,707.59
ข้าวเข้มทอง	34.048	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	228,688.50
ข้าวเบาขาว	4.264	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	28,639.80
ข้าวช่อขาว	4.301	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	28,888.31
ข้าวลูกดำ	5.054	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	33,945.95
ข้าวลูกแดง	0.061	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	409.72
ข้าวนางแก้ว	1.336	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	8,973.44
ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	1.224	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	8,221.18
ข้าวรวงงาม	8.315	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	55,848.94
ข้าวใบห่อ	1.224	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	8,221.18
ข้าวหอมเหลือง	11.286	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	75,804.11
ข้าวนกเขา	2.054	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	13,796.00
ข้าวโป๊ะหม่อ	5.189	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	34,852.70
ข้าวรวงรี	1.000	350	1,300	250	1,400	2,400	200	816.65	6,716.65	6,716.65
รวมฐานนา	351.059	10,850	40,300	7,750	43,400	74,400	6,200	25,316.15	208,216.15	2,357,940.43

รายงานฉบับสมบูรณ์_แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จากตารางที่ 5.16 พบว่า ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานนาสูงถึง 2,357,940.43 บาท (สองล้านสามแสนห้าหมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยสี่สิบบาทสี่สิบบาทสามสตางค์)

เมื่อจำแนกเป็นพันธุ์ข้าว พบว่า ข้าวเล็บนกเป็นพันธุ์ข้าวที่มีต้นทุนแรงงานต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 632,580.81 บาท รองลงมา คือ ข้าวลูกปลา คิดเป็นมูลค่า 296,667.71 บาท ข้าวเข้มทอง คิดเป็นมูลค่า 228,688.50 บาท ข้าวมนโรรักษ์ คิดเป็นมูลค่า 222,569.63 บาท และข้าวช่อชิง คิดเป็นมูลค่า 162,650.40 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.17 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานนา

ทรัพยากร ฐานนา	ต้นทุน การผลิต	มูลค่ารวม ต่อครั้ง	มูลค่าสุทธิ ต่อครั้ง
ข้าวเล็บนก	632,580.81	558,500	- 74,080.81
ข้าวหอมประทุม	40,890.97	49,500	8,609.03
ข้าวหอมจันทร์	1,047.80	2,000	952.20
ข้าวลูกเขย	143,098.23	109,200	- 33,898.23
ข้าวช่อสูง	155,651.65	195,580	39,928.35
ข้าวช่อชิง	162,650.40	89,460	- 73,190.40
ข้าวลูกจิ้น	27,504.68	30,500	2,995.32
ข้าวลูกปลา	296,667.71	268,140	- 28,527.71
ข้าวสังข์หยด	34,060.13	53,500	19,439.87
ข้าวลายด้า	1,585.13	2,400	814.87
ข้าวแมงดา	1,585.13	2,000	414.87
ข้าวเหนียวดำ	14,071.38	9,200	- 4,871.38
ข้าวเหนียวขาว	470.17	1,140	669.83
ข้าวเจ้า	15,589.34	3,800	- 11,789.34
ข้าวดอกยอม	15,186.35	7,350	- 7,836.35
ข้าวหอม	56,016.86	30,000	- 26,016.86
ข้าวมนโรรักษ์	222,569.63	119,000	- 103,569.63
ข้าวหอมมะลิ	3,707.59	16,280	12,572.41
ข้าวเข้มทอง	228,688.50	193,125	- 35,563.50

ทรัพยากร ฐานนา	ต้นทุน การผลิต	มูลค่ารวม ต่อครั้ง	มูลค่าสุทธิ ต่อครั้ง
ข้าวเบาขาว	28,639.80	39,600	10,960.20
ข้าวช่อขาว	28,888.31	35,650	6,761.69
ข้าวลูกดำ	33,945.95	50,250	16,304.05
ข้าวลูกแดง	409.72	1,200	790.28
ข้าวนางแก้ว	8,973.44	12,000	3,026.56
ข้าวพันธุ์พื้นเมือง	8,221.18	15,200	6,978.82
ข้าวรวงงาม	55,848.94	51,750	- 4,098.94
ข้าวใบห่อ	8,221.18	8,400	178.82
ข้าวหอมเหลือง	75,804.11	78,000	2,195.89
ข้าวนกเขา	13,796.00	19,200	5,404.00
ข้าวโป๊ะหมอ	34,852.70	28,000	- 6,852.70
ข้าวรวงรี	6,716.65	8,400	1,683.35
รวมฐานนา	2,357,940.43	2,088,325.00	-269,615.43

จากตารางที่ 5.17 พบว่า มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานนาสูงถึง -269,615.43 บาท (ลบสองแสนหกหมื่นเก้าพันหกร้อยสิบห้าบาทสี่สิบสามสิบสตางค์)

เมื่อจำแนกเป็นพันธุ์ข้าวพบว่า ข้าวช่อสูงเป็นพันธุ์ข้าวที่มีมูลค่าสุทธิต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 39,928.35 บาท รองลงมา คือ ข้าวสังข์หยด คิดเป็นมูลค่า 19,439.87 บาท ข้าวลูกดำ คิดเป็นมูลค่า 16,304.05 บาท ข้าวหอมมะลิ คิดเป็นมูลค่า 12,572.41 บาท และข้าวเบาขาว คิดเป็นมูลค่า 10,960.20 บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์การแปลงปริมาณอาหารฐานนาให้เป็นคุณค่าทางโภชนาการ แสดงดังตารางที่ 5.18 มีรายละเอียดดังนี้

สารอาหารประเภทโปรตีนและคาร์โบไฮเดรตได้มาจากแหล่งผลิตเองมากที่สุด ร้อยละ 100 พบว่าโปรตีนจะมาจากข้าวมากที่สุด

ตารางที่ 5.18 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐานนา

ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
โปรตีน			
1.ข้าว	-	91,907,000	91,907,000
รวมโปรตีน	-	91,907,000	91,907,000
สัดส่วนร้อยละที่มาของโปรตีน	-	100.00	-
คาร์โบไฮเดรต			
1.ข้าว	-	91,907,000	91,907,000
รวมคาร์โบไฮเดรต	-	91,907,000	91,907,000
สัดส่วนร้อยละที่มาของคาร์โบไฮเดรต	-	100.00	-
พลังงาน			
รวมจากอาหารทุกประเภท	-	91,907,000	91,907,000

เนื่องจากผลการศึกษาที่นำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ พบว่า ทรัพยากรจากฐานนาเป็นประเภทอาหารที่ให้ความสำคัญต่อประชากรในอำเภอจะนะ ในที่นี้ผู้วิจัยได้คำนวณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารเหล่านี้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตโปรตีนที่สำคัญของอำเภอจะนะแยกออกมาเพื่อให้เห็นรายละเอียด โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

ปริมาณข้าวประเภทต่างๆที่เก็บได้ต่อปี 91,907.00 กิโลกรัม ในส่วนข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณค่าทางโภชนาการของข้าวประเภทโปรตีน คือ 6,564,785.71 กรัมต่อสัดส่วน 100 กรัม (ศูนย์เบาหวานศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล) ส่วนพลังงานของข้าว คือ 262,591,428.57 กิโลแคลอรีต่อสัดส่วน 100 กรัม ดังนั้น จากปริมาณข้าวทั้งหมดที่ได้จากการเก็บในอำเภอจะนะสามารถให้คุณค่าทางโภชนาการอาหารประเภทโปรตีนจากข้าว ดังตารางที่ 5.19

ตารางที่ 5.19 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานนา

ประเภท ของกลุ่ม อาหาร	ปริมาณที่เก็บ ได้ (กิโลกรัม)	ค่าเฉลี่ยโปรตีน (กรัม/100กรัม)	ปริมาณคุณค่าทาง โภชนาการของอาหาร ประเภทโปรตีน (กรัม)	ค่าเฉลี่ยพลังงาน (กิโลแคลอรี : 100กรัม)	ปริมาณพลังงาน (แคลอรี)
ข้าว	91,907.00	6,564,785.71 ⁵	6,033,497,602.48	262,591,428.57 ¹	2,413,399,042,558,299
รวม	91,907.00	-	6,033,497,602.48	-	2,413,399,042,558,299

5.2.3) การวิเคราะห์ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานเล

การวิเคราะห์มูลค่ารวมจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรฐานเล ใช้การวิเคราะห์มูลค่ารวมของฐานทรัพยากร การวิเคราะห์ต้นทุนแรงงาน การวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมัน และการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิ ดังข้อมูลต่อไปนี้

ตารางที่ 5.20 แสดงการวิเคราะห์มูลค่ารวมของทรัพยากรฐานเล

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
ปุ๋ย	1,349.00	64.87	87,509.63	150.00	13,126,444.50
รวมปุ๋ย	1,349.00	64.87	87,509.63	150.00	13,126,444.50
ปลาทุ	546.00	17.94	9,795.24	120.00	1,175,428.80
ปลาจรวด	24.00	60.00	1,440.00	90.00	129,600.00
ปลาฉลาม	8.00	10.00	80.00	90.00	7,200.00
ปลาแป้น	50.00	6.80	340.00	50.00	17,000.00
ปลาจาระเม็ด	30.00	5.00	150.00	80.00	12,000.00
ปลาซาก	50.00	4.00	200.00	35.00	7,000.00
ปลาอินทรี	50.00	1.40	70.00	290.00	20,300.00
ปลาเก๋า	105.00	6.25	656.25	120.00	78,750.00
ปลาทราย	85.00	11.47	974.95	160.00	155,992.00

ที่มา: ^๕ ศูนย์เบาหวานศิริราช คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	ปริมาณ ต่อครั้ง	ปริมาณ ต่อเดือน	ราคาต่อ กิโลกรัม	มูลค่ารวม ต่อเดือน
ปลากระเบน	30.00	10.00	300.00	220.00	66,000.00
ปลาบะวล	60.00	19.33	1,159.80	80.00	92,784.00
ปลาลัง	13.00	15.00	195.00	60.00	11,700.00
ปลาโคบ	13.00	10.00	130.00	65.00	8,450.00
ปลาแมวสร้อย	35.00	142.85	4,999.75	60.00	299,985.00
ปลาหลังเขียว	25.00	0.40	10.00	60.00	600.00
ปลาเหรา	237.00	4.16	985.92	60.00	59,155.20
ปลาเหมารวม	185.00	231.45	42,818.25	65.00	2,783,186.25
รวมปลา	1,546.00	556.05	64,305.16	1,705.00	4,925,131.25
กุ้งหางแดง	413.00	67.98	28,075.74	100.00	2,807,574.00
กุ้งขาว	155.00	6.29	974.95	160.00	155,992.00
กุ้งแช่บ๊วย	20.00	9.00	180.00	160.00	28,800.00
กุ้งเปลือกแข็ง	123.00	5.06	622.38	110.00	68,461.80
กุ้งแคบ	100.00	5.43	543.00	100.00	54,300.00
รวมกุ้ง	811.00	93.76	30,396.07	630.00	3,115,127.80
กุ้งกระดาน	8.00	20.00	160.00	240.00	38,400.00
รวมกุ้ง	8.00	20.00	160.00	240.00	38,400.00
หมึกสาย	65.00	7.38	479.70	100.00	47,970.00
หมึกกระดอง	268.00	15.89	4,258.52	120.00	511,022.40
รวมหมึก	333.00	23.27	4,738.22	220.00	558,992.40
หอย	65.00	2.92	189.80	80.00	15,184.00
รวมหอย	65.00	2.92	189.80	80.00	15,184.00
รวมฐานเล	4,112.00	760.87	187,298.88	3,025.00	21,779,279.95

จากตารางที่ 5.20 พบว่า มูลค่ารวมต่อเดือนของทรัพยากรฐานเลสูงถึง 21,779,279.95 บาท (ยี่สิบเอ็ดล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันสองร้อยเจ็ดสิบบาทเก้าสิบบาทห้าสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทปูมีมูลค่ารวม

มากที่สุด 13,126,444.50 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทปลาที่มีมูลค่ารวม 4,925,131.25 บาท และ ทรัพยากรประเภทกุ้งมีมูลค่ารวม 3,115,127.80 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ปูม้าเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่ารวมต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 13,126,444.50 บาท รองลงมา คือ กุ้งหางแดง คิดเป็นมูลค่า 2,807,574.00 บาท ปลาเหมารวม คิดเป็นมูลค่า 2,783,186.25 บาท ปลาทุ คัดเป็นมูลค่า 1,175,428.80 บาท และหมึกกระดอง คิดเป็นมูลค่า 511,022.40 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.21 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานเล

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
ปูม้า	1,349.00	6.00	2.79	22,582.26	2,822.78	263.30	743,238.63
รวมปู	1,349.00	6.00	2.79	22,582.26	2,822.78	263.30	743,238.63
ปลาทุ	546.00	6.08	2.33	7,734.85	966.86	263.30	254,573.40
ปลาจรวด	24.00	8.00	3.00	576.00	72.00	263.30	18,957.60
ปลาฉลาม	8.00	10.00	6.00	480.00	60.00	263.30	15,798.00
ปลาแป้น	50.00	5.50	2.00	550.00	68.75	263.30	18,101.88
ปลากะเมียด	30.00	8.00	2.00	480.00	60.00	263.30	15,798.00
ปลาสาก	50.00	5.00	2.00	500.00	62.50	263.30	16,456.25
ปลาอินทรี	50.00	5.00	2.00	500.00	62.50	263.30	16,456.25
ปลาเก๋า	105.00	6.00	2.00	1,260.00	157.50	263.30	41,469.75
ปลาทราย	85.00	5.20	2.00	884.00	110.50	263.30	29,094.65
ปลากะเบน	30.00	5.17	2.00	310.20	38.78	263.30	10,209.46
ปลาชะวิล	60.00	4.00	2.00	480.00	60.00	263.30	15,798.00
ปลาลัง	13.00	7.07	3.33	306.06	38.26	263.30	10,073.21
ปลาโคบ	13.00	4.00	2.00	104.00	13.00	263.30	3,422.90
ปลาแมว สร้อย	35.00	4.00	2.00	280.00	35.00	263.30	9,215.50
ปลาหลังเขียว	25.00	6.33	5.33	843.47	105.43	263.30	27,760.79
ปลาเหรา	237.00	4.00	2.00	1,896.00	237.00	263.30	62,402.10
ปลาเหมารวม	185.00	5.18	2.56	2,453.25	306.66	263.30	80,742.52
รวมปลา	1,546.00	98.53	44.55	19,637.84	2,454.73	4,476.10	646,330.25

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	เวลา ต่อครั้ง	จำนวน แรงงาน	ชั่วโมง ต่อเดือน	แรงงาน ต่อวัน	ค่าแรง ต่อวัน	ต้นทุน แรงงาน
กุ้งหางแดง	413.00	5.00	2.06	4,253.90	531.74	263.30	140,006.48
กุ้งขาว	155.00	6.00	2.00	1,860.00	232.50	263.30	61,217.25
กุ้งแช่บ๊วย	20.00	5.00	2.29	229.00	28.63	263.30	7,536.96
กุ้งเปลือกแข็ง	123.00	6.28	2.00	1,544.88	193.11	263.30	50,845.86
กุ้งแค็บ	100.00	6.00	2.63	1,578.00	197.25	263.30	51,935.93
รวมกุ้ง	811.00	28.28	10.98	9,465.78	1,183.22	1,316.50	311,542.48
กุ้งกระดาน	8.00	10.00	6.00	480.00	60.00	263.30	15,798.00
รวมกุ้ง	8.00	10.00	6.00	480.00	60.00	263.30	15,798.00
หมึกสาย	65.00	13.50	2.00	1,755.00	219.38	263.30	57,761.44
หมึก กระดอง	268.00	5.25	2.15	3,025.05	378.13	263.30	99,561.96
รวมหมึก	333.00	18.75	4.15	4,780.05	597.51	526.60	157,323.40
หอย	65.00	4.00	3.50	910.00	113.75	263.30	29,950.38
รวมหอย	65.00	4.00	3.50	910.00	113.75	263.30	29,950.38
รวมฐานเล	4,112.00	165.56	71.97	57,855.93	7,231.99	7,109.10	1,904,183.14

จากตารางที่ 5.21 พบว่า ต้นทุนแรงงานของทรัพยากรฐานเลสูงถึง 1,904,183.14 บาท (หนึ่งล้านเก้าแสนสี่พันหนึ่งร้อยแปดสิบสามบาทสิบสี่สตางค์) โดยทรัพยากรประเภทปูมีต้นทุนแรงงานมากที่สุด 743,238.63 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทปลา มีต้นทุนแรงงาน 646,330.25 บาท และทรัพยากรประเภทกุ้งมีต้นทุนแรงงาน 311,542.48 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่าปูม้าเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนแรงงานต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 743,238.63 บาท รองลงมา คือ ปลาทุ คัดเป็นมูลค่า 254,573.40 บาท กุ้งหางแดง คิดเป็นมูลค่า 140,006.48 บาท หมึกกระดอง คิดเป็นมูลค่า 99,561.96 บาท และปลาเหมารวม คิดเป็นมูลค่า 80,742.52 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.22 แสดงการวิเคราะห์ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานเล

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
ปูม้า	1,349.00	8.79	11,857.71	1,482.21	28.52	42,272.74
รวมปู	1,349.00	8.79	11,857.71	1,482.21	28.52	42,272.74
ปลาทุ	546.00	8.79	4,799.34	599.92	28.52	17,109.65
ปลาจรวด	24.00	8.79	210.96	26.37	28.52	752.07
ปลาฉลาม	8.00	8.79	70.32	8.79	28.52	250.69
ปลาแป้น	50.00	8.79	439.50	54.94	28.52	1,566.82
ปลาจาระเม็ด	30.00	8.79	263.70	32.96	28.52	940.09
ปลาซาก	50.00	8.79	439.50	54.94	28.52	1,566.82
ปลาอินทรี	50.00	8.79	439.50	54.94	28.52	1,566.82
ปลาเก๋า	105.00	8.79	922.95	115.37	28.52	3,290.32
ปลาทราย	85.00	8.79	747.15	93.39	28.52	2,663.59
ปลากระเบน	30.00	8.79	263.70	32.96	28.52	940.09
ปลาบะวลี	60.00	8.79	527.40	65.93	28.52	1,880.18
ปลาลัง	13.00	8.79	114.27	14.28	28.52	407.37
ปลาโคบ	13.00	8.79	114.27	14.28	28.52	407.37
ปลาแมวสร้อย	35.00	8.79	307.65	38.46	28.52	1,096.77
ปลาหลังเขียว	25.00	8.79	219.75	27.47	28.52	783.41
ปลาเหรา	237.00	8.79	2,083.23	260.40	28.52	7,426.71
ปลาเหมารวม	185.00	8.79	1,626.15	203.27	28.52	5,797.22
รวมปลา	1,546.00	149.43	13,589.34	1,698.67	484.84	48,446.00
กุ้งหางแดง	413.00	8.79	3,630.27	453.78	28.52	12,941.91
กุ้งขาว	155.00	8.79	1,362.45	170.31	28.52	4,857.13
กุ้งแช่บ๊วย	20.00	8.79	175.80	21.98	28.52	626.73
กุ้งเปลือกแข็ง	123.00	8.79	1,081.17	135.15	28.52	3,854.37
กุ้งแคบ	100.00	8.79	879.00	109.88	28.52	3,133.64
รวมกุ้ง	811.00	43.95	7,128.69	891.09	142.60	25,413.78

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานเล	จำนวน ครั้ง	ระยะทาง ต่อครั้ง	ระยะทาง ต่อเดือน	น้ำมัน 8KM/L	ค่าน้ำมัน ต่อลิตร	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน
กึ่งกระดาน	8.00	8.79	70.32	8.79	28.52	250.69
รวมกึ่ง	8.00	8.79	70.32	8.79	28.52	250.69
หมึกสาย	65.00	8.79	571.35	71.42	28.52	2,036.86
หมึกกระดอง	268.00	8.79	2,355.72	294.47	28.52	8,398.14
รวมหมึก	333.00	17.58	2,927.07	365.88	57.04	10,435.00
หอย	65.00	8.79	571.35	71.42	28.52	2,036.86
รวมหอย	65.00	8.79	571.35	71.42	28.52	2,036.86
รวมฐานเล	4,112.00	237.33	36,144.48	4,518.06	770.04	128,855.07

จากตารางที่ 5.22 พบว่า ต้นทุนน้ำมันของทรัพยากรฐานเลสูงถึง 128,855.07 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นแปดพันแปดร้อยห้าสิบบาทเจ็ดสตางค์) โดยทรัพยากรประเภทปูมีต้นทุนน้ำมันมากที่สุด 42,272.74 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทปลา มีต้นทุนน้ำมัน 48,446.00 บาท และทรัพยากรประเภทกุ้งมีต้นทุนน้ำมัน 25,413.78 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ปูม้าเป็นทรัพยากรที่มีต้นทุนน้ำมันต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 42,272.74 บาท รองลงมา คือ ปลาทุ คัดเป็นมูลค่า 17,109.65 บาท กุ้งหางแดง คิดเป็นมูลค่า 12,941.91 บาท หมึกกระดอง คิดเป็นมูลค่า 8,398.14 บาท และปลาแฮ้ว คิดเป็นมูลค่า 7,426.71 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 5.23 แสดงการวิเคราะห์มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานเล

ทรัพยากร ฐานเล	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
ปูม้า	743,238.63	42,272.74	785,511.37	13,126,444.50	12,340,933.13
รวมปู	743,238.63	42,272.74	785,511.37	13,126,444.50	12,340,933.13
ปลาทุ	254,573.40	17,109.65	271,683.04	1,175,428.80	903,745.76
ปลาจรวด	18,957.60	752.07	19,709.67	129,600.00	109,890.33
ปลาฉลาม	15,798.00	250.69	16,048.69	7,200.00	- 8,848.69
ปลาแป้น	18,101.88	1,566.82	19,668.69	17,000.00	- 2,668.69
ปลากระเมียด	15,798.00	940.09	16,738.09	12,000.00	- 4,738.09

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ทรัพยากร ฐานเล	ต้นทุนแรงงาน ต่อเดือน	ต้นทุนน้ำมัน ต่อเดือน	รวมต้นทุน ต่อเดือน	มูลค่ารวม ต่อเดือน	มูลค่าสุทธิ ต่อเดือน
ปลาสาเก	16,456.25	1,566.82	18,023.07	7,000.00	- 11,023.07
ปลาอินทรี	16,456.25	1,566.82	18,023.07	20,300.00	2,276.93
ปลาเก๋า	41,469.75	3,290.32	44,760.07	78,750.00	33,989.93
ปลาทราย	29,094.65	2,663.59	31,758.24	155,992.00	124,233.76
ปลากระเบน	10,209.46	940.09	11,149.55	66,000.00	54,850.45
ปลาชะวัด	15,798.00	1,880.18	17,678.18	92,784.00	75,105.82
ปลาลัง	10,073.21	407.37	10,480.58	11,700.00	1,219.42
ปลาโคบ	3,422.90	407.37	3,830.27	8,450.00	4,619.73
ปลาแมวสร้อย	9,215.50	1,096.77	10,312.27	299,985.00	289,672.73
ปลา หลังเขียว	27,760.79	783.41	28,544.20	600.00	- 27,944.20
ปลาเหรา	62,402.10	7,426.71	69,828.81	59,155.20	- 10,673.61
ปลาเหมารวม	80,742.52	5,797.22	86,539.75	2,783,186.25	2,696,646.50
รวมปลา	646,330.25	48,446.00	694,776.25	4,925,131.25	4,230,355.00
กุ้งหางแดง	140,006.48	12,941.91	152,948.40	2,807,574.00	2,654,625.60
กุ้งขาว	61,217.25	4,857.13	66,074.38	155,992.00	89,917.62
กุ้งแช่บ๊วย	7,536.96	626.73	8,163.69	28,800.00	20,636.31
กุ้งเปลือกแข็ง	50,845.86	3,854.37	54,700.23	68,461.80	13,761.57
กุ้งแคบ	51,935.93	3,133.64	55,069.56	54,300.00	- 769.56
รวมกุ้ง	311,542.48	25,413.78	336,956.26	3,115,127.80	2,778,171.54
กั้งกระดาน	15,798.00	250.69	16,048.69	38,400.00	22,351.31
รวมกั้ง	15,798.00	250.69	16,048.69	38,400.00	22,351.31
หมึกสาย	57,761.44	2,036.86	59,798.30	47,970.00	- 11,828.30
หมึกกระดอง	99,561.96	8,398.14	107,960.10	511,022.40	403,062.30
รวมหมึก	157,323.40	10,435.00	167,758.40	558,992.40	391,234.00
หอย	29,950.38	2,036.86	31,987.24	15,184.00	- 16,803.24
รวมหอย	29,950.38	2,036.86	31,987.24	15,184.00	- 16,803.24
รวมฐานเล	1,904,183.14	128,855.07	2,033,038.21	21,779,279.95	19,746,241.74

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จากตารางที่ 5.23 พบว่า มูลค่าสุทธิของทรัพยากรฐานสูงถึง 19,746,241.74 บาท (สิบเก้าล้านเจ็ดแสนสี่หมื่นหกพันสองร้อยสี่สิบเอ็ดบาทเจ็ดสิบสี่สตางค์) โดยทรัพยากรประเภทปูมีมูลค่าสุทธิมากที่สุด 12,340,933.13 บาท รองลงมา คือ ทรัพยากรประเภทปลา มีมูลค่าสุทธิ 4,230,355.00บาท และทรัพยากรประเภทกุ้งมีมูลค่าสุทธิ 2,778,171.54 บาท

เมื่อจำแนกเป็นชนิดทรัพยากร พบว่า ปูมาเป็นทรัพยากรที่มีมูลค่าสุทธิต่อเดือนมากที่สุด คิดเป็นมูลค่า 12,340,933.13 บาท รองลงมา คือ ปลาเหมา คิดเป็นมูลค่า 2,696,646.50 บาท กุ้งหางแดง คิดเป็นมูลค่า 2,654,625.60 บาท ปลาทุ คัดเป็นมูลค่า 903,745.76 บาท และหมึกกระดอง คิดเป็นมูลค่า 403,062.30บาท ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์การแปลงปริมาณอาหารฐานให้เป็นคุณค่าทางโภชนาการ แสดงดังตารางที่ 5.24 มีรายละเอียดดังนี้

สารอาหารประเภทโปรตีนและคาร์โบไฮเดรตได้มาจากแหล่งธรรมชาติมากที่สุด ร้อยละ 100 และในบรรดาแหล่งธรรมชาติซึ่งมีปู ปลา กุ้ง กุ้ง หมึก และหอย พบว่า โปรตีนจะมาจากปูมากที่สุด

ตารางที่ 5.24 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารฐาน

ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
โปรตีน			
1.ปู	87,509,630	-	87,509,630
2.ปลา	64,305,160	-	64,305,160
3.กุ้ง	30,396,070	-	30,396,070
4.กุ้ง	160,000	-	160,000
5.หมึก	4,738,220	-	4,738,220
6.หอย	189,800	-	189,800
รวมโปรตีน	187,298,880	-	187,298,880
สัดส่วนร้อยละที่มาของโปรตีน	100.00	-	-
คาร์โบไฮเดรต			
1.ปู	87,509,630	-	87,509,630

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

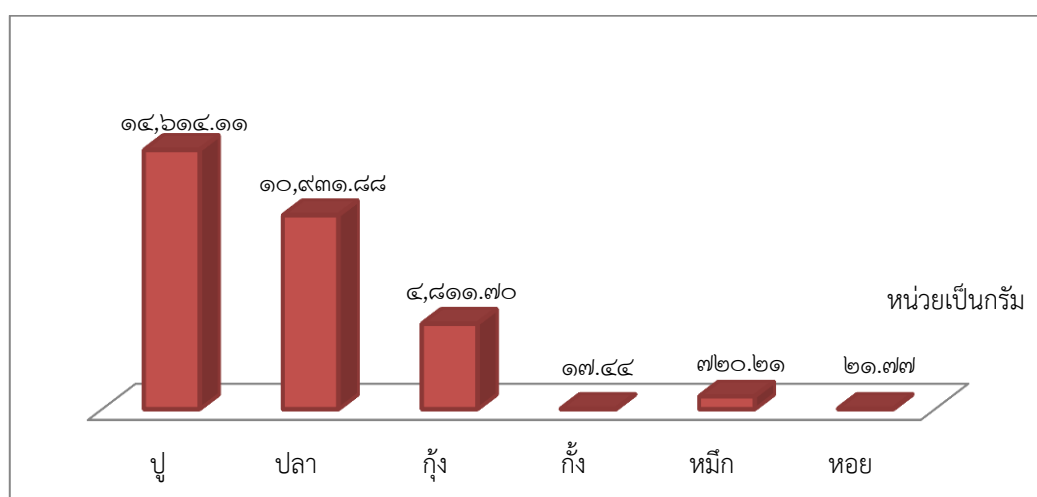
ประเภทของกลุ่มอาหาร	ปริมาณคุณค่าทางโภชนาการจากแหล่งอาหารต่างๆ (กรัม)		รวมปริมาณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารจากทุกแหล่ง (กรัม)
	ธรรมชาติ	ผลิตเอง	
2.ปลา	64,305,160	-	64,305,160
3.กุ้ง	30,396,070	-	30,396,070
4.กั้ง	160,000	-	160,000
5.หมึก	4,738,220	-	4,738,220
6.หอย	189,800	-	189,800
รวมคาร์โบไฮเดรต	187,298,880	-	187,298,880
สัดส่วนร้อยละที่มาของคาร์โบไฮเดรต	100.00	-	-
พลังงาน			
รวมจากอาหารทุกประเภท	775,417.36	-	775,417.36

เนื่องจากผลการศึกษาที่นำเสนอไว้ก่อนหน้านี้ พบว่า ทรัพยากรจากฐานเลเป็นประเภทอาหารที่ให้ความสำคัญต่อประชากรในอำเภอจะนะ ในที่นี้ผู้วิจัยได้คำนวณคุณค่าทางโภชนาการของอาหารเหล่านี้ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งผลิตโปรตีนที่สำคัญของอำเภอจะนะแยกออกมาเพื่อให้เห็นรายละเอียด โดยมีรายละเอียดการคำนวณดังนี้

ปริมาณของสัตว์น้ำประเภทต่างๆที่เก็บได้ต่อเดือนประเภตปู 87,509.63 กิโลกรัม ปลา 64,305.16 กิโลกรัม กุ้ง 30,396.07 กิโลกรัม กั้ง 160.00 กิโลกรัม หมึก 4,738.22 กิโลกรัม และหอย 189.80 กิโลกรัม ในส่วนข้อมูลคุณค่าทางโภชนาการของอาหาร พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณค่าทางโภชนาการของข้าวประเภทโปรตีนของปู ปลา กุ้ง กั้ง หมึก และหอย คือ 16.70, 17.00, 15.83, 10.90, 15.20 และ 11.47 กรัมต่อสัดส่วน 100 กรัม (กองโภชนาการ กรมอนามัย, 2544) ส่วนพลังงานของปู ปลา กุ้ง กั้ง หมึก และหอย มีค่าเฉลี่ยของสัตว์น้ำแต่ละชนิดดังนี้ 107.00, 77.00, 80.33, 95.00, 68.00 และ 72.25 กิโลแคลอรีต่อสัดส่วน 100 กรัม ดังนั้นจากปริมาณสัตว์น้ำทั้งหมดที่จับได้ในอำเภอจะนะสามารถให้คุณค่าทางโภชนาการอาหารประเภทโปรตีนจากปู ปลา กุ้ง กั้ง หมึก และหอย ดังตารางที่ 5.25 และภาพประกอบ

ตารางที่ 5.25 คุณค่าทางโภชนาการของอาหารประเภทโปรตีนและพลังงานของอาหารฐานเล

ประเภท ของกลุ่ม อาหาร	ปริมาณที่เก็บ ได้ (กิโลกรัม)	ค่าเฉลี่ย โปรตีน (กรัม/100 กรัม)	ปริมาณคุณค่าทาง โภชนาการของอาหาร ประเภทโปรตีน (กรัม)	ค่าเฉลี่ยพลังงาน (กิโลแคลอรี : 100 กรัม)	ปริมาณพลังงาน (แคลอรี)
ปู	87,509.63	16.70 ²	14,614.11	107.00	9,363,530.41
ปลา	64,305.16	17.00 ¹	10,931.88	77.00	4,951,497.32
กุ้ง	30,396.07	15.83 ²	4,811.70	80.33	2,441,716.303
กิ้ง	160.00	10.90 ²	17.44	95.00	15,200.00
หมึก	4,738.22	15.20 ²	720.21	68.00	322,198.96
หอย	189.80	11.47 ²	21.77	72.25	13,713.05
รวม	187,298.88	-	31,117.11	-	17,107,856.04

ภาพที่ 5.4 ปริมาณคุณค่าทางอาหารประเภทโปรตีนจากอาหารฐานเล

ที่มา: ^๑<http://www.fao.org/wairdocs/X๕๔๓๔E/x๕๔๓๔eof.htm#๑๑%๒๐fish%๒๐and%๒๐ofisn%๒๐>
^๒ ค่าเฉลี่ยโปรตีนและพลังงานมาจากกองโภชนาการ กรมอนามัย (๒๕๔๔)

5.3 การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ปฏิทินอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้การคำนวณปริมาณการใช้ประโยชน์ทรัพยากรจากฐานทั้ง 4 ได้แก่ ทรัพยากรฐานควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

5.3.1) การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานควน

การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานควน (สวนสมรม) ใช้หลักการใช้ประโยชน์ โดยมีค่าคะแนนดังนี้

๓ คือ มีค่อนข้างมาก ๒ คือ มีปานกลาง
๑ คือ มีค่อนข้างน้อย ๐ คือ ไม่มีเลย

ตารางที่ 5.26 แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานควน

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประเภทผลไม้												
แตงโม	3	3	3	1	1	1	0	0	0	0	2	2
ลองกอง	0	0	0	0	0	0	2	2	3	3	2	2
ทุเรียน	0	0	0	2	2	3	3	3	2	2	0	0
เงาะ	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0
จำปาตะ	0	0	0	0	2	3	3	2	0	0	0	0
ขนุน	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0
ละมัย	0	0	2	3	3	3	2	2	0	0	0	0
มังคุด	0	0	0	0	0	0	3	3	3	0	0	0
มะขาม	0	0	2	3	2	2	0	0	0	0	0	0
สละ	0	0	0	0	0	3	3	3	2	2	0	0
มะพร้าว	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
กลางสาด	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0
ลูกหยี	0	0	0	0	0	0	2	3	3	3	3	2
กล้วย	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ส้ม	2	1	1	1	1	1	3	3	3	3	2	2
กระท้อน	0	0	0	0	0	3	3	2	0	0	0	0
สับปะรด	3	1	1	2	3	3	3	2	1	1	3	3
มะยม	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
ละมุด	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะไฟ	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0
มะละกอ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ตาลโตนด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
มะม่วงหิมพาน	0	0	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0
มะม่วง	0	0	2	3	3	2	2	0	0	0	0	0
รวม	16	13	22	32	37	38	43	39	31	22	20	19
ประเภทสมุนไพร												
หมาก	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
รวม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ประเภทผักพื้นบ้าน												
ผักเหียง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ข่า	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
พริกขี้หนู	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2
สะเดา	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ชะพลู	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ถั่วฝักยาว	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3
มะเขือ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ตะไคร้	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ข้าวโพด	2	2	2	3	3	2	2	2	1	1	1	1
กะเพรา	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ฟักทอง	0	0	0	0	0	0	0	0	2	3	3	2
โหระพา	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ขมิ้น	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
มะนาว	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
สะตอ	1	1	1	1	3	3	3	3	2	2	2	1
ลูกเนียง	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	2	2
รวม	30	30	30	31	32	31	32	31	31	32	32	31
ประเภทเห็ด												
เห็ดนมหมู	0	0	0	0	2	2	3	3	3	2	2	1
ไม้ไผ่	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ใบพ้อ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
หน่อไม้	0	0	0	0	0	1	2	2	3	3	3	2

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
รวม	4	4	4	4	6	7	9	9	10	9	9	7
รวมฐานควน	52	49	58	69	77	78	86	81	74	65	63	59

ตารางที่ 5.26 พบว่า ทรัพยากรฐานควนจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 74-86 คะแนน รองลงมา คือ ช่วงเดือนเมษายน, ตุลาคม และ พฤศจิกายน มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 63-69 คะแนน และช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม กับเดือน ธันวาคม จะเป็นช่วงที่มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 49-59 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรพบว่า (1) ประเภทผลไม้ มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือน พฤษภาคม – สิงหาคม โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 37-43 คะแนน (2) ประเภทสมุนไพร มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 2 ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี (3) ประเภทผักพื้นบ้าน มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 30-32 ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี และ (4) ประเภทเห็ด มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 9-10 ในช่วงเดือนกรกฎาคม – พฤศจิกายน

5.3.2) การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า

การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า ใช้หลักการใช้ประโยชน์ โดยมีค่าคะแนน ดังนี้

๓ คือ มีค่อนข้างมาก	๒ คือ มีปานกลาง
๑ คือ มีค่อนข้างน้อย	๐ คือ ไม่มีเลย

ตารางที่ 5.27 แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานป่า

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ประเภทเห็ด												
เห็ดโคน	0	0	0	0	2	2	2	2	3	3	3	2
เห็ดเหมีด	0	0	0	0	3	3	3	2	2	1	1	1
เห็ดนมหมู	0	0	0	0	3	3	3	3	3	2	2	1
รวม	0	0	0	0	8	8	8	7	8	6	6	4
2.ประเภทผักพื้นบ้าน												
หน่อไม้	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2
มะเขือพวง	2	2	2	2	1	1	1	3	3	3	3	2

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผักกูด	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
ผักหวาน	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
ผักเหลียง	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
พาโหม	3	3	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1
สะตอ	1	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	1
ลูกเนียงนก	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2
ยอดลำเพ็ง	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2
ยอดแคชะ	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2
ยอดหมุย	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2
ยอดปุด	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2
ห้วบอน	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2
ห้วท้อ	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2
ห้วมัน	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2
ส้มกุ้ง	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
กล้วยเถื่อน	3	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1
รวม	37	38	38	40	42	41	37	35	37	35	35	34
3.ประเภทผลไม้												
ทุเรียน	0	0	0	2	2	3	3	3	2	2	0	0
จำปาตะ	0	0	0	0	2	3	3	2	0	0	0	0
สับปะรด	3	1	1	2	2	3	3	2	1	1	3	3
เงาะ	0	0	0	0	2	3	3	2	0	0	0	0
ลูกพรวน	0	0	0	0	2	3	3	2	0	0	0	0
รวม	3	1	1	4	10	15	15	11	3	3	3	3
4.ประเภทสัตว์ป่า												
ปลาหมอ	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2
ปลาช่อน	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2
ปลาดุก	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2
ปลากด	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2
ด้วงพร้าว	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กบ	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	2	2
กระรอก	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
นก	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
นกกรง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ไก่เถื่อน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
มูสซัง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
แลน	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
หอยโล่	1	2	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1
หอยขม	1	2	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1
ไข่มดแดง	0	2	3	3	3	2	2	0	0	0	0	0
แมลงพลับ	0	0	0	0	0	2	3	3	3	3	2	0
แมงไฮต์	0	0	0	0	0	2	3	3	2	2	0	0
รวม	22	26	29	29	29	31	37	37	34	33	25	23
5.ประเภทสมุนไพร												
ฟ้าทะลายโจร	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
บัวตองฟ้า	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ขอบนางนัย	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ขอบนางใหญ่	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
โตไม่รู้ลืม	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
รวม	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
6.ประเภทของป่า												
ไม้ยืนต้น (ไม้ปักแนวยาง)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ดอกเรา (ทำไม้กวาด)	3	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ใบพ้อ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ลูกกอ	0	0	0	0	0	0	0	3	3	2	0	0
น้ำผึ้งรวง	0	0	0	3	3	3	3	2	0	0	0	0
รวม	7	6	4	7	7	7	7	9	7	6	4	6
รวมฐานป่า	79	81	82	90	106	112	114	109	99	93	83	80

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ตารางที่ 5.27 พบว่า ทรัพยากรฐานป่าจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 106-114 คะแนน รองลงมา คือ ช่วงเดือนเมษายน, กันยายน – ตุลาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 90-99 คะแนน และช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม กับเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม จะเป็นช่วงที่มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 79-83 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรพบว่า (1) ประเภทเห็ด มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – กันยายน โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 7-8 คะแนน (2) ประเภทผักพื้นบ้าน มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนเมษายน – มิถุนายน มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 40-42 คะแนน (3) ประเภทผลไม้ มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 10-15 คะแนน (4) ประเภทสัตว์ป่า มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนมิถุนายน – ตุลาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 31-37 คะแนน (5) ประเภทสมุนไพร มีความสมบูรณ์อยู่ที่ 10 ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี และ (6) ประเภทของป่า มีความสมบูรณ์มากในเดือนสิงหาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 9 คะแนน

5.3.3) การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานนา

การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานนา ใช้หลักการดำเนินกิจกรรมของนา โดยแบ่งเป็นช่วงกิจกรรม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.28 แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานนา

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เตรียมดิน												
เพาะปลูก												
เก็บเกี่ยว												

จากตารางที่ 5.28 พบว่า การดำเนินกิจกรรมของนา แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ (1) ช่วงเตรียมดิน โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม – ตุลาคม แต่ช่วงที่นิยมมากที่สุดคือ เดือนกันยายน (2) ช่วงเพาะปลูก โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเดือนกันยายน – มกราคม แต่ช่วงที่นิยมมากที่สุด คือ เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม และ (3) ช่วงเก็บเกี่ยว โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน แต่ช่วงที่นิยมมากที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์

ปฏิทินฤดูกาลเกี่ยวกับนา จะขึ้นอยู่กับพันธุ์ข้าว และสภาพอากาศเป็นสำคัญด้วย อาจจะมีการดำเนินกิจกรรมที่ไม่ตรงกับปฏิทินเสียทั้งหมด แต่ส่วนใหญ่แล้วช่วงที่นิยม มักจะเป็นไปตามข้อมูลที่เสนอไว้

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

5.3.4) การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานเล

การวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานเล ใช้หลักการใช้ประโยชน์ โดยมีค่าคะแนน ดังนี้

๓ คือ มีค่อนข้างมาก ๒ คือ มีปานกลาง
๑ คือ มีค่อนข้างน้อย ๐ คือ ไม่มีเลย

ตารางที่ 5.29 แสดงการวิเคราะห์ปฏิทินทรัพยากรฐานเล

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ประเภทปู												
1. ปูม้า	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๒. ปูหิน	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1
3. ปูเสือ	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2
4. ปูดาว	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
5. ปูแดง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๖. ปูต่ายาว	1	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	1
๗. ปูดำ	3	1	1	3	3	3	1	1	1	3	1	1
๘. ปูรณัง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๙. ปูจักจั่น	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
รวม	16	15	16	18	21	20	16	16	16	18	12	12
ประเภทปลา												
10. ปลาทู	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3	3
11. ปลาทูร่าย	1	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
12. จวดลามา	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2
13. ปลาจวดสองซี่	3	3	3	1	2	3	3	3	3	3	2	2
14. ปลาเก๋า	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
15. ปลาอินทรี	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	2	2
16. ปลาอีคุด	3	3	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
17. ปลาซั้งลายเสือ	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
18. ปลาซั้งลาทา	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
19. ปลาซั้งสลิดหิน	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๒๐. ปลาโคบ	2	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2	2

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควบ ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๑. ปลาหลังเขียว	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๒๒. ปลากระบอก	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๒๓. ปลาจิ้งจั้ง	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	1	1
๒๔. ปลาสาก	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
๒๕. ปลาอั้งจ้อ	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1
๒๖. ปลาโถมงาม	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1
๒๗. ปลาช่อนเล	1	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1
๒๘. ปลาผีหลัง	1	1	1	1	2	2	3	3	3	3	1	1
๒๙. ปลากระเบนทราย	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1
๓๐. ปลากระเบนนก	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๓๑. ปลากระเบนลายจุดฟ้า	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๓๒. ปลากระเบนน้ำ	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๓๓. ปลายอดม่วง	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๓๔. ปลาลิ้นหมา	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๓๕. ปลาจิ้งม้อง	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๓๖. ปลาจิ้งโง่/ปลาแก้ว	1	1	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1
๓๗. ปลาจะละเม็ดดำ	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
๓๘. ปลาจะละเม็ดขาว	2	3	3	3	3	1	1	2	2	2	2	2
๓๙. ปลาจะละเม็ดตัวเตย	1	3	3	2	2	2	1	1	1	3	1	1
๔๐. ปลาขี้มัน	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๔๑. ปลาแดง	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๔๒. ปลากรด	1	3	3	3	3	3	3	1	1	3	1	1
๔๓. ปลามาว	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๔๔. ปลาแมว	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
๔๕. ปลากะพงขาว	1	3	3	2	1	2	1	1	1	3	1	1
๔๖. ปลากะพงแดง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๔๗. ปลากระบอกยาว	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
๔๘. ปลาเงิน	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๔๙. ปลาเงินสร้อยเหลือง	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๕๐. ปลาเงินบาง	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๕๑. ปลาตาบ	2	3	3	3	2	1	2	3	3	3	2	2
๕๒. ปลานกแก้วหัวขวาน	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๕๓. ปลานกแก้ว	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๕๔. ปลาดอกไม้	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	1	1
๕๕. ปลาสีกุน/ปลาเข้คล่า	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๕๖. ปลาปลาใบไม้	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๕๗.ปลาหางแข็ง/ปลาแหละ	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	2	2
๕๘. ปลาโอ	0	0	0	0	0	0	0	2	2	3	0	0
๕๙. ปลาแป้น	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๖๐. ปลาแป้นลาบ้ง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๖๑. ปลาแป้นลาบู้	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1
๖๒. ปลาแป้นแดง	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๖๓. ปลาสำลี	2	2	2	1	1	1	2	2	3	3	1	1
๖๔. ปลาทุเหว้า	1	3	3	3	3	1	1	1	1	1	1	1
๖๕. ปลาหัวอ่อน	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
๖๖. ปลาโทงปากเหล็ก	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	1	1
๖๗. ปลาดอกสน	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1
๖๘. ปลารากกล้วยแดง	1	3	3	3	3	2	1	1	1	2	1	1
๖๙. ปลาทองเทียว	1	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1
๗๐. ปลาหลังหนานวล	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๗๑. ปลาหางควาย	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๗๒. ปลาฉลามหูดำ	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	1	1
๗๓. ปลาฉลามจำวนัน	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	1	1
๗๔. ปลาฉลามใบ้	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
๗๕. ปลาซีโหรง	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2
๗๖. ปลาวัวขาว	2	2	2	3	2	2	2	1	1	1	1	1
๗๗. ปลาวัวดำ	3	3	3	2	2	0	2	2	2	2	2	1
๗๘. ปลาหูช้าง	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	1	1
๗๙.ปลาเหียบ/ปลาซีเสียด	2	2	2	1	3	3	3	3	3	3	2	2
๘๐. ปลาหลังสหไล	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	1	1
๘๑. ปลาข้างเหลือง	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๘๒. ปลากอบแกบ	0	0	0	0	3	3	2	2	2	2	0	0
๘๓.ปลาข้างไฟ/ปลาข้างหม้อ	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๘๔. ปลาทับทิม	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	1

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๘๕. ปลาเม็ดยา	2	2	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2
๘๖. ปลาเทโพ	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2
๘๗. ปลาจิ้งเหลน	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2
๘๘. ปลาดุก	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๘๙. ปลาพรก	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๙๐. ปลาเกสร	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๙๑. ปลาหนวยเขือ	2	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2
๙๒. ปลาดุก	3	3	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3
๙๓. ปลาดุก	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๙๔. ปลาข้าวเม่าน	1	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1
๙๕. ปลาหางนกยูง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๙๖. ปลามังกร/ปลาไหล	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๙๗. ปลาน้ำใส	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๙๘. ปลาหมึก	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๙๙. ปลาช่อนไฟฟ้า	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๐๐. ปลาหมึก/กระบอกหมึก	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๐๑. ปลาเกล็ดโคน	1	1	2	2	3	3	3	2	1	1	1	1
๑๐๒. ปลาโอ	1	1	2	3	3	3	3	2	1	1	1	1
๑๐๓. ปลากระบอกดำ	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
รวม	172	191	216	204	228	221	210	214	215	224	151	147
ประเภทกุ้ง												
๑๐๔. กุ้งหางแข็ง/กุ้งแคบ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๐๕. กุ้งลาย	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๐๖. กุ้งก้าม(มังกร)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๐๗. กุ้งก้าม	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๐๘. กุ้งเหลือง	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	3	3
๑๐๙. กุ้งหัวมัน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๑๐. กุ้งเหล็กขุด	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๑๑. กุ้งจิ้งโกหรือกุ้งปล้อง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๑๒. กุ้งขาวใหญ่/กุ้งแป้ว	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3
๑๑๓. กุ้งก้ามขี้	3	3	3	3	1	1	1	1	1	2	2	2
๑๑๔. กุ้งดาและ	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๑๕. กุ้งเคย	3	3	2	2	0	0	0	0	0	0	0	1
๑๑๖. กุ้งโอคัก(กุ้งออกหัก)	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3
รวม	27	27	25	24	20	20	19	19	20	21	23	24
ประเภทหมึก												
๑๑๗. หมึกกระดอง	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๑๑๘. หมึกกล้วย	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๑๑๙. หมึกสาย/หมึกกระ	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๑๒๐. หมึกกล้วย/หมึกคางคก	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
๑๒๑. หมึกหอม	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2
๑๒๒. หมึกยักษ์	3	3	3	3	1	1	1	1	1	3	3	1
๑๒๓. หมึกการ์ตูน/หมึกกระนอย	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
รวม	17	17	17	19	17	17	17	17	17	19	14	12
ประเภทหอย												
๑๒๔. หอยเสียบ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
๑๒๕. หอยนางรม	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๒๖. หอยหูกวาง	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๒๗. หอยมูซ	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๑๒๘. หอยสังข์	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๒๙. หอยแมลงภู่	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๓๐. หอยกาบ	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3
๑๓๑. หอยตาควาย	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๓๒. หอยขี้ผึ้ง	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๓๓. หอยหวาน	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๓๔. หอยเรือใบ/ตาพะพะ/เพลลา	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๓๕. หอยเหล็กขูด	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๑๓๖. หอยลาย	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๓๗. หอยเชลล์	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๓๘. หอยเบี้ย	1	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๓๙. หอยมือเสือ	2	2	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3
๑๔๐. หอยแครง	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
๑๔๑. หอยเชอรี่	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
๑๔๒. หอยตาวัว	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ชนิดของทรัพยากร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑๔๓. หอยกอดแครง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
๑๔๔. หอยดำ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
รวม	39	39	37	41	45	45	45	45	45	47	47	46
รวมฐานเล	232	250	274	268	297	289	274	278	279	292	214	209

ตารางที่ 5.29 พบว่า ทรัพยากรฐานเลจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน และเดือนตุลาคม โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 289-297 คะแนน รองลงมา คือ ช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน, กรกฎาคม – กันยายน มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 268-279 คะแนน และช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ กับเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม จะเป็นช่วงที่มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 209-250 คะแนน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามประเภทของทรัพยากรพบว่า (1) ประเภทปู มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน โดยมีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 20-21 คะแนน (2) ประเภทปลา มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน และเดือนตุลาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 221-228 คะแนน (3) ประเภทกุ้ง มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 25-27 คะแนน (4) ประเภทหมึก มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนเมษายนกับเดือนตุลาคม มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 19 คะแนน (5) ประเภทหอย มีความสมบูรณ์มากในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน มีค่าคะแนนความสมบูรณ์อยู่ที่ 47 คะแนน

5.4 การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้ หลักการ swot ในการวิเคราะห์สถานการณ์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ได้แก่ ทรัพยากรฐานควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

5.3.1) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานควน

จุดแข็ง (strengths)	จุดอ่อน (weaknesses)
-มีศูนย์เรียนรู้นวัตกรรมใหม่เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค และกระบวนการ	-ต้นทุนการผลิตสูง อันเนื่องมาจากการใช้ปุ๋ยเคมี และการพึ่งพาเทคโนโลยีเกินความจำเป็น

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ผลิต และใช้ประโยชน์จากการเกษตรแบบผสมผสาน
-มีภูมิปัญญาด้านการกำจัดศัตรูพืชแบบชีววิถีในพื้นที่
และมีปราชญ์ชุมชนในการถ่ายทอดวิธีการ เทคนิค
การกำจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติ

โอกาส (opportunities)	อุปสรรค (threats)
-การให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ด้วยการจัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.1.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.1 -การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยที่ไร้ที่ดินทำกินและยากจน ได้มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือมีสิทธิทำกินในที่ดิน ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.3.3 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.3 -เน้นการสร้างเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยการรักษาทุนธรรมชาติ ส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรการ zero waste society อุตสาหกรรมสีเขียว และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.5.1-5.5.3 และข้อย่อยที่ 5.5.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.5	-พื้นที่ใช้สอยทับซ้อนกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ การผลิตอาหารลดน้อยลง -การขยายตัวของเมือง อุตสาหกรรม การขนส่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลให้พื้นที่ผลิตอาหารอาจต้องลดลง ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.4.2 และข้อย่อยที่ 5.4.3 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.4

5.3.2) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานป่า

จุดแข็ง (strengths)	จุดอ่อน (weaknesses)
	-ป่าขาดความสมบูรณ์ อันเนื่องการใช้บุกรุกและใช้ประโยชน์อย่างขาดการวางแผนพัฒนา และพื้นที่ป่า ส่งผลให้ความสมบูรณ์ของป่าลดลง ทำให้แหล่งผลิตอาหารจากป่าลดลงตามไปด้วย
โอกาส (opportunities)	อุปสรรค (threats)
-เน้นการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยการรักษาทุนธรรมชาติ ส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรการ zero waste society อุตสาหกรรมสีเขียว และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.5.1-5.5.3 และข้อย่อยที่ 5.5.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.5 -การให้ความสำคัญกับการปกป้อง พื้นที่ และอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าด้วยการนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการทำให้สามารถจัดโซนป่า เช่น โซนป่าต้นน้ำ โซนอนุรักษ์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ โซนพื้นที่กันแนวกันชนเพื่อป้องกันภัยพิบัติและการบุกรุก และโซนป่าชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ด้านการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนในประเด็นที่ 9.1-9.3 -การเพิ่มพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ป่า ด้วยการปลูกป่าและการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา	-พื้นที่ใช้สอยทับซ้อนกับเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ การผลิตอาหารลดน้อยลง -ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลให้เกิดการล่าสัตว์ป่า และหาของป่าไปบริโภค และจำหน่ายมากยิ่งขึ้น -อุปกรณ์ในล่าสัตว์มีความทันสมัยมากขึ้น ทำให้สามารถจับสัตว์ป่าได้ง่าย แม่นยำ ในเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลให้สัตว์ป่ามีปริมาณที่ลดลง -การขยายตัวของเมือง อุตสาหกรรม การขนส่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลให้พื้นที่ผลิตอาหารอาจต้องลดลง ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.4.2 และข้อย่อยที่ 5.4.3 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.4

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

5.3.3) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานนา

จุดแข็ง (strengths)	จุดอ่อน (weaknesses)
-มีภูมิปัญญาด้านการกำจัดศัตรูพืชแบบชีววิถีในพื้นที่ และมีปราชญ์ชุมชนในการถ่ายทอดวิธีการ เทคนิค การกำจัดศัตรูพืชแบบธรรมชาติ -การปลูกพืชตระกูลถั่วเพื่อเสริมรายได้ นอกฤดูการทำนา เกษตรกรได้มีการปลูกถั่วเพื่อเพิ่มรายได้ อีกทั้งยังเป็นการบำรุงดินได้อีกทางหนึ่งด้วย -มีการรวมกลุ่มเพื่อการจัดการทรัพยากรในนาม “กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ” เพื่อสร้างแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์และการขับเคลื่อน รื้อฟื้นการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์	-ต้นทุนการทำนาสูง อันเนื่องจากการจ้างงาน และปุ๋ย ที่มีราคาสูงขึ้นตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ -ผลผลิตที่ได้ต่อไร่ลดลง อันเนื่องมาจากความสมบูรณ์ของดินและน้ำ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงบ่อย -ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศนาลดลง อันเนื่องจากการใช้สารเคมีที่สั่งสมและยาวนาน ส่งผลให้ระบบนิเวศนาลดความอุดมสมบูรณ์ลง
โอกาส (opportunities)	อุปสรรค (threats)
-การให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร ด้วยการจัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่ รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.1.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.1 -การจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำและองค์การผู้ใช้น้ำ เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.5.1 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.5 -การส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรครบวงจร	-ระบบผังเมืองไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการวางรูปแบบการพัฒนาที่สอดคล้องกับทรัพยากร เช่น การสร้างสิ่งก่อสร้างสาธารณะ (ถนน, ทางรถไฟ เป็นต้น) ขวางทางน้ำทำให้หลายพื้นที่เกิดปัญหาน้ำท่วมขัง -การขยายตัวของเมือง อุตสาหกรรม การขนส่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลให้พื้นที่ผลิตอาหารอาจต้องลดลง ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.4.2 และข้อย่อยที่ 5.4.3 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.4

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ด้วยการจัดทำแปลงสาธิตการผลิตข้าวที่มี
ประสิทธิภาพ และการฟื้นฟูนาร้างตามยุทธศาสตร์ที่
1 พัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน
ฯ ในกลยุทธ์ที่ 1 จากแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ.
2558-2561 (ฉบับปรับปรุง)

5.3.4) การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารของทรัพยากรฐานเล

จุดแข็ง (strengths)	จุดอ่อน (weaknesses)
-ชุมชนมีการจัดทำข้อมูล และพัฒนาเครื่องมือใน การศึกษา เรียนรู้ ฐานทรัพยากรของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ของชุมชนสวนกง ตำบลนาทับ อำเภอจะ นะ จังหวัดสงขลา	-กระบวนการรวมกลุ่มเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู ทรัพยากรไม่ต่อเนื่อง เพราะขาดการสร้าง กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง -การสื่อสารสารณะของข้อมูลชุมชน ยังอยู่ในวง แคบ ทำให้ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอยังไม่ ทราบข้อมูล
-ชุมชนมีการสื่อสารและการสร้างจิตสำนึกทรัพยากร อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ความสมบูรณ์ ของทรัพยากรทางทะเลสวนกง การจัดทำมิวสิคประกอบ เพลงรักจะนะ เป็นต้น	
-มีการรวมกลุ่มเพื่อการจัดการทรัพยากรในนาม “สมาคม รักทะเลจะนะ ” เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้สถานการณ์ที่ ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของทรัพยากรอย่างเป็นรูปธรรม	

โอกาส (opportunities)	อุปสรรค (threats)
-การให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการผลิตภาค เกษตร ด้วยการจัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับ ศักยภาพพื้นที่ รวมถึงการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นปฐมภูมิ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าตามแนวทางการพัฒนาของ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อ ย่อที่ 5.1.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.1	-การลุกล้ำพื้นที่ของเรือพาณิชย์ ซึ่งเข้ามาจับสัตว์น้ำ เขตประมงชายฝั่ง ส่งผลให้ความสมบูรณ์ของ ระบบนิเวศทางทะเลลดลง อันเนื่องจากอุปกรณ์ ในการจับสัตว์น้ำที่ทำลายฐานทรัพยากร
-เน้นการสร้างเสริมความเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็น	-การพัฒนาของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับชุมชน ส่งผล ให้สถานการณ์ความอุดมสมบูรณ์ของฐาน ทรัพยากรลดลง เช่น การวางแผนการทิ้งขยะ

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

มิตรกับสิ่งแวดล้อมด้วยการรักษาทุนธรรมชาติ ส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามมาตรการ zero waste society อุตสาหกรรมสีเขียว และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอาเซียน ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.5.1-5.5.3 และข้อย่อยที่ 5.5.5 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.5 -การส่งเสริมกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรครบวงจร ด้วยการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาภาคเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุนฯ ในกลยุทธ์ที่ 1 และ 2 จากแผนพัฒนาจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2558-2561 (ฉบับปรับปรุง) -การส่งเสริมอาชีพด้านการประมงและการเพิ่มทรัพยากรสัตว์น้ำฝั่งอ่าวไทย ตามยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมอาชีพจากแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2559-2561	ไม่ตรงจุด นโยบายก่อสร้างท่าเทียบเรือน้ำลึกในจุดที่ทรัพยากรทางทะเลมีความอุดมสมบูรณ์เป็นพิเศษ เป็นต้น -การขยายตัวของเมือง อุตสาหกรรม การขนส่ง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ ส่งผลให้พื้นที่ผลิตอาหารอาจต้องลดลง ตามแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ในข้อย่อยที่ 5.4.2 และข้อย่อยที่ 5.4.3 ตามแนวทางการพัฒนาข้อที่ 5.4
--	--

5.5 การวิเคราะห์แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ใช้ หลักการเชื่อมโยงในการวิเคราะห์สถานการณ์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ได้แก่ ทรัพยากรฐานควน ป่า นา เล ของอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

จากแผนที่คุณค่าทรัพยากร พบว่า (1) ทรัพยากรฐานเล จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลนาทับ ตลอดจนแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยเรียบยาวตามทะเล ซึ่งทรัพยากรฐานเลมีการวางแผนการรังเทียม แหล่งปลาชุกชุม แหล่งหมึก แหล่งปู การแปรรูปอาหารทะเล ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น แพ พ่อค้าคนกลาง และตลาดชุมชน เป็นต้น (2) ทรัพยากรฐานควน จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลสะพานไม้แก่น ซึ่งทรัพยากรฐานควนมีการเชื่อมโยงกับการทำเกษตรผสมผสานแบบสวนสมรมของเกษตรกร ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น (3) ทรัพยากรฐานป่า จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลคลองเปี้ยะ ซึ่งฐานทรัพยากรป่ามีการเชื่อมโยงกับพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของตำบลคลองเปี้ยะจำนวน 2 หมู่บ้าน ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น (4) ทรัพยากรฐานนา จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลแค น้ำขาว และคู ซึ่งฐานทรัพยากรนามีการเชื่อมโยงกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่มตามแนวเขตถนนสายจะนะ-นาทวี ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น โรงสีข้าว ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น

5.6 การสรุปกระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

การสรุปกระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

5.6.1) กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารที่เน้นฐานทรัพยากร 4 ฐานตามภูมินิเวศน์ของอำเภอจะนะ ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล โดยใช้เครื่องมือ 3 ชิ้นดังต่อไปนี้

เครื่องมือ/ ประเด็น	การสนทนากลุ่มย่อย (focus group)	การระดมความคิดเห็น (brainstorming)	การสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview)
กลุ่มเป้าหมาย	-ผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ได้แก่ ควน ป่า นา เล	-แกนนำระดับอำเภอ เครือข่ายรักษัจจะนะ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน สมาคมรักษ์ทะเลจะ	-ชุมชนปราชญ์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน -นักพัฒนาเอกชน -นักพัฒนาจากองค์กร

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่คุณค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

เครื่องมือ/ ประเด็น	การสนทนากลุ่มย่อย (focus group)	การระดมความคิดเห็น (brainstorming)	การสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview)
		นะ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ	ปกครองส่วนท้องถิ่น
ประเด็น	(1) นำเสนอข้อมูลความมั่นคงทางอาหารจากการเก็บแบบสัมภาษณ์ (2) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลความมั่นคงทางอาหารเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล (3) จะทำอย่างไรให้มีอาหารเช่นนี้ต่อไป (4) สรุปข้อมูล สะท้อนกลับพร้อมเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล	(1) นำเสนอข้อมูลความมั่นคงทางอาหารจากการเก็บแบบสัมภาษณ์ (2) สรุปประเด็นจากการสนทนา กลุ่มย่อย (สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากร) (3) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลความมั่นคงทางอาหารเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล (4) แลกเปลี่ยน-เพิ่มเติมมุมมองความมั่นคงทางอาหารในมิติผู้ใช้ทรัพยากรทั้ง 4 ฐานทรัพยากร (5) เราจะเดินต่อเรื่องความมั่นคงทางอาหารในจะนะอย่างไร (6) สรุปข้อมูล สะท้อนกลับพร้อมเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล	(1) บริบทของจะนะกับฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน (2) แนวทางการจัดการกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน

5.6.2) ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารที่เน้นฐานทรัพยากร 4 ฐานตามภูมินิเวศน์ของอำเภอจะนะ ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน (สวน

สมรม) ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล โดยได้สรุปตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชนได้ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการจัดสรรพื้นที่ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิการใช้ประโยชน์และสิทธิการฟื้นฟูฐานทรัพยากร ตามหลักภูมิศาสตร์ชุมชน ซึ่งชุมชนสามารถบูรณาการปฏิทินทรัพยากรกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่เพื่อกำหนดการจัดสรรพื้นที่ที่เอื้อการใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์โดยไม่ทำลายฐานทรัพยากรชุมชน

2) กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนา เน้นความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล สถานการณ์ กระบวนการขับเคลื่อน และเครื่องมือในการจัดการความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ซึ่งชุมชนสามารถนำข้อมูลจากสถานการณ์ หลักการมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อกำหนดรูปแบบหรือแนวทางกระบวนการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารในรูปแบบการสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาโดยชุมชน

3) การบริหารจัดการน้ำ เน้นความสำคัญของระบบนิเวศตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเริ่มตั้งแต่ฐานป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำ ฐานควนที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ฐานนาที่เป็นแหล่งใช้น้ำและผ่านน้ำ จนกระทั่งฐานเลที่เป็นแหล่งปลายน้ำ

4) ความสมดุลระหว่างคน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กับการพัฒนา เน้นองค์รวมที่ต้องบูรณาการไปด้วยกัน โดยความมั่นคงทางอาหารที่ดีต้องสามารถถ่วงน้ำหนักการพัฒนาระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติ คนกับสิ่งแวดล้อม คนกับการพัฒนา ให้มีความสมดุลกันให้ได้

5) ความสามารถในการส่งทอดฐานทรัพยากรให้แก่คนรุ่นหลัง เน้นการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรอย่างยั่งยืน ใช้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า ไม่ทำลายฐานทรัพยากร เพื่อให้ฐานทรัพยากรคงอยู่เพื่อส่งต่อให้แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

6) ความปลอดภัยของอาหาร เน้นการผลิต การจำหน่าย และการบริโภคที่สะท้อนให้เห็นถึงอาหารปลอดภัย สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมถึงผู้บริโภคได้มั่นใจต่อการบริโภคแล้วไม่เกิดโทษต่อร่างกาย

7) กระบวนการดูแล รักษา ฟื้นฟูแหล่งผลิตอาหาร เน้นฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ควน ป่า นา เล เพื่อร่วมกันจัดการให้ความมั่นคงทางอาหารของอำเภोजะนะได้มีอยู่ มีกิน มีต่อให้แก่ลูกหลานสืบไป

8) การคำนวณปริมาณอาหารที่ต้องการต่อปริมาณสารอาหารที่มีอยู่ในอำเภोजะนะ ด้วยการคำนวณตามปริมาณสารอาหารที่คนไทยควรได้รับในแต่ละวัน จากข้อมูลรายงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ทำให้สามารถคำนวณระดับความมั่นคงทางอาหารของอำเภोजะนะได้เป็นอย่างดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การคำนวณปริมาณสารอาหารที่คนไทยควรได้รับในแต่ละวัน จากข้อมูลรายงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่ได้จัดทำบัญชีสารอาหารที่แนะนำให้ควรบริโภคประจำวันสำหรับคนไทย อายุ ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป (Thai Recommended Daily Intakes – Thai RDI) พบว่า ได้มีการกำหนดให้ปริมาณของ สารอาหารต่างๆ ที่ร่างกายต้องการต่อวันของคนไทยดังแสดงในตารางที่ 5.30 ซึ่งจากข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า จำนวนประชากรในพื้นที่อำเภอจะนะมีจำนวน 88,135 คน และเป็นผู้ที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป 80,276 คน เมื่อนำมาคำนวณปริมาณความต้องการสารอาหารต่างๆ ของคนทั้งหมดในอำเภอจะนะ จะได้ข้อมูลดังแสดงใน ตารางที่ 5.31

เมื่อนำข้อมูลปริมาณความต้องการสารอาหารทั้งหมดของอำเภอจะนะมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปริมาณ อาหารฐานควนที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ พบว่า สารอาหารประเภทที่มีเพียงพอในอำเภอจะนะ คือ วิตามิน ส่วน โปรตีน คาร์โบไฮเดรต และพลังงาน เฉพาะอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะยังไม่เพียงพอที่จะให้สารอาหารกลุ่ม ดังกล่าว และอำเภอจะนะจำเป็นต้องได้รับสารอาหารเหล่านี้จากภายนอกผ่านทาง การซื้อขายอาหาร ดังตาราง ที่ 5.32

ตารางที่ 5.30 สารอาหารที่คนไทยอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปควรบริโภคประจำวัน เน้นเฉพาะโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และวิตามิน

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณที่แนะนำต่อวัน	หน่วย
1	โปรตีน	50*	กรัม
2	คาร์โบไฮเดรต	300*	กรัม
3	วิตามิน	70.8	มิลลิกรัม
4	พลังงาน	2,000	กิโลแคลอรี

ที่มา: กระทรวงสาธารณสุข (2541)

หมายเหตุ: *ปริมาณของไขมันทั้งหมด ไขมันอิ่มตัว โปรตีน และคาร์โบไฮเดรต ที่แนะนำให้บริโภคต่อวันคิดจาก การเปรียบเทียบพลังงานที่ควรได้จากสารอาหารดังกล่าวเป็นร้อยละ 30, 10, 10 และ 60 ตามลำดับของ พลังงานทั้งหมดที่ควรได้รับต่อวันเป็น 2,000 กิโลแคลอรี (ไขมัน 1 กรัม ให้พลังงาน 9 กิโลแคลอรี , โปรตีน 1 กรัม ให้พลังงาน 4 กิโลแคลอรี , คาร์โบไฮเดรต 1 กรัม ให้พลังงาน 4 กิโลแคลอรี)

ตารางที่ 5.31 ปริมาณสารอาหารฐานควนอำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน ¹	ปริมาณอาหารที่ต้องการต่อเดือน ²	หน่วย
1	โปรตีน	4,013,800	120,414,000	กรัม
2	คาร์โบไฮเดรต	24,082,800	722,484,000	กรัม
3	วิตามิน	5,683,540.8	170,506,224	มิลลิกรัม
4	พลังงาน	160,552,000	4,816,560,000	กิโลแคลอรี

ตารางที่ 5.32 เปรียบเทียบสารอาหารฐานควนที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณสารอาหารที่ต้องการต่อเดือน	ปริมาณสารอาหารที่มีในอำเภอจะนะต่อเดือน		สถานะ
			แหล่งธรรมชาติ	ผลิตเอง	
1	โปรตีน (กรัม)	120,414,000	-	14,577,840	ไม่เพียงพอ
2	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)	722,484,000	-	203,476,040	ไม่เพียงพอ
3	วิตามิน (กรัม)	170,506,224	-	203,256,040	เพียงพอ
4	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	4,816,560,000	-	872,111.53	ไม่เพียงพอ

ที่มา: ^๑ คำนวณจากการนำข้อมูลจากตารางที่... คูณด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปของอำเภอจะนะ (๘๐,๒๗๖ คน)

^๒ คำนวณจากการนำปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน คูณด้วย ๓๐ วัน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ตารางที่ 5.33 ปริมาณสารอาหารฐานปาที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน ¹	ปริมาณอาหารที่ต้องการต่อเดือน ²	หน่วย
1	โปรตีน	4,013,800	120,414,000	กรัม
2	คาร์โบไฮเดรต	24,082,800	722,484,000	กรัม
3	วิตามิน	5,683,540.8	170,506,224	มิลลิกรัม
4	พลังงาน	160,552,000	4,816,560,000	กิโลแคลอรี

เมื่อนำข้อมูลปริมาณความต้องการสารอาหารทั้งหมดของอำเภอจะนะมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปริมาณอาหารฐานปาที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ พบว่า สารอาหารประเภทโปรตีน คาร์โบไฮเดรต วิตามิน และพลังงาน เฉพาะอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะยังไม่เพียงพอที่จะให้สารอาหารกลุ่มดังกล่าว และอำเภอจะนะจำเป็นต้องได้รับสารอาหารเหล่านี้จากภายนอกอำเภอผ่านทาง การซื้อขายอาหาร ดังตารางที่ 5.34

ตารางที่ 5.34 เปรียบเทียบสารอาหารฐานปาที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณสารอาหารที่ต้องการต่อเดือน	ปริมาณสารอาหารที่มีในอำเภอจะนะต่อเดือน		สถานะ
			แหล่งธรรมชาติ	ผลิตเอง	
1	โปรตีน (กรัม)	120,414,000	4,270,230	-	ไม่เพียงพอ
2	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)	722,484,000	4,629,880	-	ไม่เพียงพอ
3	วิตามิน (กรัม)	170,506,224	1,198,230	-	ไม่เพียงพอ
4	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	4,816,560,000	107,145.97	-	ไม่เพียงพอ

ที่มา: ^๑ คำนวณจากการนำข้อมูลจากตารางที่... คูณด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปของอำเภอจะนะ (๘๐,๒๗๖ คน)

^๒ คำนวณจากการนำปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน คูณด้วย ๓๐ วัน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ตารางที่ 5.35 ปริมาณสารอาหารฐานนาที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อปี

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณอาหารที่ ต้องการต่อวัน ¹	ปริมาณอาหารที่ ต้องการต่อปี ²	หน่วย
1	โปรตีน	4,013,800	1,465,037,000	กรัม
2	คาร์โบไฮเดรต	24,082,800	8,790,222,000	กรัม
3	พลังงาน	160,552,000	58,601,480,000	กิโลแคลอรี

เมื่อนำข้อมูลปริมาณความต้องการสารอาหารทั้งหมดของอำเภอจะนะมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปริมาณอาหารฐานนาที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ พบว่า สารอาหารประเภทโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และพลังงาน เฉพาะอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะยังไม่เพียงพอที่จะให้สารอาหารกลุ่มดังกล่าว และอำเภอจะนะจำเป็นต้องได้รับสารอาหารเหล่านี้จากภายนอกอำเภอผ่านทาง การซื้อขายอาหาร ดังตารางที่ 5.36

ตารางที่ 5.36 เปรียบเทียบสารอาหารฐานนาที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ

ลำดับ ที่	สารอาหาร	ปริมาณสารอาหารที่ ต้องการต่อปี	ปริมาณสารอาหารที่มี ในอำเภอจะนะต่อปี		สถานะ
			แหล่งธรรมชาติ	ผลิตเอง	
1	โปรตีน (กรัม)	1,465,037,000	-	91,907,000	ไม่เพียงพอ
2	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)	8,790,222,000	-	91,907,000	ไม่เพียงพอ
3	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	58,601,480,000	-	91,907,000	ไม่เพียงพอ

ที่มา: ^๑ คำนวณจากการนำข้อมูลจากตารางที่... คูณด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปของอำเภอจะนะ (๘๐,๒๗๖ คน)

^๒ คำนวณจากการนำปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน คูณด้วย ๓๖๕ วัน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ค่าทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ตารางที่ 5.37 ปริมาณสารอาหารฐานเลที่อำเภอจะนะต้องการต่อวันและต่อเดือน

ลำดับที่	สารอาหาร	ปริมาณอาหารที่ ต้องการต่อวัน ¹	ปริมาณอาหารที่ ต้องการต่อเดือน ²	หน่วย
1	โปรตีน	4,013,800	120,414,000	กรัม
2	คาร์โบไฮเดรต	24,082,800	722,484,000	กรัม
3	พลังงาน	160,552,000	4,816,560,000	กิโลแคลอรี

เมื่อนำข้อมูลปริมาณความต้องการสารอาหารทั้งหมดของอำเภอจะนะมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปริมาณอาหารฐานเลที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ พบว่า สารอาหารประเภทโปรตีน คาร์โบไฮเดรต และพลังงาน เฉพาะอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะยังไม่เพียงพอที่จะให้สารอาหารกลุ่มดังกล่าว และอำเภอจะนะจำเป็นต้องได้รับสารอาหารเหล่านี้จากภายนอกอำเภอผ่านทาง การซื้อขายอาหาร ดังตารางที่ 5.38

ตารางที่ 5.38 เปรียบเทียบสารอาหารฐานเลที่อำเภอจะนะต้องการกับปริมาณสารอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ

ลำดับ ที่	สารอาหาร	ปริมาณสารอาหารที่ ต้องการต่อเดือน	ปริมาณสารอาหารที่มี ในอำเภอจะนะต่อเดือน		สถานะ
			แหล่งธรรมชาติ	ผลิตเอง	
1	โปรตีน (กรัม)	120,414,000	187,298.88	-	ไม่เพียงพอ
2	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)	722,484,000	187,298.88	-	ไม่เพียงพอ
3	พลังงาน (กิโลแคลอรี)	4,816,560,000	775,417.36	-	ไม่เพียงพอ

ที่มา: ^๑ คำนวณจากการนำข้อมูลจากตารางที่... คูณด้วยจำนวนประชากรทั้งหมดที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไปของอำเภอจะนะ (๘๐,๒๗๖ คน)

^๒ คำนวณจากการนำปริมาณอาหารที่ต้องการต่อวัน คูณด้วย ๓๐ วัน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

5.7 การสรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การสรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถจำแนกได้ 2 แนวทาง ดังนี้

5.7.1) แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายฐานทรัพยากร

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายฐานทรัพยากร เป็นกระบวนการขับเคลื่อนตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรควน

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตนเองด้วยการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดสำนึกการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีศูนย์การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง (นายคำนึง นวลมณีย์) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมของฐานทรัพยากรควน อันจะนำไปสู่การก่อรูป “เครือข่ายเกษตรผสมผสานจะนะ” แล้วจัดตั้งรูปธรรมความร่วมมือในลักษณะสหกรณ์เกษตรผสมผสานในการจัดการต้นทุนการผลิต กระบวนการผลิต และการจำหน่าย

2) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรป่า

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรป่า ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำแผนที่ที่ดินเชิงภูมิสารสนเทศและแนวคิดธนาคารต้นไม้เป็นเครื่องมือเพื่อรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนข้อมูล โดยมีนายโอภาส ด่วงปาน เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรป่าร่วมกับรัฐ อันจะนำไปสู่การก่อรูป “เครือข่ายคนอยู่ป่าอย่างจะนะ” แล้วจัดตั้งรูปธรรมความร่วมมือในลักษณะป่าชุมชนคลองเปยะ ตามแนวทางการบริหารจัดการป่าเพื่อกำหนดโซน (โซนป่าต้นน้ำ โซนอนุรักษ์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ โซนพื้นที่กันชนเพื่อป้องกันภัยพิบัติและการบุกรุก โซนป่าชุมชน) ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

3) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรนา

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรนา ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลต้นทุนการผลิต ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย พันธุ์ข้าว ที่ดินเพาะปลูก แหล่งน้ำ เพื่อรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดการตนเอง โดยมีกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ (นางจินตหรา บัวหนู) เป็นกลไกหลักในการ

ขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรฯ อันนำไปสู่การรื้อฟื้นระบบนิเวศฯ แล้วจัดตั้งรูปธรรมความร่วมมือในลักษณะสหกรณ์เกษตรอินทรีย์จะนะในการจัดการต้นทุนการผลิต กระบวนการผลิต และการจำหน่าย

4) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรฯ

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรฯ ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างพลังในการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยมีสมาคมรักษ์ทะเลจะนะ (นายรุ่งเรือง ระหมื่นยะ) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรฯ อันนำไปสู่การปกป้องแหล่งผลิตอาหาร มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณชนทั้งในระดับชุมชน ระดับชาติ และนานาชาติ ตามแผนที่มีการกระจายทรัพยากรทางทะเลของชุมชนเป็นหลัก

5.7.2) แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายอำเภอ

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายอำเภอ เป็นกระบวนการขับเคลื่อนต่อยอดจากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ด้วยการมองภาพทรัพยากรเป็นองค์รวม เชื่อมโยงประสานและบูรณาการความร่วมมือในระดับอำเภอ อันจะทำให้เห็นแนวทางการหนุนเสริมแต่ละฐานทรัพยากร อีกทั้งยังเป็นฐานในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้วยตนเอง โดยมีมติที่เครือข่ายความมั่นคงทางอาหารระดับอำเภอจะนะตกลงร่วมกันไว้คือ “การรู้จักแหล่งผลิตอาหารจะนะ” เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบถึงแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของคนจะนะต่อไป

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย

6.1 บริบทของชุมชนที่ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหาร

อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มีลักษณะภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการผลิตอาหาร เพราะมีทั้งพื้นที่ที่มีความหลากหลายสูง และสอดคล้องกับการผลิตอาหารได้เป็นอย่างดี ดังนี้

1) พื้นที่ป่า ประกอบด้วย พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ป่าอนุรักษ์ มีลักษณะลาดชันสูง เป็นเทือกเขา ภูเขา เป็นพื้นที่ในตำบลสะพานไม้แก่น ท่าหมอไทร จะโหนดง นาทวี น้ำขาว และคลองเปียว สามารถผลิตอาหารประเภทข้าว สวนสมรม (พืชล้มลุก, สวนผักและผลไม้) ป่า (ป่าตามธรรมชาติ, ป่าทดแทน) สามารถปลูกยางพารา และปาล์มได้บ้างในพื้นที่ที่มีความลาดชันน้อย ส่งผลให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างหลากหลายในระดับมาก

2) พื้นที่ราบลุ่ม ประกอบด้วย พื้นที่ทำนา เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ มีลักษณะลาดเท ส่งผลให้การระบายน้ำออกจากพื้นที่เป็นไปค่อนข้างรวดเร็ว เป็นพื้นที่ในตำบลบ้านนา ป่าชิง ขุนตดหวาย จะโหนดง สามารถผลิตอาหารประเภทข้าว สวนสมรม (พืชล้มลุก, สวนผักและผลไม้) ยางพารา และปาล์ม ส่งผลให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างหลากหลายในระดับปานกลาง

3) พื้นที่ราบติดทะเล ประกอบด้วย พื้นที่ทำนา เพาะปลูก ประมงชายฝั่ง มีลักษณะราบลุ่ม เป็นสามารถผลิตอาหารประเภทข้าว สวนที่ราบ ป่าชายเลน และทะเล เป็นพื้นที่ในตำบลนาทับ ตลิ่งชัน สะกอม สามารถผลิตอาหารประเภทข้าว อาหารทะเล สามารถปลูกพืชไร่ได้บ้างในพื้นที่ราบบริเวณตำบลตลิ่งชัน ส่งผลให้สามารถผลิตอาหารได้อย่างหลากหลายในระดับน้อย

6.2 ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา จากการศึกษาวิจัยตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐานพบว่า

6.2.1) ความหลากหลายของทรัพยากร พบว่า ฐานทรัพยากรมีความหลากหลายมากที่สุด รองลงมาคือ ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรควน และฐานทรัพยากรนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ฐานทรัพยากรเล มีความหลากหลายของทรัพยากร 6 ประเภท 144 ชนิด ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ประเภท จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานเล

ประเภท	จำนวน	รายละเอียด
(1) ปลา	94 ชนิด	ปลาทู ปลาทูราย จวดลามา ปลาจวดสองซี่ ปลาเก๋า ปลาอินทรี ปลาอีคุด ปลาชั่งลายเสือ ปลาชั่งลาทา ปลาชั่งสลิหิน ปลาโคบ ปลาหลังเขียว

ประเภท	จำนวน	รายละเอียด
		ปลากระบอก ปลาจิงจ้ง ปลาสาก ปลาอั้งจ้อ ปลาโถมงาม ปลาซ่อนเล ปลา มีหลัง ปลากระเบนทราย ปลากระเบนนก ปลากระเบนลายจุดฟ้า ปลา กระเบนน้ำ ปลายอดม่วง ปลาลิ้นหมา ปลาจ้องม้อง ปลาจิ้งโปลัง/ปลาแก้ว ปลาจะละเม็ดดำ ปลาจะละเม็ดขาว ปลาจะละเม็ดตัวเตี้ย ปลาซีมัน ปลา แดง ปลากรด ปลามาว ปลาแมว ปลากะพงขาว ปลากะพงแดง ปลากระบอกยาว ปลาเงิน ปลาเงินสร้อยเหลือง ปลาเงินบาง ปลาดาบ ปลา นกแก้วหัวขวาน ปลานกแก้ว ปลาดอกไม้ ปลาสิ่กุน/ปลาเซ็คล่า ปลาปลาใบ ไผ่ ปลาหางแข็ง/ปลาแหละ ปลาโอ ปลาแป้น ปลาแป้นลาบัง ปลาแป้นลาบู้ ปลาแป้นแดง ปลาสำลี ปลาทุเหระ ปลาหัวอ่อน ปลาโทงปากเหล็ก ปลา ดอกสน ปลารากกล้วยแดง ปลาทองเที้ยว ปลาหลันหน้าขาว ปลาหาง ควาย ปลาฉลามหูดำ ปลาฉลามจำมัน ปลาฉลามใบ ปลาซีโหรง ปลาวั วขาว ปลาวัดำ ปลาหูช้าง ปลาเหริบ/ปลาซีเสียด ปลาหลันสลาใบ ปลา ข้างเหลือง ปลากรอบ ปลาข้างไฟ/ปลาข้างหม้อ ปลาทับทูน ปลาเม็ด ทูน ปลาที ปลาจิงเหลน ปลาดำดำ ปลาพรก ปลาเกศริน ปลาหนวยเขือ ปลาดาลือ ปลาตาโต ปลาข้าวม่วง ปลายอดจาก ปลามังกร/ปลาไหลเล ปลาน้ำใส ปลามง ปลาซัดไฟฟ้า ปลามือก/กระบอกมือก ปลาเหล็กโคน ปลาไอหม้อง ปลากระบอกดำ
(2) กุ้ง	13 ชนิด	กุ้งหางแข็ง/กุ้งแค็บ กุ้งลาย กุ้งก้าม(มังกร) กุ้งกับ กุ้งเหลือง กุ้งหัวมัน กุ้ง เหล็กขุด กุ้งจิกโกหรือกุ้งปล้อง กุ้งขาวใหญ่/กุ้งแซบวัย กุ้งกิมซัย กุ้งตาฉะ กุ้งเคย กุ้งโอคัก(กุ้งออกหัก)
(3) ปู	9 ชนิด	ปูม้า ปูหิน ปูเสือ ปูดาว ปูแดง ปูตายาว ปูดำ ปูรดัง ปูจักจั่น
(4) หมึก	7 ชนิด	หมึกกระดอง หมึกกล้วย หมึกสาย/หมึกกระ หมึกลูกโย/หมึกคางคก หมึก หอม หมึกยักษ์ หมึกการ์ตูน/หมึกกระนอย
(5) หอย	21 ชนิด	หอยเสียบ หอยนางรม หอยหูกวาง หอยมุก หอยสังข์ หอยแมลงภู่ หอย กาบ หอยตาควาย หอยซีผึ้ง หอยหวาน หอยเรือใบ/ตาแพะ/เพลลา หอย เหล็กขุด หอยลาย หอยเชลล์ หอยเปี้ย หอยมือเสือ หอยแครง หอยเชอรี่ หอยตาวั หอยกอดแครง หอยดำ
(6) กิ้ง	1 ชนิด	กิ้งกระดาน
รวม	6 ประเภท	144 ชนิด

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์คำทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

ฐานทรัพยากรป่า มีความหลากหลายของทรัพยากร 6 ประเภท 52 ชนิด ดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 ประเภท จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานป่า

ประเภท	จำนวน	รายละเอียด
(1) เห็ด	3 ชนิด	เห็ดโคน เห็ดเหมีด เห็นนมหมู
(2) ผักพื้นบ้าน	17 ชนิด	หน่อไม้ มะเขือพวง ผักกูด ผักหวาน ผักเหลียง พ่าโหม สะตอ ลูกเนียงนก ยอดลำเพ็ง ยอดชะะ ยอดหญย ยอดปุด หัวบอนหัวทือ หัวมัน ส้มกุ้ง กล้วย เถื่อน
(3) ผลไม้	5 ชนิด	ทุเรียน จำปาตะ สัปะรด เงาะ ลูกพรวน
(4) สมุนไพร	5 ชนิด	ฟ้าทะลายโจน บ่าวทุ่งฟ้า ขอบบ่าวน้ย ขอบบ่าวใหญ่ โตไม่รู้ลิ้ม
(5) ของป่า	5 ชนิด	ไม้ันับุด(ไม้ปักแนวยาง) ดอกเรา(ทำไม้กวาด) ใบพ้อ ลูกกอ น้ำผึ้งรวง
(6) สัตว์ป่า	17 ชนิด	ปลาหมอ ปลาช่อน ปลาดุก ปลากด ตัวงพั่วว กบ กระรอก นก นกกรง ไก่ เถื่อน มุสังข์แลน หอยโล่ หอยขม ไช้มัดแดง แมลงพลับ แมงไฮด์
รวม	6 ประเภท	52 ชนิด

ฐานทรัพยากรควน มีความหลากหลายของทรัพยากร 5 ประเภท 45 ชนิด ได้แก่

ประเภท	จำนวน	รายละเอียด
(1) ผลไม้	24 ชนิด	มะพร้าว ทุเรียน มังคุด ลองกอง ลางสาด ละมุด จำปาตะ ขนุน เงาะ สับปะรด แดงโม ส้ม มะยม มะขาม กระท้อน มะม่วงหิมพานต์ มะม่วง กล้วย มะไฟ ละมัย สละ ลูกหยี มะละกอ ตาลโตนด
(2) สมุนไพร	1 ชนิด	หมาก
(3) ผักพื้นบ้าน	16 ชนิด	ผักเหรียง ข่า พริกขี้หนู สะเดา ชะพลู ถั่วฝักยาว มะเขือ ตะไคร้ ข้าวโพด กะเพรา ฟักทอง โหระพา ขมิ้น มะนาว สะตอ ลูกเนียง
(4) เห็ด	1 ชนิด	เห็ดนมหนู
(5) ของป่า	3 ชนิด	ไม้ไผ่ ใบพ้อ หน่อไม้
รวม	5 ประเภท	45 ชนิด

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนพัฒนาทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรมศึกษา อ.จนะ จ.สงขลา

ฐานทรัพยากรนา มีพันธุ์ข้าวทั้ง 31 พันธุ์ข้าว ดังตารางที่ 6.3

ตารางที่ 6.3 จำนวน และชนิดของทรัพยากรฐานนา

จำนวน	รายละเอียด
31 พันธุ์ข้าว	ข้าวเล็บนก ข้าวหอมประทุม ข้าวหอมจันทร์ ข้าวลูกเขย ข้าวช่อสูง ข้าวช่อชิง ข้าวลูกจิ้น ข้าวลูกปลา ข้าวสังข์หยด ข้าวลายดำ ข้าวแมงดา ข้าวเหนียวดำ ข้าวเหนียวขาว ข้าวเจ้า ข้าวดอกหอม ข้าวหอม ข้าวมนรินทร์ ข้าวหอมมะลิ ข้าวเข้มทอง ข้าวเบาขาว ข้าวช่อขาว ข้าวลูกดำ ข้าวลูกแดง ข้าวนางแก้ว ข้าวพันธุ์พื้นเมือง ข้าวรวงงาม ข้าวใบห่อ ข้าวหอมเหลือง ข้าวนกเขา ข้าวรวรี และข้าวโปะหอม
รวม	31 พันธุ์ข้าว

6.2.2) มูลค่าทรัพยากร พบว่า ฐานทรัพยากรเลมืมูลค่าทรัพยากรมากที่สุด รองลงมา คือ ฐานทรัพยากรควน ฐานทรัพยากรป่า และฐานทรัพยากรนา ดังตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 มูลค่าสุทธิต่อเดือนของฐานทรัพยากร ควน ป่า นา เล

ฐานทรัพยากร	การใช้ประโยชน์ต่อเดือน (ครั้ง)	ปริมาณต่อเดือน (กิโลกรัม)	มูลค่ารวมต่อเดือน (บาท)	มูลค่าสุทธิต่อเดือน (บาท)
ควน	1,229.00	203,476.04	11,757,482.98	11,416,176.53
ป่า	847.00	4,629.88	376,397.14	242,399.05
เล	4,112.00	187,298.88	21,779,279.95	19,746,241.75
รวม 3 ฐานทรัพยากร	6,188.00	395,404.80	33,913,160.07	31,404,817.33
นา	ปีละครั้ง	91907	2088325	-269615.43
รวม 4 ฐานทรัพยากร	6,188.00	487,311.80	36,001,485.07	31,135,201.90

6.2.3) ปฏิทินทรัพยากร พบว่า ฐานทรัพยากรของอำเภอจะนะ สามารถใช้ประโยชน์ได้ทั้งปี ดังตารางที่ 6.5

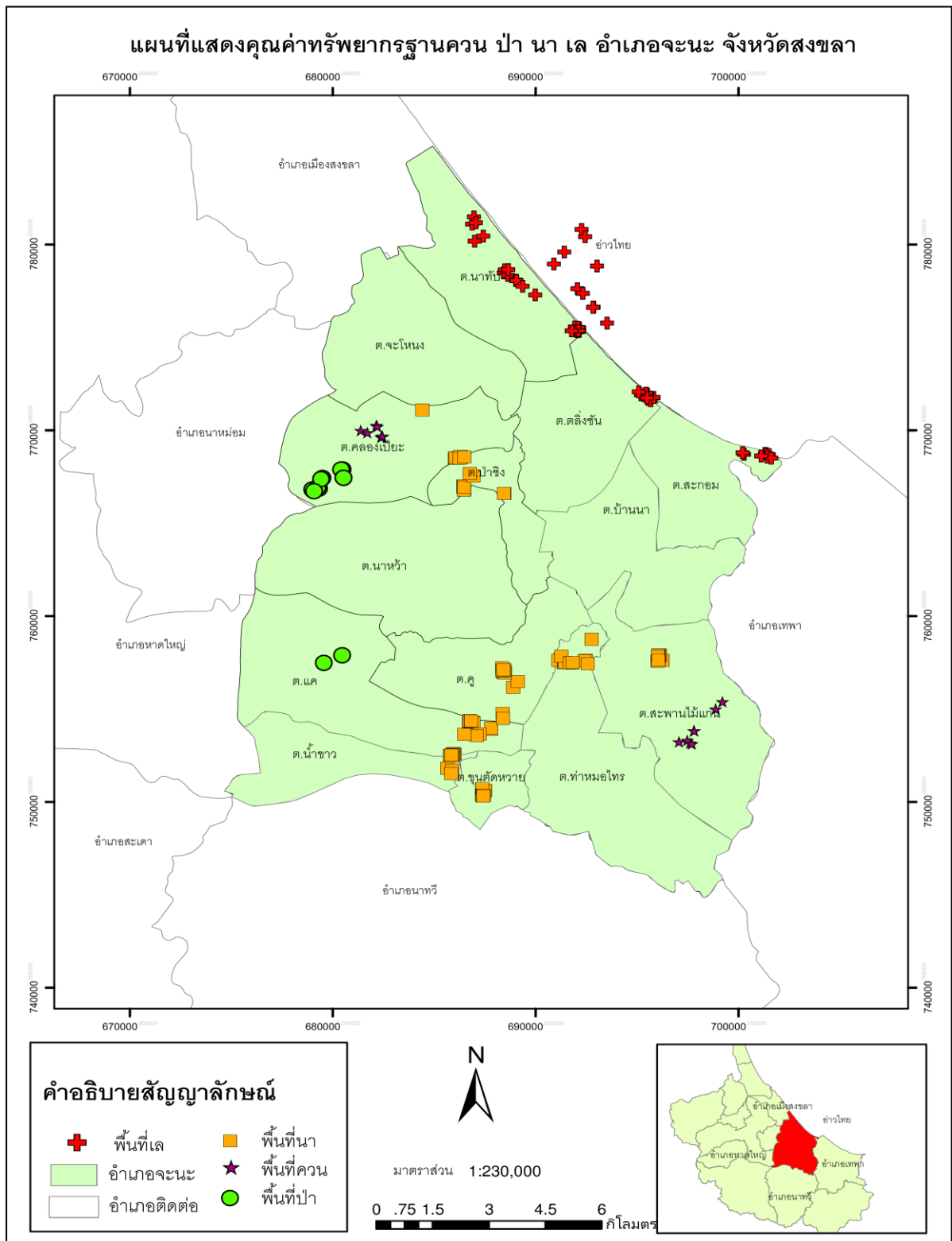
ตารางที่ 6.5 ปฏิทินทรัพยากร ควน ป่า นา เล

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ควน												
ป่า												
นา												
เล												

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร พบว่า (1) ทรัพยากรฐานควนจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือน พฤษภาคม – กันยายน รองลงมา คือ ช่วงเดือนเมษายน, ตุลาคม และพฤศจิกายน และช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม กับเดือนธันวาคม (2) ทรัพยากรฐานป่าจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม รองลงมา คือ ช่วงเดือนเมษายน, กันยายน – ตุลาคม และช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม กับเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม (3) ทรัพยากรฐานนา จะดำเนินกิจกรรมเตรียมดินเพาะปลูกในช่วงเดือนสิงหาคม – ธันวาคม และเก็บเกี่ยว ในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม และ (4) ทรัพยากรฐานเลจะมีความอุดมสมบูรณ์มากในช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน และเดือนตุลาคม รองลงมา คือ ช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน, กรกฎาคม – กันยายน และช่วงเดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ กับเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม

6.3 แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้ หลักการเชื่อมโยงในการวิเคราะห์สถานการณ์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ได้แก่ ทรัพยากรฐานควน ป่า นา เล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังนี้

ภาพที่ 6.1 แผนที่คุณค่าทรัพยากรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

จากแผนที่คุณค่าทรัพยากร พบว่า (1) ทรัพยากรฐานเล จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลนาทับ ตลอดจนแนวชายฝั่งทะเลอ่าวไทยเรียบยาวตามทะเล ซึ่งทรัพยากรฐานเลมีการวางแผนการรังเทียม แหล่งปลาชุม แหล่งหมึก แหล่งปู การแปรรูปอาหารทะเล ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น แพ พ่อค้าคนกลาง และตลาดชุมชน เป็นต้น (2) ทรัพยากรฐานควน จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลสะพานไม้แก่น ซึ่งทรัพยากรฐานควนมีการเชื่อมโยงกับการทำเกษตรผสมผสานแบบสวนสมรมของเกษตรกร ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น (3) ทรัพยากรฐานป่า จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลคลองเปี้ยะ ซึ่งฐานทรัพยากรป่ามีการเชื่อมโยงกับพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาหลวง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ของตำบลคลองเปี้ยะจำนวน 2 หมู่บ้าน ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น (4) ทรัพยากรฐานนา จุดที่มีฐานทรัพยากรค่อนข้างหนาแน่น คือ บริเวณตำบลแค น้ำขาว และคู ซึ่งฐานทรัพยากรนามีการเชื่อมโยงกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่มตามแนวเขตถนนสายจะนะ-นาทวี ตลอดจนระบบเศรษฐกิจที่เกิดจากการกระจายทรัพยากร เช่น โรงสีข้าว ตลาดนัดชุมชน การบริโภคในครัวเรือน เป็นต้น

6.4 กระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

กระบวนการพัฒนาและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน สามารถจำแนกได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

6.4.1) กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารที่เน้นฐานทรัพยากร 4 ฐานตามภูมิโนทัศน์ของอำเภอจะนะ ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล โดยใช้เครื่องมือ 3 ชิ้น ดังตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

เครื่องมือ/ ประเด็น	การสนทนากลุ่มย่อย (focus group)	การระดมความคิดเห็น (brainstorming)	การสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview)
กลุ่มเป้าหมาย	-ผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ได้แก่ ควน ป่า นา เล	-แกนนำระดับอำเภอ เครือข่ายรักษัจจะนะ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน สมาคมรักษ์ทะเลจะ	-ชุมชนปราชญ์จากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน -นักพัฒนาเอกชน -นักพัฒนาจากองค์กร

เครื่องมือ/ ประเด็น	การสนทนากลุ่มย่อย (focus group)	การระดมความคิดเห็น (brainstorming)	การสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview)
		นะ กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ	ปกครองส่วนท้องถิ่น
ประเด็น	(1) นำเสนอข้อมูลความมั่นคงทางอาหารจากการเก็บแบบสัมภาษณ์ (2) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลความมั่นคงทางอาหารเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล (3) จะทำอย่างไรให้มีอาหารเช่นนี้ต่อไป (4) สรุปข้อมูล สะท้อนกลับพร้อมเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล	(1) นำเสนอข้อมูลความมั่นคงทางอาหารจากการเก็บแบบสัมภาษณ์ (2) สรุปประเด็นจากการสนทนากลุ่มย่อย (สถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากร) (3) กระบวนการจัดเก็บข้อมูลความมั่นคงทางอาหารเพื่อเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล (4) แลกเปลี่ยน-เพิ่มเติมมุมมองความมั่นคงทางอาหารในมิติผู้ใช้ทรัพยากรทั้ง 4 ฐานทรัพยากร (5) เราจะเดินต่อเรื่องความมั่นคงทางอาหารในจะนะอย่างไร (6) สรุปข้อมูล สะท้อนกลับพร้อมเพิ่มเติมความสมบูรณ์ของข้อมูล	(1) บริบทของจะนะกับฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน (2) แนวทางการจัดการกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน

6.4.2) ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน

ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลความมั่นคงทางอาหารที่เน้นฐานทรัพยากร 4 ฐานตามภูมินิเวศน์ของอำเภอจะนะ ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน (สวน

สมรม) ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล โดยได้สรุปตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชนได้ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการจัดสรรพื้นที่ เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสิทธิการใช้ประโยชน์และสิทธิการฟื้นฟูฐานทรัพยากร ตามหลักภูมิศาสตร์ชุมชน ซึ่งชุมชนสามารถบูรณาการปฏิทินทรัพยากรกับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่เพื่อกำหนดการจัดสรรพื้นที่ที่เอื้อการใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์โดยไม่ทำลายฐานทรัพยากรชุมชน

2) กระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนา เน้นความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล สถานการณ์ กระบวนการขับเคลื่อน และเครื่องมือในการจัดการความมั่นคงทางอาหารตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ซึ่งชุมชนสามารถนำข้อมูลจากสถานการณ์ หลักการมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อกำหนดรูปแบบหรือแนวทางกระบวนการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารในรูปแบบการสร้างสรรค์นวัตกรรมการพัฒนาโดยชุมชน

3) การบริหารจัดการน้ำ เน้นความสำคัญของระบบนิเวศตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยเริ่มตั้งแต่ฐานป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำ ฐานควนที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำ ฐานนาที่เป็นแหล่งใช้น้ำและผ่านน้ำ จนกระทั่งฐานเลที่เป็นแหล่งปลายน้ำ

4) ความสมดุลระหว่างคน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม กับการพัฒนา เน้นองค์รวมที่ต้องบูรณาการไปด้วยกัน โดยความมั่นคงทางอาหารที่ดีต้องสามารถถ่วงน้ำหนักการพัฒนาระหว่างคนกับทรัพยากรธรรมชาติ คนกับสิ่งแวดล้อม คนกับการพัฒนา ให้มีความสมดุลกันให้ได้

5) ความสามารถในการส่งทอดฐานทรัพยากรให้แก่คนรุ่นหลัง เน้นการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรอย่างยั่งยืน ใช้อย่างมีประสิทธิภาพคุ้มค่า ไม่ทำลายฐานทรัพยากร เพื่อให้ฐานทรัพยากรคงอยู่เพื่อส่งต่อให้แก่คนรุ่นต่อ ๆ ไป

6) ความปลอดภัยของอาหาร เน้นการผลิต การจำหน่าย และการบริโภคที่สะท้อนให้เห็นถึงอาหารปลอดภัย สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย รวมถึงผู้บริโภคได้มั่นใจต่อการบริโภคแล้วไม่เกิดโทษต่อร่างกาย

7) กระบวนการดูแล รักษา ฟื้นฟูแหล่งผลิตอาหาร เน้นฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ควน ป่า นา เล เพื่อร่วมกันจัดการให้ความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะได้มีอยู่ มีกิน มีต่อให้แก่ลูกหลานสืบไป

8) การคำนวณตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ ด้วยการคำนวณตามปริมาณสารอาหารที่คนไทยควรได้รับในแต่ละวันเปรียบเทียบกับปริมาณอาหารที่มีอยู่ในอำเภอจะนะ ทำให้สามารถคำนวณระดับความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

8.1) ตัวชี้วัดความมั่นคงทรัพยากรฐานควน พบว่า ปริมาณของวิตามินมีอยู่เกินความต้องการบริโภคถึง 32,749,816 กรัมต่อเดือน ในขณะที่ ปริมาณของโปรตีนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

บริโภค จำนวน 105,836,160 กรัมต่อเดือน ปริมาณคาร์โบไฮเดรตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 519,007,960 กรัมต่อเดือน และปริมาณพลังงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 4,815,687,888 กิโลแคลอรีต่อเดือน

8.2) ตัวชี้วัดความมั่นคงทรัพยากรฐานป่า พบว่า ปริมาณของโปรตีนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 116,143,770 กรัมต่อเดือน ปริมาณคาร์โบไฮเดรตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 717,854,120 กรัมต่อเดือน ปริมาณของวิตามินมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 169,307,994 กรัมต่อเดือน และปริมาณพลังงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 4,816,452,854 กิโลแคลอรีต่อเดือน

8.3) ตัวชี้วัดความมั่นคงทรัพยากรฐานนา พบว่า ปริมาณของโปรตีนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 1,373,130,000 กรัมต่อปี ปริมาณคาร์โบไฮเดรตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 8,698,315,000 กรัมต่อปี และปริมาณพลังงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 58,509,573,000 กิโลแคลอรีต่อปี

8.4) ตัวชี้วัดความมั่นคงทรัพยากรฐานเล พบว่า ปริมาณของโปรตีนมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 120,226,701 กรัมต่อเดือน ปริมาณคาร์โบไฮเดรตมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 722,296,701 กรัมต่อเดือน และปริมาณพลังงานมีไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค จำนวน 4,815,784,583 กิโลแคลอรีต่อเดือน

6.5 การสรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

การสรุปแนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา สามารถจำแนกได้ 2 แนวทาง ดังนี้

6.5.1) แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายฐานทรัพยากร

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายฐานทรัพยากร เป็นกระบวนการขับเคลื่อนตามฐานทรัพยากรทั้ง 4 ได้แก่ ฐานทรัพยากรควน ฐานทรัพยากรป่า ฐานทรัพยากรนา และฐานทรัพยากรเล ของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรควน

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรควน (สวนสมรม) ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตนเองด้วยการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดสำนึกการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีศูนย์การเรียนรู้นวัตกรรมใหม่เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง (นายคำนึง นวลมณีนธ์) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมของฐานทรัพยากรควน อันจะนำไปสู่การก่อรูป “เครือข่ายเกษตรผสมผสาน

รายงานฉบับสมบูรณ์ แผนที่ศูนย์ทรัพยากรและตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อ.จะนะ จ.สงขลา

จะนะ” แล้วจัดตั้งรูปธรรมความร่วมมือในลักษณะสหกรณ์เกษตรผสมผสานในการจัดการต้นทุนการผลิต กระบวนการผลิต และการจำหน่าย

2) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรป่า

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรป่า ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้การจัดทำแผนที่ที่ดินเชิงภูมิสารสนเทศและแนวคิดธนาคารต้นไม้เป็นเครื่องมือเพื่อรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยน ข้อมูล โดยมีนายโสภาส ด้วงปาน เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรป่าร่วมกับรัฐ อันจะนำไปสู่การก่อรูป “เครือข่ายคนอยู่ป่ายังจะนะ” แล้วจัดตั้งรูปธรรมความร่วมมือในลักษณะป่าชุมชน คลองเปียะ ตามแนวทางการบริหารจัดการป่าเพื่อกำหนดโซน (โซนป่าต้นน้ำ โซนอนุรักษ์ที่มีความสำคัญต่อ ระบบนิเวศ โซนพื้นที่กันชนเพื่อป้องกันภัยพิบัติและการบุกรุก โซนป่าชุมชน) ตามนโยบายของรัฐบาลด้านการ รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

3) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรนา

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรนา ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลต้นทุนการผลิต ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย พันธุ์ข้าว ที่ดินเพาะปลูก แหล่งน้ำ เพื่อรวมกลุ่มแลกเปลี่ยน ข้อมูลในการจัดการตนเอง โดยมีกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์จะนะ (นางจินตหรา บัวหนู) เป็นกลไกหลักในการ ขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรนา อันนำไปสู่การรื้อฟื้นระบบนิเวศนา แล้วจัดตั้งรูปธรรมความ ร่วมมือในลักษณะสหกรณ์เกษตรอินทรีย์จะนะในการจัดการต้นทุนการผลิต กระบวนการผลิต และการ จำหน่าย

4) แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรเล

แนวทางการขับเคลื่อนฐานทรัพยากรเล ต้องอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้การสื่อสารสาธารณะ เพื่อสร้างพลังในการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยมีสมาคมรักษ์ทะเลจะนะ (นายรุ่งเรือง ระหมันยะ) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน เพื่อสร้างการจัดการทรัพยากรเล อันนำไปสู่การปกป้องแหล่งผลิต อาหาร มีเป้าหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณชนทั้งในระดับชุมชน ระดับชาติ และนานาชาติ ตามแผนที่ การกระจายทรัพยากรทางทะเลของชุมชนเป็นหลัก

6.5.2) แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายอำเภอ

แนวทางการขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารระดับเครือข่ายอำเภอ เป็นกระบวนการ ขับเคลื่อนต่อยอดจากฐานทรัพยากรทั้ง 4 ฐาน ด้วยการมองภาพทรัพยากรเป็นองค์รวม เชื่อมโยงประสาน และบูรณาการความร่วมมือในระดับอำเภอ อันจะทำให้เห็นแนวทางการหนุนเสริมแต่ละฐานทรัพยากร อีกทั้ง

ยังพื้นฐานในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนด้วยตนเอง โดยมีมติที่เครือข่ายความมั่นคงทางอาหารระดับอำเภอจะนะตกลงร่วมกันไว้คือ “การรู้จักแหล่งผลิตอาหารจะนะ” เป็นแนวทางในการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบถึงแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของคนจะนะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรแยกประเด็นการวิจัยเป็นเรื่อง ๆ เพื่อให้สามารถศึกษาเชิงลึกได้อย่างละเอียด ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถวิเคราะห์ได้อย่างเข้มข้น
- 2) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนการจัดการป่าชุมชนเพื่อสร้างฐานความมั่นคงทางอาหาร อันจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปธรรมการบริหารจัดการป่าแบบมีส่วนร่วมระหว่างรัฐกับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาล
- 3) ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความมั่นคงทางอาหารจะนะให้เกิดรูปธรรมในการจัดการเครือข่ายระดับอำเภอ
- 4) ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอด รูปแบบการจัดการความมั่นคงทางอาหารฐานนาที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมต่อลักษณะภูมิศาสตร์ และสอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ
- 5) ควรมีการศึกษาเฉพาะกรณี ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหารระดับชุมชน เพื่อพัฒนาตัวชี้วัด และการนำตัวชี้วัดไปใช้จริง

บรรณานุกรม

- ทศพล วรรณกุลพันธ์,สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาสิทธิด้านอาหารตาม “แนวทางการสร้างความมั่นคงด้านอาหารขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ๒๐๐๔”
- นนทกานต์ จันทร์อ่อน,บทความวิชาการ “ความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย”(Thailand Food Security) ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ มค.๕๗
- วิรัชพัชร ประเสริฐศักดิ์. แนวคิดและคานิยามของความมั่นคงทางอาหาร. สืบค้นจาก www.polsci.tu.ac.th/fileupload/๓๖/๒๔.pdf เข้าถึงเมื่อ ๒มิถุนายน ๒๕๕๗
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน),คู่มือการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ระบบนิเวศชายฝั่งจากการใช้ประโยชน์ทางตรง,มีนาคม ๒๕๕๓
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน),คู่มือการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ระบบนิเวศป่าบกจากการใช้ประโยชน์ทางตรง,มีนาคม ๒๕๕๓
- รายงานการประชุมการจัดการความมั่นคงทางอาหารจังหวัดสงขลา. สืบค้นจาก <http://consumersouth.org/paper/๑๖๙๘> เข้าถึงเมื่อ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๗
- กลุ่มศึกษาและติดตามแผนพัฒนาภาคใต้,เจาะแผนพัฒนาภาคใต้.พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔
- สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ,การประเมินผลกระทบทางสุขภาพพระดัดชุมชน กรณีโครงการทำเรื่อน้ำลึกสงขลาแห่งที่ ๒

ภาคผนวก

ก. แบบเก็บข้อมูล

ควน (สวนสมรม)

แบบสอบถามเพื่อจัดเก็บข้อมูล
ด้านความมั่นคงทางอาหาร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

คำอธิบาย

๑. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
๒. ข้อมูลในการตอบคำถามครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลด้านความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มิใช่เป็นการประเมินให้คุณให้โทษกับผู้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อ.....เบอร์ติดต่อ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ พื้นที่

☐ ตำบลบ้านนา	☐ ตำบลป่าชิง
☐ ตำบลสะพานไม้แก่น	☐ ตำบลสะกอม
☐ ตำบลนาหว้า	☐ ตำบลนาทับ
☐ ตำบลน้ำขาว	☐ ตำบลขุนตัดหวาย
☐ ตำบลท่าหมอไพร	☐ ตำบลจะโหนด
☐ ตำบลคู	☐ ตำบลแค
☐ ตำบลคลองเปี้ยะ	☐ ตำบลลิ้นช้าง

๑.๒ สถานภาพในครอบครัว

☐ หัวหน้าครอบครัว	☐ สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว
☐ ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	☐ ปู่ / ย่า / ตา / ยาย หัวหน้าครอบครัว
☐ ญาติ	☐ ผู้อาศัยอื่น ๆ

๑.๓ เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

๑.๔ อายุ ☐ ไม่เกิน ๒๕ ปี ☐ ๒๕-๕๐ ปี

[] ๕๐ปี ขึ้นไป

๑.๕ ระดับการศึกษา

[] ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ

[] ประถมศึกษา

[] มัธยมศึกษาตอนต้น

[] มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

[] อนุปริญญา/ปวส.

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

[] อื่น ๆ

๑.๖ อาชีพหลัก

[] สอนยางพารา

[] ประมงชายฝั่ง

[] ทำนา

[] ลูกจ้างบริษัทเอกชน

[] ค้าขาย

[] อาชีพอิสระ

[] พ่อบ้าน / แม่บ้าน

[] รับจ้างทั่วไป

[] ไม่ได้ประกอบอาชีพ

[] อื่น ๆ

๑.๗ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

[] ไม่มีรายได้

[] น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท

[] ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท

[] ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท

[] ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท

[] มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๘ สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน

[] ไม่มีส่วนร่วม

[] กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน

[] สมาชิก อบต./ สมาชิกเทศบาล

[] ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ

[] กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน

[] สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน

[] ที่ปรึกษากลุ่ม/ ชุมชน

๑.๙ ประเภทเครือข่ายความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

[] เครือข่ายควน

[] เครือข่ายป่า

[] เครือข่ายนา

[] เครือข่ายเล

[] เครือข่ายลุ่มน้ำคลองสะกอม

[] เครือข่ายลุ่มน้ำคลองเทพา

๑.๑๐ ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์

[] ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)

[] ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพ หรือบริโภคเป็นหลัก)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

๒.๑ ในแต่ละเดือนท่านสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งใดบ้าง และต้องเดินทางออกจากบ้านเท่าไร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	ขนาดพื้นที่ (ไร่-งาน-ตร.ว.)	ระยะทาง (กิโลเมตร)
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

๒.๒ ในแต่ละเดือนท่านสามารถระบุชนิด จำนวนครั้ง และปริมาณการใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	จำนวนครั้งที่เก็บ	ปริมาณการเก็บต่อครั้ง (กิโลกรัม)
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

๓.๑ จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน

๓.๒ จำนวนแรงงานจ้าง.....คน

๓.๓ อัตราจ้าง.....บาท/ วัน/ คน

๓.๔ ในแต่ละเดือนท่านสามารถเก็บเกี่ยวทรัพยากร ต้นทุนแรงงาน และการนำไปใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	เวลาเฉลี่ยต่อครั้ง (ชั่วโมง)	จำนวนคน	แหล่งที่นำทรัพยากรไปใช้ ประโยชน์
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			

ส่วนที่ ๔ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

๔.๑ พูดถึงความมั่นคงทางอาหาร นึกถึงอะไร?

.....

.....

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

.....

.....

.....

.....

คณะผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ผู้เก็บข้อมูล.....

วันที่เก็บข้อมูล...../...../๒๕๕๘

นา

แบบสอบถามเพื่อจัดเก็บข้อมูล
ด้านความมั่นคงทางอาหาร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

คำอธิบาย

๑. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
๒. ข้อมูลในการตอบคำถามครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลด้านความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มิใช่เป็นการประเมินให้คุณให้โทษกับผู้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อ.....เบอร์ติดต่อ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ พื้นที่

☐ ตำบลบ้านนา	☐ ตำบลป่าชิง
☐ ตำบลสะพานไม้แก่น	☐ ตำบลสะกอม
☐ ตำบลนาหว้า	☐ ตำบลนาทับ
☐ ตำบลน้ำขาว	☐ ตำบลขุนตัดหวาย
☐ ตำบลท่าหมอไพร	☐ ตำบลจะโหนด
☐ ตำบลคู	☐ ตำบลแค
☐ ตำบลคลองเปี้ยะ	☐ ตำบลลิ้นช้าง

๑.๒ สถานภาพในครอบครัว

☐ หัวหน้าครอบครัว	☐ สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว
☐ ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	☐ ปู่ / ย่า / ตา / ยาย หัวหน้าครอบครัว
☐ ญาติ	☐ ผู้อาศัยอื่น ๆ

๑.๓ เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

๑.๔ อายุ

☐ ไม่เกิน ๒๕ ปี	☐ ๒๕-๕๐ ปี
☐ ๕๐ปี ขึ้นไป	

๑.๕ ระดับการศึกษา

☐ ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ	☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ อนุปริญญา/ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ อื่น ๆ

๑.๖ อาชีพหลัก

☐ สอนยางพารา	☐ ประมงชายฝั่ง
☐ ทำนา	☐ ลูกจ้างบริษัทเอกชน
☐ ค้าขาย	☐ อาชีพอิสระ
☐ พ่อบ้าน / แม่บ้าน	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ	☐ อื่น ๆ

๑.๗ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ไม่มีรายได้	☐ น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท
☐ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	☐ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท
☐ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	☐ มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๘ สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน

☐ ไม่มีส่วนร่วม	☐ กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน
☐ สมาชิก อบต./ สมาชิกเทศบาล	☐ ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ
☐ กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน	☐ สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน
☐ ที่ปรึกษากลุ่ม/ ชุมชน	

๑.๙ ประเภทเครือข่ายความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

☐ เครือข่ายควน	☐ เครือข่ายป่า
☐ เครือข่ายนา	☐ เครือข่ายเล
☐ เครือข่ายลุ่มน้ำคลองสะกอม	☐ เครือข่ายลุ่มน้ำคลองเทพา

๑.๑๐ ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์

☐ ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)
☐ ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพ หรือบริโภคเป็นหลัก)

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

๒.๑ ในแต่ละเดือนท่านสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งใดบ้าง และต้องเดินทางออกจากบ้านเท่าไร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	ขนาดพื้นที่ (ไร่-งาน-ตร.ว.)	ระยะทาง (กิโลเมตร)
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

๒.๒ ในแต่ละเดือนท่านสามารถระบุชนิด จำนวนครั้ง และปริมาณการใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	ปริมาณการเก็บต่อครั้ง (กิโลกรัม)
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

๓.๑ จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน

๓.๒ จำนวนแรงงานจ้าง.....คน

๓.๓ อัตราจ้าง.....บาท/ วัน/ คน

๓.๔ ในแต่ละเดือนท่านสามารถเก็บเกี่ยวทรัพยากร ต้นทุนแรงงาน และการนำไปใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	เวลาเฉลี่ยต่อครั้ง (ชั่วโมง)	จำนวนคน	แหล่งที่นำทรัพยากรไปใช้ ประโยชน์
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			

ส่วนที่ ๔ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

๔.๑ พูดถึงความมั่นคงทางอาหาร นึกถึงอะไร?

.....

.....

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

.....

.....

.....

.....

คณะผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ผู้เก็บข้อมูล.....

วันที่เก็บข้อมูล...../...../๒๕๕๘

ปา, เล

แบบสอบถามเพื่อจัดเก็บข้อมูล
ด้านความมั่นคงทางอาหาร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

คำอธิบาย

๑. กรุณาตอบคำถามให้ครบทุกข้อที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
๒. ข้อมูลในการตอบคำถามครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ เพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลด้านความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา มิใช่เป็นการประเมินให้คุณให้โทษกับผู้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อ.....เบอร์ติดต่อ.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑.๑ พื้นที่

☐ ตำบลบ้านนา	☐ ตำบลป่าชิง
☐ ตำบลสะพานไม้แก่น	☐ ตำบลสะกอม
☐ ตำบลนาหว้า	☐ ตำบลนาทับ
☐ ตำบลน้ำขาว	☐ ตำบลขุนตัดหวาย
☐ ตำบลท่าหมอไทร	☐ ตำบลจะโหนด
☐ ตำบลคู	☐ ตำบลแค
☐ ตำบลคลองเปี้ยะ	☐ ตำบลตลิ่งชัน

๑.๒ สถานภาพในครอบครัว

☐ หัวหน้าครอบครัว	☐ สามี / ภรรยา หัวหน้าครอบครัว
☐ ลูก / หลานหัวหน้าครอบครัว	☐ ปู่ / ย่า / ตา / ยาย หัวหน้าครอบครัว
☐ ญาติ	☐ ผู้อาศัยอื่น ๆ

๑.๓ เพศ

☐ ชาย	☐ หญิง

๑.๔ อายุ

☐ ไม่เกิน ๒๕ ปี	☐ ๒๕-๕๐ ปี
☐ ๕๐ปี ขึ้นไป	

๑.๕ ระดับการศึกษา

☐ ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ	☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
☐ อนุปริญญา/ปวส.	☐ ปริญญาตรี
☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ อื่น ๆ

๑.๖ อาชีพหลัก

☐ สวนยางพารา	☐ ประมงชายฝั่ง
☐ ทำนา	☐ ลูกจ้างบริษัทเอกชน
☐ ค้าขาย	☐ อาชีพอิสระ
☐ พ่อบ้าน / แม่บ้าน	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ ไม่ได้ประกอบอาชีพ	☐ อื่น ๆ

๑.๗ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ ไม่มีรายได้	☐ น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท
☐ ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	☐ ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท
☐ ๑๕,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐ บาท	☐ มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๑.๘ สถานะการมีส่วนร่วมในชุมชน

☐ ไม่มีส่วนร่วม	☐ กำหนด/ ผู้ใหญ่บ้าน
☐ สมาชิก อบต./ สมาชิกเทศบาล	☐ ประธานกลุ่ม/ ชุมชน/ กรรมการ
☐ กรรมการกลุ่ม/ ชุมชน	☐ สมาชิกกลุ่ม/ ชุมชน
☐ ที่ปรึกษากลุ่ม/ ชุมชน	

๑.๙ ประเภทเครือข่ายความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

☐ เครือข่ายป่า	☐ เครือข่ายเล

๑.๑๐ ประเภทกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์

☐ ผู้ใช้ประโยชน์หลัก (เพื่อการประกอบอาชีพเป็นหลัก)
☐ ผู้ใช้ประโยชน์รอง (เพื่อการยังชีพ หรือบริโภคเป็นหลัก)

๑.๑๑ จำนวนครั้งการทำนา

☐ ครั้งเดียว
☐ สองครั้ง

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ และปริมาณการเก็บต่อเดือน

๒.๑ ในแต่ละเดือนท่านสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งใดบ้าง และต้องเดินทางออกจากบ้านเท่าไร

แหล่งที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร (ระบุพื้นที่เก็บ)	ขนาดพื้นที่ (ไร่-งาน-ตร.ว.)	ระยะทาง (กิโลเมตร)
๑.		
๒.		
๓.		
๔.		
๕.		

๒.๒ ในแต่ละเดือนท่านสามารถระบุชนิด จำนวนครั้ง และปริมาณการใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	ปริมาณการเก็บต่อครั้ง (กิโลกรัม)
๑.	
๒.	
๓.	
๔.	
๕.	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลต้นทุนแรงงาน

๓.๑ จำนวนแรงงานในครัวเรือน.....คน

๓.๒ จำนวนแรงงานจ้าง.....คน

๓.๓ อัตราจ้าง.....บาท/ วัน/ คน

๓.๔ ในแต่ละเดือนท่านสามารถเก็บเกี่ยวทรัพยากร ต้นทุนแรงงาน และการนำไปใช้ประโยชน์

ชนิดของทรัพยากร (ระบุชนิดของทรัพยากรที่เก็บ)	เวลาเฉลี่ยต่อครั้ง (ชั่วโมง)	จำนวนคน	แหล่งที่นำทรัพยากรไปใช้ ประโยชน์
๑.			
๒.			
๓.			
๔.			
๕.			

ส่วนที่ ๔ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหารของอำเภอจะนะ

๔.๑ พูดถึงความมั่นคงทางอาหาร นึกถึงอะไร?

.....

.....

.....

๔.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาความมั่นคงทางอาหาร

.....

.....

.....

.....

คณะผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ผู้เก็บข้อมูล.....

วันที่เก็บข้อมูล...../...../๒๕๕๘

ภาคผนวก

ข. ตารางแสดงข้อมูลพิกัดพื้นที่

ตารางแสดงข้อมูล GPS ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตามโครงการวิจัยแผนที่คุณค่าทรัพยากรและ
ตัวชี้วัดความมั่นคงทางอาหาร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษา อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
ตำบลนาทับ อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
1	0686974	0780171	มัสยิดบ้านคลองข่า หมู่ 1
2	0686853	0781092	โรงเรียนพัฒนาศึกษา
3	0686941	0781478	โรงเรียนบ้านปากบาง
4	0687061	0781378	มัสยิดประสานสามัคคี
5	0687041	0781165	ตลาดนัดปากบาง(วันเสาร์)
6	0687409	0780449	มัสยิดศูนย์ศึกษาผู้ใหญ่
7	0688421	0778466	มัสยิดค็อยรุสอันวาร
8	0688478	0778625	ตลาดนัดวันอาทิตย์ (ท่าคลอง)
9	0688619	0778331	ตลาดนัดพฤษ
10	0689013	0778076	อนามัยบ้านนาเสมียน
11	0689052	0778050	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาเสมียน
12	0689349	0777744	มัสยิดละออสามัคคี
13	0689964	0777281	เทศบาลตำบลนาทับ
14	0688640	0778642	โรงเรียนบ้านท่าคลอง
15	0692142	0775491	บ้านพ่อค้าคนกลาง 76/5 ม.11
16	0692128	0775404	มัสยิดสวนกง
17	0692128	0775362	บ้านพ่อค้าคนกลาง 65/2 ม.11
18	0691930	0775517	บ้านพ่อค้าคนกลาง 59/5 ม.11
19	0691932	0775534	แกนนำในการหาปลา 59/6 ม.11
20	0691927	0775556	ราวเบ็ด ไซ อวนดักปู 50/2 ม.11
21	0692093	0775429	แปรรูปปลา ทำปลาเค็ม 76/3 ม.11
22	0692118	0775307	บ้านพ่อค้าคนกลาง,ไซ
23	0692118	0775307	แปรรูปปลาแดดเดียว 89/5 ม.11
24	0692043	0775298	ทำอวนปู /ปลา 65/27 ม.11
25	0692102	0775352	ทำอวน

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
26	0691801	0775352	ทำอวน/ไซ
27	0691772	0775345	ทำอวนปู/กุ้ง/หมึก 55/6 ม.11
28	0692253	0780800	แหล่งปลาชุกชุม
29	0692427	0780410	ปู
30	0691406	0779580	หมึกสาย
31	0690896	0778937	ฟอสซิล
32	0692052	0777622	แนวปะการังจุดแรก
33	0693011	0778835	แนวปะการังสิ้นสุด
34	0692317	0777367	แหล่งปลา
35	0693515	0775767	แนวปะการังเทียม
36	0692844	07766027	แนววางไซ
37	0692824	0776600	แนวปะการังเทียม
ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
38	0701290	0768759	แพปู กะจี้
39	0701362	0768725	แพปลา ปู กะนิฮะ
40	0701482	0768681	แพปลา ปู กะนิโหม
41	0701404	0768556	มัสยิดสอลาหุดดิน
42	0701393	0768558	ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มัสยิดสอลาหุดดิน
43	0701602	0768497	โรงเรียนปากบาง ต.สะกอม
44	0701104	0768615	ทำอวน 100 ม.4 ต.สะกอม
45	0700256	0768699	โรงเรียนบ่อโชน ต.สะกอม
46	0700175	0768784	ศูนย์เด็กเล็กบ้านบ่อโชน ม.7
ตำบลตลิ่งชัน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
47	0695186	0771903	รพ.สต. ตลิ่งชัน
48	0695534	0771649	แพปู กะใบเตาะ
49	0695661	0771588	ทำอวนปลาทุ 117/2 ม.8
50	0695800	0771763	แพปลา กะสาว
51	0695494	0771925	เฒ่าแก่ หมึก ปู จี๊ฮ้วย
52	0695481	0771950	มัสยิดตาดีกา

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
53	0695433	0771994	เดมาแก่อู้อปู ปลา กะจี้เซาะ
54	0695479	0771738	ทำอวนปู 77/2 ม.8
55	0695069	0772064	โรงเรียนตลิ่งชัน
ตำบลขุนตดหวาย อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
56	0687345	0750710	บ้านเลขที่ 41/1 ม.5 ต.ขุนตดหวาย
57	0687359	0750373	นา 2 ไร่
	0687341	0750355	
	0687391	0750309	
	0687404	0750325	
58	0687354	0750709	บ้านเลขที่ 41/2 ม.5 ต.ขุนตดหวาย
59	0687377	0750356	นา 3 ไร่
	0687407	0750325	
	0687434	0750368	
	0687406	0750380	
60	0687461	0750618	โรงสีข้าว เลขที่ 1/2 ม.5 ต.ขุนตดหวาย
61	0687499	0750613	โรงสีข้าวบ้านขุนตดหวาย
ตำบลคู อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
62	0678169	0792786	บ้านเลขที่ 2/1 ม.2
63	0688404	0756973	พื้นที่นา 2.5 ไร่
	0688405	0756955	
	0688491	0756964	
	0688491	0756939	
64	0688354	0757036	บ้านเลขที่ 57/1 ม.2
65	0688403	0757067	พื้นที่นา 2 ไร่
	0688462	0757065	
	0688466	0757114	
	0688399	0757111	
66	0688340	0757260	โรงสีข้าวบ้านคู 117 ม.2
67	0688886	0756157	ตลาดนัดบ้านคู

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
68	0689018	0756483	โรงสีข้าวบ้านคู 61 ม.3
69	0688371	0754762	โรงสีข้าวบ้านคู 61/1 ม.1
70	0688385	0754480	ตลาดนัด ม.1 บ้านคู
ตำบลแค อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา			
71	0687798	0753899	บ้านเลขที่ 31/1 ม.3 ต.แค (บ้านผู้ใหญ่บ้าน)
	0686920	0754274	ที่นา
	0686915	0754245	
	0686701	0754280	
	0686708	0754307	
72	0687807	0753976	34/1 ม.3 ต.แค
	0686726	0754376	ที่นา
	0686723	0754347	
	0686790	0754330	
	0686799	0754362	
73	0687234	0753659	โรงสีข้าวบ้านแค 5/1 ม.1
74	0687074	0753568	ตลาดนัดบ้านแค ม.1
75	0686465	0753629	โรงสีข้าวบ้านแค ม.4
ตำบลน้ำขาว อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา			
76	0685984	0752557	พื้นที่นา 40 ม.3 ต.น้ำขาว
77	0685943	0752601	พื้นที่นา 2.5 ไร่
	0685892	0752581	
	0685903	0752538	
78	0685634	0751809	บ้านเลขที่ 40 ม.3
79	0685763	0752513	พื้นที่นา 22/1 ม.3
80	0685772	0752483	พื้นที่นา 2 ไร่
	0685855	0752473	
	0685842	0752519	
81	0685828	0751521	ตลาดนัดน้ำขาว
82	0686179	0751734	บ้านเลขที่ 12/2 ม.3 ต.น้ำขาว

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
ตำบลคลองเปือย อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา			
83	0686002	0768494	บ้านเลขที่ 20/1 ม.5 ต.คลองเปือย
84	0686030	0768485	พื้นที่นา 2 ไร่
	0686094	0768483	
	0686090	0768525	
	0686029	0768519	
85	0686276	0768500	บ้านเลขที่ 21/2 ม.5 ต.คลองเปือย
	0686283	0768522	
86	0686292	0768579	พื้นที่นา 4 ไร่
	0686256	0768580	
	0686225	0768499	
87	0684399	0771091	ตลาดคลองเปือย
88	0686462	0768565	โรงสีข้าวคลองเปือย 48/1 ม.5
89	0682373	0769624	บ้านเลขที่ 37/1 ม.10 ต.คลองเปือย
90	0682139	0770258	สวนเงาะ
91	0681374	0769986	สวนเงาะ ทุเรียน
92	0682397	0769634	บ้านเลขที่ 37 ม.10 ต.คลองเปือย
93	0681689	0769868	สวนพื้จวบ
94	0682439	0769660	บ้านเลขที่ 51 ม.10
95	0682180	0770197	สวนลุงพิน
96	0682423	0769679	บ้านเลขที่ 41 ม.10 ต.คลองเปือย
97	0680462	0767883	บ้านเลขที่ 50/1 ม.3 ต.คลองเปือย
98	0679557	0767471	โหลเผือก (สมุนไพร)
99	0679010	0766759	กล้วย
100	0680487	0767877	บ้านเลขที่ 47 ม.3
101	0679299	0766968	แลน (สัตว์)
102	0680443	0767861	บ้านเลขที่ 30 ม.3
103	0679132	0766847	ยอด.....
104	0680417	0767879	บ้านเลขที่ 50 ม.3

จุด	(X) Easting(47N)	(Y) Northing(UTM)	คำอธิบายพื้นที่
105	0678985	0766797	หน่อไม้ป่า
106	0680532	0767431	บ้านเลขที่ 8/1 ม.3 ต.คลองเปือยะ
107	0679420	0767363	ลูกกอ
108	0679069	0766711	มูสัง (สัตว์)
ตำบลป่าชิง อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
109	0688448	0766596	บ้านเลขที่ 42/6 ม.2 ต.ป่าชิง
110	0686455	0766941	พื้นที่นา 2 ไร่
	0686422	0766935	
	0686420	0767001	
	0686450	0767004	
111	0688425	0766596	บ้านเลขที่ 42/4 ม.2
112	0686463	0766781	พื้นที่นา 3 ไร่
	0686447	0766775	
	0686439	0766937	
	0686456	0766938	
113	0686917	0767535	โรงสีข้าวป่าชิง 156 ม.1
114	0686736	0767676	โรงสีข้าวป่าชิง 54 ม.1
ตำบลสะพานไม้แก่น อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
115	0696244	0757608	บ้านเลขที่ 3/14 ม.6 ต.สะพานไม้แก่น
	0696035	0757886	ที่นา
	0696090	0757916	
	0696107	0757884	
	0696061	0757848	
	0696049	0757862	
	0696027	0757898	
	0695989	0757874	
116	0696033	0757618	บ้านเลขที่ 31 ม.6 ต.สะพานไม้แก่น
117	0697455	0753311	บ้านเลขที่ 29 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น
118	0697689	0753117	บ้านเลขที่ 33 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น

จุด	(X)	(Y)	คำอธิบายพื้นที่
	Easting(47N)	Northing(UTM)	
119	0697058	0753231	สวนผลไม้
120	0697787	0753836	สวนผลไม้ (ลองกอง)
121	0697801	0753819	บ้านเลขที่ 6/1 ม.2 ต.สะพานไม้แก่น
122	0698860	0754989	บ้านเลขที่ 24 ม.4 ต.สะพานไม้แก่น
123	0699196	0755392	สวนผลไม้ (มังคุด)
ตำบลท่าหมอไทร อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
124	0692753	0758752	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 50/2 ม.10
125	0692469	0757623	ตลาดนัดท่าหมอไทร ม.10 (วันเสาร์)
126	0692403	0757593	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 18/1 ม.10
127	0692559	0757439	โรงสีข้าวท่าหมอไทร 39/4 ม.10
128	0697598	0753169	สวนสมรม (ลองกอง)
129	0691120	0757612	บ้านเลขที่ 19 ม.8 ต.ท่าหมอไทร
130	0691391	0757507	พื้นที่นา 3 ไร่
131	0691395	0757479	มีสวนสมรม
	0691445	0757484	
	0691442	0757507	
132	0691253	0757844	บ้านเลขที่ 13/1 ม.8 ต.ท่าหมอไทร
	0691685	0757491	สวนสมรม
	0691685	0757468	
	0691802	0757471	
	0691802	0757491	
ตำบลนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา			
133	0680942	0763608	สวนผลไม้ ต.นาหว้า
134	0680931	0763585	บ้านเลขที่ 42/3 ม.9 ต.นาหว้า
135	0686175	0751776	สวนมังคุด
136	0680534	0767429	บ้านเลขที่ 54 ม.11 ต.นาหว้า
137	0679492	0767427	เห็ดเหมีด
138	0680534	0767429	บ้านเลขที่ 54/4 ม.11
139	0679239	0766899	หวาย

ภาคผนวก

ค. รายชื่อผู้ให้ข้อมูล

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา

“แผนที่คุณค่าทรัพยากร ควน ป่า นา เล กรณีศึกษาอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา”

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
1	นายเสรี รัชทอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10	084-4779994
2	นายวิชัย ทองพรหม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10	093-6360820
3	นายสมปอง เตชะพันธ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1	081-0943180
4	นายอนุชา จันทราน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3	088-3956269
5	นายสมภพ ทัดโร	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 10	084-6311423
6	นางดวงกมล ทองเพชร	บัณฑิตอาสา หมู่ 10	087-3998640
7	นายเกียรติวุฒิ สีน้อย	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 4	086-2933524
8	นายสุภาพ เมืองละออง	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 7	094-8686587
9	นางสาวปวีณา บุญยรัตน์	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 6	080-2125567
10	นายเหม บุญยรัตน์	บัณฑิตอาสา หมู่ 6	089-4672224
11	นางพัชรินทร์ เพชรพงษ์	บัณฑิตอาสา หมู่ 5	
12	นายธนากร พรหมมณี	บัณฑิตอาสา หมู่ 7	087-0353884
13	นางสาวนัฐธวัชย์ เหลาะ หมาน	บัณฑิตอาสา หมู่ 1	081-8975454
14	นางสาวอุษณีย์ แก้วประไพ	บัณฑิตอาสา หมู่ 2	086-2968932
15	นายวิโรจน์ เกื้อกุล	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 2	082-4374084
16	นายณกุล อินไชยทอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11	
17	นายประจักษ์ จันทรเพชร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1	087-2954087
18	นายปรีชา ศรีทองคง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9	081-9569253
19	นางสาวมยุรี สุวรรณสนธิ	บัณฑิตอาสา หมู่ 1	082-2035073
20	นายมนัส หมาดเพ็ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3	087-8379832
21	นายนันท์วัฒน์ แก้วขวัญ	บัณฑิตอาสา หมู่ 3	081-2771724
22	นางสาวอัญชลี สีแดง	บัณฑิตอาสา หมู่ 9	084-6312689
23	นายโกวิท ปาวแอ	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 4	089-5962827

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
24	นายเฉลิมพงษ์ แก้วเมือง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 8	098-6942886
25	นางสาวภูษิสส์ดา แก้วสกุล	บัณฑิตอาสา หมู่ 7	081-3284026
26	นางสาวรัชนก บัวเพชร	บัณฑิตอาสา หมู่ 11	085-2616586
27	นางสาวชุรีพร หมวกรวรรณ	บัณฑิตอาสา หมู่ 8	080-6240699
28	นางสาวธิดิมา ทองศรีแก้ว	บัณฑิตอาสา หมู่ 2	088-7904322
29	นางสาวอัมไพวรรณ เลิมอุมา	บัณฑิตอาสา หมู่ 4	090-4139177
30	นายสำเริง แก้วศรีทอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 8	
31	นางสิรินาฏ ไชยพรหม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5	086-2960595
32	นางสาววรรัตน์ วุฒิพิทักษ์ กาพร	บัณฑิตอาสา หมู่ 6	086-6930406
33	นางกมลวรรณ หมะและ	บัณฑิตอาสา หมู่ 3	084-3968360
34	นายวิเชษฐ์ ชะหรีหะสัน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7	
35	นายสมาน ส่าหิม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2	080-8735584
36	นายเจาหมัด สังข์แก้ว	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7	
37	นายอะแซ เล็นหลี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4	098-6601851
38	นายอับดุลเลาะ เปตุเก็ม	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 7	098-0781591
39	นางฉาด๊ะ มะประสิทธิ์	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 6	
40	นางเสาวณี หว่าหล่า	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 8	
41	นายผีซอน มุทะจันทร์	บัณฑิตอาสา หมู่ 4	085-0808987
42	นางวนิดา หว่าหล่า	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 5	083-3975406
43	นายตันเลาะ หมินโละ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 6	093-6655475
44	นายขอย๊ะ เล็นหลี	เครือข่ายเล	
45	นายดลดอเลก นูสะเมาะ	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 9	

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
46	นายไอยุบ หว่าหล้า	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ 1	
47	นายเจะหวัง มุทะจันทร์	เครือข่ายนา	084-9691557
48	นายชวลิต มณี	เครือข่ายนา	087-2972319
49	นายวิภาค สายทองแก้ว	เครือข่ายนา	
50	นายชัยสิทธิ์ บัวหนู	เครือข่ายนา	084-8610351
51	นางสาวสายฝน ชุมมิ่ง	บัณฑิตอาสา หมู่ 2	083-5121448
52	นางกัญญา แก้วนะ	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองหมู่ 1	080-7054365
53	นางสาวเชียรรัตน์ แก้วนะ	เครือข่ายนา	083-5191595
54	นายมะนะหมัด โตะยาลา	กำนัน	081-6923868
55	นายสมใจ ปานซ้าย	ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข	081-7605667
56	นายเอี่ยม เพชรศรี	ประธานชมรมผู้สูงอายุ	084-1970284
57	นายวินัย บัวทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6	086-3224611
58	นายทวีศักดิ์ ทองพุ่ม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1	081-0956895
59	นายสื่อยศ ชมรัตน์	เครือข่ายควน	090-8864460
60	นายเพิ่ม ฤทธิโชค	เครือข่ายควน	
61	นายรงค์ แก้วทอง	เครือข่ายควน	
62	นางสาวอุทัย รัชทอง	เครือข่ายควน	082-8259953
63	นายมานพ บำรุงเมือง	เครือข่ายควน	
64	นายเอียน ถิ่นะพจัญ	เครือข่ายควน	
65	นายสวน แก้วทอง	เครือข่ายควน	
66	นายสราวุธ แก้วนุ้ย	เครือข่ายป่า	
67	นายชม แก้วทอง	เครือข่ายป่า	
68	นายพิทักษ์ สิ้นสุข	เครือข่ายป่า	
69	นายนาง มณี	เครือข่ายป่า	081-8978144
70	นายสุนทร ทองนุ้ย	เครือข่ายป่า	
71	นางบุญทิน บัวหนู	เครือข่ายป่า	
72	นางสมนึก ขวัญทอง	เครือข่ายป่า	

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
73	นางชิ้น แก้ววิจิตร	เครือข่ายนา	
74	นางประจวบ สิ้นสุข	เครือข่ายนา	087-0340679
75	นางไถ่ ชุมมิ่ง	เครือข่ายนา	
76	นางป้อม ขวัญทอง	เครือข่ายนา	082-8218705
77	นางจิรากร รักษ์ทอง	เครือข่ายนา	080-1402957
78	นางยุพิน วิวัชชนะ	เครือข่ายนา	
79	นายอนุวัฒน์ หมะหนอ	เครือข่ายนา	094-3164073
80	นางสาววิยะดา แก้วทอง	บัณฑิตอาสาฯ หมู่ 1	089-1266147
81	นายศิริชัย จันทรจิตจริงใจ	บัณฑิตอาสาฯ หมู่ 5	084-3982737
82	นางสมจิต มณี	เครือข่าย	
83	นางเพียง ไชยทอง	เครือข่ายควน, ป่า	
84	นางอ้วน ยอดศิลป์	เครือข่ายควน, ป่า	
85	นายดำ มณี	เครือข่ายควน, ป่า	
86	นางอุไร นวลหนู	เครือข่ายควน	084-7498089
87	นางแจว แก้วมาก	เครือข่ายควน	
88	นางสุนิต ทองน้ำ	เครือข่ายควน	
89	นางแวว บัวหนู	เครือข่ายควน	
90	นางทรัพย์ ทองพุ่ม	เครือข่ายควน	
91	นางริน แซ่อิน	เครือข่ายนา	
92	นางซ็อน แก้วมาก	เครือข่ายนา	
93	นางป้อน เทพเอียด	เครือข่ายนา	
94	นายเพิ่ม สิงห์พรหม	เครือข่ายนา	
95	นางชวน แก้วทอง	เครือข่ายควน, ป่า	
96	นายฉั่น บัวหนู	เครือข่ายควน, ป่า	
97	นายเกลื่อน แก้วนะ	เครือข่ายควน	
98	นางสุนิตย์ นวลหนู	เครือข่ายควน, ป่า	
99	นางน้อย ย้อยช่วง	เครือข่ายควน	085-6712986
100	นางสินวล หลหนู	เครือข่ายควน	

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
101	นายจรัญ ชิววรรณ	ประชาสัมพันธ์	089-7375042
102	นางสาวปวิญญา เอียดตรง	ตัวแทนบัณฑิตฯ หมู่ 6	080-1388288
103	นายสมทัศน์ ระลิตานนท์	เครือข่ายคนรักจะนะ	081-0988693
104	นางวันเพ็ญ อาษาพนม	เครือข่ายควน, ป่า	083-1856544
105	นางสุไรเดห์ โต๊ะหลี	เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น	081-0944359
106	นางโสภารวรรณ คำคง	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง	095-0890851
107	นางไหมมูเนาะ ชายเต็ม	เครือข่ายเล	083-1953940
108	นางหวันมีะ แสงยอ	เครือข่ายเล	
109	นางรือเมาะ หะหล่า	เครือข่ายเล	095-7467929
110	นางไผ่สะ หะหวังเอียด	เครือข่ายเล	
111	นายรณฤทธิ์ หลีเส๊ะ	เครือข่ายเล	087-2904039
112	นายเส้น หมันเหล็ม	เครือข่ายเล	
113	นายจรัญ สุทธิแป้น	เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น	083-1925642
114	นายรือเมาะ หังเอียด	ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง	089-9771275
115	นางวรรณา ระหมันยะ	เครือข่ายเล	084-3971705
116	นายเชียน แก้วอ่อน	เครือข่ายแพทย์แผนไทย	081-0968029
117	นางสุกันยา หมันหลี	เครือข่ายเล	
118	นายโสภาส ดั่งปาน	สารวัตรกำนัน	074-802207
119	นายสุวัจน์ มุสิกรัตน์	เครือข่ายเล	
120	นางสาวจินตหรา บัวหนู	เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น	096-1260620
121	นายเสาะเต๊ะ ชะหรีหะสัน	ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่ 4	081-4142258
122	นางอะลิเยะ โต๊ะหัด	ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่ 4	087-3864515
123	นายลักการิยา หะหวังเอียด	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4	082-8204413
124	นายรุ่งโรจน์ หมัดเจริญ	เครือข่ายเล	
125	นายมุหัมหมัด หมัดเหล็ม	กรรมการ	081-1400423
126	นางลัดดา สว่างรัตน์	เครือข่ายเล	090-7193046
127	นางไหมมูเนาะ หมาปากาน	กรรมการ	082-2651521
128	นายรุ่งเรือง ระหมันยะ	นายกสมาคมรักทะเลจะนะ	088-8341611

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
129	นางดวงกมล ทองเพชร	บัณฑิตอาสาฯ	087-3998640
130	นางสาวนุชจรี สุขหนู	บัณฑิตอาสาฯ	091-6423754
131	นางสาวอามีเ็น๊ะ มุสอแยนอ	เครือข่ายเล	083-1953940
132	นางขอดียะ และมินา	เครือข่ายเล	086-6982799
133	นางขอดีเียะ สันตะ	เครือข่ายเล	086-6982799
134	นายสุภัทร ฮาสสุวรรณกิจ	โรงพยาบาลจะนะ	081-7664512
135	นายบัว ยะหมันยะ	รองนายกสมาคมรักทะเลจะนะ	095-0709306
136	นางขอดียะ เส้นหมี่	เครือข่ายเล	
137	นางเพมิกา สว่างรัตน์	เครือข่ายเล	
138	นางประทุม ชุมมิ่ง	เครือข่ายนา	088-4664122
139	นางสโหว มณี	เครือข่ายนา	
140	นายศักดิ์วรุฒ ไบดิน	เครือข่ายนา	
141	นายรวม ทองเต็ม	เครือข่ายควน, ป่า	
142	นางฮามิเราะ อะนวล	เครือข่ายควน, ป่า	
143	นางมาลีณี บูหวัง	เครือข่ายควน, ป่า	093-6789314
144	นางไหมโล่ม สันหลี่	เครือข่ายเล	081-0988916
145	นางสุวรรณี ล่าเต๊ะ	เครือข่ายเล	080-1407347
146	นางอามีเ็น๊ะ หมัดเล้าะ	เครือข่ายเล	087-2907174
147	นายคนเล้าะ ญูงา	เครือข่ายเล	090-4789420
148	นายเสาเต้าะ หมัดโหระ	เครือข่ายเล	084-6312956
149	นางสาวสนิท ร่าหนี	เครือข่ายเล	085-6726132
150	นายพนม แก้วคง	เครือข่ายควน, ป่า	086-2855804
151	นางสาวพร ชื่นเลี้ยง	เครือข่ายควน, ป่า	
152	นางพม ชื่นเลี้ยง	เครือข่ายควน, ป่า	
153	นางเฮียน ศรีรัตน์	เครือข่ายควน, ป่า	
154	นางอำภา แก้วเขียว	เครือข่ายควน, ป่า	
155	นายจอน ไชยทอง	เครือข่ายควน, ป่า	
156	นายก้อดีรี ชายเห	กรรมการสมาคมทะเล	

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์ติดต่อ
157	นางโรนัฏ เล็น	สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	083-5141034
158	นางซอพีเยาะ นิยมเดชา	สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์	093-7420732

ภาคผนวก

ง. ภาพประกอบการศึกษา

ภาพประกอบการจัดประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน

วันที่ 30 เมษายน 2558 ณ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการจัดประชุมกลุ่มย่อยฐานเล

วันที่ 29 เมษายน 2558 ณ ชายหาดบ้านสวนกง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการประชุมกลุ่มย่อย

วันที่ 16 พฤศจิกายน 2557 ณ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการประชุมกลุ่มย่อย เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น

วันที่ 13 พฤษภาคม 2558 ณ ศูนย์เรียนรู้วิถีธรรมชาติเพื่อชุมชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบเวทีแลกเปลี่ยนการเรียนรู้

วันที่ 30 สิงหาคม 2557 ณ ชายหาดบ้านสวนกง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก

ภาพประกอบทรัพยากรในพื้นที่อำเภอจะนะ

ภาพประกอบการประชุมกลุ่มย่อยฐานป่า, ควน (สวนสมรม)

วันที่ 19 มิถุนายน 2558 ณ มหาวิทยาลัยชาวบ้าน ตำบลคลองเปือย อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการจัดเวทีระดมความคิด

วันที่ 20 มิถุนายน 2558 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าชิง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการจัดเวทีระดมความคิด

วันที่ 17 สิงหาคม 2558 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำขาว อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการจัดเวทีระดมความคิด

วันที่ 27 สิงหาคม 2558 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลป่าชิง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา

ภาพประกอบการประชุมกลุ่มย่อยฐานนา

วันที่ 19 ตุลาคม 2558 ณ ตำบลคู อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา